ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

„ ŠKOLA, KTERÁ SI ZPÍVÁ A KRESLÍ“

Č. j.: ZSKR/2022/1171/pta

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÉ ŠKOLY OSTRAVA-HRABŮVKA, KRESTOVA 36A, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

(Inovovaný dle RVP 2021, se zapracovaným dodatkem č. 1)

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE **5**
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY **6**
2.1 Historie školy 6
2.2 Velikost a úplnost školy 6
2.3 Vybavení školy 6
2.3.1 Stavebně-technická charakteristika školy 6
2.3.2 Materiálně technické podmínky pro výuku 7
2.4 Personální charakteristika školy 7
2.5 Charakteristika žáků školy 8
2.6 Projekty 8
2.7 Spolupráce s rodiči a dalším subjekty 8
2.8 Partneři školy 9
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU **11**
3.1 Hlavní cíle vzdělávacího programu a zaměření školy 11
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie k naplňování klíčových kompetencí 13
3.3 Poskytování poradenských služeb ve škole 19
3.3.1 Kariérové poradenství 19
3.3.2 Prevence rizikového chování žáků 19
3.4 Třídnické hodiny 20
3.5 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných 20
3.6 Školní družina 26
3.7 Zájmové kroužky 26
3.8 Řízení a organizace výuky 26
3.9 Začlenění průřezových témat 27
4. VZDĚLÁVACÍ OBSAH ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ **35**
4.1 Vzdělávací období základního vzdělávání 35
4.2 Učební plán školy 35
4.2.1 Učební plán – 1. stupeň 35
4.2.2 Učební plán – 2. stupeň 36
5. UČEBNÍ OSNOVY **38**
5.1 Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace 38
5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 38
5.1.2 CIZÍ JAZYK 77
5.1.2.1 ANGLICKÝ JAZYK 77
5.1.3 DALŠÍ CIZÍ JAZYK 95
5.1.3.1 NĚMECKÝ JAZYK 95
5.1.3.2 RUSKÝ JAZYK 104

5.1.3.3 ŠPANĚLSKÝ JAZYK....113
5.2 Matematika a její aplikace....123
5.2.1 MATEMATIKA....123
5.3 Vzdělávací oblast Informatika....151
5.3.1 INFORMATIKA....151
5.4 Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět....171
5.4.1 PRVOUKA....171
5.4.2 PŘÍRODOVĚDA....183
5.4.3 VLASTIVĚDA....192
5.5 Vzdělávací oblast Člověk a společnost....202
5.5.1 DĚJEPIS....202
5.5.2 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ....214
5.6 Vzdělávací oblast Člověk a příroda....228
5.6.1 FYZIKA....228
5.6.2 CHEMIE....238
5.6.3 PŘÍRODOPIS....244
5.6.4 ZEMĚPIS....252
5.7 Vzdělávací oblast Umění a kultura....261
5.7.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA....261
5.7.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA....275
5.8 Vzdělávací oblast Člověk a zdraví....288
5.8.1 TĚLESNÁ VÝCHOVA....288
5.8.2 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ....301
5.9 Vzdělávací oblast Člověk a svět práce....310
5.9.1 SVĚT PRÁCE....310
6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE....323
6.1 Hodnocení a klasifikace žáků....323
6.1.1 Cíle hodnocení....323
6.1.2 Obecná východiska a zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou....323
6.1.3 Vymezení oblastí a způsobů hodnocení žáků....326
6.1.4 Způsoby získávání podkladů pro hodnocení....328
6.1.5 Zásady hodnocení chování žáků ve škole a na akcích pořádaných školou....328
6.1.6 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků....332
6.1.7 Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika dle stanovených kritérií....334
6.1.8 Stupně hodnocení chování v případě použití klasifikace (včetně výchovných opatření) a jejich charakteristika dle stanovených kritérií....344
6.1.9 Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití klasifikace....349
6.1.10 Zásady pro používání slovního hodnocení, včetně kritérií....351

6.1.11 Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace 355
6.1.12 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nadaných či mimořádně nadaných žáků 355
6.1.13 Komisionální a opravné zkoušky.....357

PŘÍLOHA č. 1 .....**359**
DODATEK č. 1 .....**368**

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název vzdělávacího programu:	**Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „ŠKOLA, KTERÁ SI ZPÍVÁ A KRESLÍ“**
Název školy: Krestova 36A,	Základní škola a mateřská škola Ostrava-Hrabůvka, příspěvková organizace
Sídlo školy:	Krestova 1387/36A, Ostrava-Hrabůvka, 700 30
Identifikátor školy:	70631743
Resortní identifikátor školy:	600145077
Kontakty:	tel: 596 713 298 email: zskrestova@zskrestova.cz web: www.zskrestova.cz
Ředitelka školy:	Mgr. Věra Rymiecová (od školního roku 2019/20) Alžírská 1512/11 Ostrava-Poruba, 708 00
Zřizovatel školy: sídlem	Statutární město Ostrava, Městský obvod Ostrava-Jih se Horní 3, 700 30 Ostrava-Hrabůvka právní forma: obec (obecní úřad) IČ: 00845451
Koordinátor ŠVP:	Mgr. Eva Kaucká
Spoluautoři a realizátoři:	pedagogové ZŠ Krestova
Platnost dokumentu:	od 31. 8. 2022
Účinnost dokumentu:	od 1. 9. 2022 (od šk. roku 2022/2023 pro žáky 4., 5., 6. a 7. ročníku a v dalších letech pro ročníky na ně navazující)

ŠVP byl projednán se Školskou radou dne 28. 6. 2022.

Mgr. Věra Rymiecová
ředitelka školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Historie školy

Základní škola se nachází v panelové zástavbě obvodu Ostrava-Jih v jeho jihovýchodní části na ulici Krestova v těsné blízkosti gymnázia.

Budova typické pavilónové školy byla slavnostně otevřena dne 1. 9. 1970. Do školy nastoupilo 458 žáků do 15 tříd.

Od 1. 1. 1997 škola získala právní subjektivitu, 1. 1. 2003 k ní byla připojena Mateřská škola Ignáta Hermanna a 1. 1. 2022 Mateřská škola Mjr. Nováka.

Škola se řadu let věnuje rozšířenému vyučování hudební a výtvarné výchovy, které je realizováno dle školního vzdělávacího programu „ŠKOLA, KTERÁ SI ZPÍVÁ A KRESLÍ“.

Na základě společenské poptávky a v souladu s aktuálními trendy a potřebami doby základní škola zahájila postupný přechod na jinou profilaci.

Od školního roku 2020/2021 škola nabízí všem žákům, kteří nastoupili 1. 9. 2020 a následujícím období do 1. ročníku, vzdělávání ve třídách s rozšířenou výukou anglického jazyka a ve třídách se všeobecným zaměřením, realizované prostřednictvím školního vzdělávacího programu „ŠKOLA PRO ŽIVOT“.

Žáci, kteří zahájili základní vzdělávání v naší škole před tímto datem, dokončují souběžně své vzdělávání dle ŠVP „ŠKOLA, KTERÁ SI ZPÍVÁ A KRESLÍ“.

Od 7. 1. 2022 se naše škola oficiálně stala Fakultní školou Ostravské univerzity.

2.2 Velikost a úplnost školy

Základní škola a mateřská škola Ostrava-Hrabůvka, Krestova 36A je úplná škola s devíti postupnými ročníky. V ročnících jsou zpravidla dvě až tři třídy. Kapacita školy je 700 žáků. Její součástí je také mateřské škola, jídelna a školní družina.

Škola sdružuje:

zařízení	adresa	Celková kapacita	IZO
Základní školu	Krestova 36A	700 žáků	102 508 801
Školní družinu	Krestova 38A	180 žáků	120 100 401
Školní jídelnu *(3 pracoviště)*	Krestova 38	920 strávníků	120 100 886
	Ignáta Herrmanna 23		
	Mjr. Nováka 30		
Mateřskou školu *(2 pracoviště)*	Ignáta Herrmanna 23	204 dětí	107 629 658
	Mjr. Nováka 30		

2.3 Vybavení školy

2.3.1 Stavebně-technická charakteristika školy

Budova školy se sestává ze tří učebnových pavilonů A, B, C s příslušnými šatnami, pavilonu D a tělocvičny.

Pavilony A, B, D jsou třípodlažní, pavilon C dvoupodlažní. V pavilonech A, B, C jsou umístěny kmenové třídy 1. a 2. stupně a některé odborné učebny. Pavilon D obsahuje kanceláře vedení školy a správních zaměstnanců, sborovnu a další odborné učebny. Všechny objekty propojuje spojovací chodba, která je zasklená. U vstupu do školy dochází k rozšíření prostoru a vzniká tak prostor pro vstupní halu. Spojovací chodba končí zadním vchodem na pozemek školy. Školní jídelna a školní družina se nacházejí 100 metrů východním směrem od budovy školy v samostatné budově.

V roce 1995 došlo k přestavbě šaten u jednotlivých pavilonů. Zároveň bylo provedeno zateplení stěn v těchto úsecích. V roce 2004 došlo k celkové rekonstrukci tělocvičny (výměna oken, zateplení, omítnutí celého objektu tělocvičny). V dalších letech byly rekonstruovány toalety, proběhla výměna oken ve všech pavilonech, úpravy učeben atd. Poslední revitalizace vstupních prostor školy, spojovací chodby, šaten a školní zahrady proběhla v roce 2022.

2.3.2 Materiálně technické podmínky pro výuku

Výuka probíhá v kmenových třídách a odborných učebnách. V současné době jsou vybudovány a plně využívány odborné učebny fyziky, zeměpisu, chemie a přírodopisu, výuky cizích jazyků, výtvarné výchovy, velká a malá hudebna, 2 učebny pro výuku informatiky, cvičná kuchyň, tělocvična, školní dílna. V učebně dílen je umístěna také keramická pec. Většina učeben má instalovány internetové přípojky, postupně jsou vybavovány interaktivními tabulemi či dataprojektory umožňující zařadit výhody multimediálních prostředků do výuky.

Škola má zajištěno připojení k internetu s možností interního WIFI signálu. Odborné učebny ICT jsou pravidelně využívány při výuce informatiky, jazyků, dějepisu, matematiky, fyziky, přírodopisu apod.

Velká tělocvična a venkovní areál slouží pro výuku tělesné výchovy. V případě příznivého počasí se využívá venkovní areál školní zahrady pro výuku dalších předmětů pod širým nebem, pro oddych a odpočinek.

Škola je standardně vybavena učebnicemi a učebními pomůckami. Učitelé a žáci mají k dispozici žákovskou a pedagogickou knihovnu. Obě knihovny jsou postupně modernizovány a doplňovány novými tituly.

Většina sociálních zařízení školy byla rekonstruována. Všechna WC jsou vybavena zásobníky na toaletní papír, vysoušeči rukou nebo papírovými ručníky a tekutým mýdlem.

2.4 Personální charakteristika školy

V čele základní školy stojí od srpna 2019 nová ředitelka školy, která v současnosti zajišťuje vedení školy spolu se dvěma zástupkyněmi ředitelky pro základní vzdělávání na ZŠ a dvěma zástupkyněmi ředitelky pro předškolní vzdělávání v MŠ.

Specializovaným činnostem se ve škole věnují – výchovný poradce, školní metodik prevence, vedoucí předmětových komisí, vedoucí metodických sdružení, koordinátoři ICT, ŠVP a EVVO. O ekonomické a organizační záležitosti se starají zástupkyně ředitele pro věci ekonomické a referentka školy. Jako metodické orgány slouží předmětové komise a metodická sdružení. Možnost ovlivnění chodu školy má poradní orgán ředitelky – pedagogická rada. Pedagogický sbor je tvořen převážně ženami. Ze zákona je ustanovena šestičlenná školská rada. Ve škole pracuje také žákovský parlament.

Všichni kmenoví pedagogičtí pracovníci plní podmínky kvalifikace pro výkon povolání učitel 1. stupně základní školy a učitel 2. stupně základní školy. Výchovná poradkyně i koordinátoři specializovaných činností splňují podmínky pro zařazení do této funkce.

Vedení školy je vstřícné dalšímu vzdělávání pedagogických zaměstnanců – formou rozšíření aprobace, dlouhodobými kursy nebo jednorázovými vzdělávacími akcemi.

V rámci pracovních povinností jsou pedagogové pověřeni dalšími činnostmi – výchovným poradenstvím, správou počítačové sítě, vedením předmětových komisí a metodického sdružení, prevencí rizikového chování žáků, třídnictvím, řízením žákovské a učitelské knihovny, správou kabinetů a sbírek, vykonáváním funkce školního zdravotníka.

Klima školy je příznivé s partnerskými vztahy mezi zaměstnanci.

2.5 Charakteristika žáků školy

Do naší školy docházejí žáci z celého obvodu Ostrava-Jih. Převážná část žáků pochází z blízkých sídlišť Hrabůvka a Dubina, ale z důvodu zaměření školy na hudební a výtvarnou výchovu a v nastupujících nižších ročnících i na rozšířenou výuku angličtiny navštěvují školu děti i z širšího okolí.

Školu navštěvují i žáci se speciálními vzdělávacími potřebami a žáci nadaní, kterým v rámci podpůrných opatření ve spolupráci se školními poradenskými zařízeními zajišťujeme potřebnou péči. Máme dlouholeté zkušenosti s integrací žáků se specifickými poruchami učení.

2.6 Projekty

Projektová výuka je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu školy. Témata školních projektů zohledňují potřeby a zájmy našich žáků, reagují na aktuální dění ve společnosti, obohacují školní výuku, zasahují i do mimoškolních aktivit.

Třídní, ročníkové i celoškolní projekty žáky motivují a aktivizují, zpestřují a zvyšují efektivitu vyučování, rozvíjejí partnerskou spolupráci pedagogů a žáků, ovlivňují příznivě školní klima. Výstupy projektů - jako např. veřejná vystoupení našich žáků, návrhy řešení problémů, prezentace a výstavy žákovských prací mívají často i mimoškolní přesah a význam.

Pro realizaci projektů využíváme nejen školní prostředí, ale také ozdravné pobyty žáků v přírodě a mimoškolní akce. Realizujeme vlastní projekty (Den dětí, Májové veselí, Malí a velcí kamarádi, Krestovský triangl…), ale zapojujeme se též do obecních, celoměstských i celostátních projektů, programů a výzev (např. Česko čte dětem, projekty Šablony, IROP, Přírodní zahrada, Ovoce a zelenina do škol, Mléko do škol, Obědy do škol, Chceme žít aktivně, Výuka metodou CLIL a Erasmus+, programy pro rozvoj technického, přírodovědného talentu, čtenářské gramotnosti, projekt Ostraváček zaměřený na podporu sportování, aj.).

Máme zkušenosti i s realizací projektů na mezinárodní úrovni. V minulosti jsme spolupracovali například se školami z Polska, Německa a Slovenska v rámci mezinárodního projektu Sokrates.

Informace o probíhajících i ukončených projektech zveřejňujeme na školním webu.

2.7 Spolupráce s rodiči a dalším subjekty

Rodičům jsou poskytovány informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovských knížek, na pravidelných třídních schůzkách, případně osobně či telefonicky dle přání rodičů. Rodiče mohou využívat i elektronickou žákovskou knížku. Každoročně je pro rodiče pořádán Den otevřených dveří. Informace o dění školy jim podávají také školní webové stránky.

Na škole funguje SRPŠ – Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ Ostrava-Hrabůvka, Krestova 36 a šestičlenná Školská rada ZŠ Krestova. Prostřednictvím jejich zástupců mají

rodiče možnost vyjadřovat se k aktuálním problémům vzdělávání a výchovy dětí. SRPŠ se podílí na organizaci volnočasových a zájmových aktivit žáků a také je finančně podporuje.

Pedagogové a výchovná poradkyně úzce spolupracují s pedagogicko-psychologickou poradnou v Ostravě-Zábřehu.

V lednu 2022 se naše škola stala Fakultní školou Ostravské univerzity. Spolupracujeme s Pedagogickou fakultou Ostravské univerzity. V rámci této spolupráce zajišťujeme hospitace a praxe studentů nejenom z České republiky, ale také ze zahraničí.

Jsme partnerskou školou jazykové školy Hello. Žákům umožňujeme absolvovat Cambridge zkoušky KET, PET, FCE s certifikátem, které mohou skládat dle své dosažené jazykové úrovně individuálně po dobu studia na naší škole.

Škola při zajišťování a organizování kulturních a vzdělávacích akcí spolupracuje s kulturními zařízeními a organizacemi na území obvodu Ostrava-Jih jako např. KD AKORD, dětským oddělením Knihovny města Ostravy – pobočka Dr. Martínka, KD K-TRIO, ale navíc také s OZO Ostrava, ZOO Ostrava, Městskou policií a Policií ČR apod.

Škola spolupracuje se Základní uměleckou školou Viléma Petrželky, umožňuje zájemcům z řad žáků vzdělávat se ve hře na hudební nástroj přímo v prostorách naší školy.

O svých aktivitách škola pravidelně informuje na svých webových stránkách a rovněž v oblastním měsíčníku Jižní listy.

2.8 Partneři školy

Spolupráce s partnery nám umožňuje zpestřit, doplnit a zkvalitnit výuku žáků, propojit jejich vzdělávání s praxí, významně nám napomáhá dosahovat stanovených výchovně vzdělávacích cílů a zajišťovat bezproblémový chod školy.

V minulosti nemalým dílem dění školy ovlivnila spolupráce se zahraničními partnerskými školami:

- Zespol szkol muzycznych im. G. Bazewicz, Falata 32, 75 – 434 Koszalin, Poland,
- Základná škola Kanianka, SNP 587, 972 17 Kanianka, Slovensko.

V současnosti nejvíce spolupracujeme s těmito partnery:

Sdružení rodičů a přátel školy při ZŠ	Spolupráce při formování vizí, pořádání akcí pro žáky školy
ÚMOb. Ostrava-Jih	Finanční zajištění provozu školy, granty, OSPOD
Školská rada	Podíl na chodu školy
Krajský úřad Ostrava	Metodologie čerpání státního rozpočtu
PPP Ostrava	Spolupráce při realizaci individuálních plánů, okresní metodik prevence
SCIO	Testování žáků
Mensa	Testování žáků IQ
Pavučina o.p.s.	Etické dílny pro žáky 6. – 9. ročníku, primární prevence

Centrum pro rodinu a sociální péči, z.s.	Besedy pro žáky 9. ročníku, primární prevence
SVČ Ostrava-Zábřeh	Environmentální programy
Nakladatelství FRAUS	Vzdělávací programy pro pedagogy
Společenství VITA	Činností z oblastí ochrany životního prostředí, ekovýchovy a vzdělávání
OZO Centrum odpadové výchovy	Výchovně vzdělávací programy
Planetárium Ostrava	Multimediální pořady, vzdělávání a popularizace astronomie pro veřejnost.
ZOO Ostrava	Vzdělávací a výchovné činnosti v rámci EVVO
ZŠ A. Kučery plavecká škola	Plavecká výuka pro žáky 2. a 3. ročníku
ZŠ A. Kučery dopravní hřiště	Výuka dopravní výchovy pro žáky 1. stupně
Městská Policie, Policie ČR	Besedy pro žáky, primární prevence
Červený kříž	Zdravotní dozor na akcích školy, školení pro žáky
HZS MSK	Besedy, preventivní akce pro žáky
KVIC Ostrava, NIDV	Spolupráce při zajištění DVPP pro pedagogické pracovníky
Knihovna Města Ostravy, K-Trio	Besedy pro žáky
Divadlo loutek, NDM, KD K-Trio, DK Akord, DKMO	Pořádání kulturních představení
Ostravské muzeum	Besedy, přehlídky a výstavy
Galerie PLATO	Výchovně vzdělávací programy
GVUO	Výchovně vzdělávací programy
Svět techniky Ostrava	Výchovně vzdělávací programy
Ostravská univerzita	Praxe a náslechy studentů, reciproční činnost
Odborová organizace při ZŠ a MŠ Krestova	Vytváření kolektivní smlouvy a dalších dokumentů školy

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1 Hlavní cíle vzdělávacího programu a zaměření školy

Inovovaný školní vzdělávací program „Škola, která si zpívá a kreslí“ vychází z obecných vzdělávacích cílů aktuálně platného RVP ZV. Stanovuje vzdělávací obsah a výchovně vzdělávací strategie vedoucí k dosažení cílů základního vzdělávání v rámci naší školy, popisuje podmínky, při kterých vzdělávání na naší škole probíhá, specifikuje způsoby hodnocení, aj. Zohledňuje také potřeby a zájmy žáků naší školy, potřeby a požadavky jejich zákonných zástupců, podněty obce a místní komunity. Reflektuje dosavadní zkušenosti pedagogů, reaguje na změny v konceptu základního vzdělávání, zejména v oblasti ICT, digitálního vzdělávání a rozvoje informatického myšlení.

Základní myšlenkou vzdělávacího programu je otevřenost školy nejen vůči dětem, ale i rodičům a široké veřejnosti.

V ŠVP klademe důraz nikoli na množství získaných poznatků, ale na jejich trvalost a propojenost s praktickým životem, na utváření a upevňování mezilidských vztahů, vytváříme prostor pro realizaci a seberealizaci jednotlivce. Vedeme žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci, umožňujeme žákovi vyjadřovat otevřeně své názory, rozvíjet jeho osobnost a individualitu.

Používáme takové metody a formy výuky, které podporují samostatné myšlení žáků a schopnost využít získané poznatky při řešení problémů. Velký důraz klademe na rozvoj vnitřní motivace žáků a motivace k celoživotnímu vzdělávání. K osvojování klíčových kompetencí směřuje každodenní činnost školy, ale i mnohé další činnosti a akce, které se školou souvisejí.

Chceme všestranně rozvíjet zdravě sebevědomé děti, které znají svou cenu, svoje přednosti a dovednosti. Vytváříme proto učební prostředí tak, aby dítě pracovalo s různými zdroji a postupem, který je mu blízký. Snažíme se o to, aby učivo bylo dítěti „šito na míru“ dle jeho schopností, možností, znalostí. Snažíme se vytvářet podmínky pro maximální rozvoj každého žáka.

V rámci tohoto školního vzdělávacího programu se zaměřujeme na rozvoj hudebního a výtvarného nadání dětí. Vedle všeobecného vzdělávacího základu žákům nabízíme rozšiřující vzdělávací obsah ve třídách s hudebním a výtvarným zaměřením. S cílem podpořit jazykové vzdělávání žáků vyučujeme některé předměty částečně v anglickém jazyce, prostřednictvím metody CLIL. Míra zařazení této formy výuky závisí na aktuální personální situaci v daném školním roce. Můžeme ji realizovat pouze ve třídách a předmětech, ve kterých vyučují pedagogové vybavení požadovanými jazykovými kompetencemi.

Hlavními cíli vzdělávacího programu jsou:

1. Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení. Podněcovat je k tvořivému myšlení, logickému uvažování a ke schopnosti řešit problémy. Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci.
2. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých. Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.

3. Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní i sociální zdraví a být za ně odpovědný.
4. Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.
5. Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.
6. Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie k naplňování klíčových kompetencí

V základním vzdělávání nám jde především o rozvoj osobnosti žáka jako celku, proto využíváme takové metody a formy práce s žáky, které k tomuto cíli směřují. Jde nám o naplňování jednotlivých klíčových kompetencí. Získaná úroveň klíčových kompetencí je základem pro celoživotní učení.

Klíčová kompetence	Jak ji naplňujeme
Kompetence k řešení problémů **Možné metody a formy práce**	• Zadáváme praktické problémové úlohy a situace a učíme žáky tyto problémy prakticky řešit, naplánovat si postup řešení. • Oceňujeme více cest a způsobů řešení, podporujeme netradiční a originální způsoby řešení. • Spolu s žáky řešíme situace, které vznikají při vyučování i mimo něj – konflikty mezi žáky, problémy s kázní a chováním, nedodržení pravidel, komunikace s jinými lidmi. • Vedeme žáky k aktivnímu přístupu při řešení problémů. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. Diskuse, projekty, skupinová práce, práce s chybou, problémové vyučování, práce ve dvojicích, týmová práce, žákovský parlament, třídnické hodiny, třídní samospráva, olympiády a matematické soutěže (Klokan, Pythagoriáda, zeměpisná olympiáda, biologická olympiáda…), schránka důvěry, hádanky, rébusy, kvízy, křížovky, účast žáků na tvorbě školního řádu, kladení otázek, dialog, kritické myšlení.

Klíčová kompetence	Jak ji naplňujeme
Kompetence komunikativní	• Učíme žáky naslouchat a vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním a písemném projevu. • Využíváme informační a komunikační prostředky a technologie. • Budujeme pravidla partnerské oboustranné komunikace mezi žáky a učitelem, mezi žáky a ředitelem, mezi žáky navzájem, mezi žáky a dalšími osobami. • Učíme žáky diskutovat podle pravidel efektivní diskuse. • Vedeme žáky k formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu.
Možné metody a formy práce	Diskuse, práce ve dvojicích, týmová práce, žákovský parlament, třídnické hodiny, třídní samospráva, schránka důvěry, kladení otázek, dialog, besedy, rozhovory, dramatizace (modelové situace), veřejná vystoupení a koncerty, práce s internetem, práce se slovníky a příručkami, soutěže (recitační,…), prezentace vlastních prací, referáty, seminární práce.

Klíčová kompetence	Jak ji naplňujeme
Kompetence k učení	• Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a připravujeme je na celoživotní učení • Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení • Podporujeme samostatnost a tvořivost • Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu • Uplatňujeme individuální přístup k žákovi (individuální výběr úkolů) • Seznamujeme žáky s různými strategiemi učení • Umožňujeme žákům zpětnou vazbu o výsledku jejich práce
Možné metody a formy práce	Diskuse, práce ve dvojicích, týmová práce, kladení otázek, dialog, prezentace vlastních prací, referáty, seminární práce, projekty, sebehodnocení, hodnocení, individuální přístup, čtení s porozuměním, třídění a vyhledávání informací, problémové vyučování, práce s chybou, pozorování, experimentování, motivace pochvalou, myšlenkové mapy, soutěže a hry, hádanky, rébusy a křížovky, třídnické hodiny.

Klíčová kompetence	Jak ji naplňujeme
Kompetence občanská	• Vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých lidí, jejich odlišností náboženských, sociálních, politických a historických • Učíme žáky respektovat jiné kultury, jejich zvláštnosti a uznávat jejich hodnoty a přesvědčení • Rozvíjíme u žáků vědomí svých práv a povinností • Seznamujeme žáky s národními tradicemi, učíme je chovat se ohleduplně ke kulturním památkám a uměleckým dílům a uvědomovat si význam kulturního dědictví • Umožňujeme žákům zapojit se do kulturních a sportovních aktivit • Vedeme žáky k tomu, aby si vážili zdraví svého i ostatních • Vzbuzujeme u žáků zájem o ochranu životního prostředí
Možné metody a formy práce	Diskuse, projekty, skupinová práce, problémové vyučování, práce ve dvojicích, týmová práce, školní parlament, třídnické hodiny, třídní samospráva, schránka důvěry, účast žáků na tvorbě školního řádu, kladení otázek, dialog, besedy, rozhovory, dramatizace (modelové situace), návštěva kulturních zařízení, veřejná vystoupení a koncerty, výstavy prací žáků, soutěže (recitační, sportovní), prezentace vlastních prací, referáty, seminární práce, projekty, hodnocení, spolupráce mezi žáky prvních a devátých ročníků, školní akce organizované žáky, exkurze, Den Země, ozdravný pobyt, tvůrčí dílny, sběrové akce, humanitární sbírky a akce, společensko-prospěšná činnost, dopravní hřiště, projekt Zdravé zuby.

Klíčová kompetence	Jak ji naplňujeme
Kompetence pracovní **Možné metody a formy práce**	• Vedeme žáky k dodržování hygieny práce a vymezených pravidel, k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení školy • Rozvíjíme u žáků pozitivní vztah k pracovním činnostem • Učíme žáky adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky • Vedeme žáky k ochraně zdraví svého i zdraví ostatních • Vedeme žáky k tomu, aby získané znalosti a zkušenosti využili v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost Pozorování, experimentování, prezentace vlastní práce, exkurze, Informační středisko Úřadu práce, projekty, skupinová práce, tvůrčí dílny, pravidelná školení BOZ.

Klíčová kompetence	Jak ji naplňujeme
Kompetence digitální **Možné metody a formy práce, aktivity**	• Vedeme žáky k ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb, učíme je využívat tyto digitální prostředky při učení i při zapojení do života školy a společnosti; vedeme je k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít • Učíme žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, dohlížíme na výběr postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu • Pomáháme žákům při vytváření a úpravě digitálního obsahu, učíme je vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků, využívat a kombinovat různé formáty • Motivujeme žáky k využívání digitálních technologií za účelem usnadnění práce, zautomatizování rutinních činností, zefektivnění a zjednodušení pracovních postupů • Seznamujeme žáky s novými technologiemi, vedeme je k uvědomění si jejich významu pro rozvoj jednotlivce i lidské společnosti, rozvíjíme schopnost žáků kriticky zhodnotit přínosy i rizika používání digitálních technologií • Při využívání digitálních prostředků dohlížíme na předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost a tělesné i duševní zdraví žáků, bezpečnost zařízení i dat, učíme žáky zásadám bezpečné práce s digitálními technologiemi, vedeme je k etickému jednání a chování v digitálním prostředí, k respektování autorských práv při práci s digitálním obsahem Činnostní učení a objevování s pomocí digitálních technologií – služeb, zařízení, aplikací a informačních zdrojů. Samostatná i skupinová práce. Kooperativní učení ve dvojicích či skupinách, vrstevnické učení. Problémová a projektová výuka, pozorování, experimentování, badatelské aktivity. Přednáška, beseda, diskuse, heuristický rozhovor. Využití školního informačního systému, online aplikací a služeb, e-learningového prostředí školy. Práce s digitálním portfoliem, prezentace aj.

3.3 Poskytování poradenských služeb ve škole

Poradenské služby jsou zajišťovány prostřednictvím výchovného poradce, školního metodika prevence, vedení školy, třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků.

Zaměření poradenských služeb:

- poradenství žákům v oblasti učebních postupů a stylů, poradenství rodičům žáka ve výchově a vzdělávání,
- poradenství při prevenci a řešení rizikového chování žáků,
- poradenství v případě žákovy školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu,
- poradenství při řešení obtížných životních situací,
- poradenství v oblasti volby školy, kariérové poradenství,
- poradenství při začleňování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků z odlišného kulturního prostředí,
- poradenství v oblasti vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků,
- spolupráce s dalšími odbornými pracovišti.

Poradenská činnost je vykonávána v době konzultačních hodin pro rodiče a žáky. Konzultační hodiny vypisuje výchovný poradce, metodik protidrogové prevence i ostatní pedagogičtí pracovníci.

3.3.1 Kariérové poradenství

Ve spolupráci s třídním učitelem poskytuje výchovný poradce kariérové poradenství. Ve spolupráci s vedením školy zajišťuje organizaci přihlašování žáka k dalšímu vzdělávání. Výchovný poradce poskytuje žákům informační brožury s tematikou volby povolání, informuje žáky prostřednictvím nástěnek a propagačních materiálů o středním školství a trhu práce. Výchovný poradce se podílí na organizaci besed k volbě povolání, např. ve spolupráci s Informačním střediskem Úřadu práce. Dále výchovný poradce nabízí možnost testování žáků v oblasti profesního zaměření a diagnostiky v pedagogicko-psychologické poradně.

3.3.2 Prevence rizikového chování žáků

Školní metodik prevence zpracovává na začátku školního roku Školní preventivní strategii, směrnici k prevenci rizikového chování a dlouhodobě je vypracován Program proti šikanování. V přímé práci se žáky považujeme za prioritní:

v 1. - 3. ročníku:

- výchova ke zdravému životnímu stylu,
- základy etické a právní výchovy,
- navozování pozitivního psychosociálního klimatu ve škole,
- včasné odhalení a podchycení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

ve 4. - 7. ročníku:

- výchova ke zdravému životnímu stylu,
- rozvoj etického a právního vědomí,
- vytváření občanských postojů,
- všestranný rozvoj osobnosti žáka,
- v problémových třídách aplikace metod aktivního sociálního učení,
- zvýšený důraz na spolupráci s rodiči,
- volnočasové aktivity,

v 8. - 9. ročníku:

- výchova k odpovědnosti ke zdraví svému i ostatních,
- právní a etické postoje, hodnotová orientace,
- pozornost rizikovým skupinám žáků,
- spolupráce školy při využívání volného času dětí,
- důvěryhodné a dostupné poradenství,
- zvýšený důraz na spolupráci s rodiči,
- systematická profesní příprava,
- úvod do světa paragrafů Školní preventivní strategie.

Školní metodik prevence organizuje a koordinuje realizaci preventivního programu. Cílem těchto aktivit je prevence rizikového chování nejen u jedinců, ale i v třídních kolektivech. Školní metodik prevence spolupracuje s výchovným poradcem, dává podněty ke svolání setkání rodičů, nabízí podporu a poradenství.

Jako prevenci nežádoucích jevů můžeme uvést také smysluplnou činnost při organizaci volnočasových aktivit žáků, z tohoto důvodu jsme zajistili nabídku kroužků a akcí pro žáky naší školy.

3.4 Třídnické hodiny

Třídní učitelé svolávají dle potřeby, avšak nejméně 1x měsíčně třídnickou hodinu, kde se svými žáky řeší aktuální problémy žáků, školy a třídy.

3.5 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných

V souladu s platnými právními předpisy zabezpečuje naše škola vzdělávání žáků tak, aby při naplňování vzdělávacích cílů umožňovala každému z nich dosáhnout jeho osobního maxima. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a žákům nadaným či mimořádně nadaným je za tímto účelem poskytována podpůrná péče.

Nejdůležitější roli při zajišťování a koordinaci poskytování podpůrných opatření má školní poradenské pracoviště (dále ŠPP) zastoupené především výchovným poradcem, dále metodikem prevence a školním speciálním pedagogem. ŠPP při zajišťování podpory žáků se speciálními potřebami a žáků nadaných či mimořádně nadaných koordinuje práci třídních učitelů, poskytuje konzultace a poradenské služby pedagogickým pracovníkům školy, žákům a jejich zákonným zástupcům, spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky.

A. Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP):

- Žákem se SVP je ten, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.
- Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti se člení do pěti stupňů, přičemž podpůrná opatření různých stupňů lze kombinovat. Vedle organizace vzdělávání obsahují také speciální učebnice a pomůcky a kompenzační pomůcky.

- Podpůrná opatření 1. stupně jsou plně v režii kmenové školy, podpůrná opatření vyššího stupně lze uplatnit jen na základě diagnostiky a doporučení školského poradenského zařízení, tzn. pedagogicko-psychologické poradny, speciálního pedagogického centra, střediska výchovné péče (dále jen ŠPZ), případně ve spolupráci s dalšími odborníky.
- Žáci se SVP mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením. Tato opatření jsou uplatňována vždy v nejlepším zájmu žáka, a to na základě informovaného souhlasu jeho zákonných zástupců (v mezních případech též na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci).
- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně.
- Škola může zpracovat plán pedagogické podpory, který zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu, zejména v situaci, kdy pro poskytování podpůrných opatření prvního stupně nepostačuje samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb žáka při vzdělávání.“
- Podpůrná opatření definuje školský zákon, jsou poskytována dle platných právních předpisů (vyhláška č. 27/2016 Sb. v aktuálním znění) a metodiky MŠMT. Na základní škole spočívají především v:
    a) poradenské pomoci školy a ŠPZ
    b) úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb, včetně zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče, případně prodloužení délky vzdělávání
    c) úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání středními školami
    d) použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek, speciálních komunikačních systémů
    e) úpravě očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených výše uvedenými předpisy
    f) vzdělávání dle plánu pedagogické podpory (PLPP) či individuálního vzdělávacího plánu (IVP)
    g) využití asistenta pedagoga, dalšího pedagogického pracovníka, tlumočníka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící aj.
    h) zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče
    i) poskytování vzdělávání nebo školských služeb v prostorách stavebně nebo technicky upravených
    j) zařazení žáka do specializovanějších skupin, oddělení, tříd, škol zřízených na základě §16 odst. 9 zákona atd.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (dále jen PLPP) žáků se SVP:

- PLPP může škola zpracovat pro žáka v rámci poskytování podpůrných opatření na úrovni 1. stupně, a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání nebo pomoci žákovi při zapojování se do kolektivu. Slouží k podpoře žáka, u kterého vyskytují méně výrazné obtíže či problémy tohoto charakteru. PLPP obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory, výčet a stručnou charakteristiku zvolených opatření a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. Sestavení a realizace plánu je plně v režii školy, která žáka vzdělává, není podmíněno doporučením ŠPZ. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. PLPP škola vyhodnocuje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření.
- Je-li PLPP vypracován, má písemnou podobu. Sestavuje ho třídní učitel s pomocí výchovného poradce, ve spolupráci s ostatními vyučujícími žáka a za podpory školního poradenského pracoviště. V případě potřeby lze požádat o pomoc externí ŠPZ.
- Před zpracováním PLPP probíhají rozhovory s vyučujícími žáka, s cílem shromáždit informace a podněty potřebné pro stanovení vhodných strategií, např. metod práce, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností, forem hodnocení aj.
- Výchovný poradce koordinuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným, poskytuje pomoc třídnímu učiteli, zabezpečuje spolupráci s externími poradenskými pracovišti. Stanovuje termín dokončení přípravy PLPP.
- Třídní učitel k danému termínu dokončí zpracování PLPP, předloží ho ke kontrole výchovnému poradci. Ve spolupráci s ním následovně seznámí s plánem podpory žáka, jeho zákonné zástupce a všechny vyučující podílející se na jeho realizaci. Zajistí informovaný souhlas zákonných zástupců žáka a všechny potřebné podpisy.
- Vzdělávání dle PLPP probíhá po dobu tří měsíců, poté je výchovným poradcem svolána schůzka všech členů realizačního týmu za účelem vyhodnocení naplnění cílů PLPP a projednání dalšího postupu. Konečné rozhodnutí o dalším postupu je v kompetenci výchovného poradce.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu (dále jen IVP) žáků se SVP:

- Pokud je z doporučení ŠPZ dostatečně zřejmé, jak má být žák ve škole vzděláván, není nutné tvořit písemný individuální vzdělávací plán, stačí pouze prakticky uplatňovat doporučení ŠPZ, řídit se jeho pokyny. Není-li tomu tak, škola IVP písemně zpracovává.
- IVP zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření, a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zákonného zástupce žáka. Je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.
- IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (dále jen ŠVP) a umožňuje úpravy vzdělávacího obsahu dle potřeb žáka. Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem.
- Postupy a strategie rozpracované v plánu IVP vycházejí z výsledků diagnostického vyšetření žáka provedeného pracovníky ŠPZ, navazují na opatření poskytované žákovi při nižším stupni podpory, řídí se doporučením ŠPZ. Uplatňují se s cílem překonat ty žákovy obtíže, které se nepodařilo kompenzovat opatřeními nižšího stupně.
- Naplňování IVP vyhodnocuje ŠPZ ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně.

- IVP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem a s ostatními učiteli, kteří se podílí na vzdělávání a výchově žáka, případně využívá pomoc ŠPP či ŠPZ.
- IVP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním se všichni vyučující, kteří se podílí na vzdělávání a výchově žáka, důkladně seznámí s doporučeními ŠPZ, proběhnou rozhovory s těmito vyučujícími za účelem shromáždění podkladů pro stanovení co nejoptimálnějších úprav týkajících se metod a forem práce, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností, způsobu hodnocení apod. Poté je ve stanoveném termínu plán sestaven.
- Výchovný poradce zastává při tvorbě a následné realizaci IVP koordinační a kontrolní funkci, odpovídá za konečnou podobu IVP. Výchovný poradce určuje termín přípravy IVP a spolupracuje s třídním učitelem při organizování schůzek s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Zajišťuje komunikaci a spolupráci s pracovníky ŠPZ.
- Konečné schválení IVP je plně v kompetenci ředitele školy. Výchovný poradce odpovídá za závěrečné projednání IVP se zákonným zástupcem a kontrolu získání jeho informovaného souhlasu.
- Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka (po získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka) předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, ten je zaznamená do školní matriky. Následuje realizace podpory žáka dle IVP (v rozsahu několika měsíců, nejdéle však jednoho roku) a jeho vyhodnocení.
- Vyhodnocení plnění IVP proběhne po dohodě s příslušným pracovníkem školského poradenského zařízení nejpozději do 1 roku od začátku jeho realizace. Za vyhodnocení plnění IVP odpovídá výchovný poradce.
- V případě podpůrného opatření spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů, které lze uplatnit pro žáky s LMP od 3. stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

B. Předmět speciálně pedagogické péče pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními

- Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními může být v souladu s principy individualizace a diferenciace vzdělávání zařazován do individuálního vzdělávacího plánu na doporučení Školního poradenského zařízení předmět speciálně pedagogická péče (PSPP) jako forma pedagogické intervence.
- Účelem tohoto podpůrného opatření je podpora žáků, kteří z důvodů svých speciálních vzdělávacích potřeb nemohou dosahovat srovnatelných výsledků ve vzdělávání. Předměty speciálně pedagogické péče mohou zajistit kompenzaci obtíží žáka, přispět ke kvalitnímu vzdělání žáka s přihlédnutím k jeho specifickým potřebám.
- Škola zařazuje předmět speciálně pedagogická péče v souladu s § 19, § 23 odst. 3 a § 26 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a dle ustanovení Přílohy č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

- Předmět PSPP je možno zařadit:

  a) jako vyučovací předmět:
  - například jako předmět zdravotní tělesná výchova, český znakový jazyk, alternativní a augmentativní komunikace atd.
  - pro žáky od 2. stupně podpůrných opatření,
  - realizace probíhá v rámci disponibilních hodin
  - škola zapracuje PSPP do ŠVP až v případě realizace výuky u konkrétních žáků; žáci jsou z tohoto vyučovacího předmětu hodnoceni formou slovního hodnocení

  b) jako formu další péče o žáka ve škole:
  - jedná se o druh intervence, která má přispět ke zlepšení aktuálních obtíží žáka (dříve označované jako „nápravy“), zaměřené například na rozvoj grafomotorických dovedností žáka či na podporu při reedukaci specifických poruch učení; předmět je směřován k rozvoji percepčně-motorických funkcí, rozvoji jazykových kompetencí a komunikačních dovedností, k rozvoji prostorové orientace a orientaci v čase, pozornosti, paměti atd. či k zajištění logopedické péče
  - pro žáky od 2. stupně podpůrných opatření
  - PSPP v této formě nemá osnovy, není uveden na vysvědčení, nehodnotí se
  - je realizován z disponibilních hodin nebo nad rámec povinné výuky.

  Organizace výuky PSPP je v kompetenci ředitele školy. V současnosti předmět PSPP realizujeme dle odstavce b) jako „nápravy“.

- Předmět PSPP je zajišťován pedagogickými pracovníky školy s rozšířenou kompetencí pro oblast speciální pedagogiky, speciálními pedagogy školy.

- Výuka podle Přílohy 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb. probíhá jako individuální nebo skupinová s maximálním počtem 4 žáci ve skupině.

- Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

C. <u>Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných</u>

- Za nadaného žáka se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

- Za mimořádně nadaného žáka se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

- Podobně, jako u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, škola poskytuje péči a podporu vzdělávání žákům nadaným a mimořádně nadaným prostřednictvím podpůrných opatření specifikovaných ve školském zákonu, v přílohách vyhlášky č. 27/2016 Sb. či metodických materiálech MŠMT. Jedná se například o tato opatření:

  a) předčasný nástup dítěte ke školní docházce
  b) obohacování vzdělávacího obsahu
  c) zadávání specifických úkolů, projektů
  d) příprava a účast na soutěžích
  e) nabídka nepovinných předmětů a zájmových aktivit aj.

f) výuka ve skupinách, ve kterých se vzdělávají nadaní žáci stejných nebo různých ročníků školy v některých předmětech.

- Při poskytování podpory nadanému žákovi škola uplatňuje analogický mechanismus jako v případě zajišťování podpory žáků se SVP.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (dále jen PLPP) nadaných a mimořádně nadaných žáků:

- PLPP má písemnou podobu.
- PLPP sestavuje v rámci 1. stupně podpůrných opatření třídní učitel, a to ve spolupráci se všemi učiteli konkrétních vyučovacích předmětů, kteří se budou na zajištění podpory žáka podílet, s pomocí výchovného poradce a případně dalších pracovníků školního poradenského pracoviště. V případě potřeby může požádat o pomoc externí ŠPZ či další odborníky.
- Před zpracováním PLPP probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími a jejich vzájemná diskuze s cílem nalezení a stanovení vhodných úprav v metodách práce s žákem, způsobech kontroly osvojení znalostí a dovedností, způsobu hodnocení, pomůcek, organizačních opatření apod.
- Výchovný poradce při tvorbě PLPP zabezpečuje poradenskou, koordinační a kontrolní funkci, spolupracuje s třídním učitelem při organizování schůzek s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným, zabezpečuje spolupráci s externími odborníky. Stanovuje termín dokončení přípravy PLPP, odpovídá za jeho konečnou podobu.
- Třídní učitel k danému termínu dokončí zpracování PLPP, předloží ho ke kontrole výchovnému poradci. Konečné schválení PLPP je plně v kompetenci ředitele školy.
- Třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem následovně seznámí s plánem podpory žáka, jeho zákonné zástupce a všechny vyučující podílející se na jeho realizaci. Zajistí informovaný souhlas zákonných zástupců žáka a všechny potřebné podpisy dokumentu.
- Vzdělávání dle PLPP probíhá po dobu tří měsíců, poté je výchovným poradcem svolána schůzka všech členů realizačního týmu za účelem vyhodnocení naplnění cílů PLPP a projednání dalšího postupu. Konečné rozhodnutí o dalším postupu je v kompetenci výchovného poradce.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu (dále jen IVP) nadaných a mimořádně nadaných žáků:

- IVP lze uplatnit od 2. stupně podpory. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.
- Nutnou podmínkou pro jeho zpracování a uplatnění je doporučení školského poradenského zařízení a žádost zákonného zástupce žáka.
- Postupy, opatření a strategie rozpracované v plánu IVP vycházejí z výsledků diagnostického vyšetření žáka provedeného pracovníky ŠPZ, jejich doporučení a případně z doporučení odborníků specializujících se na obory a oblasti, v nichž se nadstandardně projevuje žákův zájem a nadání.
- IVP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem a s ostatními učiteli, kteří se podílí na vzdělávání a výchově žáka, a to zejména s učiteli těch oborů, ve kterých se projevuje nadání žáka, případně využívá pomoc a podporu ŠPP či ŠPZ.

- IVP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním se všichni vyučující, kteří se podílí na přípravě a realizaci IVP, důkladně seznámí s doporučeními ŠPZ, proběhnou rozhovory s těmito vyučujícími za účelem shromáždění podkladů pro stanovení co nejoptimálnějších úprav metod a forem práce, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností, způsobu hodnocení, pomůcek, organizačních opatření apod.
- Výchovný poradce zastává při tvorbě a následné realizaci IVP koordinační a kontrolní funkci, odpovídá za konečnou podobu IVP. Výchovný poradce určuje termín přípravy IVP a spolupracuje s třídním učitelem při organizování schůzek s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Zajišťuje komunikaci a spolupráci s pracovníky ŠPZ.
- Výchovný poradce zastává při tvorbě a následné realizaci IVP koordinační a kontrolní funkci, odpovídá za konečnou podobu IVP. Výchovný poradce určuje termín přípravy IVP a spolupracuje s třídním učitelem při organizování schůzek s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Zajišťuje komunikaci a spolupráci s pracovníky ŠPZ.
- Konečné schválení IVP je plně v kompetenci ředitele školy. Výchovný poradce odpovídá za závěrečné projednání IVP se zákonným zástupcem a za kontrolu získání jeho informovaného souhlasu.
- Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka (po získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka) předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, ten je zaznamená do školní matriky. Následuje realizace podpory žáka dle IVP (v rozsahu několika měsíců, nejdéle však jednoho roku) a jeho vyhodnocení.
- Vyhodnocení plnění IVP proběhne po dohodě s příslušným pracovníkem školského poradenského zařízení nejpozději do 1 roku od začátku jeho realizace. Za vyhodnocení plnění IVP odpovídá výchovný poradce.

3.6 Školní družina

Školní družina předkládá svůj Školní vzdělávací program. Činnost školní družiny je ovlivněna prací žáků ve vyučování. Vychovatelky spolupracují především s vyučujícími na 1. stupni.

3.7 Zájmové kroužky

Každoročně škola podporuje volnočasové aktivity žáků. Ve spolupráci s ostatními subjekty zajišťuje propagaci nabídky zájmových kroužků, volnočasových klubů a oddílů – zejména se zaměřením na sport, hudbu, cizí jazyky a výtvarné činnosti. Školy poskytuje žákům možnost docházky do kroužků - např. keramický, tenisový, dopravní, plavání, jóga…

3.8 Řízení a organizace výuky

Za základní jednotku pro organizaci vyučování je považován ročník. Vzdělávací téma je organizováno pro celý ročník. Učitelé v ročníku koordinují výuku jednotlivých vzdělávacích oblastí, připravují celoroční plán.

Výuku jednotlivých předmětů koordinují předsedové předmětových komisí a metodického sdružení. Spolupracují s metodikem školního vzdělávacího programu a s vedením školy.

3.9 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Průřezová témata nejsou realizována formou samostatných předmětů, ale jsou integrována do jiných vyučovacích předmětů či volitelných předmětů. Jejich obsah může být realizován i formou projektů.

Přehled průřezových témat:

OSV	–	Osobnostní a sociální výchova
VDO	–	Výchova demokratického občana
VMEGS	–	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
MUV	–	Multikulturní výchova
EV	–	Environmentální výchova
MEV	–	Mediální výchova

Průřezové téma – OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA 1. část									OSV
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	***1. ročník***	***2. ročník***	***3. ročník***	***4. ročník***	***5. ročník***	***6. ročník***	***7. ročník***	***8. ročník***	***9. ročník***
Rozvoj schopností poznávání	Hv,	Hv,	Prv, Hv,	Pří,	Čj, Pří, Vv,	Čj, D, Vv,	Čj, F, Vv,		Vv,
Sebepoznání a sebepojetí	Čj,	Prv,				Vo,		Vo, Sp, Vz	
Seberegulace a sebeorganizace	Prv, Hv,	Čj, Hv,	Prv, Hv,		Pří,	Vv,	Sp,	Vo, Vz,	Vv, Sp,
Psychohygiena		Prv, Tv,		Tv,				Vz,	Vz,
Kreativita	Hv, Vv, Sp,	Hv, Vv, Sp,	Hv, Vv, Sp,	Čj, Hv, Vv,	Hv, Vv, Sp,		Čj, Hv, Vv, Sp,	Čj, Vv, Sp, Vz	Sp,
Poznávání lidí	Čj,				Vl,	Vo,		Sp,	

Průřezové téma – OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA 2. část									OSV
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	***1. ročník***	***2. ročník***	***3. ročník***	***4. ročník***	***5. ročník***	***6. ročník***	***7. ročník***	***8. ročník***	***9. ročník***
Mezilidské vztahy	Čj,	Prv,			Pří, Vl,	Vo	Vo, Vv,	Vo,	Vz,
Komunikace	Čj, Prv, Hv,	Čj, Hv,	Aj, Hv,	Čj, Vl, Hv,	Hv,	Čj, Aj	Vo,	Čj, Vo, Sp,	Sp, Vz
Kooperace a kompetice				Čj,	Pří,		Čj, F, Sp,		Sp,
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti					Vl,		F, Sp,	Vo, Vz,	Vz, Sp,
Hodnoty, postoje, praktická etika			Čj,		Čj, Vv,			Vo,	D,

Průřezové téma – VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA									VDO
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	***1. ročník***	***2. ročník***	***3. ročník***	***4. ročník***	***5. ročník***	***6. ročník***	***7. ročník***	***8. ročník***	***9. ročník***
Občanská společnost a škola		Prv,		Rozpuštěno v životě školy*;	Rozpuštěno v životě školy*;	Rozpuštěno v životě školy*;	Rozpuštěno v životě školy*;	Rozpuštěno v životě školy*;	Rozpuštěno v životě školy*;
Občan, občanská společnost a stát				Vl,				Vo,	D, Vo, Vv
Formy participace občanů v politickém životě			Prv,				Vo,		
Principy demokracie jako formy vlády a způsoby rozhodování			Prv,				Vo,		

* Třídnické hodiny, školní parlament, podíl žáků na tvorbě třídních pravidel apod.

Průřezové téma – VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH									VMEGS
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	***1. ročník***	***2. ročník***	***3. ročník***	***4. ročník***	***5. ročník***	***6. ročník***	***7. ročník***	***8. ročník***	***9. ročník***
Evropa a svět nás zajímá				Čj,	Vl, Pří	Čj, Aj, F	Aj, D, F	Aj, D, Z	Aj, F, Sp,
Objevujeme Evropu a svět					Aj, Pří, Vl	Z,	D,	Z,	Z,
Jsme Evropané					Vl		D,	D, Z,	

Průřezové téma – MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA									MUV
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	***1. ročník***	***2. ročník***	***3. ročník***	***4. ročník***	***5. ročník***	***6. ročník***	***7. ročník***	***8. ročník***	***9. ročník***
Kulturní diference				Hv,	Vl,	D, Vv,		Čj, D, Z,	Vv, Sp,
Lidské vztahy		Aj				Aj, D,	D	D, Vo,	D, Vz
Etnický původ					Tv,		D, Tv,	Čj, Př, Z,	
Multikulturalita		Aj,			Tv,	Aj, D,	Čj, D, Tv,	Hv, Aj, Z,	Tv,
Princip sociálního smíru a solidarity					Vl			Vo,	

Průřezové téma – ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA									EV
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	***1. ročník***	***2. ročník***	***3. ročník***	***4. ročník***	***5. ročník***	***6. ročník***	***7. ročník***	***8. ročník***	***9. ročník***
Ekosystémy				Pří,	Pří,	D, Z,			
Základní podmínky života				Sp,			Př,	Ch, Sp,	Př,
Lidské aktivity a problémy životního prostředí		Prv,		Aj, Pří,	Pří,		Aj, F, Sp	D, F,	Vo, Ch, Z,
Vztah člověka k prostředí	Prv,	Prv,	Tv	Pří, Vl,	Tv,	Př, Tv,	F	F, Tv, Sp,	

Průřezové téma – MEDIÁLNÍ VÝCHOVA									MEV
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	***1. ročník***	***2. ročník***	***3. ročník***	***4. ročník***	***5. ročník***	***6. ročník***	***7. ročník***	***8. ročník***	***9. ročník***
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		Čj,		Čj			F	Sp,	Sp, Ch
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					Čj		F		Ch,
Stavba mediálních sdělení				Aj,				Čj, Aj	
Vnímání autora mediálních sdělení				Čj			Čj,		
Fungování a vliv médií ve společnosti				Aj				D,	
Tvorba mediálních sdělení				Vl	Čj	Aj, F	Aj, Čj	Sp, Čj, Vz	Čj, D, Vv, Sp,
Práce v realizačním týmu				Vl				Čj,	Sp,

Průřezová témata jsou realizována integrací do předmětu, projekty, projektovými dny, exkurzemi, besedami, soutěžemi, aj.

4. VZDĚLÁVACÍ OBSAH ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah základního vzdělávání je rozdělen do devíti oblastí, které tvoří obsahově si blízké vzdělávací obory, doplněné o průřezová témata, která prolínají obsahy všech vzdělávacích oborů a jsou do nich integrována.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	VZDĚLÁVACÍ OBORY
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Další cizí jazyk
Matematika a její aplikace	Matematika
Informatika	Informatika
Člověk a jeho svět	Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda
Člověk a společnost	Dějepis, Výchova k občanství
Člověk a příroda	Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis
Umění a kultura	Hudební výchova, Výtvarná výchova
Člověk a zdraví	Tělesná výchova, Výchova ke zdraví
Člověk a svět práce	Svět práce

4.1 Vzdělávací období základního vzdělávání

1. období 1. – 3. ročník
2. období 4. – 5. ročník
3. období 6. – 9. ročník

4.2 Učební plán školy

Učební plán našeho školního vzdělávacího programu vychází z učebního plánu RVP ZV. Tento plán stanovuje minimální časové dotace jednotlivých oblastí a počet disponibilních hodin.

4.2.1 Učební plán – 1. stupeň

Předmět/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Časová dotace	Min. časová dotace	Disponibilní dotace
Český jazyk a lit.	8	8	8	7	7	38	33	5
Anglický jazyk	1	1	3	3	3	11	9	2
Matematika	4	5	5	5	5	24	20	4
Prvouka	2	2	3	0	0	7	11	2
Přírodověda	0	0	0	1	2	3		
Vlastivěda	0	0	0	2	1	3		
Hudební výchova	2/1	2/1	2/1	2/1	2/1	10/5	12	3
Výtvarná výchova	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	5/10		
Svět práce	1	1	1	1	1	5	5	
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10	0
Informatika	0	0	0	1	1	2	2	0
	21	**22**	**25**	**25**	**25**	118	**102**	**16**

4.2.2 Učební plán – 2. stupeň

Předmět/ročník	6.	7.	8.	9.	Časová dotace	Min. časová dotace	Disponibilní dotace
Český jazyk a lit.	5	4	4	5	18	15	3
Anglický jazyk	3	3	3	3	12	12	0
Další cizí jazyk	0	2	2	2	6	6	0
Matematika	5	5	5	5	20	15	5
Chemie	0	0	2	2	4	20	5
Fyzika	2	2	2	1	7		
Přírodopis	2	2	1	2	7		
Zeměpis	2	2	2	1	7		
Dějepis	2	2	1	2	7	10	1
Výchova k občanství	1	1	1	1	4		
Hudební výchova	2/1	2/1	2/1	2/1	8/4	9	3
Výtvarná výchova	1/2	1/2	1/2	1/2	4/8		
Svět práce	1 dílny	1 dílny	1 volba povolání/ vaření	1 volba povolání/ vaření	4	3	1
Informatika	1	1	1	1	4	4	0
Výchova ke zdraví	0	0	1	1	2	10	0
Tělesná výchova	2	2	2	2	8		
Volitelný předmět	0	0	0	0	0	–	0
	29	**30**	**31**	**32**	122	**104**	**18**

Poznámky k učebnímu plánu:

Žáci tříd zaměřených na hudební výchovu se vyučují ve všech devíti ročnících 2 hodiny hudební výchovy týdně a 1 hodinu výtvarné výchovy týdně.

Žáci tříd zaměřených na výtvarnou výchovu se vyučují ve všech devíti ročnících 1 hodinu hudební výchovy týdně a 2 hodiny výtvarné výchovy týdně.

Jako 1. cizí jazyk mají všichni žáci od 1. ročníku zařazen anglický jazyk. Od 7. ročníku žáci studují další cizí jazyk, volí si německý, ruský nebo španělský jazyk.

Některé předměty mohou být vyučovány částečně v anglickém jazyce, prostřednictvím metody CLIL. Realizace této formy výuky závisí na aktuální personální situaci v daném školním roce. Je možná pouze v těch třídách a předmětech, ve kterých vyučují pedagogové vybavení požadovanými jazykovými kompetencemi.

V rámci předmětu Svět práce probíhá výuka ve skupinách. V 6. a 7. ročníku se vyučuje tematický okruh *Práce s technickými materiály*. Tematický okruh *Příprava pokrmů* se první skupina vyučuje v 1. pololetí 8. ročníku a 2. pololetí 9. ročníku, tematický okruh *Svět práce* se první skupina vyučuje v 2. pololetí 8. ročníku a 1. pololetí 9. ročníku. Druhá skupina má výuku těchto okruhů realizovánu v opačných pololetích školního roku.

Ve druhém pololetí 3. ročníku a v prvním pololetí 4. ročníku je v rámci předmětu Tělesná výchova realizována *výuka plavání*.

Od školního roku 2022/2023 škola začíná realizovat výuku nového pojetí Informatiky (v souladu s RVP ZV 2021) ve 4., 5., 6. a 7. ročníku. V dalších letech bude výuka postupně nabíhat do vyšších ročníků. Digitální kompetence jsou rozvíjeny ve všech ročnících, napříč všemi obory.

Ve školním roce 2022/2023 budou žáci 8. a 9. ročníku vzděláváni dle původní verze *ŠVP Škola, která si zpívá a kreslí, č. j. 549-2011 (*v souladu s RVP ZV 2017), ve školním roce 2023/2024 dokončí vzdělávání dle osnov této starší verze žáci 9. ročníku.

Ustanovení pro postupný náběh výuky nové Informatiky v přechodném období 2022 – 2024 specifikuje *Příloha č. 1* tohoto dokumentu.

Dle § 27 odstavce 4 Vyhlášky č. 27/2016 Sb. (Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v aktuálním platném znění) může ředitel školy § 27 pro nadané žáky vytvářet skupiny, ve kterých se vzdělávají žáci stejných nebo různých ročníků školy v některých předmětech (například matematice).

5 UČEBNÍ OSNOVY

5.1 Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace realizujeme ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Anglický jazyk a Další cizí jazyk. Vzdělávání v dalším cizím jazyku je žákům 2. stupně nabídnuto formou volitelných předmětů Ruský jazyk nebo Německý jazyk od 7. ročníku. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu a jeho zvládnutí je základním předpokladem úspěšného vzdělávání v dalších oblastech. Úroveň osvojení a užívání jazyka v písemné i mluvené podobě je projevem všeobecné vzdělanosti žáků základní školy. Prostřednictvím tohoto předmětu získává žák schopnost vyjadřovat své pocity a myšlenky, ale též vžívat se do myšlení a cítění jiných lidí.

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek. V *Jazykové výchově* se výuka zaměřuje zejména na zvládnutí techniky psaní, osvojení si základů českého pravopisu a jejich aplikaci. Rozvoj komunikačních dovedností a slovní zásoby tvoří podstatu *Komunikační a slohové výchovy*. Nedílnou součástí předmětu je také *Literární výchova*, která zahrnuje vytváření čtenářských dovedností a návyků, rozvíjení schopnosti číst s porozuměním a formování trvalého zájmu o četbu a literaturu vůbec.

Prostřednictvím předmětu vedeme žáka k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, zaměřujeme se rovněž na pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání. Důraz je kladen na rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti.

Prvořadým cílem výuky na 1. stupni je zvládnutí techniky čtení a psaní a rozvoj slovní zásoby. Velký důraz klademe na čtení s porozuměním. Dovednost komunikovat v mateřském jazyce je dětem vlastní již při vstupu do školy. Naším úkolem je tuto dovednost dále rozvíjet na základě osvojování si základních gramatických pravidel, přičemž gramatiku nepovažujeme za cíl, nýbrž za cestu, jak díky poznávání struktury jazyka rozvíjíme komunikační dovednosti.

Předmět Český jazyk a literatura zahrnuje tato průřezová témata: osobnostní a sociální výchovu, výchovu k myšlení v evropských a globálních souvislostech, mediální výchovu. Je vyučován ve všech ročnících 1. stupně. Výuka probíhá v kmenových třídách, a to v rozsahu 8 hodin týdně v 1., 2. a 3. ročníku a 7 hodin ve 4. a 5. ročníku. Součástí výuky jsou rovněž návštěvy knihovny.

Strategie předmětu Český jazyk a literatura rozvíjí základní myšlenky strategie školy. Pro rozvoj klíčových kompetencí dále využíváme následující strategie:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k efektivnímu využívání získaných informací v procesu učení i jiných oblastech
- učíme žáky kriticky posoudit dosažené výsledky, pracujeme s chybou, pohlížíme na ni jako na pozitivní jev
- dle potřeby uplatňujeme skupinovou, frontální a individuální práci
- umožňujeme žákům veřejně prezentovat výsledky své práce
- klademe důraz na vyjadřovací schopnosti, rozvoj slovní zásoby, aplikaci osvojených gramatických pravidel v ústním i písemném projevu, na čtení s porozuměním
- rozvíjíme u žáků paměť a logické myšlení
- vedeme žáky k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problému

- učíme žáky aplikovat osvojené vědomosti, dovednosti a návyky při řešení problémových situací
- klademe důraz na samostatné řešení problému, ale podporujeme i týmovou spolupráci
- vedeme žáky k vytrvalosti a systematičnosti, motivujeme je v případě nezdaru

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáků schopnost verbální i nonverbální komunikace
- vedeme žáky k tomu, aby se dokázali bez ostychu prezentovat na veřejnosti, rozvíjíme sebedůvěru při verbálních projevech
- učíme žáky vhodně argumentovat, obhajovat svůj názor, respektovat rozdílné názory

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc a v případě potřeby ji též poskytnout
- učíme žáky přijímat kritiku, zamýšlet se nad ní, vyvodit závěry
- podněcujeme u žáků schopnost prožívat radost z úspěchu svého i celé skupiny
- rozvíjíme pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

Kompetence občanské

- formujeme u žáků pozitivní morálně-volní vlastnosti
- vedeme žáky k zodpovědnému rozhodování v dané situaci
- seznamujeme žáky s literárně-jazykovým dědictvím, rozvíjíme v nich pocity hrdosti, vztah k tradicím a národnímu jazyku
- vedeme žáky k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování základních hygienických pravidel čtení a psaní
- podněcujeme u žáků potřebu si práci naplánovat a zorganizovat
- rozvíjíme u žáků pozitivní vztah k práci, zodpovědnost a solidaritu

Kompetence digitální

- vedeme žáky k hlubšímu porozumění čtených elektronických textů, seznamujeme je významem základních obrazných symbolů (piktogramů)
- prostřednictvím grafických organizérů rozvíjíme u žáků schopnosti třídit a uspořádat informace, a tím je vedeme k hlubšímu porozumění běžných i elektronických textů i uvědomění si vztahů a souvislostí mezi informacemi
- seznamujeme žáky s využitím navigace v různých prostředích obrazovky
- vedeme žáky k ověřování důvěryhodnosti digitálních informací na základě použití více informačních zdrojů
- rozvíjíme u žáků dovednosti a návyky potřebné k psaní na dotykovém displeji a k orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici
- klademe důraz na dodržování elementárních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi
- Pro sdílení výsledků samostatné či společné práce učíme žáky vybírat vhodné technologie, a to v závislosti na aktuálním formátu sdělení (např. e-mail, chat, SMS)
- vedeme děti k dodržování pravidel komunikace při sdílení osobních informací i komentování cizích sdělení

- motivujeme děti k použití digitálního storytellingu jako nástroje k vytvoření vlastního příběhu či sdělení
- vedeme žáky k aktivnímu používání online slovníků (pravidla českého pravopisu, slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov, synonymický slovník)
- seznamujeme žáky s podstatou autorství, učíme žáky odlišit vlastní a cizí obsah

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 1.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Čte s porozuměním jednoduchá slova a krátké věty.	Nácvik čtení slabik a uvědomělého čtení snadných slov a krátkých vět.		
Porozumí jednoduchým mluveným pokynům a dokáže je aplikovat.	Komunikační situace: omluva, žádost, vzkaz. Dialog, mluvčí a posluchač.		
Dokáže správně pozdravit a rozloučit se, rozlišuje mezi tykáním a vykáním. Vyřídí jednoduchý vzkaz.	Výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů. Zdvořilostní obraty.	OSV – mezilidské vztahy, komunikace	„Dobrý den, celý den“ – rozvoj komunikačních schopností, chování podporujícího dobré mezilidské vztahy – dramatizace, situační scénky, simulace
Rozlišuje délku samohlásek	Krátké a dlouhé samohlásky		
Vyslovuje slova a předložkové vazby se správným dýcháním a přízvukem. Rozlišuje délku samohlásek.	Rozvíjení znělého hlasu, nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání.		
Odpovídá na otázky. Tvoří věty podle zadání.	Čtení s porozuměním. Slovní zásoba.		
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.	Slovní zásoba, výběr vhodných jazykových prostředků.	OSV – poznávání lidí + OSV – sebepoznání a sebepojetí	„Já, moje rodina, třída“ (povídáme si, poznáváme se navzájem - krátká rétorická cvičení)
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním, včetně návyků spojených s používáním digitálních technologií.	Dodržování hygienických návyků správného psaní. Písemný projev – základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi.		
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev.	Psaní číslic, písmen, slabik, slov a vět.		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Píše správně slova a jednoduché věty.	Psaní krátkých slov a jednoduchých vět – opis, přepis, diktát, autodiktát.		
Reprodukuje obsah známých pohádek a příběhů. Vypravuje jednoduchý děj podle obrázků.	Práce s literárním textem, vyprávění. Využívání jednoduché osnovy.		
Spočítá slova ve větě, rozdělí slovo na slabiky a hláskuje je.	Věta, slovo, slabika, hláska. Nauka o slově.		
Porovnává významy slov, uvědomuje si význam slov, přiřazuje slova k obrázkům. Vysvětluje význam slova. Tvoří opozita.	Význam slova. Slova opačného významu.		
Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost.	Význam slov.		
Doplní do věty správné sloveso podle významu.	Věta, slovo. Význam slova a věty.		
Nahrazuje obrázky slovy ve správném tvaru. Uvědomuje si a rozlišuje některá nespisovná slova, která používá.	Význam slov, slovo spisovné a nespisovné.		
Spojí dvojice slov spojkami (a, i)	Slovo, spojení slov, věta, jednoduché spojovací výrazy.		
Spočítá věty v textu. Píše na začátku věty velká písmena.	Věta v textu. Rozlišení věty, slova, slabiky, hlásky z hlediska potřeb čtení a psaní.		
Dokáže napsat všechna písmena.	Nácvik správného psaní písmen.		
Přednáší kratší básně a říkadla.	Přednes, rozdíl mezi poezií a prózou.		
Po přečtení textu k němu dokáže namalovat vhodnou ilustraci.	Porozumění čtenému textu a jeho výtvarné vyjádření.		
Najde jednoduché rýmy.	Báseň, verš, rým, sloka.		
Dokáže v pohádce najít představitele dobra a zla. Rozumí jednoduchým literárním pojmům.	Pohádka, vlastnosti postav. Pojmy – báseň, pohádka, hádanka, říkanka, kniha, časopis, rým.		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 2.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Čte s porozuměním větné celky a krátké texty.	Plynulé čtení jednoduchých vět, správný slovní přízvuk, hlasité a tiché čtení s porozuměním.	MEV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Práce s krátkými texty - nácvik kritického čtení a vnímání obsahu sdělení
Rozumí mluveným a jednoduchým písemným pokynům.	Komunikační situace. Dialog, mluvčí a posluchač.		Hry a cvičení pro nácvik seberegulace a rozvoj komunikačních schopností (verbální i neverbální)
Nepřerušuje hovořícího. Dokáže vyjádřit svá přání. Rozumí jednoduchým gestům. Dorozumí se pomocí telefonu.	Výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů. Zdvořilostní obraty. Základní formy společenského styku.	OSV – seberegulace a sebeorganizace OSV – komunikace	
Opravuje svoji nedbalou nebo nesprávnou výslovnost, je-li na ni upozorněn.	Správné použití slovního přízvuku a intonace.		
Vyslovuje věty se správným dýcháním a přízvukem. Rozlišuje druhy vět dle postoje mluvčího a podle intonace.	Rozvíjení znělého hlasu. Správné použití slovního přízvuku a intonace. Nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání.		
Tvoří otázky a odpovídá slovy i gesty.	Komunikace, dramatizace, slovní zásoba.		
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.	Výběr vhodných jazykových prostředků. Slovní zásoba.		
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním, včetně návyků spojených s používáním digitálních technologií.	Dodržování hygienických návyků správného psaní. Písemný projev – základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi.		
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev.	Psaní písmen, číslic, slabik, slov a vět.		
Píše správně krátké diktované texty a tvoří své vlastní stručné texty.	Opis, přepis, diktát, autodiktát.		
Je schopen přiřadit text k obrázkům a děj správně seřadit.	Význam slova a věty. Obrázková osnova.		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Rozlišuje samohlásky a souhlásky. Rozlišuje krátké a dlouhé samohlásky, dvojhlásky. Píše správně párové souhlásky na konci slov. Píše správně ú na začátku slov.	Nauka o slově. Hláskosloví. Stavba slova.		
Rozlišuje a vytváří slova nadřazená, podřazená a souřadná.	Význam slova. Slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu.		
Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost.	Význam slova, slovní druhy.		
Rozlišuje podstatná jména konkrétní a slovesa. Podstatná jména rozlišuje na obecná a vlastní.	Tvarosloví, slovní druhy, vlastní jména.		
Nahrazuje obrázky slovy ve správném tvaru. Po upozornění učitele opraví svoji nespisovnou výslovnost.	Slova spisovná a nespisovná, správný tvar slova.		
Používá další spojovací výrazy.	Spojky. Spojení slov a vět.		
Rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího. Za větou píše správné znaménko.	Druhy vět podle postoje mluvčího, výběr vhodných jazykových prostředků.		
Orientuje se v rozdělení hlásek. Píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách. Správně píše a vyslovuje slabiky dě, tě, ně – di, ti, ni – dy, ty, ny.	Hláskosloví. Znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu.		
Dokáže se naučit báseň přiměřenou věku a vyprávět pohádku podle osnovy.	Slovní zásoba, reprodukce textu. Přednes básně.		
Všímá si spojitosti textu s ilustrací. Rozlišuje dobro a zlo, kladné a záporné postavy.	Orientace v textu, čtení s porozuměním, vlastnosti postav.		
Rozlišuje prózu a verše.	Základy literatury – poezie (pojmy: báseň, rým, sloka, přednes) próza (pojmy: pohádka, povídka, postava, děj, prostředí)		
Dokáže v textu najít hlavní a vedlejší postavu. Rozlišuje reálné postavy od pohádkových bytostí. Rozumí jednoduchým literárním pojmům.	Porozumění a orientace v čteném textu. Pojmy: básník, spisovatel, divadelní představení, herec, film.		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)
Ročník: 3.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	• nauka o slově, hláskosloví • stavba slova • abeceda		
Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	• slovo a skutečnost • slova významem podobná a protikladná • slova nadřazená, podřazená, souřadná • slova příbuzná, jiný tvar téhož slova - rozlišení		
Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	• třídění slov		
Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	• druhy slov • ohebné a neohebné slovní druhy		
Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	• souvislý mluvený projev • význam slov • časování, skloňování – aplikace v mluv. projevu • určování mluv. kat. u podst. jmen (rod, číslo, pád, životnost) a sloves (osoba, číslo, čas) • pádové otázky		
Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	• spojky a jiné spojovací výrazy • věta a souvětí, počet vět v souvětí, tvorba souvětí		
Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	• druhy vět podle postoje mluvčího • výběr vhodných jazykových prostředků		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě-mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	• odůvodňování a pravopis i/y po tvrdých a měkkých souhláskách • osvojení si vyjmenovaných slov • odůvodňování a pravopis i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech a slovech příbuzných • odůvodňování a pravopis slov s -ě- • pravopis běžných vlastních jmen • pravopis – ú - po předponách • rozlišení jiného tvaru vyjmenovaných slov • identifikace příbuzného slova		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)
Ročník: 3.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• krátká reprodukce přečteného textu • výrazný přednes básně • přednes krátkého úryvku prózy • rozlišení prózy a poezie		
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• oblíbená kniha • atmosféra příběhu • postoj k přečtenému	OSV – hodnoty, postoje, praktická etika	„Dětský hrdina“ – (knihovnická lekce, práce se čtenářským deníkem) - besedy, analýza a diskuze, prezentace
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	• základy literatury - poezie (pojmy: báseň, sloka, rým, přednes) a próza (pojmy: lidová a moderní pohádka, pověst, bajka, povídka, postava, prostředí, děj) • rozlišení pohádky, pověsti a bajky • ústní lidová slovesnost		
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• volná reprodukce textu • vyprávění pohádky, povídky • dramatizace pohádky, povídky, básně • výtvarný doprovod		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)
Ročník: 3.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	• četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků • uplatnění přirozené intonace		
Porozumí písemným a mluveným pokynům přiměřené složitosti	• komunikační situace - omluva, žádost, vzkaz, zpráva		
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	• zdvořilostní obraty • dialog, mluvčí, posluchač		
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nedbalou nebo nesprávnou výslovnost	• správné použití slovního přízvuku • vhodná intonace		
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo a sílu řeči	• rozvíjení znělého hlasu • nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání		
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	• výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů • členění jazykových projevů • prostředky verbální komunikace • prostředky nonverbální komunikace		
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	• souvislé jazykové projevy • dějová posloupnost • osnova příběhu • vyprávění podle osnovy, popis		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním, včetně návyků spojených s používáním digitálních technologií.	• dodržování hygienických návyků správného psaní • dodržování základních hygienických návyků v písemných projevech při práci s digitálními technologiemi.		
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	• upevňování správných tvarů v souladu s normou • automatizace psacího pohybu • osobitý rukopis (plynulost, rychlost, úhlednost)odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu		
Využívá digitální technologie k vytvoření vlastního sdělení	• technika psaní na klávesnici a na dotykovém zařízení • úprava textu v textovém editoru • práce v textovém editoru, vlastní sdělení		
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	• podací lístek, poukázka • dějová posloupnost, logický sled		
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• vyprávění podle obrázkové osnovy		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)
Ročník: 4.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova mnohoznačná	• význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná • synonyma, antonyma, homonyma • nauka o slově, hlásková podoba slova		
Určuje kořen, rozlišuje předponu a část příponovou	• stavba slova (kořen, předpona, přípona) • předložky x předpony • tvoření slov odvozováním • tvoření slov příbuzných a jiných tvarů téhož slova		
Rozlišuje slovní druhy v různých tvarech, skloňuje podstatná jména podle vzorů, určuje mluvnické kategorie (rod, číslo, pád, vzor u podst. jmen a osobu, číslo, čas u sloves), tvoří slovesné tvary podle zadání	• slovní druhy • vzory podstatných jmen • určité a neurčité slovesné tvary • jednoduché a složené slovesné tvary • časování sloves v oznamovacím způsobu • zvratná slovesa		
Rozlišuje slova spisovná a nespisovná (nářečí, hovorová čeština, vulgarismy,…)	• slova spisovná a nespisovná • slova citově zabarvená • obecná čeština • nářečí		
V jednoduchých větách s vyjádřeným podmětem vyhledává základní skladební dvojici	• podmět a přísudek • shoda podmětu s přísudkem		
Rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, určuje počet vět podle počtu sloves Rozlišuje mezi spojením vět a větných členů	• stavba věty jednoduché • věta jednoduchá a souvětí • spojovací výrazy mezi větnými členy a větami		
Píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech a jednoduchých slovech příbuzných	• vyjmenovaná slova a slova příbuzná • jiný tvar téhož slova		
Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	• shoda přísudku s podmětem		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)
Ročník: 4.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Vyjadřuje své dojmy z četby, divadla, filmu, aj.	• četba dětských knih (hrdinové, motivy činů), různá vydání • poslech rozhlasových pořadů • návštěva divadelního představení • zážitkové čtení a naslouchání • nalézání příčin konání a dějů		
Volně reprodukuje text podle svých schopností, dokáže zdramatizovat přečtený text, uvědomuje si odlišnost dramatizace od literárního textu	• výcvik v hlasitém i tichém čtení • práce s textem (dokončení, orientace) • reprodukce obsahu • dramatizace • jednoduchá vlastní tvorba	OSV - kreativita, kooperace a kompetice	„Den matek“ - projektový den (práce ve skupinách, kooperace, tvůrčí aktivity – dárky, básně, přání, příprava prezentace apod.)
Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů (pohádka, pověst, bajka, legenda)	• žánry dětské literatury • četba prózy a poezie • rozbor divadelního představení • film (analýza, různé druhy)		
Rozumí elementárním literárním pojmům (verš, přirovnání, román, rytmus)	• literární pojmy, aktivní používání v textech • rozbor veršovaného textu		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)
Ročník: 4.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Plynule čte s porozuměním přiměřeně náročné texty, včetně textů elektronických	• uvědomělé čtení přiměřeně náročných textů • čtení elektronických textů • využití emotikonů • tiché i hlasité čtení s porozuměním	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá	„Evropa a svět nás zajímá“- práce s aktualitami, vnímání problémů světa, diskuze
Orientuje se v písemném zadání úkolu, třídí informace a tvoří otázky, rozpozná nedostatek informací, vyhledává základní informace v doporučených digitálních zdrojích, porovnává informace z různých zdrojů	• orientace v textu, identifikace podstatných faktů • vyhledávací čtení, využívání klíčových slov • význam piktogramů • otázka – odpověď		
Rozpozná nedostatek známých informací a doplní je	• podstata sdělení • dějová a logická posloupnost		
Reprodukuje obsah jednoduchého sdělení a zapamatuje si z něj nejdůležitější fakta	• zásady komunikace, používání vhodných prostředků		
Formuluje svá přání, potřeby a stížnosti, seznamuje se s komunikací na internetu	• komunikace pomocí internetu • pravidla bezpečnosti elektronické komunikace		
Posuzuje obsah a zpracování reklamy a její vliv na člověka	• význam a vliv reklamy	MEV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; MEV – vnímání autora mediálních sdělení	„Reklamní sdělení v médiích“ *- práce s ukázkami reklam* *- rozbor obsahu reklamy a jejího vlivu na člověka* *- reklama versus realita*
Mění intonaci a melodii vět a uvědomuje si jejich měnící se význam	• síla a barva hlasu		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Pečlivě vyslovuje, dbá na správnou a spisovnou výslovnost, je-li po něm žádána	• spisovná, nespisovná, hovorová mluva		
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry (adresa, blahopřání, dopis, pozdrav z prázdnin, pozvánka, vzkaz, popis, SMS)	• orientace v textu • členění na odstavce, oslovení • obsahové a formální zásady	OSV – komunikace, kooperace, kompetice	„Den sousedů“ – projektový den, vzájemná kooperace tříd
Seřadí body osnovy známého příběhu podle časové posloupnosti a příběh vypráví	• body osnovy, dějová posloupnost, logický sled • vyprávění podle osnovy • obrázková osnova		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)
Ročník: 5.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	• význam slov • výběr vhodných slov, vyhledávání slov v textu, vysvětlení významu • slova jednoznačná a mnohoznačná • synonyma, antonyma, homonyma • nahrazení slov opozity, synonymy, cit. zabarv., spisovnými		
Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	• stavba slova • odvozování příponami a předponami • tvoření slov (základové slovo, odvozené slovo, slovotvorný základ) • souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene • odvozování přídavných jmen od podst. jmen pomocí přípon • zdvojené souhlásky • předpony s-, z-, vz-		
Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	• slovní druhy a jejich třídění (mimo částice) • výběr věty s daným slovním druhem • mluvnické kategorie u podstatných jmen a sloves • podmiňovací způsob • rozlišování tvrdých a měkkých příd. jmen • určování rodu, čísla, pádu u příd. jmen • používání správných tvarů v mluveného i písemného projevu • tvoření správných tvarů 1. a 4. p. rodu mužského • druhy zájmen • číslovky		Rozšiřující učivo - skloňování zájmen osobních

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	• osvojování a používání spisovné výslovnosti a pravopisu • vyhledávání nespisovných tvarů podstatných a přídavných jmen a jejich nahrazení spisovnými		
Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	• základní větné členy • vyhledávání určovací skladební dvojice (bez terminologie) • podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný • přísudek slovesný		
Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	• věta jednoduchá • souvětí • tvorba souvětí z věty jednoduché • přiřazení vzorce k větnému celku		
Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	• spojování vět v souvětí pomocí spojovacích výrazů • nahrazení spojovacích výrazů		
Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	• slova vyjmenovaná a příbuzná • pravopis i/y po obojetných souhláskách mimo koncovku • používání správného lexikálního a morfologického pravopisu		
Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	• shoda podmětu s přísudkem, koncovky příčestí minulého, užívání správných tvarů v písemném i mluveném projevu • umístění čárek do textu (oslovení, několikanásobný větný člen)		

Vzdělávací oblast: Jazyk jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)
Ročník: 5.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	• uvědomělé zážitkové čtení a naslouchání • motivy a důsledky chování, příčiny věcí a jevů, porozumění jim • vedení čtenářského deníku, zápis a prezentace • vyjádření vlastního názoru na přečtený text		
Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	• tvořivá práce s literárním textem • volná reprodukce, logický sled událostí • ztvárnění děje dramatizací, ilustrací • vlastní tvorba na libovolné nebo dané téma		
Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	• ústní lidová slovesnost, sběratelé • literatura faktu • literatura umělecká • literatura v různých časových obdobích • identifikace žánru dle nabídky		
Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	• orientace v literárních pojmech (básnický přívlastek, zosobnění, archaismy) • řeč autora, postav, hlavní a vedlejší postavy) • filmy, žánry • vlastní jednoduchá literární tvorba – bajka, pohádka		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)
Ročník: 5.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas, včetně textů elektronických	• uvědomělé, plynulé a výrazné čtení přiměřeně náročných textů • věcné čtení, čtení elektronických textů • plynulé tiché čtení s porozuměním • vyjádření hlavní myšlenky • vyhledávání odpovědí v textu • posouzení pravdivosti tvrzení • posouzení návaznosti informací na daný text		
Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	• vyhledávání klíčových slov, pozorné vnímání podrobností a jejich významové začlenění do celku • učíme se učit – identifikace nepodstatných informací, zápis podstatných informací, třídění získaných informací		
Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení, vyhledává základní informace v doporučených digitálních zdrojích, porovnává informace z různých zdrojů	• orientace v běžném i elektronickém textu, práce s textem, posouzení úplnosti sdělení • sestavení jednoduchých slohových útvarů • sestavení příběhu na základě časové a příčinné souvislosti • volba vhodného závěru	OSV – hodnoty, postoje praktická etika + OSV – rozvoj schopností poznávání	„Mezinárodní den zdravotně postižených“ – projektový den
Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	• učíme se učit • orientace v naučných textech přiměřených věku • jádro sdělení • reprodukce vzkazu jiné osobě • vyslechnutí, reprodukce a zápis sdělení, zápis obsahu		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, elektronickou korespondenci, zanechá vzkaz na záznamníku; využívá vybrané formy elektronické komunikace, respektuje pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci	• komunikační možnosti • pravidla dialogu, vedení telefonního rozhovoru • zanechání vzkazu na záznamníku, změna dialogu na vzkaz • posouzení úplnosti • řešení konfliktních situací • pravidla bezpečnosti elektronické komunikace		
Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	• prostředky verbální komunikace • prostředky nonverbální komunikace • vliv reklamy na rozhodování, tolerance, vlastní postoj, druhy reklamy, posouzení cílů reklamy	MEV – tvorba mediálních sdělení + MEV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	„Propagace a reklama“ - rozbor a *tvorba propagačních a reklamních materiálů (skupinová práce)* - *reálnost, věrohodnost a manipulace v reklamě* - *vliv reklamy, klamavá reklama*
Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	• členění vět, frázování • hlas jako nástroj komunikace – intonace, přízvuk • názorné předvedení sdělení různým adresátům • představení se dospělému, dětem		
Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	• spisovné tvary slov v písemném i mluveném projevu – identifikace • užívání spisovné výslovnosti ve veřejné komunikaci		
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	• členění textu na odstavce (popis pracovního postupu, dopis, děje, vyprávění, omluvenka, inzerát, oznámení) • orientace ve stavbě textu • formální a obsahová správnost • doplnění chybějících informací v ukázce dopisu • jednoduché a složitější tiskopisy – seznámení • žánry písemného projevu – email, elektronický formulář		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	• osnova vyprávění, její sestavení • dějová posloupnost, členění příběhu • vyprávění podle obrázkové osnovy		

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Předmět *Český jazyk a literatura* je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková výchova. Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen do tří složek: **Jazyková výchova, Komunikační a slohová výchova** a **Literární výchova.** Ve vyučovacím procesu se tyto jednotlivé složky prolínají.

V **Jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka, učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Cílem je naučit žáky vyjadřovat se jasně, přesně a srozumitelně ústní i písemnou formou.

V **Komunikační a slohové výchově** se žáci učí komunikovat s okolním světem, cílem je rozvíjení komunikačních schopností žáků, jejich tvořivosti a fantazie, rozšiřování slovní zásoby. Jazyková výuka vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Avšak kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

V **Literární výchově** žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se postihovat umělecké záměry autora, rozpoznávat specifický styl autora, stručně charakterizovat literární období, formulovat vlastní názor na přečtené dílo. Cílem je kultivovat žáka, rozvíjet jeho city, pochopit mezilidské vztahy, rozpoznávat dobro a zlo, kultivovat vztah k živé i neživé přírodě, vést žáky k rozpoznávání braku a umělecké literatury, podněcovat žáky k četbě.

Do vyučovacího předmětu *Český jazyk a literatura* jsou zařazena tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.

V 6. a 9. ročníku má předmět časovou dotaci 5 hodin týdně, v 7 a 8. ročníku 4 hodiny týdně. Výuka probíhá obvykle v kmenové třídě, využíváme také internetovou učebnu, výuku v terénu a učebnu cizích jazyků s interaktivní tabulí. Součástí výuky jsou také časté exkurze do místní knihovny.

Předmět Český jazyk a literatura rozvíjí základní výchovně vzdělávací strategie školy. Dále uplatňujeme ve výuce tyto **strategie**:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- posilujeme pozitivní vztah k učení
- podporujeme samostatnost, tvořivost a trpělivost
- povzbuzujeme žáky k plánování, organizování a vyhodnocování jejich činností
- motivujeme žáky k vyhledávání, zpracovávání a používání potřebných informací z různých zdrojů
- uplatňujeme individuální přístup k žákovi
- umožňujeme žákům zpětnou vazbu o výsledku jejich práce

Kompetence k řešení problémů
- zadáváme praktické problémové úlohy a iniciujeme v žácích jejich řešení
- uplatňujeme problémové úlohy obsažené v testech a v zadáních olympiád
- oceňujeme více cest a způsobů řešení, podporujeme netradiční a originální způsoby řešení

Kompetence komunikativní
- podněcujeme žáky k naslouchání a výstižnému vyjadřování, souvislému a kultivovanému projevu
- využíváme informační a komunikační prostředky a technologie
- budujeme pravidla oboustranné partnerské komunikace mezi žáky a učitelem, žáky a ředitelem, mezi žáky navzájem, mezi žáky a dalšími osobami
- učíme žáky diskutovat podle pravidel efektivní diskuse
- vedeme žáky k formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu

Kompetence sociální a personální
- vytváříme pozitivní školní a třídní klima
- motivujeme žáky k práci ve skupině, k přijímání rozličných skupinových rolí
- rozvíjíme pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- umožňujeme žákům objevovat v sobě dobré stránky, hodnoty a příležitosti
- podporujeme zdravou soutěživost

Kompetence občanská
- vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých lidí, jejich odlišností náboženských, sociálních, politických a historických
- učíme žáky respektovat jiné kultury, jejich zvláštnosti a uznávat jejich hodnoty a přesvědčení
- rozvíjíme u žáků vědomí svých práv a povinností
- seznamujeme žáky s národními tradicemi, učíme je chovat se ohleduplně ke kulturním památkám a uměleckým dílům a uvědomovat si význam kulturního dědictví
- vedeme žáky k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- vzbuzujeme u žáků zájem o ochranu životního prostředí

Kompetence pracovní

- rozvíjíme u žáků pozitivní vztah k pracovním činnostem
- vedeme žáky k ochraně zdraví svého i ostatních

Kompetence digitální

- systematicky vedeme žáky k využívání vhodných digitálních technologií pro usnadnění komunikace ve škole i mimo ni podle komunikačního záměru a situace
- vedeme žáky k dodržování pravidel slušného chování a úctě k ostatním
- vedeme žáky k vyhledávání a praktickému zkoušení nových technologií a aplikací podle vzdělávací a komunikační potřeby
- při realizaci vlastních digitálních komunikátů vedeme žáky ke kritickému posuzování důvěryhodnosti informačních zdrojů a informací jako takových a k dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
spisovně vyslovuje česká slova	zvuková stránka jazyka, ortoepie verbální a neverbální komunikace		
zná zásady tvoření a stavbu českých slov	stavba slova, skupiny hlásek		
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny	pravopis, význam slov, práce s jazykovými příručkami		
rozpozná ohebné a neohebné slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov	tvarosloví – slovní druhy, ohýbání		
užívá vhodný jazykový projev podle komunikační situace	věta, výpověď, přímá řeč	OSV – Komunikace	„Komunikujeme navzájem“ (praktická cvičení reagující na aktuální témata)
rozlišuje vztahy ve větě jednoduché	skladba - stavba věty, základní a rozvíjející větné členy		
rozlišuje spisovný jazyk a nářečí	jazyk národní, mateřský, nářeční skupiny		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla	literární teorie: pohádka, lidová slovesnost, báseň	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá	„Evropská a světová pohádka“ – společné a rozdílné znaky, význační autoři
pozoruje individuální styl autora	četba ve vyučování a doma	OSV – rozvoj schopností poznávání (dovednosti pro studium), komunikace	Čtenářský deník a nácvik prezentace a hodnotících technik
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	literární druhy a žánry, jejich charakteristika – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické (rozeznání literárních druhů a žánrů, odlišení řeči vypravěče a řeči postav, určení hlavní myšlenky textu)		
pokouší se o vlastní literární texty	tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům		
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní	diskuse k četbě		
uvádí různá ztvárnění téhož námětu v katalogu, knihovně a dalších zdrojích	diskuse o divadelních představeních, filmech atd.		
samostatně vyhledává informace	knihovnické lekce, práce s encyklopediemi, práce s internetem atd.		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	vypravování, popis, charakteristika, zpráva, oznámení, pozvánka, dopis (soukromý, úřední, e-mail)	OSV - komunikace	Umění prezentovat - pravidla - krátká rétorická cvičení - trénink
rozlišuje a používá přímou a nepřímou řeč	přímá řeč ve vypravování		
vhodně užívá spisovné jazykové prostředky	zásady kultivovaného projevu		
komunikuje pohotově a přiměřeně v běžných komunikačních situacích	řečnická cvičení		
pokouší se formulovat hlavní myšlenku textu, klíčová slova	čtení s porozuměním		
osvojuje si základní pravidla písemného projevu, zvládá jednoduchou grafickou úpravu textu	grafická úprava písemného sdělení		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
spisovně vyslovuje běžná česká slova, věty	druhy vět podle postoje mluvčího		
zná nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby, rozpozná přenesená pojmenování	významy slov, metafora, metonymie, slovní zásoba		
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky	pravopis, význam slov práce s jazykovými příručkami		
třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov, vědomě je používá ve vhodných jazykových projevech	rozpoznání slovních druhů, ohýbání slov		
tvoří vhodné jazykové projevy podle komunikační situace	věta jednoduchá, souvětí, větné ekvivalenty, věta jednočlenná		
rozlišuje vztahy ve větě jednoduché a souvětí	rozvíjející větné členy, vedlejší věty		
zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický ve větě jednoduché a v souvětí	psaní bez pravopisných chyb, shoda přísudku s podmětem, pravopis i/í, y/ý		
rozlišuje spisovnou češtinu, nářečí, obecnou češtinu	rozlišení spisovných a nespisovných výrazů, převedení nespisovných výrazů do spisovného jazyka, obecná čeština, druhy nářečí		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
rozlišuje základní literární druhy a žánry	literární teorie: balady, romance, epos, píseň, cestopis, legenda, mýtus, bajka		
rozpoznává základní rysy stylu autora	četba ve vyučování, interpretace textu		
formuluje ústně i písemně dojmy z četby, divadelního představení, filmu	diskuse k četbě, recenze, referát	MEV – vnímání autora mediálních sdělení + tvorba mediálních sdělení	Kritiky a recenze v médiích – obecné zásady, postoje a názory autora, srovnání přístupů Čtenářský deník Vlastní recenze knihy
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní	diskuse k četbě (zhodnocení četby z hlediska posouzení její kvality)		
uvádí základní literární směry starověké a raně středověké literatury a literatury humanistické u nás i ve světě, má přehled o základních textech a nejdůležitějších osobnostech daného období, rozlišuje její žánry	mýty starověkých civilizací, epos, píseň, kroniky, legendy	MUV – Multikulturalita	„Svět mýtů a legend“ - multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování světové literatury
reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla	struktura literárního díla, námět a téma díla, zvukové prostředky poezie, rým, rytmus, volný verš		
vyhledává informace v knihovně i v dalších informačních zdrojích	knihovna jako kulturní a literární centrum, knihovnické lekce, práce s internetem		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
odlišuje v textu fakta od názorů, rozlišuje stylistické postupy	vypravování – subjektivně zabarvený popis, životopis, žádost, charakteristika		
vytvoří stručné poznámky, výpisky nebo výtah ze čteného nebo slyšeného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	referát	OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita, kooperace a kompetice	Dovednosti pro učení a studium – učíme se kriticky myslet a čerpat informace z textu
odlišuje spisovný a nespisovný prvek v textu, uvědomuje si jejich funkci, dokáže popsat své pocity, nálady	rozlišení a vhodné užití formálního a neformálního stylu		
chápe text jako zdroj informací, prožitků, formuluje vlastní názor na umělecké dílo	čtení praktické, orientační prvky v textu, čtení jako zdroj informací		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
spisovně vyslovuje česká a některá cizí slova	slova přejatá, jejich pravopis a výslovnost, cizí vlastní jména		
rozlišuje nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření slov	slovní zásoba a tvoření slov		
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	pravopis, význam slov, orientace v odborném textu		
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá v komunikačních situacích	tvarosloví – slovesný vid		
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	stavba textu, stavba souvětí		
rozlišuje významové vztahy ve větě jednoduché a v souvětí	souvětí souřadné, podřadné, věta jednočlenná a dvojčlenná, určování větných členů, několikanásobný větný člen, spojky a interpunkce mezi členy, větný graf		
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický, i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	koncovky jmen a sloves, shoda přísudku s podmětem		
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu, vhodně je užívá	vrstvy národního jazyka (práce s pojmy z různých útvarů národního jazyka), slovanské jazyky, jazyková kultura	MUV – kulturní diference, etnický původ	„Hej, Slované!“ - aktivity zaměřené na zkoumání společných rysů a specifik slovanských jazyků, kulturní zakotvení (hry, soutěže, poslech …)

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora	četba díla v souvislosti se životem autora		
formuluje ústně i písemně dojmy z četby, divadelního představení, filmu; uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	diskuse, recenze, referát, literární kritika (vlastní recenze přečtených knih, popis filmu vzniklého na základě literárního díla, vyjádření dojmů z divadelního představení)		
uvádí žánry období klasicismu, rozpoznává specifika doby osvícenství	vybraní autoři z období klasicismu a osvícenství, např. Jean de la Fontaine, J. B. Moliére, J. Swift, D. Defoe		
vymezuje období národního obrození v českých zemích, má přehled o základních dílech první poloviny 19. století	spisovatelé národního obrození (např. Dobrovský, Jungmann, Palacký, Mácha, Erben, Němcová)		
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	literatura umělecká a věcná, populárně naučná, literatura faktu, publicistické žánry, dobrodružná lit., film, divadlo		
samostatně vyhledává informace v katalogu, knihovně a jinde	knihovnické lekce, práce s internetem (vyhledání informací v různých typech katalogů v knihovně a na internetu)		
tvoří vlastní literární text podle svých schopností	vlastní pohádka	OSV – kreativita	Tvorba vlastního autorského textu – dle daných kritérií

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
využívá dosavadních poznatků o jazyce a výstavbě slohových útvarů daného ročníku k vlastnímu napsání životopisu, výkladu a úvahy s použitím jazykových prostředků pro daný slohový útvar	výklad, úvaha		
v mluveném projevu vhodně užívá verbální a neverbální prostředky řeči, vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	řečnictví - zásady dorozumívání, komunikační normy, základní mluvené žánry dle komunikační situace	OSV – komunikace	„Mluvené jazykové projevy“ - řečnická cvičení, komunikační a prezentační normy - návaznost na soutěž „Mladý Démosthenes“
uvědomuje si potřebu spisovné výslovnosti ve veřejném projevu, dorozumívá se výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	spisovná výslovnost, komunikační prostředky		
formuluje a reprodukuje hlavní myšlenky textu, hodnotí s respektem odlišné názory, dokáže výstižně popsat své pocity a nálady	výpisky, výtah		
odlišuje fakta od názorů, rozpozná objektivní a subjektivně zabarvené sdělení, rozpozná manipulativní působení projevu, rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v rozhovoru	reportáž, reklama, referát, recenze	MEV - stavba mediálních sdělení MEV – tvorba mediálního sdělení + MEV – práce v realizačním týmu	„Když se řekne reportáž“ - video ukázky - ukázky reportáží v tištěných médiích „Školní zpravodaj“ - tvorba zpravodaje - aktuality, zprávy, reportáže aj. (ze života školy) - práce v týmech

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	psaní a výslovnost slov přejatých		
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov rozpoznává přenesená pojmenování	slovní zásoba, rozlišení způsobu tvoření slov, (rozlišení a doplnění slov odvozených a složených, náhrada slov přejatých českými ekvivalenty, rozpoznání přeneseného pojmenování)		
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami	pravopis, význam slov		
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	slovní druhy, tvarosloví		
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	stavba textu, členění textu, prostředky návaznosti v jazykových projevech		
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	souvětí souřadné, podřadné, poměry mezi VH, VV, několika VH, VV, větný ekvivalent		
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	slovní druhy, ohýbání, shoda přísudku s podmětem		
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	vývoj ČJ, archaismy, historismy, neologismy	MEV – tvorba mediálních sdělení	„Ostravské nářečí“ (vytvoření ilustrovaného slovníku, zpracování informačního letáku)

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	podobnosti a rozdílnosti literárních textů od poloviny 19. století do současnosti, shrnutí základů literární historie (přiřazení autorů k literárnímu směru, popis základních znaků daného směru na vybrané ukázce z textu)		
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	literární druhy a žánry v proměnách času, hlavní vývojová období národní i světové literatury, typické žánry a jejich představitelé (přiřazení ukázky k literárnímu druhu a žánru)		
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	shrnutí základů poetiky		
rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora	specifika autorské poetiky, odraz doby, autorův život jako inspirace, společenský řád ovlivňující tvorbu autora		
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	recenze, reflexe četby		
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argument	aspekty umělecké literatury		
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	způsoby ztvárnění námětů		
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	tvorba literárního textu na základě osvojení znalostí literární teorie- výběr tématu na základě vlastních zájmů (např. báseň, scénář)		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji	kritické čtení (odlišení názoru pisatele) úřední písemnosti, strukturovaný životopis		
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj, zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	Diskuse, beseda, pravidla komunikace. Kritické naslouchání (manipulativní působení projevu, analýza textu, rozpoznání manipulativních prvků, vyvození závěrů vyplývající z textu, kritický postoj k důvodům, které vedly k manipulaci		
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	Rozlišení slov v dané komunikační situaci nevhodně užitých, jeho nahrazení vhodnějším. Připravený a nepřipravený slovní projev		
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních a neverbálních jazykových prostředků	Rozlišení nespisovných výrazů a jejich náhrada spisovnými, používání synonym, posouzení vhodnosti užití nespisovného výrazu v textu. Zvukové prostředky souvislého projevu, prostředky mimojazykové.		
využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenku textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou přednese referát uspořádá informace textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Vyhledání klíčových slov a termínů spojených s danou problematikou, posouzení, zda informace vyplývá z textu, vyhledání odpovědi na zadanou otázku, studijní čtení Členění textu, vertikální a horizontální (smysluplné uspořádání úryvků textu, seřazení výpovědí podle vhodnosti užití)		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Funkční styly (analýza textu z hlediska příslušnosti k funkčnímu stylu, praktické uplatnění teorie v praxi), tvořivé psaní		

5.1.2 CIZÍ JAZYK

5.1.2.1 ANGLICKÝ JAZYK

Vzdělávací obor *Cizí jazyk* se realizuje ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Zaujímá důležité postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují vnímat různá sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznání.

Vzdělávání v oboru *Cizí jazyk* přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Anglický jazyk je jedním z nejpoužívanějších mezinárodních komunikačních prostředků. Proto je na naší škole zařazen jako hlavní cizí jazyk, a to již od 1. ročníku. Na druhém stupni si žáci mohou vybrat jako *Další cizí jazyk* buď *Německý jazyk*, nebo *Ruský jazyk*, který studují od 7. ročníku.

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Cílem vyučovacího předmětu *Anglický jazyk* na 1. stupni je pomoci žákům osvojit si tento cizí jazyk tak, aby na konci 5. ročníku disponovali předpoklady k dosažení *úrovně A1 Společného evropského rámce*. V rámci předmětu děti získávají a rozvíjejí dovednosti a znalosti, které jim umožňují studovat informace v jiném, než mateřském jazyce, navazovat kontakty a komunikovat s lidmi z různých částí světa, poznávat odlišnosti způsobu života i kulturní tradice jiných, zejména anglicky hovořících zemí. Rozvíjejí klíčové kompetence dané RVP pro ZŠ na úrovni odpovídající jejich věku a schopnostem.

V nižších ročnících má předmět výrazně motivační charakter. V 1. - 3. ročníku klademe důraz na mluvenou podobu jazyka, žáci se připravují především formou her, písniček, říkanek apod. na zvládnutí obtížnější náplně vyšších ročníků. Zvládnutí písemné podoby včetně nezbytných základů gramatiky je v přiměřené formě rozvíjeno v průběhu 2. období, ve 4. – 5. ročníku.

Na 1. stupni žáci rozvíjejí umění komunikace ve formě nejzákladnějších frází týkajících se každodenního života, prezentace jednoduchých textů a sdělení a vyjádření základních potřeb. Vhodnými metodami a formami je prováděn systematický výcvik v řečových dovednostech (tj. porozumění, ústní a písemný projev, reprodukce a zprostředkování) a osvojování si jazykových prostředků (tj. výslovnost, slovní zásoba,

gramatika a pravopis). Vytváříme základ pro další osvojování jazyka. Žáci používají zcela základní fráze, kladou jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídají. Rozumí základním frázím a výrazům, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner jasně a pomalu a je ochoten jim pomoci.

K utváření a rozvíjení klíčových kompetencí směřujeme tím, že vedeme žáka k vnímání a postupnému osvojování si jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů. Umožňujeme mu osvojit si běžná pravidla mezilidské komunikace a rozvíjet pozitivního vztahu k cizímu jazyku. Vedeme ho k samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření. Směřujeme také k tomu, aby žák postupně získal sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a využíval kultivovaného projevu v cizím jazyce jako prostředku prosazení sebe sama.

Předmět Anglický jazyk zahrnuje receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti, čtení s porozuměním a psaní. Zahrnuje průřezová témata: *Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova a Environmentální výchova.*

Anglický jazyk je vyučován v 1. a 2. ročníku 1 hodinu týdně, v 3. až 5. ročníku tři hodiny týdně. Výuka probíhá v odborné jazykové učebně, kmenové třídě, nebo počítačové učebně.

Strategie předmětu rozvíjí základní myšlenky strategie školy. Dále využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí tyto strategie:

Kompetence k učení

- zařazujeme práci s dvojjazyčným slovníkem
- využíváme výkladový slovník a zdůrazňujeme význam při studiu cizího jazyka
- vyžadujeme identifikace klíčových slov v textu
- vedeme k používání symbolů v procesu učení
- nacvičujeme vedení si vlastních záznamů
- předkládáme žákům různé typy textů, obrazových materiálů a učíme je s nimi pracovat
- vedeme žáky k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vyhledávání a porovnávání relevantních informací
- vyžadujeme aplikaci osvojených vědomostí v praxi
- vytváříme podmínky k tomu, aby se žák nenechal odradit případným nezdarem
- motivujeme žáka ke sledování vlastního pokroku při zdolávání problému

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme opisné vyjadřování
- používáme komunikační technologie
- zařazujeme používání auditivních pomůcek
- navozujeme vhodné konverzační situace
- zařazujeme poslechová cvičení
- vedeme žáky k porozumění jednoduchého sdělení v cizím jazyce

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinové spolupráce
- vedeme žáky k zohledňování kulturních odlišností
- rozvíjíme pozitivní vztah žáka k mnohojazyčnosti, vedeme žáka k respektování kulturní rozmanitosti
- nacvičujeme aktivního navazování kontaktů
- vedeme žáky k rozeznávání a osvojování sociálních rolí
- oceňujeme u žáků snahy vyžádat si či poskytnout pomoc, radu
- zařazujeme aktivity, které umožňují žákům naučit se orientovat a jednat v různých životních situacích

Kompetence občanské

- vyžadujeme dodržování pravidel a společenských norem
- umožňujeme žákům získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi
- podněcujeme žáky k tomu, aby získané vědomosti v oblasti kultury, umění a sportu využívali i nadále ve svém životě
- snažíme se o to, aby si žák uvědomoval význam kulturního dědictví
- seznamujeme žáky s pravidly reprezentace osoby, školy, města, země
- vedeme žáky k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa

Kompetence pracovní

- nacvičujeme vedení a využívání vlastních záznamů
- vedeme žáky k systematičnosti činností
- rozvíjíme dovednost prezentace vlastní práce
- motivujeme žáky k ověřování si výsledků práce

Kompetence digitální

- motivujeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- vedeme žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk
Ročník: 1. - 3.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	Tematické okruhy: - abeceda, písničky, říkadla, básničky - číslovky 1-20 - základní barvy - školní potřeby a třída - vybraná domácí zvířata - nálady a pocity - obličej a tělo – základní smysly - rodina - můj pokoj - oblečení - dětské jídlo a nápoje - hračky - dny v týdnu Jazykové prostředky: - člen neurčitý a základní podstatná jména - pravidelné tvoření množného čísla podstatných jmen - základní přídavná jména - osobní zájmena - základní číslovky - rozkazovací způsob - kladná a záporná odpověď - sloveso „have got“ v otázce a odpovědi - sloveso „like“ v kladné větě a otázce - hlásky a jejich výslovnost, slovní přízvuk - pravopis		
zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		MUV - Multikulturalita , Lidské vztahy (2. ročník)	Písně, říkadla, básničky anglicky hovořících zemí – jako prostředek vzájemného kulturního obohacování (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost)
rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu			
rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		OSV - Komunikace (3. ročník)	Aktivity pro nácvik verbální komunikace Hry, scénky, rozhovory
přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení			
píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy			

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk
Ročník: 4.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
rozumí jednoduchým a krátkým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Tematické okruhy: - abeceda - číslovky 1 – 100 - můj dům, místnosti - město - čas: hodiny, dny v týdnu, měsíce v roce - záliby a volný čas - školní třída a škola - základní druhy jídla během dne, potraviny a nakupování - oslavy narozenin a vybraných svátků Jazykové prostředky: - člen určitý a neurčitý - tázací zájmena - podstatná jména - vybraná přídavná jména - základní číslovky - vazba „there is / there are“ - sloveso „can“ ve větě kladné, záporné a v otázce - předložky místa - kladné a záporné příkazy - zjišťovací otázky na pozici věcí a osob - určování času, otázky na časový údaj - sloveso „be“ ve větě kladné, záporné a v otázce		
rozumí známým slovům, slovním spojením a jednoduchým větám, se kterými se v průběhu výuky setkal, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně s možnou vizuální oporou			
žák porozumí velmi krátkému a jednoduchému poslechovému textu, má-li k dispozici vizuální oporu			
účastní se jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů		EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí	„Nakupujeme“ - scénky, rozhovory - diskuzní kruh – obaly, obalová technika a zatěžování životního prostředí, recyklace
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samého, rodiny, zálib, volného času a školy		MEV – stavba mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti	„Reportéři“ Hra na reportéry se zaměřením na rozvoj komunikačních schopností, schopnosti úspěšně se zapojit do mediální komunikace
reaguje pomocí slov a jednoduchých slovních spojení na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, jeho rodiny, zálib, školy a volného času			

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk
Ročník: 5.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Tematické okruhy: - číslovky 1 – 100 - názvy povolání - lidské tělo, základní nemoci - volný čas a záliby - roční období a počasí - čas: hodiny, dny v týdnu, měsíce v roce - vybraná domácí zvířata - jídlo a potraviny - Vánoce, Velikonoce a jiné svátky - sport – vybrané druhy sportů - Velká Británie – reálie, zajímavosti Jazykové prostředky: - člen určitý a neurčitý - množné číslo podstatných jmen - stupňování přídavných jmen - zájmena ukazovací a přivlastňovací - základní a řadové číslovky - sloveso „to be / to have / can“ ve větě oznamovací, záporné a v otázce, plné i zkrácené tvary - významová slovesa pro každodenní činnosti - předložky času a místa - otázky „Wh…“ - přítomný čas prostý		
rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu			
rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu			
zapojí se do jednoduchých rozhovorů			
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		VMEGS - Objevujeme Evropu a svět	„Země, odkud pocházím“ - referáty a prezentace o zemích Evropy (využití materiálů z internetu, publikací, krátký film apod.), diskuze

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- přítomný čas průběhový, minulý čas prostý - budoucí čas pomocí „ will“ - základní fonetické znaky - základní pravidla výslovnosti - pravopis osvojených slov		
vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům			
rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu			
napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života			
vyplní osobní údaje do formuláře v elektronické podobě za použití klávesnice pro daný jazyk			

Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk – 2. stupeň

Znalosti v oblasti cizího jazyka se stávají nezbytnou výbavou současné populace pro její úspěšné uplatnění v každodenním životě. Předmět Anglický jazyk si klade za cíl poskytnout žákům živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Obsahem vyučovacího předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru *Cizí jazyk* a vybraných tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

V rámci předmětu žáci poznávají odlišnosti ve způsobu života lidí zejména anglicky mluvících zemí a seznamují se s jejich kulturními tradicemi. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků, schopnost dorozumět se a konverzovat, porozumět čtenému i slyšenému v rozsahu přiměřenému věku a schopnostem žáků. Gramatická část je podřízena rozvoji komunikačních dovedností a časově přizpůsobena znalostem vycházejícím z českého jazyka. Žáci jsou v přiměřeném rozsahu seznamováni i s reáliemi anglicky mluvících zemí.

Požadavky na vzdělání vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Vzdělávání v tomto jazyce směřuje na 2. stupni k dosažení úrovně A2 *Společného evropského referenčního rámce pro jazyky*. Předmět Anglický jazyk zahrnuje receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti (poslech, mluvení, čtení a psaní) a tato průřezová témata: *Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.*

Výuka předmětu probíhá na druhém stupni v šestém až devátém ročníku, pro jeho realizaci jsou čerpány 3 hodiny týdně ze základní časové dotace. Podle počtu žáků ve třídě se děti dělí do skupin. Výuka probíhá v odborné jazykové učebně, kmenové třídě, nebo počítačové učebně. Při výuce jsou využívány různé organizační formy a metody - skupinové vyučování, vedení dialogů, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty apod.

Strategie předmětu rozvíjí základní myšlenky strategie školy. Dále využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí tyto strategie:

Kompetence k učení

- žáky vedeme k výběru, osvojení si a užívání efektivních postupů a metod učení
- klademe důraz na schopnost komunikovat v cizím jazyce
- rozvíjíme u žáků dovednosti propojovat získané poznatky do širších celků
- učíme je propojovat konverzační techniky a jazykové a gramatické jevy
- vhodnými tématy motivujeme žáky k pochopení smyslu a cíle učení
- vedeme žáky k ověřování výsledků
- rozvíjíme schopnost využívat cizojazyčné zdroje při studiu ostatních oborů

- učíme žáky používat správnou terminologii, symboliku a znaky
- vytváříme a používáme pro lepší učení mnemotechnické pomůcky
- ukazujeme, jak rozlišit v textu podstatné od méně podstatného
- dbáme na to, aby žák chápal věci v kontextu
- zadáváme úkoly, při kterých je nutné vyhledávat a kombinovat informace
- pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- iniciujeme řešení jednoduchých problémových situací v cizojazyčném prostředí
- umožňujeme žákům volný přístup k informačním zdrojům
- vytváříme podmínky k tomu, aby se žák nenechal odradit případným nezdarem
- motivujeme žáka ke sledování vlastního pokroku při zdolávání problému

Kompetence komunikativní

- vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- vedeme žáky k porozumění jednoduchého sdělení v cizím jazyce
- vedeme je ke spisovnému a srozumitelnému vyjadřování
- zařazujeme aktivity k nácviku výstižného a souvislého projevu
- předkládáme žákům různé typy textů, obrazových materiálů a učíme je s nimi pracovat
- rozvíjíme schopnost žáků vhodně oživovat svůj projev
- učíme je umění naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat

Kompetence sociální a personální

- vytváříme podmínky k tomu, aby žák mohl přijímat role v různých skupinách
- vedeme je k dovednosti utvářet příjemnou atmosféru v pracovním týmu a sebekontrole
- učíme žáky vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- vedeme žáky k pomoci méně zdatným spolužákům
- umožňujeme žákovi orientovat se v různých životních situacích
- podněcujeme žáky k diskuzi, věcné argumentaci a obhajobě svých názorů a postojů
- učíme žáky využívat získané jazykové dovednosti k navazování přátelských a pracovních vztahů

- rozvíjíme pozitivní vztah žáka k mnohojazyčnosti, vedeme žáka k respektování kulturní rozmanitosti

Kompetence občanské

- umožňujeme žákům získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky u nás
- podněcujeme žáky k tomu, aby získané vědomosti v oblasti kultury, umění a sportu využívali ve svém životě
- snažíme se o to, aby si žáci uvědomovali význam kulturního dědictví
- vedeme žáky k utváření si pozitivního občanského postoje, posilujeme národní uvědomění a hrdost
- vedeme žáky k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa

Kompetence pracovní

- uplatňujeme samostatnou práci s dvojjazyčným slovníkem
- využíváme cizího jazyka k získávání informací z různých oblastí
- ukazujeme žákovi, jak lze využít získané znalosti a zkušenosti v jednotlivých vzdělávacích oblastech
- motivujeme žáka k dalšímu vzdělávání v cizím jazyce s ohledem na budoucí profesní zaměření
- vedeme žáka k využívání ICT při komunikaci, hledání informací, studiu
- užíváme anglický jazyk při sestavení osobního dopisu, pohlednice, blahopřání, vyplnění formuláře s osobními daty, životopisu v anglickém jazyce

Kompetence digitální

- vedeme žáky k práci s informacemi a k posuzování důvěryhodnosti cizojazyčného informačního zdroje
- podporujeme žáky v dalším digitálním zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a ve vytváření digitálního obsahu, a to i bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- zdůrazňujeme žákům nutnost respektovat autorský zákon a uvádět bibliografické zdroje při využívání informací a zdrojů jiných autorů
- umožňujeme žákům práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou vhodné pro studium cizího jazyka
- představujeme žákům čtenářské strategie vhodné pro digitální čtení a pro práci v prostředí elektronické obrazovky při práci s žáky využíváme klávesnici pro další cizí jazyky k písemnému vyjadřování v různých formách

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
rozumí a reaguje na jednoduché pokyny a otázky učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Tematické okruhy: - Číslovky 1 - 1000 - Osobní údaje, rodina - Názvy některých států, národů - Česká republika - Nakupování, měny států - Ovoce, zelenina - Kalendář, dny v týdnu, měsíce, roční období - Základní zdravotní péče - Jídelníček a stravovací návyky - Zvířata, obojživelníci, hmyz - Sport Jazykové prostředky: - Člen určitý a neurčitý - Podstatná jména - Přídavná jména - Příslovce - Přítomný čas prostý a průběhový - Číslovky - Předložky (časové, prostorové) - Zájmena		
rozumí základním informacím v jednoduchém textu s vizuální oporou			
rozumí jednoduché konverzaci z nahrávky, která obsahuje známou slovní zásobu			
zahájí, udrží a ukončí jednoduchý rozhovor na známé téma			
sdělí základní informace o sobě, rodině a volném čase		MUV – multikulturalita; Lidské vztahy OSV - komunikace	„Family“ – rodina jako základní jednotka společnosti (shody a odlišnosti v různých zemích) Situační scénky, rozhovory – formální neformální komunikace

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
na základě otázek a odpovědí sdělí hlavní myšlenku osvojovaných témat		VMEGS- Evropa a svět nás zajímá + MEV – tvorba mediálních sdělení	Zajímavá místa, památky.
rozumí základním informacím v jednoduchém textu s vizuální oporou			
rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života		MUV - multikulturalita	Aktivita „Anglické básně, písně, říkadla, přísloví“
napíše jednoduchý e-mail o sobě			
napíše o sobě a své rodině několik jednoduchých vět			
vyjádří písemně hlavní myšlenku textu na základě návodných otázek			

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
rozumí jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně	Tematické okruhy: - Osobní údaje - Životní prostředí - Příroda a počasí - Zvířata - Stravovací návyky - Cestování - Dějiny anglicky mluvících zemí Jazykové prostředky: - Člen určitý, neurčitý - Podstatná jména - Zájmena - Příslovce - Opisná konstrukce „be able to…“ - Kvantifikátory - Přítomný čas prostý a průběhový - Minulý čas prostý a průběhový - Předpřítomný čas prostý - Budoucí čas: will, to be going to - Spojky - Číslovky - Předložky - Prostředky textové návaznosti - Vyjádření a dotaz na přání: „Shall I…?“		
v pomalé promluvě nebo konverzaci zachytí nejpodstatnější informace		VMEGS – Evropa a svět nás zajímá	„Pohádky a příběhy odjinud“ – čtení, lidová slovesnost
rozumí jednoduché konverzaci z nahrávky, odhadne z kontextu význam neznámých slovíček			
adekvátně reaguje v každodenních situacích			
po vyslechnutí jednoduchého rozhovoru na základě otázek sdělí hlavní informaci			
dokáže sdělit hlavní myšlenku textu		EV- lidské aktivity a problémy životního prostředí	„Save the Mother Earth“ - miniprojekt
rozumí základním informacím v jednoduchém autentickém textu s obrázky			
z krátkého čteného textu odvodí význam neznámých slovíček a slovních spojení			

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři			
písemně předá informace o sobě, své rodině, zájmech, zálibách a zvolených tématech		VMEGS – Evropa a svět nás zajímá + MEV – tvorba mediálních sdělení	Tvorba prezentací – „Reálie, zvyky, tradice anglicky hovořících zemí“
vystihne písemně hlavní myšlenku textu			

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
rozumí klíčovým informacím v poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Tematické okruhy: - Móda oblečení - Filmy, knihy - Přátelství - Člověk a jeho popis - Cestování - Různé stravovací návyky - Události britské historie - Události americké historie Jazykové prostředky: - Člen určitý a neurčitý - Slovní druhy - Minulý čas prostý - Minulý čas průběhový - Předpřítomný čas prostý - Předpřítomný čas průběhový - Vedlejší věta podmínková skutečná - Trpný rod - Zvratná a zdůrazňovací zájmena		
rozumí jednoduché konverzaci na každodenní nebo běžné téma v pomalu pronášeném projevu			
v přiměřeně obtížném textu odhadne význam nových a neznámých slov a frází			
jednoduše se domluví v běžných situacích			
ústně předá informace o sobě, své rodině a škole a zvolených tématech		VMEGS - Evropa a svět nás zajímá + MEV - Stavba mediálních sdělení	„Význačné osobnosti anglických a amerických dějin“ – prezentace, referáty, besedy, …
vypráví jednoduchý příběh či událost s oporou (písemný podklad)		MUV - Multikulturalita,	Hry pro nácvik vyjadřovacích schopností (popis – lidé různých národností a z různých světadílů): „Who am I, where am I from?“

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
orientuje se v jednoduchém autentickém textu			
vystihne hlavní myšlenku jednoduchého textu přiměřeného rozsahu a v textu nalezne odpovědi na otázky			
jednoduchým způsobem popíše charakteristické vlastnosti lidí			
písemně odpoví na informace z textu			

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Tematické okruhy: - Osobní údaje - Kulturní zvyky cizích zemí - Rodinné vztahy - Společenské fráze - Volný čas a sport - Stravovací návyky - Dějiny Velké Británie Jazykové prostředky: - Předložky - Přídavná jména - Slovesa - Zájmena - Vyjádření neurčitého množství much, many, little, few - Příslovečné věty účelové - Věty podmínkové v přítomném a budoucím čase - Trpný rod		
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat			
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích			
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech			
vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života			
vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech		VMEGS – Evropa a svět nás zajímá	„Známé světové obchodní řetězce“ – práce s informačními zdroji
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace			
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři			
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat			
reaguje na jednoduché písemné sdělení			

5.1.3 DALŠÍ CIZÍ JAZYK

Další cizí jazyk je od školního roku 2013/2014 součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Je vyučován od 7. do 9. ročníku v souhrnné časové dotaci 6 hodin. Žákům naší školy je umožněno zvolit si vzdělávání v oboru Německý jazyk nebo Ruský jazyk.

5.1.3.1 NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Německý jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Jeho obsahové vymezení vychází ze vzdělávacího oboru *Další cizí jazyk* a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem tohoto předmětu je poskytnout žákům živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. V rámci předmětu umožňujeme žákům poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí zejména německy mluvících zemí a seznámit se s jejich kulturními tradicemi. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. Požadavky na vzdělání vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Vzdělávání v dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1.

V předmětu Německý jazyk rozvíjíme receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti žáků. Předmět je vyučován v sedmém, osmém a devátém ročníku. Podle počtu žáků ve třídě se dělí do skupin. Německý jazyk je vyučován v 7., 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně. Výuka probíhá v odborné jazykové učebně, kmenové třídě, nebo počítačové učebně.

Strategie předmětu rozvíjí základní myšlenky strategie školy. Dále využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí tyto strategie:

Kompetence k učení

- klademe důraz na schopnost komunikovat v cizím jazyce
- využíváme vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- oceňujeme u žáků schopnost propojování získaných poznatků do širších celků
- motivujeme žáky k pochopení smyslu a cíle učení
- vedeme žáky k ověřování výsledků
- učíme žáky používat správnou terminologii, symboliku a znaky
- vytváříme a používáme pro lepší učení mnemotechnické pomůcky
- ukazujeme, jak rozlišit v textu podstatné od méně podstatného
- dbáme na to, aby žák chápal věci v kontextu

Kompetence k řešení problémů

- iniciujeme řešení jednoduchých problémových situací v cizojazyčném prostředí
- umožňujeme žákům volný přístup k informačním zdrojům
- vytváříme podmínky k tomu, aby se žák nenechal odradit případným nezdarem
- motivujeme žáka ke sledování vlastního pokroku při zdolávání problému

Kompetence komunikativní

- vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- vedeme žáky k porozumění jednoduchého sdělení v cizím jazyce
- vedeme žáky ke spisovnému a srozumitelnému vyjadřování
- předkládáme žákům různé typy textů, obrazových materiálů a učíme je s nimi pracovat
- rozvíjíme schopnost žáků vhodně oživovat svůj projev

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- vytváříme podmínky k tomu, aby žák mohl přijímat role v různých skupinách
- vedeme žáky k pomoci méně zdatným spolužákům
- umožňujeme žákovi orientovat se v různých životních situacích

Kompetence občanské

- umožňujeme žákům získat představu o zvycích v německy mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi
- podněcujeme žáky k tomu, aby získané vědomosti v oblasti kultury, umění a sportu využívali i nadále ve svém životě
- snažíme se o to, aby si žák uvědomoval význam kulturního dědictví
- vedeme žáky k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

Kompetence pracovní

- uplatňujeme samostatnou práci s dvojjazyčným slovníkem
- využíváme cizího jazyka k získávání informací z různých oblastí
- ukazujeme žákovi, jak lze využít získané znalosti a zkušenosti v jednotlivých vzdělávacích oblastech
- motivujeme žáka k dalšímu vzdělávání v cizím jazyce s ohledem na budoucí profesní zaměření
- vedeme žáky k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání

Kompetence digitální

- vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- vedeme žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Německý jazyk
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
vyslovuje srozumitelně a dostatečně jasně německé hlásky ve známých slovech a větách, imituje nahrávku i učitele, čte se správnou výslovností jednoduché audiooorálně připravené větné celky a texty obsahující známou slovní zásobu a známé jazykové prostředky	poslech, čtení tiché i hlasité, opakování audionahrávek rodilých mluvčích i promluvy učitele, jazykolamy, hláskování jmen, slovní přízvuk, rytmus, vázání, tempo, větná melodie (otázky)		
rozumí známým a pečlivě vyslovovaným jednoduchým výrazům a větám učitele i jednoduchým nahrávkám z učebnice, rozumí jednoduchému projevu a konverzaci dvou osob a chápe její obsah a smysl, mluví-li lidé pomalu a zřetelně a má-li dostatek času pro porozumění	dialogy mluvčích zpočátku pomalejší, později v běžné rychlosti promluvy, frazeologické obraty, pozdrav, loučení, představení se, poděkování, příkaz, odmítnutí, dny v týdnu, číslovky, barvy, základní osobní informace, rodina a její členové, časové údaje, škola a školní potřeby, popis osob, zvířat, věcí, koníčky, činnosti během týdne		
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, jeho rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat co rád (nerad) dělá a co má (nemá) rád, přikáže někomu něco, vyplní jednoduchý formulář s osobními údaji, připraví si krátké vyprávění na zadané téma, používá jednoduché fráze a věty	dialogy mluvčích zpočátku pomalejší, později v běžné rychlosti promluvy, frazeologické obraty, pozdrav, loučení, představení se, poděkování, příkaz, odmítnutí, dny v týdnu, číslovky, barvy, základní osobní informace, rodina a její členové, časové údaje, škola a školní potřeby, popis osob, zvířat, věcí, koníčky, činnosti během týdne		
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	pokyny a instrukce, práce s texty v učebnici		
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně			
orientuje se v obsahu jednoduchého textu v učebnici, vyhledává odpovědi na jednoduché otázky a potřebné základní informace v textu	krátká sdělení, rozhovory, popis, přiřazování obrázků k textu, hodnocení (richtig x falsch), práce s internetem		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
používá abecední slovník učebnice	práce se slovníkem		
reprodukuje se správnou výslovností slova a jednoduché věty, stručně sdělí obsah jednoduchého textu z učebnice, reprodukuje a obměňuje pamětně osvojené mikrodialogy	mikrodialogy, písničky, jazykolamy, texty z učebnice, promluvy, vyprávění podle obrázků		
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	E- mail, dopis a odpověď na něj, adresa, formulář		
naváže kontakt s konkrétní osobou, vyžádá si jednoduchou informaci, řeší jednoduché situace související se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru (i telefonického) a se získáváním základních místních, časových i jiných informací, klade jednoduché otázky a odpovídá na ně	dialogy, otázka – odpověď		
	Gramatické učivo: - časování pravidelných sloves v přítomném čase - časování sloves „sein, mögen“ - slovosled oznamovací věty, nepřímý pořádek slov - slovosled W – otázek, otázky zjišťovací - antonyma - zápory „nicht, kein“ - určitý a neurčitý člen - rozkazovací způsob - předložky - vazba „von“ Základní geografické údaje týkající se nejznámějších zemí příslušné jazykové oblasti, některé kulturní památky, osobnosti Práce s mapou.		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Německý jazyk
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
vyslovuje srozumitelně a foneticky správně slova a věty, využívá intonace, důrazu a melodie hlasu, čte nahlas a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu a náročnosti z učebnice a jiných zdrojů	upevňování správných výslovnostních návyků, průběžná korekce zjištěných nedostatků, poslech audionahrávek rodilých mluvčích i promluvy učitele s postupně přiměřeně rostoucí náročností jazykových projevů, čtení tiché i hlasité		
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici i vizuální podporu	domácí mazlíčci, roční období, měsíce, svátky, matematické úkony, cestování, prázdniny, byt a bydlení, město, telefonování, vyjádření přání, představ, poděkování, souhlasu, odmítnutí, popis věci a situace		
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat			
stručně informuje o určité záležitosti, vyplní formulář s osobními údaji, sestaví jednoduché ústní i písemné sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	domácí mazlíčci, roční období, měsíce, svátky, matematické úkony, cestování, prázdniny, byt a bydlení, město, telefonování, vyjádření přání, představ, poděkování, souhlasu, odmítnutí, popis věci a situace		
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	práce s autentickými materiály zemí studovaného jazyka – časopisy, knihy, práce s internetem, obměna textu, doplnění, rozšíření		
rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci			
používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník	práce se slovníky		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu z učebnice i jiných materiálů (z časopisu apod.), používá k tomu dosud osvojenou slovní zásobu, na základě vzorových dialogů z učebnice reprodukuje jednoduchou konverzaci, obměňuje, doplňuje, rozšiřuje ústně i písemně krátké probrané texty se zachováním smyslu textu	práce s texty v učebnici, časopisy, dialogy		
sestaví krátké a gramaticky správné zprávy či sdělení na zadané nebo zvolené téma (i v elektronické podobě)	dopis, pozvánka na oslavu, pozdrav z dovolené		
zapojí se do jednoduchých rozhovorů, pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace, aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, formuluje jednoduché otázky a odpovídá na ně, vyžádá si a podá jednoduchou informaci, reaguje ve vymezených situacích a vede jednoduchý dialog v rámci vymezených tematických okruhů	dialogy, otázka – odpověď		
	Gramatické učivo: - časování slovesa „haben“ v přítomném čase - časování nepravidelných sloves v přítomném čase - slovesa s odlučitelnou přeponou - vazby „es gibt, ich möchte“ - množné číslo některých podstatných jmen - předložky se 3. pádem - 4. pád podstatných jmen s neurčitým členem - zájmena osobní Základní geografické údaje týkající se nejvýznamnějších měst příslušné jazykové oblasti, země EU, osobnosti, kulturní památky.		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Německý jazyk
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby	- upevňování správných výslovnostních návyků, průběžná korekce zjištěných nedostatků, poslech audionahrávek rodilých mluvčích i promluvy učitele s postupně přiměřeně rostoucí náročností jazykových projevů, čtení tiché i hlasité		
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	- denní režim, povinnosti a koníčky, rozvrh hodin, sporty, lidské tělo, u lékaře, nákupy, doprava, číslovky, časové údaje, povolání, počasí, roční období, oblečení, svátky, cestování		
rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku	- práce s autentickými materiály zemí studovaného jazyka – časopisy, knihy, práce s internetem, obměna textu, doplnění, rozšíření		
používá abecední slovník učebnice, pracuje se slovníkem v knižní i elektronické podobě	- práce se slovníky (i v elektronické podobě)		
reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace	- práce s texty, konverzace		
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- blahopřání, žádost, omluva, dopis, e-mail		
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení			

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace, konverzuje za předpokladu, že je jeho protějšek připraven věci opakovat v pomalejším tempu nebo vyjádřit jinými slovy a pomůže mu formulovat to, co se pokouší říci, konverzuje o bezprostředních záležitostech nebo velmi známých tématech	- dialogy, otázka - odpověď		
	Gramatické učivo: - některá způsobová slovesa - zájmena přivlastňovací a osobní, zájmeno „man“ - stupňování přídavných jmen a příslovcí - slovesa „sein, haben“ v préteritu - préteritum některých modálních sloves - souvětí - předložky - množné číslo podstatných jmen Základní geografické údaje, aktivity dětí u nás a v zemích příslušné jazykové oblasti, kulturní památky, osobnosti, zeměpisné názvy, práce s mapou		

5.1.3.2 RUSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Ruský jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Jeho obsahové vymezení vychází ze vzdělávacího oboru *Další cizí jazyk* a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem tohoto předmětu je poskytnout žákům živý jazykový základ a předpoklady pro rozvoj komunikačních kompetencí v rámci integrované Evropy a světa. Žákům jeho prostřednictvím umožňujeme poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí v rusky mluvících zemích a seznámit se s jejich kulturními tradicemi. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. Požadavky na vzdělání vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Vzdělávání v tomto dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1.

V předmětu Ruský jazyk rozvíjíme receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti žáků. Předmět je vyučován v sedmém, osmém a devátém ročníku dvě hodiny týdně. Podle počtu žáků ve třídě se dělí do skupin. Výuka probíhá v odborné jazykové učebně, kmenové třídě, nebo počítačové učebně.

Strategie předmětu rozvíjí základní myšlenky strategie školy. Dále využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí tyto strategie:

Kompetence k učení

- klademe důraz na schopnost komunikovat v cizím jazyce
- využíváme vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- oceňujeme u žáků schopnost propojování získaných poznatků do širších celků
- motivujeme žáky k pochopení smyslu a cíle učení
- vedeme žáky k ověřování výsledků
- učíme žáky používat správnou terminologii, symboliku a znaky
- vytváříme a používáme pro lepší učení mnemotechnické pomůcky
- ukazujeme, jak rozlišit v textu podstatné od méně podstatného
- dbáme na to, aby žák chápal věci v kontextu

Kompetence k řešení problémů

- iniciujeme řešení jednoduchých problémových situací v cizojazyčném prostředí
- umožňujeme žákům volný přístup k informačním zdrojům

- vytváříme podmínky k tomu, aby se žák nenechal odradit případným nezdarem
- motivujeme žáka ke sledování vlastního pokroku při zdolávání problému

Kompetence komunikativní

- vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- vedeme žáky k porozumění jednoduchého sdělení v cizím jazyce
- vedeme žáky ke spisovnému a srozumitelnému vyjadřování
- předkládáme žákům různé typy textů, obrazových materiálů a učíme je s nimi pracovat
- rozvíjíme schopnost žáků vhodně oživovat svůj projev

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- vytváříme podmínky k tomu, aby žák mohl přijímat role v různých skupinách
- vedeme žáky k pomoci méně zdatným spolužákům
- umožňujeme žákovi orientovat se v různých životních situacích

Kompetence občanské

- umožňujeme žákům získat představu o zvycích v rusky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi
- podněcujeme žáky k tomu, aby získané vědomosti v oblasti kultury, umění a sportu využívali i nadále ve svém životě
- snažíme se o to, aby si žák uvědomoval význam kulturního dědictví
- vedeme žáky k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturních rozmanitostí

Kompetence pracovní

- uplatňujeme samostatnou práci s dvojjazyčným slovníkem
- využíváme cizího jazyka k získávání informací z různých oblastí
- ukazujeme žákovi, jak lze využít získané znalosti a zkušenosti v jednotlivých vzdělávacích oblastech
- motivujeme žáka k dalšímu vzdělávání v cizím jazyce s ohledem na budoucí profesní zaměření
- vedeme žáky k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání

Kompetence digitální

- vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- vedeme žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Ruský jazyk
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
vyslovuje srozumitelně a dostatečně jasně ruské hlásky ve známých slovech a větách, imituje nahrávku i učitele, čte se správnou výslovností jednoduché audioorálně připravené větné celky a texty obsahující známou slovní zásobu a známé jazykové prostředky	- poslech, čtení tiché i hlasité - nácvik azbuky - základní poučení o přízvuku (pohyblivý přízvuk, přízvučné a nepřízvučné slabiky) - intonace tázacích a oznamovacích vět - funkce jotových písmen		
rozumí známým a pečlivě vyslovovaným jednoduchým výrazům a větám učitele i jednoduchým nahrávkám z učebnice, rozumí jednoduchému projevu a konverzaci dvou osob a chápe její obsah a smysl, mluví-li lidé pomalu a zřetelně a má-li dostatek času pro porozumění	- dialogy, pozdravy, loučení, představování se, poděkování, pozvání na návštěvu, omluva, číslovky 0-100, rodina, povolání, práce, kino, divadlo		
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat vyjádří, co rád (nerad) dělá a co má (nemá) rád, přikáže někomu něco, vyplní jednoduchý formulář s osobními údaji, připraví si krátké vyprávění na zadané téma, používá jednoduché fráze a věty	- časové údaje, já a moje rodina, záliby, zájmy, hry, škola a školní potřeby, dny v týdnu, popis osob, věcí a zvířat, koníčky a volný čas		
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům; rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	- pokyny a instrukce		
orientuje se v obsahu jednoduchého textu v učebnici, vyhledává odpovědi na jednoduché otázky a potřebné základní informace v textu	- krátká sdělení, rozhovory, popis, přiřazování obrázků k textu, práce s internetem, kuchyně		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
používá abecední slovník učebnice	- práce se slovníkem		
reprodukuje se správnou výslovností slova a jednoduché věty, stručně sdělí obsah jednoduchého textu z učebnice, reprodukuje a obměňuje pamětně osvojené mikrodialogy	- mikrodialogy, písničky, jazykolamy, texty z učebnice, promluvy, vyprávění podle obrázků		
vyplní o sobě základní údaje ve formuláři	- jméno, příjmení, jméno po otci		
naváže kontakt s konkrétní osobou, vyžádá si jednoduchou informaci, řeší jednoduché situace související se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru (i telefonického) a se získáváním základních místních, časových i jiných informací, klade jednoduché otázky a odpovídá na ně	- dialogy, otázka – odpověď		
	Gramatické učivo: - Číslovky 1-900; - slovesa - žít, znát, mluvit, zvonit, učit se, chtít - slovesa se změnou kmenové souhlásky (psát, chodit) - budoucí čas sloves být, zapomenout; - podstatná jména po číslovkách 2, 3, 4, 5 a více - věty typu – Mám bratra. Nemám bratra. - I. a II. časování sloves; Reálie: - Oslovení – jméno po otci; - ruské kulinářské speciality - státy, příslušníci národů, jazyk		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Ruský jazyk
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
vyslovuje srozumitelně a foneticky správně slova a věty, využívá intonace, důrazu a melodie hlasu, čte nahlas a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu a náročnosti z učebnice a jiných zdrojů	- upevňování správných výslovnostních návyků, průběžná korekce zjištěných nedostatků, poslech audionahrávek rodilých mluvčích i promluvy učitele s postupně přiměřeně rostoucí náročností jazykových projevů, čtení tiché i hlasité		
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- škola a studium, rozvrh hodin, předměty - orientace ve městě, doprava, nakupování - setkání s přáteli - oblékání		
stručně informuje o určité záležitosti, vyplní formulář s osobními údaji, sestaví jednoduché ústní i písemné sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy, vyplní o sobě základní údaje ve formuláři	- popis věcí a situace - poděkování, souhlas, odmítnutí - vyplnění dotazníku - vyjádření omluvy a politování - vyjádření radosti - psaní adresy, odpověď na seznamovací inzerát, dopis, formulář		
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- práce s autentickými materiály zemí studovaného jazyka – časopisy, knihy, práce s internetem, obměna textu, doplnění, rozšíření		
používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník	- práce se slovníky		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům; stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu z učebnice i jiných materiálů (z časopisu apod.), používá k tomu dosud osvojenou slovní zásobu, na základě vzorových dialogů z učebnice reprodukuje jednoduchou konverzaci, obměňuje, doplňuje, rozšiřuje ústně i písemně krátké probrané texty se zachováním smyslu textu	- práce s texty v učebnici, časopisy, dialogy		
sestaví krátké a gramaticky správné zprávy či sdělení na zadané nebo zvolené téma	- dopis, pozvánka		
zapojí se do jednoduchých rozhovorů, pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace, formuluje jednoduché otázky a odpovídá na ně, vyžádá si a podá jednoduchou informaci, reaguje ve vymezených situacích a vede jednoduchý dialog v rámci vymezených tematických okruhů	- dialogy, otázka – odpověď		
	Gramatické učivo: - časování sloves jít, jet, moci, vzít, hledat, zeptat se - přivlastňovací zájmena v 1. pádě č. jednotného a množného - osobní zájmena v 1., 2. a 3. pádě - časování slovesa chtít, žít, mluvit, učit - časování sloves se změnou kmenové souhlásky - slovesné tvary líbit se, zajímat se - slovesa se skupinou hlásek -ova-, - jeva- - časování zvratných sloves - psaní obálky, adresy - seznamovací inzerát/email Reálie: Ruští spisovatelé (B. Pasternak, L. N. Tolstoj)		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Ruský jazyk
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby	- upevňování správných výslovnostních návyků, průběžná korekce zjištěných nedostatků, poslech audionahrávek rodilých mluvčích i promluvy učitele s postupně přiměřeně rostoucí náročností jazykových projevů, čtení tiché i hlasité		
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- turistika a cestování, zeměpisné a časové údaje, stravování, nákupy		
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	- časové údaje, roční období, svátky, cestování, já a moje rodina, volný čas		
používá abecední slovník učebnice, pracuje se slovníkem v knižní i elektronické podobě	- práce se slovníky (i v elektronické podobě)		
reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace	- práce s texty, konverzace - práce s autentickými materiály zemí studovaného jazyka – časopisy, knihy, obměna textu, doplnění, rozšíření		
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- uvítání hosta, psaní telegramu - dopis, cestování – popis cesty, reakce na dopis		
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení			

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace, konverzuje za předpokladu, že je jeho protějšek připraven věci opakovat v pomalejším tempu nebo vyjádřit jinými slovy a pomůže mu formulovat to, co se pokouší říci, konverzuje o bezprostředních záležitostech nebo velmi známých tématech	- dialogy, otázka - odpověď		
	Gramatické učivo: - řadové číslovky v 1. a 6. pádě.; vyjádření data (měsíce, roční doby) - skloňování zájmen kdo, co - minulý čas, vykání, - skloňování podstatných jmen typu obchod, aktovka, škola, týden, fotografie, místo, budova v jednotném čísle, - skloňování podstatných jmen rodu ženského (týden, fotografie) a středního (místo, budova) v 1. a 2. pádě čísla množného - nesklonná podstatná jména - slovesné vazby odlišné od češtiny - časování sloves jet, moci, pomoci - časování sloves koupit, zeptat se, vzít - oblečení, barvy, květiny, ovoce, zelenina, nápoje - dopravní značky Reálie: - Moskva, moskevské metro - Kolomenskoje - muzeum v přírodě - Petrohrad/Saint Peterburg - Praha		

5.1.3.3 ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Španělský jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Jeho obsahové vymezení vychází ze vzdělávacího oboru *Další cizí jazyk* a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem tohoto předmětu je poskytnout žákům živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. V rámci předmětu umožňujeme žákům poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí zejména španělsky mluvících zemí a seznámit se s jejich kulturními tradicemi. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. Požadavky na vzdělání vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Vzdělávání v dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1.

V předmětu Španělský jazyk rozvíjíme receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti žáků. Předmět je vyučován v sedmém, osmém a devátém ročníku. Podle počtu žáků ve třídě se dělí do skupin. Španělský jazyk je vyučován v 7., 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně. Výuka probíhá v odborné jazykové učebně, kmenové třídě, nebo počítačové učebně.

Strategie předmětu rozvíjí základní myšlenky strategie školy. Dále využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí tyto strategie:

Kompetence k učení

- klademe důraz na schopnost komunikovat v cizím jazyce
- využíváme vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- oceňujeme u žáků schopnost propojování získaných poznatků do širších celků
- motivujeme žáky k pochopení smyslu a cíle učení
- vedeme žáky k ověřování výsledků
- učíme žáky používat správnou terminologii, symboliku a znaky
- vytváříme a používáme pro lepší učení mnemotechnické pomůcky
- ukazujeme, jak rozlišit v textu podstatné od méně podstatného
- dbáme na to, aby žák chápal věci v kontextu

Kompetence k řešení problémů

- iniciujeme řešení jednoduchých problémových situací v cizojazyčném prostředí
- umožňujeme žákům volný přístup k informačním zdrojům
- vytváříme podmínky k tomu, aby se žák nenechal odradit případným nezdarem

- motivujeme žáka ke sledování vlastního pokroku při zdolávání problému

Kompetence komunikativní

- vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- vedeme žáky k porozumění jednoduchého sdělení v cizím jazyce
- vedeme žáky ke spisovnému a srozumitelnému vyjadřování
- předkládáme žákům různé typy textů, obrazových materiálů a učíme je s nimi pracovat
- rozvíjíme schopnost žáků vhodně oživovat svůj projev

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- vytváříme podmínky k tomu, aby žák mohl přijímat role v různých skupinách
- vedeme žáky k pomoci méně zdatným spolužákům
- umožňujeme žákovi orientovat se v různých životních situacích

Kompetence občanské

- umožňujeme žákům získat představu o zvycích ve španělsky mluvících zemích a porovnávat je s našimi zvyky
- podněcujeme žáky k tomu, aby získané vědomosti v oblasti kultury, umění a sportu využívali i nadále ve svém životě
- snažíme se o to, aby si žák uvědomoval význam kulturního dědictví
- vedeme žáky k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

Kompetence pracovní

- uplatňujeme samostatnou práci s dvojjazyčným slovníkem
- využíváme cizího jazyka k získávání informací z různých oblastí
- ukazujeme žákovi, jak lze využít získané znalosti a zkušenosti v jednotlivých vzdělávacích oblastech
- motivujeme žáka k dalšímu vzdělávání v cizím jazyce s ohledem na budoucí profesní zaměření,
- vedeme žáky k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání

Kompetence digitální

- vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje

- vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- vedeme žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Španělský jazyk
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
vyslovuje srozumitelně a dostatečně jasně španělské hlásky ve známých slovech a větách, imituje nahrávku i učitele, čte se správnou výslovností jednoduché audio orálně připravené větné celky a texty obsahující známou slovní zásobu a známé jazykové prostředky	poslech, čtení tiché i hlasité, opakování audionahrávek rodilých mluvčích i promluvy učitele, jazykolamy, hláskování jmen, slovní přízvuk, rytmus, vázání, tempo, větná melodie (otázky)		
rozumí známým a pečlivě vyslovovaným jednoduchým výrazům a větám učitele i jednoduchým nahrávkám z učebnice, rozumí jednoduchému projevu a konverzaci dvou osob a chápe její obsah a smysl, mluví-li lidé pomalu a zřetelně a má-li dostatek času pro porozumění	dialogy, populární španělská slova, pozdravy, loučení, představení se, denní doby, číslovky, barvy, základní osobní informace, rodina a její členové, škola a školní potřeby, popis osob, zvířat, věcí		*DCJ-9-1-01* *DCJ-9-1-02* *DCJ-9-1-03*
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, jeho rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat co rád (nerad) dělá a co má (nemá) rád, přikáže někomu něco, vyplní jednoduchý formulář s osobními údaji, připraví si krátké vyprávění na zadané téma, používá jednoduché fráze a věty	dialogy mluvčích zpočátku pomalejší, později v běžné rychlosti promluvy, frazeologické obraty, pozdravy, loučení, představení se, dny v týdnu, číslovky 0-100, řadové číslovky do pěti, matematické úkony, barvy, základní osobní informace, rodina a její členové, popis osob, povolání, záliby, jídlo		*DCJ-9-2-02* *DCJ-9-4-01*
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	pokyny a instrukce, práce s texty v učebnici		*DCJ-9-3-01* *DCJ-9-1-01*
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně, rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům			

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
orientuje se v obsahu jednoduchého textu v učebnici, vyhledává odpovědi na jednoduché otázky a potřebné základní informace v textu	krátká sdělení, rozhovory, popis, přiřazování obrázků k textu, práce s internetem		
používá abecední slovník učebnice	práce se slovníkem		
reprodukuje se správnou výslovností slova a jednoduché věty, stručně sdělí obsah jednoduchého textu z učebnice, reprodukuje a obměňuje pamětně osvojené mikrodialogy	mikrodialogy, písničky, jazykolamy, texty z učebnice, promluvy, vyprávění podle obrázků		
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	E- mail, dopis a odpověď na něj, adresa, formulář		*DCJ-9-4-01*
naváže kontakt s konkrétní osobou, vyžádá si jednoduchou informaci, řeší jednoduché situace související se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru (i telefonického) a se získáváním základních místních, časových i jiných informací, klade jednoduché otázky a odpovídá na ně	dialogy, otázka – odpověď		
	Gramatické učivo: - Španělská abeceda; přízvučná slabika; psaní tázacích a zvolacích vět. - přítomný čas sloves: ser, tener, llamarse - tvoření otázek s tázacími zájmeny (cómo, cuántos, de dónde, de qué) - osobní a přivlastňovací zájmena - rod podstatných a přídavných jmen - neurčitá zájmena (mucho, nada) - Přítomný čas pravidelných sloves zakončených na -ar, -er, -ir. - neurčité zájmeno muchos/as		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
	- ukazovací zájmena este/esta - člen určitý - nepravidelných slovesa tener, querer v přítomném čase Reálie: Španělský jazyk ve světě, známé osobnosti mluvící španělsky, španělské známkování, typické pokrmy španělsky mluvících zemí, psaní adres ve Španělsku, španělské komiksy.		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Španělský jazyk
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
vyslovuje srozumitelně a foneticky správně slova a věty, využívá intonace, důrazu a melodie hlasu, čte nahlas a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu a náročnosti z učebnice a jiných zdrojů	upevňování správných výslovnostních návyků, průběžná korekce zjištěných nedostatků, poslech audionahrávek rodilých mluvčích i promluvy učitele s postupně přiměřeně rostoucí náročností jazykových projevů, čtení tiché i hlasité		
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici i vizuální podporu	roční období, měsíce, hodiny, svátky, lidské tělo, město, byt a bydlení, emoce, záliby, volný čas, popis věci a situace, nakupování, oblečení		*DCJ-9-1-02*
stručně informuje o určité záležitosti, vyplní formulář s osobními údaji, sestaví jednoduché ústní i písemné sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	znamení zvěrokruhu roční období, měsíce, svátky, vyjádření pocitů a emocí, sport, lidské tělo, nemoci, byt a bydlení, vyjádření přání, představ, poděkování,		*DCJ-9-4-01* *DCJ-9-4-02*
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	práce s autentickými materiály zemí studovaného jazyka – časopisy, knihy, práce s internetem, obměna textu, doplnění, rozšíření		*DCJ-9-3-02* *DCJ-9-3-03*
rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci			
používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník	práce se slovníky		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu z učebnice i jiných materiálů, používá k tomu dosud osvojenou slovní zásobu, na základě vzorových dialogů z učebnice reprodukuje jednoduchou konverzaci, obměňuje, doplňuje, rozšiřuje ústně i písemně krátké probrané texty se zachováním smyslu textu	práce s texty v učebnici, časopisy, dialogy		
sestaví krátké a gramaticky správné zprávy či sdělení na zadané nebo zvolené téma (i v elektronické podobě)	dopis, pozvánka na oslavu, pozdrav z dovolené		
zapojí se do jednoduchých rozhovorů, pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace, zapojí do jednoduché konverzace, formuluje jednoduché otázky a odpovídá na ně, vyžádá si a podá jednoduchou informaci, reaguje ve vymezených situacích a vede jednoduchý dialog v rámci vymezených tematických okruhů	dialogy, otázka – odpověď		*DCJ-9-2-01*
	Gramatické učivo: - příslovce míry a neurčitá zájmena - Nepravidelná slovesa se změnou kmenové samohlásky (*e>ie, o>ue, u>ue, e>i*) - nepravidelná slovesa *hacer, salir* - příslovce a výrazy vyjadřující čas - Sloveso *gustar* - konstrukce se sí, no, también, tampoco - porovnání sloves *ser* a *estar* - neurčitá přídavná jména a zájmena Reálie: města ve španělsky mluvících zemích, zdraví a zdravý životní styl, svátky ve španělsky mluvících zemích, denní doby ve Španělsku, oblíbené sporty.		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Španělský jazyk
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby	- upevňování správných výslovnostních návyků, průběžná korekce zjištěných nedostatků, poslech audionahrávek rodilých mluvčích i promluvy učitele s postupně přiměřeně rostoucí náročností jazykových projevů, čtení tiché i hlasité		
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	- denní režim, povolání, povinnosti a koníčky, sporty, cestování, dopravní prostředky, prázdniny, dovolená nákupy, počasí, telefonování, oblečení, popis krajiny, souhlas, nesouhlas, plány do budoucna, gastronomie, svátky, zvyky		*DCJ-9-2-03*
rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku	- práce s autentickými materiály zemí studovaného jazyka – časopisy, knihy, práce s internetem, obměna textu, doplnění, rozšíření		
používá abecední slovník učebnice, pracuje se slovníkem v knižní i elektronické podobě	- práce se slovníky (i v elektronické podobě)		
reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace	- práce s texty, konverzace		
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- blahopřání, žádost, omluva, dopis, e-mail		*DCJ-9-4-02* *DCJ-9-4-03*
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení			

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace, konverzuje za předpokladu, že je jeho protějšek připraven věci opakovat v pomalejším tempu nebo vyjádřit jinými slovy a pomůže mu formulovat to, co se pokouší říci, konverzuje o bezprostředních záležitostech nebo velmi známých tématech	- dialogy, otázka - odpověď		*DCJ-9-2-01*
	Gramatické učivo: - předpřítomný čas - nepravidelná slovesa *ir, preferir* - předložky - porovnávání sloves *ser, estar, haber* - rozkazovací způsob v 2. osobě - podmínkové věty - konstrukce *tener que, deber, hay que* - množné číslo podstatných jmen - předložky *por* a *para* - neurčitá příslovce Reálie: známé osobnosti španělsky mluvícího světa, pracovní doba ve Španělsku, zajímavá místa ve španělsky mluvících zemích, španělská siesta, kuchyně, svátky (Den mrtvých, Vánoce, Silvestr, Velikonoce)		

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu *Čísla a početní operace* si žáci osvojují aritmetické operace, učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. V tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislosti, které analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují nebo je modelují s využitím grafických kalkulátorů. V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah, zdokonalují svůj grafický projev. V tematickém okruhu *Nestandardní aplikační úlohy a problémy* dostávají žáci takové úlohy, které vyžadují uplatnění logického myšlení. Žáci se učí problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje, provádět náčrty. Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky, především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů.

Výuka probíhá v 1. -5. ročníku v kmenových třídách i počítačové učebně, a to v rozsahu 4 vyučovací hodiny týdně v 1. ročníku a 5 vyučovacích hodin týdně v 2. -5. ročníku

Strategie předmětu rozvíjí základní myšlenky strategie školy. Dále využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí tyto strategie:

Kompetence k učení

- Učíme žáky využívat správnou terminologii, symboliku a znaky
- Vedeme žáky k tomu, aby chápali, propojovali a systematizovali získané informace
- Učíme žáky řešit stanovený úkol podle daného návodu
- Podněcujeme žáky k posuzování vlastního pokroku

Kompetence k řešení problému

- Vedeme žáky k tomu, aby prováděli soustavnou sebekontrolu při každém dílčím kroku řešení
- Podněcujeme žáky k tomu, aby se nenechali odradit případným neúspěchem a aby vytrvale hledali konečné řešení problému
- Učíme žáky řešit problém samostatně jako jedinec i ve skupině
- Vedeme žáky k tomu, aby uměli požádat o pomoc
- Ukazujeme žákům, že je nutné využívat již dříve získaných vědomostí, dovedností a návyků

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme u žáků paměť a logické myšlení
- Učíme žáky dešifrovat jednoduché piktogramy, náčrty, používat symboly
- Vedeme žáky k tomu, aby rozuměli čtenému textu a uměli písemně zaznamenat přečtené myšlenky

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjíme u žáků ochotu si pomáhat
- Vedeme žáky k tomu, aby přijímali kritiku a zamýšleli se nad ní
- Podporujeme u žáků vytváření sebedůvěry a ovládání svého jednání
- Rozvíjíme u žáků schopnost sebekontroly

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k uvědomění si svých školních povinností a k zodpovědné domácí přípravě na vyučování
- Přispíváme k formování volních a charakterových vlastností u žáků

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k plnění svých povinností a závazků
- Dbáme na to, aby žáci provedli práci v co nejlepší kvalitě
- Budujeme u žáků projevy zodpovědnosti
- Rozvíjíme žákův pozitivní vztah k učení

Kompetence digitální

- učíme žáky rozlišování obrazných symbolů a porozumění jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky)
- motivujeme žáky k používání digitálních zařízení, aplikací a služeb, k práci s doporučenými online zdroji
- umožňujeme žákům tvorbu a úpravu digitálního obsahu
- seznamujeme žáky s principy bezpečného chování na internetu

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 1.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	• manipulace s předměty • počítání prvků v oboru do 20		
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• čtení a zápis čísel v oboru do 20 • vztahy větší, menší, rovno • znaménka >, <, =		
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na počítadle	• pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi • znázornění čísla na počítadle a číselné ose v oboru do 20 • určování desítek a jednotek		
provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• sčítání a odčítání v oboru 0-20 bez přechodu přes základ 10 a s přechodem přes základ 10		
řeší úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• jednoduché slovní úlohy z praxe běžného života s užitím osvojených početních operací		
orientuje se v čase	• určování času		
popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy • orientace a čtení matematických zápisů		
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• řešení rébusů, hádanek, doplňovaček		
rozezná a pojmenuje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	• vyhledávání určitých tvarů v okolí • třídění předmětů podle tvaru		
porovnává velikost útvarů, odhaduje délku úsečky	• třídění útvarů podle velikosti		
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• modelování geometrických útvarů podle zadání		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 2.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	• manipulace s předměty • počítání prvků v oboru do 100		
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• čtení a zápis čísel v oboru do 100 • vztahy větší, menší, rovno • znaménka >, <, = • zaokrouhlování na desítky		
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	• orientace na číselné ose v oboru do 100 • znázornění čísla na číselné ose v oboru do 100 • určování stovek, desítek a jednotek		
provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• sčítání a odčítání v oboru 0-100 bez přechodu přes základ 10 a s přechodem přes základ 10 • počítání se závorkami • násobení a dělení v oboru malé násobilky		
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• slovní úlohy vycházející z praxe běžného života s užitím osvojených početních operací		
orientuje se v čase	• určování času, čtení času různými způsoby		
popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy • orientace a čtení matematických zápisů • vlastnosti početních operací s čísly – záměna sčítanců a činitelů		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• řešení rébusů, hádanek, doplňovaček		
rozezná, pojmenuje a vymodeluje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	• vyhledávání určitých tvarů v okolí • třídění předmětů podle tvaru • základní útvary v rovině čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh • základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec		
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	• třídění útvarů podle velikosti • bod, křivá, rovná a lomená čára; otevřená a uzavřená čára, přímka, polopřímka, délka úsečky, jednotky délky		
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• modelování geometrických útvarů podle zadání		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 3.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	• manipulace s předměty • počítání prvků v oboru do 1000		
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• čtení a zápis čísel v oboru do 1000 • vztahy větší, menší, rovno • znaménka >, <, = • zaokrouhlování		
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	• orientace na číselné ose v oboru do 1000 • určování tisíců, stovek, desítek a jednotek		
provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• sčítání a odčítání v oboru 0-1000 bez přechodu přes základ 10 a s přechodem přes základ 10 • počítání se závorkami • násobení a dělení v oboru malé násobilky • jednoduché rovnice při řešení slovních úloh • násobení čísly 10 -100 • dělení násobků čísla 10 čísly 2 -10		
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• složené (problémové) slovní úlohy vycházející z praxe běžného života s užitím osvojených početních operací		
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	• určování času, čtení času různými způsoby, převádění jednotek času		
popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy • orientace a čtení matematických zápisů		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• řešení rébusů, hádanek, doplňovaček		
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	• vyhledávání určitých tvarů v okolí • třídění předmětů podle tvaru		
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	• třídění útvarů podle velikosti • měří geometrické útvary ve vhodných jednotkách - mm, cm, dm, m		
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• modelování geometrických útvarů podle zadání • určení osy souměrnosti útvaru překládáním papíru • poznávání osově souměrných útvarů (i v reálném životě)		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 4.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
zaokrouhluje přirozená čísla do 1 000 000	• čtení, porovnávání čísel, zápis v desítkové soustavě • orientace na číselné ose • posloupnost přirozených čísel do 1 000 000 • zaokrouhlování na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce		
provádí písemné početní operace přirozených čísel do 100 000, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací přirozených čísel do 100 000	• sčítání, odčítání, násobení, dělení čísel v daném oboru • písemné algoritmy násobení a dělení, kontrola		
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	• vlastnosti sčítání, odčítání, násobení, dělení • vztahy mezi sčítáním a odčítáním, násobením a dělením • pořadí početních výkonů, užívání závorek		
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace přirozených čísel do 100 000	• slovní úlohy • jednotky délky a hmotnosti • práce s kalkulačkou		
	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
vyhledává, sbírá a třídí data	• aritmetický průměr • tabulky		
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• diagramy, tabulky		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
	GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	• přenášení a porovnávání úseček, shodné úsečky • střed úsečky • kružnice, kruh • trojúhelník – druhy, konstrukce • vzájemná poloha dvou přímek v rovině, průsečík • základní konstrukce a vlastnosti čtverce a obdélníku		
sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	• obvod čtverce a obdélníku • grafický součet a rozdíl úseček		
sestrojí rovnoběžky a kolmice	• kolmice, kolmost • rovnoběžky		
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	• čtvercová síť - vytváření osově souměrných útvarů podle osy v lince mřížky (osa souměrnosti, souměrné útvary - rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník, čtverec, kruh atd.)		
	NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• netradiční slovní úlohy • číselné a obrázkové řady, • matematické a logické hádanky • magické čtverce • prostorová představivost		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 5.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
zaokrouhluje přirozená čísla	• čtení a zápis přirozených čísel větších než 1 000 000 • porovnávání přirozených čísel • zobrazování přirozených čísel na číselné ose • zaokrouhlování na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce, miliony		
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	• písemné algoritmy početních výkonů (sčítání, odčítání, násobení, dělení čísel do 1 000 000 a nad 1 000 000) • násobení a dělení nejvýše dvojciferným číslem • odhady výsledků, kontrola výsledků		
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	• pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel • pamětné násobení a dělení přirozených čísel • vlastnosti početních výkonů (asociativnost, komutativnost, distributivnost)		
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	• řešení slovních úloh na jeden až dva početní výkony • porozumění textu úlohy (rozlišení informace důležité pro řešení úlohy) • přiřazení správného matematického vyjádření s využitím osvojených početních operací k úloze • zformulování odpovědi k získanému výsledku • přiřazení smysluplné slovní úlohy k zadanému jednoduchému matematickému vyjádření • tvoření slovní úlohy k matematickému vyjádření		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	• modelování části celku, práce s didaktickou pomůckou • osvojení si pojmů celek, část celku, čitatel, jmenovatel, zlomková čára • zápis části celku prostřednictvím zlomku		
porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru daných čísel	• porovnávání zlomků se stejným jmenovatelem • sčítání zlomků se stejným jmenovatelem • odčítání zlomků se stejným jmenovatelem • práce s didaktickou pomůckou • modelování součtu, rozdílu • grafické znázornění daného zlomku		
přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	• zápis desetinných čísel • čtení desetinných čísel • orientace v desetinách, setinách,… • orientace na číselné ose • vyznačení čísla na číselné ose		
porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	• osvojení si pojmu „záporné číslo“ • zápis celého záporného čísla • orientace na číselné ose • vyznačení záporného čísla na číselné ose		
	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
vyhledává, sbírá a třídí data; čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• zápis jednoduchých pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.), dosazování za proměnnou, zakreslování jednoduchých grafů závislosti, soustava souřadnic • vybírání a porovnávání ze zadání úlohy data podle daného kritéria (čtení a sestavování tabulek různých závislostí, čtení a sestavování sloupkových diagramů) • posouzení reálnosti vyhledaných údajů • použití jednoduchých převodů jednotek času při práci s daty (jízdní řády)		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
	GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	• další způsoby konstrukce obdélníku a čtverce • konstrukce rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku		
určí obvod mnohoúhelníku určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	• výpočty obvodu a obsahu obdélníka a čtverce užitím čtvercové sítě a vzorců • odhady obvodu a obsahu • jednotky obsahu - použití základních jednotek obsahu (cm^2, m^2, km^2) bez vzájemného převádění • tělesa a jejich modelování – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec		
	NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• netradiční slovní úlohy • číselné a obrázkové řady, • matematické a logické hádanky • magické čtverce • prostorová představivost		

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Vyučovací předmět matematika na 2. stupni navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět matematika na 1. stupni. Předmět je ve všech třídách druhého stupně vyučován 5 hodin týdně. Výuka probíhá v kmenové třídě.

Vzdělávací obsah předmětu Matematika je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu *Číslo a proměnná* si žáci osvojují aritmetické operace (provádět operaci, pochopit její algoritmus a umět propojit operaci s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací. V tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů. V jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce. V dalším tematickém okruhu *Geometrie v rovině a prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací. Čtvrtým tematickým okruhem jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, při jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy prolínají všemi tematickými okruhy v průběhu celého 2. stupně. Řešení logických úloh posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Matematika nejsou začleněna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Východiskem pro výchovné a vzdělávací strategie předmětu Matematika jsou výchovné a vzdělávací strategie vymezené na úrovni školy. Dále využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí tyto strategie:

Kompetence k učení

- podporujeme u žáků rozvoj schopnosti abstraktního a logického myšlení, zejména zařazováním vhodných problémových úloh, logických úloh, matematických hádanek a hříček, kvízů, rébusů, číselných a logických řad, číselných a obrázkových analogií apod.
- vedeme žáky k stručnému vyjadřování využívajícímu matematického jazyka včetně matematické symboliky
- vytváříme u žáků zásoby matematických nástrojů, které efektivně využívají při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe
- vedeme žáky k vyhledávání, třídění a zpracování informací, jejich ověření v různých zdrojích

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme žákům dostatečné množství úloh a příkladů vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- vedeme žáky k tomu, aby uměli známé a osvědčené postupy řešení aplikovat při řešení obdobných nebo nových úkolů a problémů
- vedeme žáky k poznatku, že matematická úloha a nejen ona, má různé varianty řešení. Zároveň učíme žáky nalézat a objevovat různé varianty řešení úloh
- vedeme žáky k provádění rozboru úlohy (problému) a tvorbě plánu jejího řešení, odhadování výsledku, volbě správného postupu vedoucího k vyřešení úlohy a k vyhodnocení správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- budujeme u žáků dovednost vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a umět své hypotézy ověřit nebo vyvrátit pomocí příkladů a protipříkladů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování a vyjadřování myšlenek, postupů a názorů v logickém sledu
- nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními
- pracujeme s grafy, diagramy, tabulkami, schématy apod.
- užíváme matematický jazyk včetně matematické symboliky, vedeme žáky k přesnému a stručnému vyjadřování

Kompetence sociální a personální

- zadáváním skupinové práce podněcujeme žáky k účinné spolupráci ve skupině (ve dvojici)
- řešením logických úloh posilujeme vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a podporujeme tak jeho sebedůvěru a samostatnost

Kompetence občanská

- zařazujeme úlohy s ekologickou problematikou

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k práci podle daného pracovního postupu, návodu, náčrtu
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, účinné používání rýsovacích nástrojů, úplné dokončení práce.
- zadáváme žákům projekty a práce, ve kterých se mimo jiné učí zvládat práci s různými materiály (papírem, plastem, apod.) – modelování a výroba různých těles.

Kompetence digitální

- vytváříme situace, kdy žákům využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému
- vedeme žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků
- vedeme žáky k tomu, aby zapojovali do řešení úloh a problémů i digitální technologie, porovnávali využití tradičních a digitálních prostředků, diskutovali o nich
- umožňujeme žákům využívat digitálních pomůcek při modelování matematických situací a řešení matematických úloh i problémů a volit efektivní postupy
- nabízíme příležitosti k tomu, aby žáci navrhovali vlastní statistická šetření v oblastech jejich zájmů, posuzovali získaná data, výsledky prezentovali, zobecňovali a diskutovali o metodách a výsledcích

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Žák ➢ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (desetinným číslem, přirozeným číslem) ➢ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	DESETINNÁ ČÍSLA • desetinná čísla, jejich znázorňování na číselné ose, rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě, porovnávání, zaokrouhlování s danou přesností, sčítání a odčítání čísel, násobení a dělení desetinných čísel (zpaměti i písemně), aritmetický průměr, vlastnosti početních výkonů s desetinnými čísly a jejich užití, řešení úloh z praxe vedoucích k početním výkonům s desetinnými čísly, účelné a efektivní užití kalkulátoru při výpočtech s desetinnými čísly, užití odhadu pro kontrolu výsledku		NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY na přiměřené úrovni realizováno ve všech ročnících 2. stupně podle souvislosti s probíraným tématem (číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, logické a netradiční geometrické úlohy, úlohy na prostorovou představivost)
➢ modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	DĚLITELNOST PŘIROZENÝCH ČÍSEL • prvočíslo, číslo složené, společný násobek, společný dělitel, nejmenší společný násobek a největší společný dělitel dvou nebo tří přirozených čísel, kritéria dělitelnosti (2,3,4,5,9,10,25,50,100), čísla soudělná a nesoudělná, řešení a tvorba slovních úloh s využitím dělitelnosti		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
➢ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary – úhel ➢ určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	ÚHEL A JEHO VELIKOST • základní rovinné útvary a jejich vlastnosti (bod, přímka, polopřímka, úsečka, rovina, polorovina, kružnice, kruh), vzájemná poloha bodu a přímky, vzájemná poloha dvou přímek, vzdálenost bodu od přímky • úhel jako část roviny, přenášení úhlů, odhad a měření velikosti úhlu, užití úhloměru, stupeň, minuta a jejich vzájemné převody, porovnávání úhlů, osa úhlu, druhy úhlů – přímý, ostrý, pravý, tupý, sčítání a odčítání úhlů graficky i výpočtem, dvojice úhlů – vedlejší a vrcholové úhly, střídavé a souhlasné úhly, součet úhlů v trojúhelníku, násobení a dělení úhlů a jejich velikostí dvěma		
➢ načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti, určí osově souměrný útvar	OSOVÁ SOUMĚRNOST • shodnost geometrických útvarů, shodnost rovinných obrazců – ověřování pomocí průsvitky, osová souměrnost, osa souměrnosti, náčrtek a konstrukce obrazu v osové souměrnosti, osově souměrné obrazce, určování osy osově souměrných obrazců, osa úsečky, užití osové souměrnosti v praxi		
➢ načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar	STŘEDOVÁ SOUMĚRNOST • středová souměrnost, náčrtek a konstrukce obrazu útvaru ve středové souměrnosti, určení středu souměrnosti, útvar středově souměrný, užití vlastností středově souměrných útvarů, užití středové souměrnosti v praxi		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
➢ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary – trojúhelník ➢ načrtne a sestrojí rovinné útvary – trojúhelník	TROJÚHELNÍK • popis různých trojúhelníků a jejich vlastností (rozdělení trojúhelníků dle velikostí stran a vnitřních úhlů - rovnoramenný, rovnostranný, pravoúhlý …), vnější a vnitřní úhly trojúhelníku, trojúhelníková nerovnost, určování velikostí vnitřních úhlů trojúhelníků, konstrukce trojúhelníku ze tří stran		
➢ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa) – kvádr a krychli, analyzuje jejich vlastnosti ➢ načrtne a sestrojí sítě základních těles – kvádru a krychle ➢ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles – kvádru a krychle v rovině ➢ odhaduje a vypočítá objem a povrch těles – kvádru a krychle	KVÁDR A KRYCHLE • kvádr a krychle (stěny, hrany, vrcholy, podstavy, stěnová a tělesová úhlopříčka) • síť krychle a kvádru (pojem, rozpoznání, náčrtek a sestrojení) • zobrazování kvádru a krychle (rovnoběžné promítání; půdorys a nárys) • povrch krychle a kvádru, jednotky obsahu, převádění jednotek obsahu, objem tělesa v krychlové síti, jednotky objemu, převádění jednotek objemu, výpočet objemu kvádru a krychle, řešení úloh z praxe na výpočty objemů a povrchů kvádru a krychle,		
➢ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	GRAFY • procházka po čtvercové síti, čtení z grafu, základní interpretace dat, pravoúhlá soustava souřadnic		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Žák ➢ provádí početní operace v oboru celých čísel	CELÁ ČÍSLA • čísla kladná, záporná, navzájem opačná, zobrazování celých čísel na číselné ose, absolutní hodnota čísla a využití její geometrické interpretace, uspořádání celých čísel, sčítání a odčítání, násobení a dělení celých čísel, užití záporných čísel v praxi, řešení slovních úloh vedoucích k početním výkonům s celými čísly		NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY na přiměřené úrovni realizováno ve všech ročnících 2. stupně podle souvislosti s probíraným tématem (číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, logické a netradiční geometrické úlohy, úlohy na prostorovou představivost)
➢ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (zlomkem)	ZLOMKY • zlomek, základní tvar, rozšiřování a krácení zlomků, rovnost a porovnávání zlomků, zobrazování zlomků na číselné ose, sčítání a odčítání zlomků (společný jmenovatel), převrácené číslo, násobení a dělení zlomků, složený zlomek, smíšené číslo, převádění smíšených čísel na zlomky a naopak, převádění desetinných čísel na zlomky a naopak, řešení slovních úloh na využití početních výkonů se zlomky		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
➢ provádí početní operace v oboru racionálních čísel ➢ analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	RACIONÁLNÍ ČÍSLA • záporná desetinná čísla, jejich zobrazování na číselné ose, vyjadřování racionálních čísel zlomkem nebo desetinným číslem, zobrazování racionálních čísel na číselné ose, uspořádání a porovnávání racionálních čísel, početní operace s racionálními čísly, řešení slovních úloh v oboru racionálních čísel, matematický model situace		
➢ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (poměrem)	POMĚR • poměr, vyjádření poměru dělením, zlomkem, převrácený poměr, úměra, krácení a rozšiřování poměru, určování převráceného poměru k danému, užití poměru v reálných situacích - dělení celku na části v daném poměru, zvětšování a zmenšování v daném poměru, stanovení poměru ze zadaných údajů, postupný poměr, řešení slovních úloh z praxe vedoucích k užití poměru, řešení modelových situací vyjádřených poměrem		
➢ pracuje s měřítky map a plánů	MĚŘÍTKO PLÁNU A MAPY • určování měřítka plánů a map, práce s měřítky map a plánů, rýsování jednoduchých plánků		
➢ určuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti ➢ řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem	PŘÍMÁ A NEPŘÍMÁ ÚMĚRNOST • přímá a nepřímá úměrnost, zápis vztahů přímé a nepřímé úměrnosti pomocí tabulek, určování, zda daný vztah je nebo není úměrnost, • řešení slovních úloh z praxe na využití přímé a nepřímé úměrnosti, užití postupu řešení slovních úloh trojčlenkou		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
➢ charakterizuje a třídí základní geometrické útvary – čtyřúhelníky, mnohoúhelníky ➢ načrtne a sestrojí rovinné útvary – čtyřúhelníky, mnohoúhelníky ➢ odhaduje a vypočítá obvod a obsah základních geometrických útvarů – čtyřúhelníků	ČTYŘÚHELNÍKY, MNOHOÚHELNÍKY • rovnoběžník a jeho vlastnosti, výšky a úhlopříčky rovnoběžníku, úhly, obdélník, kosodélník, čtverec, kosočtverec, deltoid, nekonvexní mnohoúhelníky, rozlišování různých druhů rovnoběžníků podle jejich vlastností, lichoběžník, vlastnosti lichoběžníku, rozlišování různých druhů lichoběžníků, pravidelné mnohoúhelníky • konstrukce rovnoběžníků a lichoběžníků z daných prvků, náčrtek, popis jednotlivých kroků konstrukce, počet řešení, ověření, zda výsledný útvar odpovídá zadání • odhad obvodu a obsahu útvarů pomocí čtvercové sítě, výpočty obvodů a obsahů rovnoběžníků a lichoběžníků, řešení slovních úloh vedoucích k výpočtům jejich obvodů a obsahů, užití a převody jednotek délky a obsahu		
➢ odhaduje a vypočítá obvod a obsah základních geometrických útvarů – trojúhelníků ➢ užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků ➢ načrtne a sestrojí rovinné útvary – trojúhelník	TROJÚHELNÍK • odhad obvodu a obsahu trojúhelníku pomocí čtvercové sítě, výpočty obvodů a obsahů trojúhelníků, řešení slovních úloh vedoucích k výpočtům obvodů a obsahů trojúhelníků, užití a převody jednotek délky a obsahu • shodnost trojúhelníků, věty o shodnosti trojúhelníků, konstrukce trojúhelníků podle vět sss, sus, usu, náčrtek, popis jednotlivých kroků konstrukce, počet řešení, ověření, zda výsledný útvar odpovídá zadání • konstrukce os vnitřních úhlů trojúhelníku, kružnice vepsaná, konstrukce os stran trojúhelníku, kružnice opsaná, výšky trojúhelníku a jejich průsečíky, těžnice trojúhelníku, těžiště, jeho vlastnosti, střední příčky trojúhelníku		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
➢ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa) - hranoly, analyzuje jejich vlastnosti ➢ načrtne a sestrojí sítě základních těles – hranoly ➢ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles - hranolů v rovině ➢ odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - hranoly	HRANOLY • kolmé hranoly s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou a lichoběžníkovou základnou • sítě těchto hranolů, plášť, podstava (rozpoznání, náčrtek a sestrojení) • obraz hranolu v rovině (náčrtek a sestrojení obrazu ve volném rovnoběžném promítání; půdorys a nárys hranolu), složitější tělesa - rozpoznání základních stavebních hranolů • odhad a výpočet objemů a povrchů hranolů s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou a lichoběžníkovou základnou, úlohy z praxe na výpočty objemů a povrchů těchto hranolů, užití a převody jednotek objemu		
➢ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (procentem) ➢ řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek	PROCENTA • pojmy procento, základ, procentová část, počet procent, alternativní vyjadřování části a celku různými způsoby- pomocí počtu %, desetinným číslem, zlomkem, výpočet 1% jako setiny celku, vzájemný převod různých vyjádření vztahu celek-část, výpočet základu, procentové části, počtu procent (provádění výpočtů pomocí přechodu přes 1%, pomocí úměry, pomocí desetinných čísel), promile • řešení slovních úloh z praxe na výpočet počtu procent, procentové části, základu, ověření správnosti výsledku aplikační úlohy na procenta, užití pojmu promile ve slovních úlohách • použití procentového počtu při řešení úloh z jednoduchého úrokování		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
➢ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data ➢ porovnává soubory dat	ZÁKLADY STATISTIKY • statistický soubor, statistické šetření, statistický znak, jednotka, četnost, aritmetický průměr, medián, modus, maximum, minimum, konkrétní provádění statistických šetření, třídění podle kvantitativních nebo kvalitativních znaků, vyhledání a kritické hodnocení reálnosti dat v praxi (literatura, denní tisk, internet …) • zpracování, zápis, vyhledávání, vyhodnocení údajů, (tabulka, graf, diagram, text a jejich vzájemný převod), sloupkový a kruhový diagram, histogram, standardní odchylka, rozptyl, čtení a sestrojování různých diagramů s údaji zadanými v procentech, časová osa a intervaly, porovnávání kvantitativních vztahů mezi soubory dat (v tabulkách, grafech, diagramech) a interpretace výsledků porovnávání		NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY na přiměřené úrovni realizováno ve všech ročnících 2. stupně podle souvislosti s probíraným tématem (číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, logické a netradiční geometrické úlohy, úlohy na prostorovou představivost)
➢ užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	DRUHÁ MOCNINA A ODMOCNINA • druhá mocnina, druhá odmocnina, jejich určování pomocí tabulek a kalkulátoru, řešení slovních úloh z praxe na užití určování druhé mocniny a druhé odmocniny		
➢ chápe pojem mocnina s přirozeným exponentem, provádí s nimi základní početní operace, umocňuje mocniny	MOCNINY S PŘIROZENÝM MOCNITELEM • mocniny s přirozeným mocnitelem, operace s mocninami s přirozeným mocnitelem a jejich vlastnosti • rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti, zápis čísel v desítkové soustavě ve tvaru $a.10^n$, kde $a < 10$		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
➢ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny – celistvé výrazy, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkáním ➢ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	PROMĚNNÉ A VÝRAZY • číselný výraz a jeho hodnota, proměnná, výrazy s proměnnými, výpočet hodnoty výrazu pro dané hodnoty proměnných, zápis slovního zadání pomocí výrazů, celistvý výraz, mnohočleny, sčítání a odčítání mnohočlenů, násobení mnohočlenu jednočlenem, násobení mnohočlenu mnohočlenem, (výsledný mnohočlen je nejvýše druhého stupně), úprava výrazů vytýkáním a užitím vzorců $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$		
➢ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	LINEÁRNÍ ROVNICE • rovnost, vlastnosti rovnosti, lineární rovnice s jednou neznámou, ekvivalentní úpravy lineárních rovnic, zkouška správnosti řešení, diskuze počtu řešení v daném číselném oboru, sestavení rovnice ze zadaných údajů, řešení slovních úloh vedoucích k řešení lineárních rovnic a ověření správnosti řešení slovní úlohy, vzájemné přiřazení slovní úloha - rovnice, výpočet neznámé ze vzorce, užití řešení lineárních rovnic v praxi		
➢ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů	PYTHAGOROVA VĚTA • Pythagorova věta, její algebraický a geometrický význam, řešení úloh z praxe na užití Pythagorovy věty		
➢ odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů – kruh	OBVOD A OBSAH KRUHU • kruh, obvod a obsah kruhu, délka kružnice, číslo π, slovní úlohy na výpočet obvodu a obsahu kruhu • užití a převody jednotek délky a obsahu		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
➢ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh ➢ využívá potřebnou matematickou symboliku	MNOŽINY BODŮ DANÉ VLASTNOSTI. KONSTRUKČNÍ ÚLOHY • kružnice, vzájemná poloha kružnice a přímky – tečna, sečna, vnější přímka, tětiva, vzájemná poloha dvou kružnic, středná, vnější a vnitřní dotyk dvou kružnic, sestrojování kružnice daného poloměru, vzdálenost bodu od přímky, konstrukce tečny kružnice v daném bodě kružnice, určování vztahů poloměrů dvou kružnic a středné, Thaletova věta, konstrukce tečny ke kružnici z daného bodu ležícího vně kružnice • sestrojování a pojmenování základních množin bodů dané vlastnosti, (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice), základní konstrukční úlohy, konstrukce trojúhelníků, rovnoběžníků a lichoběžníků • využití množin bodů dané vlastnosti při řešení úloh, rozbor konstrukční úlohy, zápis postupu konstrukce, provedení konstrukce, diskuse		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Žák ➢ formuluje a řeší jednoduchou situaci pomocí soustav rovnic	SOUSTAVY LINEÁRNÍCH ROVNIC SE DVĚMA NEZNÁMÝMI • soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými, metoda dosazovací, metoda sčítací, provádění zkoušky, sestavení soustavy dvou rovnic o dvou neznámých ze zadaných údajů, řešení slovních úloh vedoucích k řešení soustavy lineárních rovnic a ověření správnosti řešení slovní úlohy, diskuze řešení, vzájemné přiřazení slovní úloha – soustava rovnic		NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY na přiměřené úrovni realizováno ve všech ročnících 2. stupně podle souvislosti s probíraným tématem (číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, logické a netradiční geometrické úlohy, úlohy na prostorovou představivost)
➢ vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem ➢ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů ➢ určuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti	FUNKCE • pravoúhlá soustava souřadnic v rovině, zobrazení bodu, závislá a nezávislá proměnná, závislosti a funkce, co je a co není funkce (rozpoznání z textu či matematického vyjádření), vyjádření závislosti grafem, tabulkou, rovnicí a jejich vzájemné přiřazení, intervaly, definiční obor funkce, obor hodnot funkce, práce s grafem funkce, rostoucí a klesající funkce, konstantní funkce, lineární funkce a její vlastnosti, graf lineární funkce, přímá úměrnost jako zvláštní případ lineární funkce – její vyjádření a graf, nepřímá úměrnost - její vyjádření a graf, rozpoznání přímé a nepřímé úměrnosti z textu úlohy, tabulky, grafu a rovnice, kvadratická funkce ve tvaru $y = ax^2$, užití probraných funkcí při řešení úloh z praxe		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
➢ analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	ZÁKLADY FINANČNÍ MATEMATIKY • úrok, úroková jistina, úroková doba, úrokovací období, úroková míra, jednoduché úrokování, složené úrokování, výpočet úroku, určování počtu dní úrokové doby, řešení slovních úloh z praxe		
➢ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti ➢ načrtne a sestrojí sítě základních těles – válce ➢ odhaduje a vypočítá objem a povrch těles ➢ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů ➢ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	TĚLESA – VÁLEC, JEHLAN, KUŽEL • síť těles, podstavy a pláště těles; rozpoznání, náčrtek a sestrojení sítě jehlanu a rotačního tělesa • nárys, půdorys těles, znázornění těles ve volném rovnoběžném promítání (náčrtek, sestrojení), složitější tělesa - rozpoznání základních stavebních těles • odhad a výpočet objemu a povrchu těles, užití a převody jednotek objemu, řešení slovních úloh na výpočty objemu a povrchu tělesa, užití metrických a polohových vlastností v mnohostěnech a rotačních tělesech		
➢ užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků	PODOBNOST • podobnost, poměr podobnosti, určování podobných útvarů v rovině, věty o podobnosti trojúhelníků, jejich užití při zjišťování podobnosti trojúhelníků, dělení úsečky v daném poměru, technické výkresy, plány a mapy, poměr stran v podobných trojúhelnících		

5.3 Vzdělávací oblast Informatika

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání. Obsah vzdělávací oblasti Informatika je realizován na 1. i 2. stupni v rámci předmětu *Informatika*.

5.3.1 INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. a 2. stupeň

a) obecné vymezení

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodně zvoleném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Vzdělávací obor *Informatika* společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení. V rámci předmětu se žáci postupně učí vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Vzdělávací obor *Informatika* je vyučován v některých třídách částečně v anglickém jazyce, prostřednictvím metody CLIL. Tento způsob výuky je realizován pouze v těch skupinách a třídách, ve kterých působí vyučující vybavení požadovanými jazykovými kompetencemi. Vše se odvíjí od aktuální personální situace v konkrétním školním roce.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu *Informatika* nejsou začleněna průřezová témata.

b) časové a organizační vymezení

Předmět je vyučován v 4. až 9. ročníku, pro jeho realizaci je čerpána 1 vyučovací hodina týdně ze základní časové dotace. Vyučovací jednotka trvá 45 minut. V případě velkého počtu žáků jsou třídní kolektivy podle obecně platných předpisů děleny do menších skupin. Výuka probíhá převážně v odborných učebnách výpočetní techniky, s využitím stolních PC sestav či tabletů připojených k internetu. Některá témata jsou realizována bez počítačů, prostřednictvím unplugged aktivit. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

c) výchovně vzdělávací strategie

Strategie předmětu vychází z obecných výchovně vzdělávacích strategií školy. Rozvíjí je a obohacuje o postupy, specifické pro práci s prostředky a tématy ICT. K utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků v rámci předmětu *Informatika* přispíváme těmito postupy:

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s technikami práce s elektronickým textem, rozvíjíme dovednosti v oblasti e-learningu (výukové programy, nápověda programů, odkazy a hypertext, multimédia, databáze a encyklopedie)
- uplatňujeme a procvičujeme různé techniky vyhledávání, třídění a zpracování informací
- vedeme žáky k vyhledávání relevantních informací z více zdrojů
- dbáme o osvojení a správné používání odborné ICT terminologie žáky
- žáky učíme uvádět věci do souvislostí, propojovat poznatky z různých oblastí
- žákům nabízíme badatelské aktivity a úkoly umožňující rozvoj jejich tvořivého myšlení
- žáky vedeme k využívání vhodných ICT prostředků sloužícím k zefektivnění procesu učení
- rozvíjíme dovednost žáků pracovat s hardware a aplikačním software

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme žákům gradované úlohy sloužící k rozvoji dovednosti rozpoznat, specifikovat, analyzovat a řešit problém
- rozvíjíme schopnost žáků aktivně získávat potřebné informace a přemýšlet nad jejich využitím
- učíme žáky vyhledávat a používat osvědčené návody a zkušenosti, motivujeme je k vytváření svých vlastních postupů
- učíme je rozlišovat podstatné a důležité od nepodstatného a méně důležitého
- vedeme žáky k dekompozici složitějších problémů, umění řešit problém strukturovaně, uplatňovat metody logického myšlení (analýza, syntéza, zobecnění aj.), postupovat v logickém sledu a od jednoduchého k složitějšímu
- pomocí vhodně zvolených úloh rozvíjíme jejich dovednost správně vytvořit a vhodně zapsat algoritmus řešení, využívat k tomu vhodné ICT prostředky
- podněcujeme je, aby v případě potíží vyhledali pomoc, požádali o konzultaci
- vedeme je hledání více cest řešení, k návyku ověřovat správnost řešení
- rozvíjíme dovednost vytvářet správné testovací podmínky a prostředí pro ověřování správnosti řešení, odhalování chyb
- vedeme je k tomu, aby chápali chybu jako nezbytnou součást procesu učení či hledání správného řešení, využívali ji při cestě k dosažení stanoveného cíle

Kompetence komunikativní

- žáky seznamujeme s digitálními formami a prostředky komunikace a vyjadřování,
- žáky vedeme k volbě vhodného komunikačního kanálu a technologie (e-mail, SMS, chat aj.),
- při komunikaci pomocí ICT vyžadujeme dodržování vžitých konvencí a pravidel (typografická, etická, právní, společenská aj. pravidla)
- učíme žáky využívat piktogramy, informativní schémata, plánky, symboly, emotikony, kódy a šifry
- při kooperativních formách práce a prezentačních úlohách trénujeme dovednost přesné a úplné formulace dotazů, myšlenek a sdělení
- učíme žáky základním pravidlům správné prezentace, rozvíjíme jejich dovednost efektivně diskutovat, obhajovat své postoje, názory či řešení, dovednost sdílet informace a postupy
- podněcujeme žáky k používání cizích jazyků při vyhledávání informací i při komunikaci

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme kooperační činnosti do výuky (práce ve dvojicích, skupinách, týmu)
- vedeme žáky k respektování názorů a práce spolužáků, ohleduplnosti, vstřícnosti a pomoci druhým
- učíme je sebekontrole a odpovědnosti za své jednání, práci a výsledky
- diferenciací úkolů vytváříme příležitosti pro nadané i méně nadané žáky, vytváříme prostor pro dosažení úspěchu a pocitu z něj
- podněcujeme žáky k sebehodnocení a vedeme k účasti na společném hodnocení práce všech žáků skupiny

Kompetence občanská

- seznamujeme žáky s legislativou a vedeme je k respektování zákonných předpisů a dalších pravidel (autorský zákon, používání legálního SW, pravidla komunikace, poštovní tajemství aj.)
- vedeme je k ochraně osobních údajů, dodržování pravidel bezpečné komunikace prostřednictvím školní počítačové sítě a internetu
- učíme je kriticky a bezpečně přistupovat k informacím (oficiální a neoficiální webové stránky, hoax, spyware…), rozpoznat a ověřovat pravdivost, ověřovat informační zdroje
- vedeme je k odpovědnému využívání ICT technologií (nezneužívat je k nevhodným či nezákonným aktivitám, chránit před útoky aj.)
- při nácviku vyhledávání informací zpracováváme témata souvisejících s občanskou výchovou (občanské uvědomění, vlastenectví aj.)

Kompetence pracovní

- dbáme o dodržování zásad bezpečnosti a hygieny fyzické i duševní práce
- vedeme žáky k systematické, odpovědné práci, dodržování správných pracovních postupů a úplnému a co nejkvalitnějšímu splnění každého úkolu
- podněcujeme žáky k vytrvalosti, trpělivosti a pečlivosti při plnění zadaných úkolů, rozvíjíme schopnost žáků překonávat překážky při cestě k stanovenému cíli
- vedeme žáky k flexibilitě, pružné reakci na změnu pracovního prostředí či podmínek
- učíme žáky správně nastavit a udržovat své pracovní prostředí, získat správné pracovní návyky při práci s výpočetní technikou a ICT
- učíme žáky provádět základní údržbu HW a SW pracovních nástrojů
- podněcujeme žáky k celoživotnímu vzdělávání - základu profesního a zájmového růstu

Kompetence digitální

- zařazujeme a s žáky řešíme úlohy vedoucí k rozvoji informatického myšlení
- žáky vedeme žáky k dovednosti ovládat běžně dostupná digitální zařízení, aplikace a služby, účelně je využívat
- učíme žáky kreativně vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- pomocí úloh z praxe přispíváme k uvědomění si významu a role digitálních technologií v každodenním životě
- prostřednictvím gradovaných úloh rozvíjíme schopnost žáků rozpoznat a formulovat problém s ohledem na jeho řešitelnost
- žákům předkládáme úkoly, při nichž se učí získávat, zaznamenávat, uspořádávat, strukturovat, předávat data a informace
- učíme žáky vytvářet modely situací, rozložit systémy a procesy na části, odhalovat jejich vztahy a strukturu
- rozvíjíme dovednost žáků vytvářet a formulovat postupy řešení způsobem, který je srozumitelný digitálním zařízením a strojům
- učíme žáky testovat, analyzovat, vyhodnocovat, porovnávat a vylepšovat uvažovaná řešení problémů
- upozorňujeme žáky na rizikové situace ohrožující bezpečnost zařízení a dat, zdraví a seznamuje je s tím, jak rizikům předcházet

Vzdělávací oblast: Informatika
Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 4.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE		
• pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží • vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem • edituje digitální text, vytvoří obrázek • přehraje zvuk či video • uloží svoji práci do souboru, otevře soubor • používá krok zpět, zoom • řeší úkol použitím schránky • dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	**Ovládání digitálního zařízení** – Digitální zařízení – Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace – Ovládání myši – Kreslení čar, vybarvování – Používání ovladačů – Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) – Kreslení bitmapových obrázků – Psaní slov na klávesnici – Editace textu – Ukládání práce do souboru – Otevírání souborů – Přehrávání zvuku – Příkazy a program		*Výstupy RVP ZV:* ***I-5-4-01*** *najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu* ***I-5-4-03*** *dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi*
• uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů • najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci • propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí • pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj • při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace • rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	**Práce ve sdíleném prostředí** – Využití digitálních technologií v různých oborech – Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele – Školní účet – přihlášení/odhlášení, práce se soubory a aplikacemi ve školní síti – Počítačová data, práce se soubory – Propojení technologií, internet – Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš – Technické problémy a přístupy k jejich řešení		***I-5-4-01*** *najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu* ***I-5-4-02*** *propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí* ***I-5-4-03*** *dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi*

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		
• sdělí informaci obrázkem • předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text • zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	**Úvod do kódování a šifrování dat a informací** – Piktogramy, emodži – Kód – Přenos na dálku, šifra – Pixel, rastr, rozlišení – Tvary, skládání obrazce		*Výstupy RVP ZV:* ***I-5-1-02*** *popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji* ***I-5-1-03*** *vyčte informace z daného modelu*

Vzdělávací oblast: Informatika
Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 5.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ /INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
• pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • doplní posloupnost prvků • umístí data správně do tabulky • doplní prvky v tabulce • v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	**Úvod do práce s daty** – Data, druhy dat – Doplňování tabulky a datových řad – Kritéria kontroly dat – Řazení dat v tabulce – Vizualizace dat v grafu		***Výstupy RVP ZV:*** ***I-5-1-01*** *uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat (Data, informace a modelování)* ***I-5-3-02*** *pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data (Infomační systémy)*
	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • vytvoří a použije nový blok • upraví program pro obdobný problém	**Základy programování – příkazy, opakující se vzory** – Příkazy a jejich spojování – Opakování příkazů – Pohyb a razítkování – Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy – Vlastní bloky a jejich vytváření – Kombinace procedur		***I-5-2-01*** *sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů* ***I-5-2-02*** *popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení*

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
			I-5-2-03 *v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy* ***I-5-2-04*** *ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu*
	INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
• nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky • určí, jak spolu prvky souvisí	**Úvod do informačních systémů** – Systém, struktura, prvky, vztahy		***I-5-3-01*** *v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi*
	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj • vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo	**Základy programování – vlastní bloky, náhoda** – Kreslení čar – Pevný počet opakování – Ladění, hledání chyb – Vlastní bloky a jejich vytváření – Změna vlastností postavy pomocí příkazu – Náhodné hodnoty – Čtení programů – Programovací projekt		***I-5-2-01*** *sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů* ***I-5-2-02*** *popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení* ***I-5-2-03*** *v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program;*

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
postup zjednodušit • cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů			*rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy* ***I-5-2-04*** *ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu*
	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		
• pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázku znázorní jev • pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	**Úvod do modelování pomocí grafů a schémat** – Graf, hledání cesty – Schémata, obrázkové modely – Model		***I-5-1-02*** *popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji* ***I-5-1-03*** *vyčte informace z daného modelu*

Vzdělávací oblast: Informatika
Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		
• rozpozná zakódované informace kolem sebe • zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady • zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer • zakóduje v obrázku barvy více způsoby • zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů • zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu • ke kódování využívá i binární čísla	**Kódování a šifrování dat a informací** – Přenos informací, standardizované kódy – Znakové sady – Přenos dat, symetrická šifra – Identifikace barev, barevný model – Vektorová grafika – Zjednodušení zápisu, kontrolní součet – Binární kód, logické A a NEBO		*Výstupy RVP ZV*: ***I-9-1-02*** *navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu*
	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ /INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
• najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) • odpoví na otázky na základě dat v tabulce • popíše pravidla uspořádání v existující tabulce • doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy • navrhne tabulku pro záznam dat • propojí data z více tabulek či grafů	**Práce s daty** – Data v grafu a tabulce – Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce – Kontrola hodnot v tabulce – Filtrování, řazení a třídění dat – Porovnání dat v tabulce a grafu – Řešení problémů s daty		***I-9-1-01*** *získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat (Data, informace a modelování)* ***I-9-3-04*** *sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu (Informační systémy)*

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
	INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
• popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracuje • pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	**Informační systémy** – Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace		***I-9-3-01*** *vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů*
	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE		
• nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje • uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • vybere vhodný formát pro uložení dat • vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě • porovná různé metody zabezpečení účtů • spravuje sdílení souborů • pomocí modelu znázorní cestu e mailové zprávy • zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	**Počítače** – Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému – Správa souborů, struktura složek – Instalace aplikací, aktualizace – Domácí a školní počítačová síť – Fungování a služby internetu – Princip e-mailu – Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa – Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)		***I-9-4-02*** *ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos* ***I-9-4-03*** *vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky* ***I-9-4-04*** *poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače* ***I-9-4-05*** *dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat;*

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
			popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení

Vzdělávací oblast: Informatika
Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	**Programování – opakování a vlastní bloky** – Vytvoření programu – Opakování – Podprogramy		***Výstupy RVP ZV:*** ***I-9-2-01*** *po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen* ***I-9-2-03*** *vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému* ***I-9-2-05*** *v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá*

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
			opakování, větvení programu, proměnné ***I-9-2-06*** *ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu*
	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		
• vysvětlí známé modely jevů, situací, činností • v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku • pomocí ohodnocených grafů řeší problémy • pomocí orientovaných grafů řeší problémy • vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	**Modelování pomocí grafů a schémat** – Standardizovaná schémata a modely – Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu – Orientované grafy, automaty – Modely, paralelní činnost		***I-9-1-03*** *vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní* ***I-9-1-04*** *zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji*
	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby	**Programování – podmínky, postavy a události** – Opakování s podmínkou – Události, vstupy – Objekty a komunikace mezi nimi		***Výstupy RVP ZV:*** ***I-9-2-01*** *po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí*

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
• používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému			*problém, který je daným algoritmem řešen* ***I-9-2-03*** *vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému* ***I-9-2-05*** *v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné* ***I-9-2-06*** *ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu*

Vzdělávací oblast: Informatika
Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
• V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • používá souřadnice pro programování postav • používá parametry v blocích, ve vlastních blocích • vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu • diskutuje různé programy pro řešení problému • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	**Programování – větvení, parametry a proměnné** – Větvení programu, rozhodování – Grafický výstup, souřadnice – Podprogramy s parametry – Proměnné		**Výstupy RVP ZV**: **I-9-2-01** po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen **I-9-2-03** vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému **I-9-2-05** v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
			opakování, větvení programu, proměnné **I-9-2-06** ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu
	INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
• při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky • používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) • řeší problémy výpočtem s daty • připíše do tabulky dat nový záznam • seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) • používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy • ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	**Hromadné zpracování dat** – Relativní a absolutní adresy buněk – Použití vzorců u různých typů dat – Funkce s číselnými vstupy – Funkce s textovými vstupy – Vkládání záznamu do databázové tabulky – Řazení dat v tabulce – Filtrování dat v tabulce – Zpracování výstupů z velkých souborů dat		**I-9-3-03** vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat **I-9-3-02** nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat

Vzdělávací oblast: Informatika
Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
• řeší problémy sestavením algoritmu • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému • zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	**Programovací projekty** – Programovací projekt a plán jeho realizace – Popsání problému – Testování, odladění, odstranění chyb – Pohyb v souřadnicích – Ovládání myší, posílání zpráv – Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu – Nástroje zvuku, úpravy seznamu – Import a editace kostýmů, podmínky – Návrh postupu, klonování. – Animace kostýmů postav, události – Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné – Výrazy s proměnnou – Tvorba hry s ovládáním, více seznamů – Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy		*Výstupy RVP ZV*: ***I-9-2-02*** *rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení* ***I-9-2-03*** *vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému* ***I-9-2-05*** *v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné*

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
			I-9-2-06 *ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu*
	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE		
• pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí • vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich • na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat • popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní • na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti • vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu • diskutuje o cílech a metodách hackerů • vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat • diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	**Digitální technologie** **a) Hardware a software** – Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí – Operační systémy: funkce, typy, typické využití – Komprese a formáty souborů – Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) **b) Sítě** – Typy, služby a význam počítačových sítí – Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa – Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud – Web: fungování webu, webová – stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL – Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) **c) Bezpečnost** – Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy – Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat		***I-9-4-01*** *popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě* ***I-9-4-02*** *ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos* ***I-9-4-03*** *vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky* ***I-9-4-04*** *poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače* ***I-9-4-05*** *dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby*

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
	d) Digitální identita – Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat – Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookie		*minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení*

5.4 Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět* je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Vzdělávání v oblasti *Člověk a jeho svět* rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně a časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností v této vzdělávací oblasti se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru *Člověk a jeho svět* získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Obsah vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* připravuje základy pro specializovanější výuku na 2. stupni. Je členěn do pěti tematických okruhů – *Místo, kde žijeme – Lidé kolem nás – Lidé a čas – Rozmanitost přírody – Člověk a jeho zdraví* a je realizován ve vzdělávacích oborech *Prvouka, Přírodověda* a *Vlastivěda.*

5.4.1 PRVOUKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Prvouka* je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*. Navazuje na poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti dětí získaných v rodině a předškolním vzdělávání a dále je rozvíjí. Vytváří základní představy o nejběžnějších skutečnostech a zákonitostech v přírodě i společnosti, o lidských činnostech, výtvorech a vztazích i o nejdůležitějších podmínkách života. *Prvouka* vytváří a posiluje u žáků vnímavý vztah k jejich okolí, formuje základní vědomí odpovědnosti žáků za vlastní zdraví a bezpečnost, za své chování, jednání a rozhodování. Připravuje základ pro výuku přírodovědy a vlastivědy ve 4. a 5. ročníku.

Obsah vzdělávacího oboru *Prvouka* je členěn do pěti tematických okruhů. V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci na základě poznávání krajiny a prostředí svého okolí - domova, školy, obce a města - učí dávat do souvislostí organizaci života těchto prostředí. Formují se u nich bezpečné způsoby chování ve škole i mimo ni, při přesunech a dopravě vůbec (učí se tomu např. v dopravní výchově). Pozornost je věnována též rizikovým prostředím a situacím. Žáci jsou vedeni k utváření pozitivního vztahu k bydlišti, škole, městu. Jsou směrováni k vlastenectví a národnímu uvědomění.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* se žáci zabývají otázkami rodiny, vzájemných mezilidských vztahů, otázkami kulturních a hmotných hodnot, které jsou výsledkem činnosti lidí pracujících v různých oborech a povoláních. Všímají si života, postavení a rolí členů rodiny, jejich vzájemných vztahů. Osvojují si a rozvíjejí základy vhodného jednání a chování k lidem ve svém okolí. Učí se dodržovat povinnosti, respektovat pravidla i uplatňovat svá práva, seznamují se s principy demokracie, se světem financí. Seznamují se s různými povoláními, zkoumají odlišnosti duševních a fyzických činností, jsou vedeni k úctě k lidské práci a jejím výsledkům.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a čase. Osvojují si používání základních pojmů souvisejících s určováním času, vnímají přechod od minulosti k současnosti jako sled časových událostí a dějů, všímají si průběhu i proměn způsobu lidského života. Prostřednictvím pohádek, pověstí, zkoumáním tradic, zvyků, historických památek, kulturního bohatství a výsledků lidské činnosti v blízkém regionu se posiluje jejich sounáležitost s místem, kde žijí a rozvíjí se jejich vlastenectví i schopnost a dovednost orientace v čase.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody se žáci zabývají pozorováním viditelných proměn přírody v jednotlivých ročních obdobích, popisují je a srovnávají. Třídí přírodniny podle nápadných určujících znaků, všímají si specifik přírodních lokalit, uvědomují si rozmanitost živé a neživé přírody. Svá pozorování obohacují prováděním jednoduchých pokusů, při kterých si osvojují základy měření a používání jednoduchých nástrojů a přístrojů. Všímají si otázek ochrany přírody a jejího významu.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* se žáci seznamují s elementárními poznatky o stavbě a funkci lidského těla, jsou vedeni k uplatňování základních hygienických, režimových a stravovacích návyků a k dodržování zásad bezpečného chování a ochrany zdraví. Poznávají zdraví jako stav bio-psychosociální rovnováhy. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích. Získávají základní poznatky o poskytování první pomoci. Učí se uplatňovat základní pravidla účastníků silničního provozu a také správně reagovat při mimořádných událostech. Docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

V rámci předmětu jsou realizovány některé okruhy průřezových témat *Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Environmentální výchova*.

Předmět je dle učebního plánu realizován v 1. a 2. ročníku 2 vyučovacími hodinami týdně, ve 3. ročníku jsou mu věnovány 3 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, na školní zahradě, případně formou vycházek, návštěv ZOO či účastí na vhodných akcích jako je např. Den Země.

Strategie předmětu rozvíjí obecné strategie školy. Dále využíváme v předmětu pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí tyto strategie:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k pozorování a porovnávání získaných výsledků
- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání informací z různých zdrojů
- umožňujeme žákům získávat nové poznatky prostřednictvím pokusů
- podporujeme samostatnost a tvořivost žáků

Kompetence k řešení problému

- předkládáme žákům praktické problémové úkoly a situace
- vedeme žáky k sestavování plánů a postupů činností
- zařazujeme skupinovou práci, prvky kooperativního učení a problémového vyučování
- učíme trpělivosti, povzbuzujeme při řešení problému
- vedeme žáky k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- vedeme žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

Kompetence komunikativní

- učíme žáky naslouchat druhým
- dáváme žákům příležitost k prezentaci výsledků skupinové práce a k sebehodnocení
- učíme žáky prezentovat své názory a zkušenosti výstižně, v logickém sledu a souvisle
- vedeme žáky k obhájení názoru získaného na základě vlastního pozorování a prožitku
- vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům pracovat v týmech a vnímat odlišnosti a role členů týmu
- vedeme žáky k účasti na utváření pravidel práce skupiny, k jednání na základě respektu a společně vytvořených, přijatých nebo obecně platných pravidel soužití
- učíme žáky nabízet pomoc a v případě potřeby o ni požádat, podporujeme vzájemnou pomoc žáků
- vedeme žáky k vzájemné toleranci
- učíme je přijmout názor jiných i prosadit své názory a nápady

Kompetence občanské

- vedeme žáky k citovému vnímání krásy přírody a cílené péči o ni
- vedeme žáky k respektování lidových tradic, k úctě k lidské práci a jejím výsledkům
- vedeme žáky k ochraně životního prostředí
- vedeme žáky k poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k přemýšlení nad náplní činností různých povolání v zájmu vlastní přípravy na budoucnost
- vedeme žáky k osvojování plánování a organizování pracovních činností
- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění povinností a závazků

Kompetence digitální

- vedeme žáky k vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a jejich dodržování
- klademe důraz na dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, vedeme je k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek
- dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Prvouka
Ročník: 1.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
- orientuje se v okolí bydliště a školy, rozezná cestu a možná nebezpečí na cestě domov - škola	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště. Riziková místa.		
- pozoruje změny v nejbližším okolí	Škola, domov a jejich okolí Okolní krajina, město	EV – vztah člověka k prostředí	„Popelnice v barvách duhy“ – výukový program OZO Ostrava (druhy materiálů, třídění odpadu) – hry, soutěže, skupinové aktivity
- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině	Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy Soužití lidí – komunikace, pomoc nemocným, starým Právo a spravedlnost – práva a povinnosti žáků školy		
- vyjmenuje některá známá povolání a pracovní činnosti s nimi související	Rodina – zaměstnání členů rodiny		
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků	Soužití lidí – mezilidské vztahy, pravidla slušného chování v rodině, škole, společnosti Právo a spravedlnost – povinnosti žáků školy		
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě	Základní orientace v čase, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny, čas práce a odpočinku Velikonoce, Vánoce		
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině, činnostech člověka;	Proměny způsobu života Předměty denní potřeby		
- pozoruje a popíše proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Čtvero ročních období a proměny přírody		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných znaků	Rostliny a živočichové doma, na louce, v lese. Ovoce a zelenina.		
- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní	Lidské tělo a péče o zdraví Zdravá výživa Pitný režim, pohybový režim Režim dne		
- dodržuje základní pravidla bezpečného chování	První pomoc – při drobných úrazech a poraněních Pravidla chování ve škole. Bezpečné chování.		
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	Osobní bezpečí Krizové situace	OSV - komunikace + OSV – seberegulace a sebeorganizace	„Strach a co s ním“ – problematika osobního bezpečí (hry, dramatizace, práce v komunitním kruhu)
- vyjmenuje základní pravidla bezpečného chování účastníků silničního provozu	Bezpečné chování – chodníky, stezky, přechody		
- respektuje pokyny dospělých při mimořádných událostech	Bezpečné a správné chování při mimořádných událostech		

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Prvouka
Ročník: 2.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
- orientuje se v okolí bydliště a školy, rozliší cestu a možná nebezpečí na cestě domov – škola a najde v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola – okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa Obec (město) – její (jeho) části Okolní krajina, město – řeky, zeleň	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí + EV – vztah člověka k prostředí	„Ozíci a Skládkoobr“ – zážitkový výukový program OZO Ostrava (uvědomělým tříděním odpadu bojujeme proti hromadění odpadu, rozšiřování skládek; jak využívat odpad - recyklace, bezodpadní technologie) – hry, soutěže, písničky, skupinové ekoaktivity
- orientuje se v síti obchodů a služeb v nejbližším okolí	Město, region – služby, obchody.		
- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy ve vlastní rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	Rodina – role členů širší rodiny, příbuzenské vztahy, zaměstnání Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, zájmové spolky, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým Právo a spravedlnost – základní lidská práva, pravidla slušného chování	OSV – sebepoznání a sebepojetí + OSV - psychohygiena	„Volný čas – vím, co s ním “ (povídání a aktivity v komunitním kruhu, poznáváme se a motivujeme navzájem, volný čas jako prostor pro relaxaci a uvolnění)
- odvodí význam různých povolání a pracovních činností	Rodina – zaměstnání, různá povolání, volný čas – využití Vlastnictví – orientace v síti obchodů a služeb		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	Soužití lidí – komunikace, zájmové spolky Právo a spravedlnost – normy chování pro žáky školy, třídní a školní pravidla, třídní a školní klima, tolerance, empatie	OSV – mezilidské vztahy + VDO – občanská společnost a škola	„Pravidla a lidé kolem nás“ - diskuzní kruh o významu pravidel a vzájemném chování - tvorba třídních pravidel
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost,	Orientace v čase a časový řád – denní režim, práce, odpočinek, významné dny a státní svátky, tradice a zvyky		
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky	Báje, mýty, pověsti Domov, Město, Vlast Minulost regionu, předků Rodný kraj		
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině, činnostech člověka, lidské společnosti a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost	Režim dne, proměny způsobu života, bydlení, průběh lidského života, významné dny		
- pozoruje a popíše děje v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Čtvero ročních období Kalendář přírody Chování živočichů a rostlin v různých ročních obdobích		
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	Pokojové květiny Rostliny – lesa, parku, louky, zahrady, pole Stromy – jehličnaté, listnaté Domácí zvířata Volně žijící zvířata		
- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle	Péče o zdraví, zdravá výživa, pohybový a pitný režim, nemoc, drobné úrazy a poranění	OSV - psychohygiena	„Žij zdravě“ – otázky zdravého životního stylu (práce ve skupinách a komunitním kruhu, bio-psycho-sociální model zdraví)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	Pravidla chování žáků ve škole a mimo ni. Bezpečné chování. První pomoc		
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; zná čísla linek tísňového volání	Osobní bezpečí Bezpečné chování v rizikovém prostředí, týrání, zneužívání, šikana, brutalita Služby odborné pomoci		
- uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu jako chodec	Bezpečné chování na silnici – chodec, cyklista		
- rozumí pokynům dospělých při mimořádných událostech a reaguje na ně	Bezpečné a správné chování při mimořádných událostech		

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Prvouka
Ročník: 3.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Domov – orientace v místě bydliště, prostředí domova Škola – prostředí školy, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace Město – jeho části	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsoby rozhodování VDO – formy participace občanů v politickém životě	*Třídní samospráva a žákovský parlament jako nástroj demokracie (beseda a diskusní kruh)*
- začlení své město do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, městě	Město – části, poloha v krajině, minulost a současnost města, význačné budovy, dopravní síť Region. Naše vlast		
- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Rodina – život a funkce mezigenerační vztahy Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, odpovědnost za své činy. Právo a spravedlnost – základní lidská práva, povinnosti žáků školy, práva dítěte.		
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Rodina – práce. Práce fyzická, duševní, zaměstnání. Úcta k práci.		
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti	Orientace v čase a časový řád Současnost a minulost v našem životě		
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	Domov. Město. Vlast. Minulost regionu Regionální památky. Kultura regionu.		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	Režim dne, proměny způsobu života, bydlení, průběh lidského života		
- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Charakteristika ročních období, pozorování změn počasí, reakce rostlin a živočichů na roční období		
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	Rozlišení živé a neživé přírody, základní význam vody, vzduchu, druhy půdy. Podmínky života na Zemi. Rostliny, houby, živočichové.		
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	Pozorování a porovnávání vlastností - voda a její skupenství - vzduch - nerosty a horniny Vážení a měření, pokusy, měření veličin s využitím digitálních technologií		
- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - podílí se na vytvoření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s počítačem, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod. - zdravě používá online technologie	Péče o zdraví, zdravá výživa Lidské tělo – základní stavba a funkce, vývoj jedince, pohlaví, reprodukce Pravidla při práci s digitálními technologiemi		
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	Osobní bezpečí Krizové situace Situace hromadného ohrožení		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času	Osobní bezpečí Krizové situace Situace hromadného ohrožení		
- uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	Znalost pravidel silničního provozu – v roli chodce a cyklisty	OSV – rozvoj schopností poznávání + OSV – seberegulace a sebeorganizace	„Dětské dopravní hřiště“ – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - cvičení řešení problému - cvičení sebekontroly a sebeovládání
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Bezpečné a správné chování při mimořádných událostech		

5.4.2 PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Přírodověda* je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*. Opírá se o vybrané poznatky různých přírodovědných oborů a svým pojetím směřuje k získávání takových dovedností a vědomostí, které žákům umožní dále aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět. Dále rozvíjí poznatky, dovednosti a postoje osvojené v předmětu *Prvouka.* Věnuje se více do hloubky tematickým okruhům *Rozmanitost přírody* a *Člověk a jeho zdraví* vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět.* Vede žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě a k hledání vlastních možností aktivní ochrany životního prostředí. Zabývá se otázkami lidského zdraví a různými faktory a skutečnostmi, které se zdravím člověka souvisejí.

V tematickém okruhu *Rozmanitosti přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* poznávají žáci především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Vyučovací předmět *Přírodověda* je vyučován ve 4. ročníku 1 hodinu týdně, v 5. ročníku 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových či odborných učebnách, nezanedbatelná část hodin je realizována v terénu mimo budovu školy – činnostmi v areálu školní zahrady, formou tematických vycházek či exkurzí, prostřednictvím návštěv planetária apod.

Potřebné vědomosti a dovednosti získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

V rámci předmětu jsou realizovány vybrané okruhy průřezových témat *Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* a *Environmentální výchova*.

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí v *Přírodovědě* využíváme následující výchovné a vzdělávací strategie, které navazují na obecné strategie školy:

Kompetence k učení

- umožňujeme žákům vyhledávat v různých pramenech a třídit informace efektivně je využívat v procesu učení a praktickém životě.
- vedeme je k systematickému pozorovaní a zpracovávání výsledky pozorování různých přírodních jevů a procesů a jejich využívání při učení
- umožňujeme jim osvojit si obecně užívané termíny, symboly, vyžadujeme jejich správné používání
- nabízíme žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- učíme je poznávat smysl a cíl učení, posuzovat vlastní pokrok, plánovat si, v jakých konkrétních oblastech by mohl své učení zdokonalovat
- žáky vedeme k poznání podstaty zdraví, příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a k jejich předcházení

Kompetence k řešení problémů

- prostřednictvím modelových situací rozvíjíme schopnost rozpoznávat a pochopit problém, vyjádřit a formulovat jej, uvažovat o jeho příčinách a nesrovnalostech.
- oceňujeme u žáků využívání jejich vlastních zkušeností, úsudku, dosavadních vědomostí a dovedností při řešení problémů
- podporujeme aktivity žáků vedoucí k originálním způsobům řešení zadaných problémů
- vyžadujeme používání ověřovacích postupů žáky, učíme je posuzovat správnost a efektivnost řešení problému, porovnávat různá řešení
- vedeme žáky k dodržování preventivního chování, předkládáme modelové situace k nácviku účelného rozhodování důležitého v různých situacích ohrožení jejich zdraví a bezpečnosti, zdraví a bezpečnosti druhých, včetně nácviku chování při mimořádných událostech

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a souvisle.
- prostřednictvím skupinové práce je vedeme k dovednosti naslouchat názorům a promluvám druhých lidí, rozumět jim a vhodně na ně reagovat.
- podporujeme jejich pokusy efektivně diskutovat o probíraném tématu, obhajovat vlastní názor a vhodně argumentovat.
- umožňujeme jim využívání informačních a komunikační technologie pro komunikaci s okolním světem a získávání informací

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme práci ve skupinách, podporujeme snahu žáků účinně spolupracovat, podílet se na všech společných činnostech (a diskusích), přispívat svými zkušenostmi, znalostmi a názory k nalézání řešení problémů a k plnění společných úkolů, respektovat názory a ocenit zkušenosti druhých.
- umožňujeme žákům zažít a pochopit, že pro efektivní spolupráci je třeba vytvářet příjemnou atmosféru v týmu, přispívat k tomu projevy ohleduplnosti a úcty k druhým lidem.
- na základě pokroků ve vzdělávání a podílu vlastních zkušeností, vědomostí a názorů při společné práci, se snažíme pomoci žákovi vytvářet pozitivní představu o sobě samém, podporujeme projevy sebedůvěry a sebeúcty

Kompetence občanské

- důsledně vyžadujeme respektování dodržování stanovených pravidel
- vzbuzujeme v žácích zájem o problematiku ekologie a životního prostředí
- vedeme je k chápání základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů,
- podporujeme každou snahu rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- oceňujeme pozitivní, zodpovědný a rozhodný přístup při nácviku chování v krizových situacích a situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

- vyžadujeme účinně používat potřebné nástroje a vybavení a dodržovat vymezená pravidla, plnit své povinnosti a závazky
- promyšlenými obměnami úkolů, pracovních podmínek či týmů umožňujeme žákům nácvik adaptability a psychické odolnosti
- motivujeme žáky k úvahám o pracovních činnostech z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti, společenského významu i ochrany zdraví svého i jiných lidí, ochrany životního prostředí a vyžadujeme, aby z těchto pohledů k prováděným činnostem přistupovali
- vedeme žáky, aby znalosti a zkušenosti získané v *Přírodovědě* využívali ke svému dalšímu vzdělávání a rozvoji, ke své přípravě na budoucnost, zvažovali případně své profesní zaměření v souvislosti s daným oborem
- rozvíjíme jejich smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku, shromažďováním materiálů

Kompetence digitální

- vedeme žáky k tomu, aby digitální technologie a zařízení využívali v přírodovědě při nejrůznějších činnostech efektivně, co nejjednodušším způsobem odpovídajícím jejich dovednostem a možnostem
- rozvíjíme jejich schopnosti shromažďovat potřebná data, vytvářet i upravovat digitální obsah, vyjadřovat se prostřednictvím digitálních prostředků

- motivujeme je k získávání, vyhledávání, třídění, spravování, posuzování, upravování a sdílení informací
- umožňujeme žákům pochopit a kriticky hodnotit pozitivní i negativní dopad používání digitálních technologií na jejich tělesné i duševní zdraví a zdraví ostatních
- vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Přírodověda
Ročník: 4.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody, nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	- Byliny a dřeviny - Půda – vznik, složení, význam - Rozmanitost přírody - Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva - Ekologie a ochrana přírody	EV – ekosystémy	„Rostliny luk, polí a lesů“ – miniprojekt (tvorba herbáře, vycházky, sběr vzorků, pokusy – životní cyklus bylin …)
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	- Přírodní společenstva – lesy, louky, rybníky a pole, lidská obydlí		
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech	- Houby – třídění, jejich význam v přírodě a pro člověka - Živočichové – znaky života, životní projevy a potřeby, způsob života a výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů	OSV – rozvoj schopností poznávání	„Mé oblíbené zvíře.“ Soubor aktivit pro rozvoj studijních dovedností (techniky práce s informacemi – vyhledávání, zpracování, ukládání a prezentace)
- uvede příklady aktivit a činností člověka, které mohou poškodit přírodu, životní prostředí a zdraví člověka	- Neživá příroda – výskyt, vlastnosti a skupenství vody, koloběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi - Význam zemědělství, lesnictví, vodohospodářství pro člověka - Ekologie a lidské činnosti.	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí EV – vztah člověka k prostředí	„Les“ - význam, ohrožení a ochrana, chování v lese

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
- popíše účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, včetně online prostředí	- Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích, přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku		
- vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	- Dopravní výchova. Jsem cyklista. - Bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)		Dopravní výchova – výuka ve Středisku dopravní výchovy ZŠ A. Kučery
- provede a vyhodnotí dle návodu jednoduchý pokus	- Rostliny a jejich orgány - Životní podmínky rostlin - Půda – složení půdy a její význam		

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Přírodověda
Ročník: 5.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	- Vesmír, Slunce, Země a jiné planety - Den a noc, roční období - střídání		Návštěva Planetária – vzdělávací program + projekce
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	- Rozmanitost podmínek života na Zemi - fauna, flora v jednotlivých podnebných pásech - Rovnováha v přírodě	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět + EV - Ekosystémy	Miniprojekt „Podnebná pásma“
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy i digitální technologie	- Třídění organismů – rostlin a živočichů, - význam třídění pro člověka - Práce s atlasy, digitálními aplikacemi	OSV- rozvoj schopností poznávání + OSV – kooperace a kompetice	Skupinová práce s katalogy a atlasy – aktivity k rozvíjení kooperačních dovedností a metody systematického třídění
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	- Člověk a příroda - Životní prostředí a ochrana přírody, - Ekologie	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí VMEGS – Evropa a svět nás zajímá + EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí	„Honzovy rady, jak na odpady“ – výukový program OZO Ostrava (třídění odpadu, recyklace odpadu) – hry, soutěže, skupinové aktivity Přírodní parky Evropy“ - Tvorba plakátu a mapy - význam přírodních parků - Práce skupin

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu - zaznamená a uloží výsledky pozorování s využitím digitálních technologií	- Člověk a technika - přesouvání, zvedání těles, jednoduché stroje. Jednoduché pokusy.		
- využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	- Lidské tělo, stavba těla, životní potřeby člověka. - Péče o zdraví - zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc, při drobných poraněních, osobní a duševní hygiena		
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	- Vývoj člověka, etapy vývoje lidského života, mezilidské vztahy	OSV – mezilidské vztahy + OSV – seberegulace a sebeorganizace	„Já a ti druzí“ - drobné aktivity, hry, testy, modelové situace pro rozpoznání a nácvik vhodného chování - rozbor problematiky v diskuzním kruhu …
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek, podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	- Denní režim, plánování, uspořádání času		
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události - chová se bezpečně i v online prostředí	- Člověk a krizové situace, mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém. - Osobní bezpečí, ochrana osobních údajů, digitální stopa		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	- Návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií		
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	- Zdravá životospráva - Úrazová zábrana - Zdravotní osvěta - Stres a jeho rizika - Reklamní vlivy - Linka důvěry		
- rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	- Prevence úrazů - Poskytnutí první pomoci		

5.4.3 VLASTIVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Vlastivěda* je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*. Tento obor navazuje ve 4. ročníku na vyučovací předmět *Prvouka* a rozšiřuje základní poznatky získané žáky v nižších ročnících o významné přírodní, společenské, hospodářské, kulturní a historické jevy. Jeho prostřednictvím se žáci učí vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Předmět seznamuje žáky s nejvýznamnějšími osobnostmi a událostmi, především regionálního charakteru. Integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti žáků z vyučování i z osobního života s dalšími informacemi z tisku, rozhlasu a televize, uvádí je v souvislosti. Prohlubuje u žáků znalosti z oblasti produktů lidského konání v návaznosti na významné události regionálních a národních dějin. V potřebné míře zobecňuje podněty jak z osobního života žáků, tak z oblasti médií. Formuje u žáků vědomí příslušnosti k vlastnímu národu, ale také podněcuje zájem o různé přírodní a kulturní odlišnosti jiných národů, které respektuje.

Předmět *Vlastivěda* učí žáky vnímat svět v globálních souvislostech a přijímat zodpovědnost za důsledky lidského jednání. Učí žáky pozorovat a pojmenovávat věci, jevy, děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Zároveň vede žáky k tomu, aby se dokázali orientovat v praktických situacích, jako je například práce s mapou a orientace v krajině. Směřuje k tomu, aby si žáci utvářeli povědomí sounáležitosti se zeměmi integrované Evropy a ostatními zeměmi světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí s časově vzdálenějšími osobami a jevy. Učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko budoucnosti, vyjadřovat své myšlenky, poznatky, dojmy.

Předmět rozvíjí tři z pěti tematických okruhů vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*. V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí,

celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* žáci se učí orientovat se v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a jevů. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

Předmět se věnuje také vybraným okruhům průřezových témat *Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.*

Potřebné vědomosti a dovednosti žáci získávají především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd. Vyučovací předmět *Vlastivěda* je vyučován ve 4. ročníku 2 hodiny týdně a v 5. ročníku 1 hodinu týdně. Výuka probíhá v kmenových či odborných učebnách.

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí ve *Vlastivědě* využíváme následující výchovné a vzdělávací strategie, které navazují na obecné strategie školy:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a používání odborné terminologie, názvosloví, symboliky a znaků
- podněcujeme žáky k chápání důležitého od méně podstatného
- učíme žáky využívat, aplikovat a třídit získané informace
- doporučujeme žákům využívat vlastních zkušeností při aplikaci ve výuce
- využíváme a vyhledáváme informace na internetu, GPS, v odborné literatuře, časopisech, mapách, glóbech a umožňujeme aplikaci
- dbáme na to, aby žáci sami experimentovali, teorii využívali v praxi, porovnávali výsledky práce

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky ke kritickému myšlení, sebehodnocení
- hodnotíme schopnost žáka obhájit a zhodnotit svá rozhodnutí, vnímat vlastní zodpovědnost
- umožňujeme žákovi posuzovat svá řešení z různých hledisek společenských aspektů
- vedeme žáky k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu

Kompetence komunikativní:

- učíme žáky kvalitně vyjadřovat své myšlenky ústně i písemně, kultivovaně
- vytváříme prostředí aktivní diskuse
- rozvíjíme a budujeme vzájemnou komunikaci mezi žákem a učitelem
- učíme žáky vyjadřovat se v logickém, postupném sledu a to ve vzájemných souvislostech
- vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií

Kompetence sociální a personální:

- podílíme spolu se všemi žáky na tvorbě pozitivního třídního klimatu
- vedeme žáky k efektivní a smysluplné diskusi
- napomáháme ze všech sil méně zdatným spolužákům k dosažení lepších výsledků své práce
- podporujeme upevňování zdravého sebevědomí a kladné představy o sobě samém
- učíme žáka přijímat kritiku, zdravě zhodnotit své výsledky

Kompetence občanské:

- předcházíme násilí ve škole a rozvíjíme u žáků kladný vztah k rodině, mladším a slabším osobám, nemocným lidem a zvířatům.
- Poukazujeme na zbytečnost, nebezpečnost a následky při používání návykových látek, na patologické jevy ve společnosti.
- Diskutujeme o problematice narušené krajiny a ochraně životního prostředí
- dbáme na formování volních a charakterových vlastností žáků
- rozvíjíme kladný vztah k celosvětovému kulturnímu dědictví, památkám, hodnotám, uměleckým dílům a snažíme se o pochopení jejího významu

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k tomu, aby získané znalosti a zkušenosti využili v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- seznamujeme žáky se základními aktivitami, které jsou potřebné k uskutečnění jejich cílů a k jeho realizaci
- vedeme žáky k tomu, aby chápali podstatu, riziko a cíl své práce
- rozvíjíme žákovu schopnost zorganizovat si vlastní práci i práci ve skupině
- vedeme žáky k plnění povinností a společných úkolů
- vysvětlujeme žákům, jak se činit v jiném, neznámém pracovním prostředí, jak se adaptovat
- rozvíjíme pozitivní vztah k vlastní tvorbě i jiných, k práci a učení, na základě respektu.

Kompetence digitální:

- klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování (PC, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod.)
- vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat
- poskytujeme žákům konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií, při nichž si mohou uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace)
- Vedeme žáky k tomu, aby využívali pro získávání a zpracování informací digitální technologie, zdroje, prostředky, virtuální modely
- motivujeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
- vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Vlastivěda
Ročník: 4.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
určí (vyznačí) a vysvětlí (popíše) polohu svého bydliště na mapě místní oblasti (MS kraj)	okolní krajina, město, region, bezpečná cesta do školy	OSV – komunikace + MEV – práce v realizačním týmu, tvorba mediálních sdělení	Projekt „Navštivte Ostravu“ – zpracování nabídky fiktivních cestovních kanceláří, tvorba reklamního plakátu, umění poutavé prezentace
určí světové strany hlavní a vedlejší na mapě i v přírodě, polohu města v krajině	město, místní krajina		
rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, čte jednoduchý plán města	Česká republika – demokratický stát, územní rozdělení, člověk přetváří krajinu, práce s mapou a plánem města		
vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	regiony ČR, vliv krajiny na život lidí a působení lidí na krajinu; problémy životního prostředí ČR; CHKO	EV – vztah člověka k prostředí (obec, ochrana životního prostředí, životní styl, prostředí a zdraví)	„Žákovské hlídky“ – zmapování problémů v areálu školy (prostředí a zdraví) a zpracování návrhů na zlepšení stávajícího stavu
porovná způsob života ve městech, na horách v ČR	naše vlast – domov, krajina, regiony ČR		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
rozlišuje symboly našeho státu a jejich význam, hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce	naše vlast – domov, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní symboly; přiblížení úkolů důležitých politických institucí a orgánů, ukázání možných způsobů zapojení jednotlivců do občanského života		
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci	rodina – mezigenerační vztahy, soužití lidí – mezilidské vztahy, zásady slušného chování ve společnosti, škola, školní řád, vytváření a zlepšování životního prostředí školy, okolí bydliště		
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat	postavení žáka, skupiny v kolektivu třídy, kamarádství, vztah učitel – žák, žák – žák, komunikace a vzájemná spolupráce, tolerance; základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, postihování jednání, právní ochrana občanů, duševních hodnot	VDO – Občan, občanská společnost a stát	„Slabikář dětských práv“ - hry a aktivity (jaká jsou moje práva, jak je mohu uplatňovat a prosazovat, práva versus povinnosti)
orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů	vlastnictví – soukromé, veřejné, společné, hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti;		
vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	riziková místa a situace pro chodce a cyklistu; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)		Výuka ve středisku dopravní výchovy

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
pracuje s časovými údaji	Čtení a záznam časových údajů; práce s časovou osou a kalendářem		
využívá knihoven, sbírek, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro zjišťování údajů o minulosti	obrázky našich dějin, český stát, Velká Morava Cyril a Metoděj, Jan Hus, lidové zvyky a tradice, státní svátky a významné dny práce s informačními zdroji (encyklopedie, knihovny aj.)		
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce našich předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	Marie Terezie, Josef II. Rudolf II, Bílá hora, Jan Amos Komenský Slované, slovanská hradiště, život ve městech a na zámcích, proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života		

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Vlastivěda
Ročník: 5.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	město, místní krajina země, ve které žijeme		
určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	místní krajina, poloha v krajině, kompas		
rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	mapy – obsah, grafika, vysvětlivky, okolní krajina zemský povrch, jeho tvary, vodstvo, rozšíření půd, rostlin, živočichů		
vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	Evropa a její regiony. vliv na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, historické, politické a kulturní centrum regionálního města a jeho okolí	VMGES – Evropa a svět nás zajímá	„Evropa nás zajímá“ - zajímavá místa, události, památky … Evropy - referáty žáků a beseda
porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	Evropa, svět – evropské státy. EU, cestování (ukázky formou DVD, prezentace). Změny životního prostředí v nejbližším okolí, výstavba měst, komunikací, sportovních areálů, výsadba zeleně	VMEGS – objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané (naše vlast a Evropa) + MUV – kulturní diference (vlastní kulturní zakotvení, státní, evropské symboly)	„Putování po Evropě“ - beseda, prezentace, projekce - zážitky a zajímavosti z vlastních cest po evropských zemích

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	Česká republika – co známe o naší vlasti, státní správa, samospráva, utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjení vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podpora přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována		
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, ve městě	soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, pomoc spolužákům, nemocným, sociálně slabým, pravidla slušného chování, kulturní, sportovní a společenské vyžití, principy demokracie, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům	OSV – poznávání lidí (rodina, domov, škola) + OSV – mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti (proměny života v minulosti a dnes); sexuální výchova, MUV – princip sociálního smíru	„Já a ti druzí“ - drobné aktivity, hry, modelové situace či beseda, diskuzní kruh aj. - zaměřené na vzájemné poznávání, problematiku mezilidských vztahů a osobního bezpečí
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	právo a spravedlnost; základní lidská práva, principy demokracie, třídní samospráva základní globální problémy významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí UNESCO a mezinárodní organizace.	VMEGS – objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa)	„Dvanáct českých divů světa - České dědictví UNESCO“ – hry a aktivity s využitím internetových informačních zdrojů
orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky právo a spravedlnost – právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Práce s časovými údaji, vztahy mezi ději a jevy (časová osa, kalendáře, letopočet, generace, dějiny jako časový sled událostí)		
využívá knihoven, sbírek, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	Národní obrození, česká kultura a společnost.		
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce našich předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	Vznik Rakousko - Uherska, první světová válka a vznik Československa, státní svátky a významné dny, život mezi válkami. Protektorát Čechy – Morava, druhá světová válka, období totality, obnovení demokracie, 20. a 21. století		

5.5 Vzdělávací oblast Člověk a společnost

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru.

5.5.1 DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět dějepis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Cílem výuky dějepisu je obeznámení žáků s dějinami lidstva, epochami a klíčovými mezníky vývoje společnosti. V souvislosti s nimi by se žákům mělo dostat základních informací o souvisejících dějinách hospodářských, kulturních a rovněž o dějinách vědy a techniky, dějinách výroby v rozsahu a formě odpovídající dosavadním znalostem.

Světové dějiny poskytnou žákům všeobecný přehled a základ pro hlubší poznání historie vlastního národa a státu a umožní jim pomocí dedukce a hledání paralel vývoje vyvozovat skutečnosti, podstatné pro dějiny národní a regionální. Začleněním regionální historie do výuky by se měl u žáků budovat vztah k místu, odkud pocházejí a zájem o hledání vlastních kořenů.

Učivo by mělo být žákům zprostředkováno bez zbytečného zatěžování podrobnostmi a zaměřeno spíše na rozvíjení jejich schopnosti vyvozovat důsledky z nabytých vědomostí, vnímání kontinuity dějinného vývoje a důsledků pro dnešní společnost a svět. Žáci by si měli osvojit vědomí o kulturní, náboženské a etnické rozmanitosti společnosti a s tím související toleranci vůči odlišnostem.

Svou náplní pokrývá Dějepis průřezová témata *Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova*.

Důraz by měl být kladen především na okruhy učiva, které přibližují vývoj ve dvacátém století a kořeny problémů současného světa, ať již jde o vývoj hospodářský od dob průmyslové revoluce nebo kulturní, etnickou a náboženskou diferencovanost současného světa, tkvící v předchozím vývoji a související s konstituováním moderních politických stran, kolonialismem atd.

Učivu dějepisu je v jednotlivých ročnících věnována tato hodinová dotace:

6. ročník – 2 hodiny týdně
7. ročník – 2 hodiny týdně
8. ročník – 1 hodina týdně
9. ročník – 2 hodiny týdně

Vyučování se realizuje v kmenových třídách a probíhá v 45minutových blocích, případné exkurze, související s probíranou látkou, se realizují v terénu.

Žáci se obeznámí s pomůckami a postupy vhodnými pro dějepisné poznávání, jakými jsou učebnice, odborné publikace a periodika, historická beletrie, filmové dokumenty, ale také divadelní hry a jiné historické adaptace, historické mapy, hmotné prameny, kulturní památky, archivní dokumenty. Využívají rovněž moderní technologie jako internet, média atd., které jsou schopni využívat k hledání a ověřování informací, tvorbě referátů, prezentací a projektů. Pomocí poznaných faktů si vytváří vlastní hodnotový systém, povědomí o morálce, etice a fungování lidské společnosti. Poznatky z učiva dějepisu propojují s vědomostmi získanými v dalších předmětech.

Strategie předmětu rozvíjí základní myšlenky strategie školy:

Kompetence k učení:

- Žákům je předkládán dostatek spolehlivých informací, žáci jsou vedeni k orientaci v informačních zdrojích a schopnosti posuzovat jejich hodnotu.
- Formami poznání jsou také exkurze, přednášky či tvorba projektů, žáci se učí vyhodnocovat také informace získané tímto způsobem.

Kompetence k řešení problémů:

- Žáci uplatňují získané poznatky při tvorbě referátů, seminárních prací a jiných vlastních výstupů.
- K získaným faktům přistupují kriticky a dle toho je také uplatňují.

Kompetence komunikativní:

- Své práce jsou žáci schopni veřejně prezentovat
- Učí se kultivovaně a srozumitelně vyjadřovat, posuzovat důležitost sdělovaných faktů a jejich logické návaznosti, vytvářet sdělení srozumitelné pro širší skupinu posluchačů
- V diskuzi dokáží obhajovat své poznatky a názory

Kompetencí občanské:

- Vedeme žáky pomocí zdůrazňování respektu vůči druhým a jejich názorům.
- Upevňujeme v jejich povědomí hodnotu kulturních tradic pomocí seznámení s našimi památkami i živými tradicemi folklóru.
- Snažíme se zapojit žáky do kulturního dění ve městě, účasti na výstavách, soutěžích, olympiádách atd.

Kompetence sociální a personální:

- Spolupráce ve skupině při tvorbě projektů, zařazování dějepisných soutěží a her do vyučování atd., žáci se učí respektovat názory druhých a korigovat s nimi své vlastní
- Osvojují si schopnost vyjednávání a asertivního chování.
- Žáci se učí vzájemně si pomáhat a nabývají vědomí o vlastních schopnostech a dovednostech, čímž posilují vlastní sebedůvěru a vytvářejí si pozitivní motivaci k práci.

Kompetence pracovní:

- Učitel požaduje dodržování vymezených pravidel a dohodnuté kvality práce, umožňuje žákům vzájemně si pomáhat a radit si
- Vedeme žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální:

- vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy;
- seznamujeme žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými historickými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro komunikaci a sdílení;
- klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učíme je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	- význam studia dějin, příklady užití historických poznatků v každodenní praxi		
uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	- základní druhy historických pramenů a jejich uložení, významné památky	OSV – rozvoj schopností poznávání	Exkurze – archiv nebo muzeum – prezenční či online formou; aktivity pro nácvik pozornosti a soustředění, výstavy jako zdroj informací
orientuje se na časové ose a v historické mapě	- pojmy historický čas a prostor, průběžně pod vedením učitele práce s mapou		
charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	- vznik člověka, vliv přírodních podmínek na jeho vývoj, vznik umění a náboženství, společnost, pravěká naleziště	EV – ekosystémy- lidská sídla	Člověk a lidská sídla v průběhu dějin - miniprojekt
objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	- způsoby obživy a zpracování materiálů, dělba práce, domestikace zvířat	EV – ekosystémy - kulturní krajina (pochopení vzájemného ovlivňování ve vztahu člověk - příroda od počátků civilizace)	
rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	- nejstarší starověké civilizace, zeměpisná poloha oblasti jejich výskytu a její specifika		
uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	- průběžně uvádění příkladů k jednotlivým civilizacím a vysvětlení jejich významu		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství	- antické Řecko a Řím, jejich sousedé a okrajové oblasti, vzájemné vztahy mezi nimi; starověká náboženství, shody a rozdíly mezi nimi	MUV – kulturní diference, lidské vztahy, MUV - multikulturalita (prolínání kultur v antice, vzájemné obohacování, přejímání…)	„Prolínání kultur v antice“ - referáty, prezentace, hry, aktivity
porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	- autokracie, teokracie, oligarchie, demokracie a jejich srovnání; dělení společnosti – kasty, třídy, apod.		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	- stěhování národů, jejich původ, pronikání kultur nově příchozích etnik a starousedlíků, asimilace, zrod nové společnosti - první státní útvary západoevropského a východoevropského kulturního okruhu, jejich specifika	VMEGS – Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace), Evropa a svět nás zajímá (naši sousedé, vývoj vzájemných vztahů) MUV – etnický původ	„Národy Evropy v pověstech a historických pramenech“ - literární či audiovizuální prameny s ohledem na dostupnost - zpracování informací do komiksu (*týká se všech 3 PT)*
objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	- Velká Morava, její poloha, vývoj a význam pro naši kulturní oblast - počátky českého státu Přemyslovců, jeho pozdější vývoj, Lucemburkové - vztahy obou státních útvarů s Evropou a se Svatou říší římskou národa německého	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa, (význam prvních státních útvarů na našem území v širších souvislostech)	Exkurze – návštěva muzea – prezenčně nebo online; zjišťování a zaznamenávání informací do pracovního listu.
vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	- vznik náboženství se zvláštním zřetelem ke křesťanství, judaismu a islámu - vznik a vývoj papežství, císařství, vzájemné vztahy - křížové výpravy, jejich cíl a účel	MUV – multikulturalita, lidské vztahy (náboženská tolerance)	„Světová náboženství“ - zpracování referátu - prezentace a diskuze
porovná formy vlády a ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	- byzantský cézaropapismus, římskoněmecké císařství, islámský chalífát - společnost tří (čtyř) stavů – šlechta, církev, (města), poddaní - hlavní rysy jednotlivých uměleckých epoch v architektuře, malířství, sochařství atd.		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu	- renesance a humanismus - šíření reformace v Evropě		
vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	- husitské války, důsledky pro české země a Evropu - stavovský stát Jiřího z Poděbrad, Jagellonci na českém trůně		
popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	- zámořské objevy, dobývání nového světa, vznik kolonií, námořní velmoci, hospodářské důsledky		
objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř Habsburské monarchie	- nástup Habsburků na český trůn, konstituování mnohonárodnostní habsburské monarchie, centralizace státu a jeho vztah k ostatním evropským velmocím		
orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí dosud poznané historické epochy v chronologickém sledu	- samostatná práce s mapou - po zadání vstupních dat samostatná tvorba časové osy		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	- Třicetiletá válka v českých zemích a v Evropě, poválečné uspořádání Evropy, rozvržení sil		
rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	- barokní kultura, střídání uměleckých slohů na přelomu 18. a 19. století	MUV – kulturní diference, lidské vztahy + VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané	„Umělecké slohy napříč staletími a Evropou“ – miniprojekt, zpracování prezentací – význačné stavby, díla
vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	- osvícenství jako duchovní proud a jeho význam pro rozvoj vědy - moderní ekonomické - hospodářské poměry Habsburské monarchie, vznik manufaktur, průmyslová revoluce - vznik USA	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj: nové energetické zdroje, jejich vliv na životní prostředí, demografická revoluce a její důsledky)	„Průmyslová činnost a životní prostředí Ostravska“ – exkurze, výstava prezenčně či online - vyhledávání informací, posuzování a následná diskuze.
objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě	-Velká francouzská revoluce a napoleonské období – jejich vnímání a odraz v Evropě, Vídeňský kongres, Habsburská monarchie v době metternichovského absolutismu, vývoj do roku 1848		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	- národní obrození v českých zemích – představitelé a jejich cíle -„jaro národů“ – revoluční vlna roku 1848 v Evropě a v českých zemích, její výsledky - sjednocení Itálie, Německa, vznik Rakousko-Uherska - vznik prvních politických stran v českých zemích	MEV – fungování a vliv médií ve společnosti	Aktivita „Média v době národního obrození“- práce s prameny, využití internetových zdrojů
vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	- průmyslová revoluce a industrializace, vývoj vědy - světový trh a kolonialismus – soupeření velmocí, vykořisťování kolonií atd.		
orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí dosud poznané historické epochy v chronologickém sledu	- samostatná práce s mapou - samostatná tvorba časové osy		
uvede příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků, aplikuje je na aktuální učivo	- hledání příkladů a paralel v minulosti, schopnost srovnání		
na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	- příčiny, průběh, politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války	MEV – fungování a vliv médií ve společnosti	„Válka, politika a média“ – role médií v politických změnách (audiovizuální prameny + diskuze)

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	- poválečné uspořádání světa a Evropy, růst významu USA jako světové mocnosti - vznik Československa, předpoklady jeho fungování, vývoj, obtíže		
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	- světová hospodářská krize - příčiny vzniku a obsahová náplň fašismu, nacismu, komunismu, důsledky pro svět a pro Československo - příčiny vypuknutí druhé světové války, její průběh		
na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	- základy rasových teorií, jejich rozpracování nacisty, holocaust	MUV – lidské vztahy OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika	„Příběhy bezpráví“ – práce s audiovizuálními prameny - tvorba úvahy
zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	- problémy meziválečného Československa, rozdílné postavení Sudet a Protektorátu za druhé světové války - domácí a zahraniční odboj (Londýn/ Moskva)		
vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	- jednání o poválečném uspořádání světa - studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)	VDO – Občan, občanská společnost a stát (totalitní režimy - únorový převrat, komunismus, Listina práv a svobod, Charta 77, „sametová revoluce“…)	„Příběhy bezpráví“ – práce s audiovizuálními prameny – diskuze

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
	- vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, - listopadový převrat v Československu, zhroucení komunistického bloku a následný vývoj v ČR a východní Evropě	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika	
		MEV – tvorba mediálních sdělení	Tvorba mediálního sdělení pro školní web, časopis
vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	- dohody vzešlé z poválečných konferencí – vznik OSN, NATO (v protikladu k RVHP, Varšavské smlouvě) - Evropská unie		
posoudí postavení rozvojových zemí	- rozpad koloniálního systému po polovině 20. století, jeho důsledky		
prokáže základní orientaci v problémech současného světa	- problémy současnosti - věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava		
orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	- průběžná práce s mapou a časovou osou		
uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků, aplikuje je na aktuální učivo a učivo předchozích ročníků	- samostatné hledání příkladů a paralel v minulosti, schopnost čerpat z nich poučení a uplatňovat poznané při pohledu na dnešní dobu		

5.5.2 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět *Výchova k občanství* je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků a motivuje je k aktivní účasti na životě v demokratické společnosti.

Předmět zahrnuje tyto tematické okruhy: *Člověk ve společnosti*, jehož obsahem je např. rozvíjení komunikace v různých životních situacích, rozpoznání nežádoucích projevů v chování lidí, rozpoznání významu lidské solidarity, včetně činnosti armády a ukazuje možné zapojení jednotlivců do občanského života; Č*lověk jako jedinec*, který otvírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí; okruh *Stát a hospodářství* seznamuje žáky s principy tržního hospodářství, a také přispívá k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových událostech i při mimořádných událostech, rozvíjí jejich orientaci ve světě financí; *Stát a právo* vykládá principy demokracie; okruh *Mezinárodní vztahy, globální svět* objasňuje důležitost mezinárodní spolupráce na odstranění globálních problémů současnosti, včetně kolektivní obrany.

Předmět zahrnuje tato průřezová témata: *Osobnostní a sociální výchovu, Výchovu demokratického občana, Multikulturní výchovu, Environmentální výchovu.*

Předmět *Výchova k občanství* je vyučován v 6. až 9. ročníku jednu hodinu týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách a v odborné učebně.

Strategie předmětu rozvíjí základní myšlenky strategie školy. Dále využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí tyto strategie:

Kompetence k učení

- učíme žáky využívat správnou terminologii, symboliku a znaky
- vedeme žáky k tomu, aby teorii uměli využívat v praxi, experimentovali, samostatně pozorovali, porovnávali výsledky
- ukazujeme žákům, jak získat potřebné informace, rozlišit podstatné od méně podstatného
- podněcujeme žáky k tomu, aby aplikovali získané vědomosti v nových souvislostech
- dbáme na to, aby žáci třídili informace podle zadaných kritérií
- vedeme žáky k tomu, aby brali v úvahu vlastní zkušenost

Kompetence k řešení problémů

- využíváme dostatek námětů a informací k samostatnému zpracování a řešení problémů
- klademe důraz na to, aby žák hledal spojitost mezi vlastní zkušeností a zkušenostmi druhých
- oceňujeme žákovu schopnost obhájit svá rozhodnutí a uvědomit si zodpovědnost za svá rozhodnutí
- umožňujeme žákům kriticky myslet
- vedeme žáky k tomu, aby svá řešení posuzovali z nejrůznějších společenských aspektů

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákům zapojit se do diskuse
- učíme žáky vhodně reagovat na manipulativní komunikaci
- podněcujeme žáky k argumentaci
- vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcujeme žáky k efektivní diskusi
- vedeme žáky k uvědomělému přijímání rolí v různých skupinách
- podporujeme žáky v tom, aby se nebáli vyslovit svůj názor, přijmout kritiku a řešit ji
- vedeme žáky k pomoci méně zdatným spolužákům
- podporujeme u žáků vytváření si pozitivní představy o sobě samém

Kompetence občanské

- rozvíjíme žákovu schopnost empatie a tím předcházíme násilným a hrubým projevům v jeho okolí
- učíme žáky uplatňovat aktivní přístup k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- seznamujeme žáky s výhodami dodržování pravidel zdravého životního stylu
- dbáme na formování volních a charakterových vlastností žáků
- vyzdvihujeme nebezpečí užívání návykových látek a škodlivost jejich účinků
- seznamujeme žáky s legislativou a obecnými morálními zákony

Kompetence pracovní

- rozvíjíme žákovu schopnost zorganizovat si vlastní práci i práci ve skupině
- seznamujeme žáky se základními aktivitami, které jsou potřebné k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci
- vedeme žáky k tomu, aby chápali podstatu, riziko a cíl podnikání
- rozvíjíme žákovo podnikatelské myšlení
- rozvíjíme žákovu orientaci v problematice peněz, cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci

Kompetence digitální

- podporujeme žáky v tom, aby využívali digitální technologie pro průzkumy, šetření a ankety zaměřené na život ve škole a v obci
- vedeme žáky k tomu, aby chránili své osobní údaje a svá osobní data
- klademe důraz na respektování a dodržování etikety při interakci v digitálním prostředí

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Výchova k občanství
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	Naše vlast – státní symboly, symboly české státnosti		
Na příkladech vyloží pojem vlastenectví	Naše vlast – pojem vlast, vlastenectví, památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti, mateřská řeč, naše dějiny		
Vysvětlí pojem vandalství a ukáže na příkladech	Naše obec – životní prostředí a jeho ochrana		
Vysvětlí přínos kulturních institucí pro život lidí, orientuje se v nabídce jednotlivých kulturních institucí	Naše obec – kulturní instituce, trávení volného času		
Vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny a ve školním kolektivu, rozpozná možné příčiny problémů a uvede vhodné způsoby řešení	Rodina – rodinné vztahy, role otce a matky, funkce rodiny – zejména emocionální a ochranná, rodina jako vzor a příklad Naše škola – společenská pravidla a normy, respektování druhého		
Respektuje odlišné názory, zájmy a myšlení lidí	Lidská práva – Všeobecná deklarace lidských práv, Úmluva o právech dítěte Má vlast – národnostní menšiny		
Popíše dělbu práce v rodině, vysvětlí výhody spolupráce	Rodina – dělba práce a činností, rovné postavení mužů a žen, vlastní role v rodině a role ostatních členů	OSV – mezilidské vztahy	Dokumentární film (projekt Jeden svět na školách společnosti Člověk v tísni) + aktivity k filmu - vztahy a role v rodině

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Chápe, že každý člověk má kladné a záporné vlastnosti a že je důležité rozvíjet dobré stránky osobnosti a potlačovat špatné	Vztahy mezi lidmi – přátelství, osobní vlastnosti Rodinný život – projevy chování, vliv rodiny Lidská práva – lidská nesnášenlivost, hodnota člověka, hledání dobrých vlastností na druhých lidech		
Vyjmenuje své kladné, ale i záporné vlastnosti, uvědomuje si význam vůle	Já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mě	OSV – Sebepoznání a sebepojetí OSV – Poznávání lidí	Aktivita „Autoportrét a vzkazy spolužáků“ - jak se vidím já, jak mě vidí druzí - diskuzní kruh – poznávání lidí
Na příkladech správně rozliší projevy nepřiměřeného chování a porušování pravidel	Škola – společenská pravidla a normy, školní řád, příčiny a možná řešení nepřiměřeného chování		
Sleduje a průběžně vyhodnocuje projevy svého chování	Techniky řešení problémů		
sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	Rodinný život – materiální funkce rodiny, rodinný rozpočet (výdaje a příjmy), úspory, investice, úvěry splátkový prodej, leasing, peníze – formy placení, žebříček hodnot		
Uvede hlavní znaky státu, vysvětlí nutnost existence řádu – normy společenství lidí – na příkladu žákovské samosprávy, městského zastupitelstva	Státní správa a samospráva – orgány státní správy a jejich úkoly, obecní úřad, žákovská samospráva, druhy obcí		
Vyjmenuje samosprávní orgány obce a vysvětlí jejich význam	Obecní úřad, obecní zastupitelstvo, obecní rada a jejich funkce		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Pojmenuje základní lidská práva, vymezí práva i povinnosti dítěte (doma, ve škole i společnosti), rozpozná protiprávní jednání – vydírání, šikanu, krádež, ohrožení bezpečnosti sebe i druhého člověka	Lidská práva – základní lidská práva, práva dětí a jejich ochrana, poškozování lidských práv – šikana, vydírání Škola – školní řád, práva a povinnosti žáků		
Ví, za jakých právních podmínek člověk může uzavřít manželství	Rodinný život – podmínky uzavření sňatku, výběr partnera, registrované partnerství, sňatek církevní a civilní		
Zná základní pravidla školního řádu, ví, proč je třeba podřizovat své chování a jednání ve škole určitým pravidlům	Škola – pravidla, školní řád, školní parlament		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Výchova k občanství
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	Přírodní a kulturní bohatství Člověk a kultura – významná kulturní díla a památky (duchovní i hmotné) Svět kolem nás – národnostní menšiny, tolerance, předsudky		
Aktivně vnímá a posuzuje zacházení s majetkem ve svém okolí	Majetek v našem životě – naše potřeby, druhy majetku, funkce peněz, pyramida potřeb		
Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	Média – hromadné sdělovací a komunikační prostředky, veřejné mínění, reklama v našem životě		
Navrhuje způsoby pomoci lidem v nouzi a v případě potřeby jim dokáže přiměřeně pomáhat, vysvětlí, proč je důležitá vzájemná solidarita mezi lidmi v situacích ohrožení a obrany státu	Svět kolem nás – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, lidská solidarita, předsudky, spolupráce Činnost mezinárodních organizací (OSN, UNICEF, UNESCO, WHO, NATO), pomoc při mimořádných událostech		
Uvědomuje si, čím vším působí na své okolí, které prostředky používá ke komunikaci, vnímá, jak určitý způsob komunikace působí na ostatní	Komunikace – verbální a neverbální komunikace, život mezi lidmi, komunikační prostředky	OSV - Komunikace	Aktivity pro rozvoj verbální a neverbální komunikace
Vysvětlí přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rozpozná netolerantní chování lidí	Svět kolem nás – přirozené a sociální rozdíly, předsudky, tolerance, intolerance, rasismus, xenofobie		
Vysvětlí, proč je výhodné vzájemně spolupracovat, spolupracuje ve skupině a přebírá odpovědnost za společné úkoly, činnosti či práce	Život mezi lidmi – sociální skupiny, rodina, škola, vzájemná pomoc mezi vrstevníky, spoluzodpovědnost	OSV – Mezilidské vztahy,	„Erb naší rodiny“ - aktivita pro uvědomění si sounáležitosti s rodinou

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Chápe, jak důležité je sebepoznání, sebehodnocení a seberealizace v životě člověka, uvědomuje si zvláštnosti v průběhu vlastního prožívání a chování, zejména kladů a nedostatků celé osobnosti	Život mezi lidmi – podobnosti a odlišnosti lidí – projevy chování, pravidla slušného chování, socializace, záměrné a nezáměrné působení		
Dokáže posilovat své volní jednání, chápe význam osobní kázně pro vlastní život a dosažení vytýčených cílů	Život mezi lidmi – systém osobních hodnot, životní cíle a plány, vůle a osobní kázeň		
Objasní význam dodržování zásad společenského chování, své chování koriguje	Člověk a kultura – pravidla společenského chování		
Kriticky hodnotí a koriguje své chování a jednání, popíše svou představu, jak rozvíjet své osobní přednosti a jak překonávat osobní nedostatky	Život mezi lidmi – sebehodnocení, posuzování chování sebe i druhých		
Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	Majetek a vlastnictví – druhy vlastnictví, vlastnictví a zákony, práva vlastníka, životní úroveň, životní styl, hmotné a duševní vlastnictví a jeho ochrana		
Dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi	Majetek v našem životě – naše potřeby, statky, služby, vlastnictví, majetek hmotný a nehmotný, peníze		
Objasní pojmy statky, služby, uvede příklady jejich získávání			
Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	Řízení společnosti – stát, typy a formy státu		
Uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu, rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR	Znaky státu, orgány a instituce státní správy a samosprávy a jejich úkoly, územní samospráva ČR, vyšší správní celky	VDO – Formy participace občanů v politickém životě	Dokument „Prohlídka Poslanecké sněmovny“ - seznámení se s prostředím sněmovny - diskuze

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Vyjmenuje základní demokratické principy, rozpozná, které principy jsou demokratické a které jsou v rozporu s demokracií	Řízení společnosti – demokracie přímá a nepřímá, demokratické a nedemokratické principy a zásady	VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Aktivita „Pustý ostrov“ - simulace organizace společenství
Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	Řízení společnosti – volby, volební právo (aktivní a pasivní), volby obecní, parlamentní, prezidentské, volby do Evropského parlamentu	VDO – Formy participace občanů v politickém životě	Hra na volby - práce v týmech reprezentujících fiktivní politické strany
Seznámí se s lidskými právy a na příkladech prezentuje jejich porušování	Lidská práva – Všeobecná deklarace lidských práv a svobod, anarchie, rovnost – nerovnost, autorita		
Vysvětlí, co znamená vlastnit a jaká práva z vlastnictví vyplývají	Majetek a vlastnictví – vlastnictví a zákony		
Uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	Majetek v našem životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající		
Přiměřeně uplatňuje svá práva, včetně práv spotřebitele, rozpozná protiprávní jednání	Druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postižitelnost, porušování předpisů		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Výchova k občanství
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Konkretizuje potřebu solidarity mezi lidmi, dokáže v případě potřeby přiměřeně pomoci lidem v nouzi	Člověk v sociálních vztazích – lidská solidarita, lidská práva a svobody	MUV – Lidské vztahy, princip solidarity a sociálního smíru	Dokumentární film (projekt Jeden svět na školách společnosti Člověk v tísni), diskuze + aktivity k filmu - lidské vztahy a solidarita
Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	Člověk v sociálních vztazích – agresivní a asertivní chování, vnější a vnitřní stresory, konflikty a způsoby chování během nich	OSV – Komunikace, Mezilidské vztahy, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	„Manipulace a asertivita“ - scénky a rozhovory, řešení problémových situací - rozpoznání manipulativního jednání, nácvik asertivních technik
Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	Člověk v sociálních vztazích – osobnost, charakter, hodnoty, morální normy, právo a morálka, ombudsman	OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika,	Mé duševní potřeby - aktivity zaměřené na osobní žebříček hodnot, srovnání s ostatními, argumentace - diskuze, reflexe
Rozpozná projevy masové nesnášenlivosti a vysvětlí, k jakým důsledkům může vést	Základní lidská práva a jejich porušování	VDO – Občan, občanská společnost a stát MUV – Lidské vztahy	Dokumentární film (projekt Jeden svět na školách společnosti Člověk v tísni) + aktivity k filmu - multikulturní prostředí české společnosti - soužití s minoritami lidské vztahy, rasismus, xenofobie

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	Osobnost, sebepojetí, sebepoznání, sebehodnocení, seberealizace, sebeuvědomování	OSV – Sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace	Dokumentární film „Jsem silný“ (projekt Jeden svět na školách společnosti Člověk v tísni) + aktivity k filmu - překonání fobie „Sebepoznání“ - osobnostní testy
Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	Zdravé sebepojetí, volní vlastnosti, žebříček hodnot		
kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	Osobnost – charakter, introvert, extrovert, temperament, potřeby a zájmy, stereotypy a posuzování druhých lidí		
Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	Osobnost – vlohy, schopnosti, dovednosti, inteligence, volní vlastnosti, osobní potenciál, zdravá sebedůvěra		
Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součást nákladů, zisk a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	Princip tržního hospodářství-nabídka, poptávka, trh; tvorba cen, inflace, nejčastější právní formy podnikání		
Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	Ústava ČR – moc zákonodárná, výkonná, soudní, státní správa		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	Ústava ČR – právní systém, právní způsobilost, právní odvětví		
Respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, uvede příklady základních práv a svobod každého člověka a dokumentů upravujících lidská práva, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod a v případě potřeby dokáže přiměřeně uplatňovat svá práva	Ústava ČR, Listina základních práv a svobod, ombudsman, právo v Evropě, Evropská unie		
Rozumí pojmu právní vztah, přemýšlí nad konkrétními právními vztahy, rozliší účastníky právních vztahů	Právo, právní vztah, morální normy, morálka a právo, právo jako systém, statky, služby, obchod, ekonomie, trh, právní způsobilost Právo jako systém, právní vztahy, práva dětí, porušování právních předpisů a sankce, školní řád Základní práva spotřebitele, styk s úřady		
Uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci			
Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování			
Objasní význam soudní moci, je seznámen se soustavou soudů v ČR	Ústava ČR – moc soudní, orgány právní ochrany, soustava soudů v ČR, občanskoprávní řízení, trestní řízení		
Vlastními slovy popíše trestný čin a přestupek a uvede jejich příklady			

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Výchova k občanství
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	Mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti, migrace, emigrace, imigrace, občan Evropské unie		
Vysvětlí jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	Peněžní ústavy, burza, cenné papíry, devizy, úrok, hypotéka, zástavní právo, ČNB, depozita		
Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	Státní rozpočet, typy rozpočtů a jejich odlišování, akcie, dividenda, deficit, statky, služby, typy daní, potřeby, sféra – primární, sekundární, terciární, veřejné finance		
uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu			
Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního-placení, uvede příklady použití debetních a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	Banky a jejich služby-aktivní a pasivní operace, úročení pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků		
Přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	Význam právních vztahů, základní lidská práva, práva dětí a jejich ochrana	VDO – Občan, občanská společnost a stát	Lidská práva ve videoklipech a příbězích (práce s online zdroji na internetu)

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	Občan a právo – právní řád, právní stát, zákonnost, právní jistota obyvatel, právní vědomí, právní norma, zákon, právní předpis, fyzická a právnická osoba, občanský zákoník, majetek movitý a nemovitý, závěť, vydědění, vyvlastnění, pojištění majetku, smlouvy, zákoník práce, zákon o rodině, způsobilost k právním úkonům, pracovní smlouva		
Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	Právní řád, občan a právo, odpovědnost za škodu, právní ochrana a sankce, orgány právní ochrany, svědci, děti a paragrafy, ochranná výchova		
Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	Právní řád, přestupky, správní řízení, svědci, trestní právo, správní, občanské soudní řízení, rozhodčí řízení, trestní právo		
Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	Korupce		
Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	Občanství ČR, cestovní pas, světoobčan, národ, národnost, etnikum, práva a povinnosti občanů EU, eurozóna, Schengenský prostor, evropská integrace		
Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	Globální problémy – lokální problémy, trvale udržitelný rozvoj		
Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	Globalizace – projevy, klady a zápory, globální a lokální problémy a jejich způsoby řešení	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Dokumentární film + aktivity k problematice odpadů

5.6 Vzdělávací oblast Člověk a příroda

5.6.1 FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Čtyřletý obor *Fyzika* (6. – 9. třída) navazuje na základy z přírodovědy (4. – 5. třída). Cílem *Fyziky* je rozvíjet u žáků povědomí o přírodních zákonitostech, jejich propracovanosti a propojenosti. Získané znalosti a dovednosti žák aplikuje na příkladech a problémech z běžného života. V neposlední řadě se žáci zabývají také některými globálními problémy vyvolanými civilizačním vývojem lidské společnosti a jejich možnými řešeními. *Fyzika* je komplexní vyučovací předmět, který u žáků rozvíjí logické myšlení, vztah k přírodě a mezilidské vztahy.

V 6., 7. a 8. ročníku je obor vyučován 2 hodiny týdně, v 9. ročníku 1 hodiny týdně. Výuka probíhá většinou v odborné učebně fyziky.

Vzdělávací obsah předmětu *Fyzika* je rozdělen na sedm tematických okruhů: *Látky a tělesa* (souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; veličiny a jejich měření-délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas; hustota), *Pohyb těles* (pohyb těles - rovnoměrný a nerovnoměrný, křivočarý a přímočarý; gravitační pole a gravitační síla; tlaková síla a tlak; třecí síla; skládání sil; Newtonovy zákony; rovnováha na páce a pevné kladce), *Mechanické vlastnosti tekutin - kapalin a plynů* (Pascalův zákon; hydraulická zařízení; Archimédův zákon; vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování v klidných tekutinách; hydrostatický a atmosférický tlak), *Energie* (formy energie - pohybová a polohová, vnitřní energie, elektrická energie a výkon, výroba a přenos elektrické energie, jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna, ochrana lidí před radioaktivním zářením; přeměny skupenství - tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění, hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny; obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie), *Zvukové děje* (vlastnosti zvuku-látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích, odraz zvuku na překážce, ozvěna, pohlcování zvuku), *Elektromagnetické a světelné děje* (elektrický obvod-zdroj napětí, spotřebič, spínač; elektrické a magnetické pole - elektrická a magnetická síla, elektrický náboj, tepelné účinky elektrického proudu, stejnosměrný elektromotor, transformátor, bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; vlastnosti světla - zdroje světla, rychlost šíření světla ve vakuu a v různých prostředích, stín, zatmění Slunce a Měsíce, zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle, zobrazení lomem spojkou a rozptylkou, rozklad bílého světla hranolem), *Vesmír* (sluneční soustava, její hlavní složky; měsíční fáze).

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Fyzika jsou začleněna průřezová témata: *Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova a Mediální výchova.*

Východiskem pro výchovné a vzdělávací strategie předmětu Fyzika jsou výchovné a vzdělávací strategie vymezené na úrovni školy. Ty jsou doplněny dalšími strategiemi:

Kompetence k učení

- vedeme žáky ke zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí formou různých empirických metod poznávání - pozorování, měření, experiment i různých metod racionálního uvažování.
- učíme žáky výsledky svých pozorování, měření a experimentů zpracovávat, vyhodnocovat, porovnávat a dále samostatně aplikovat.
- podporujeme u žáků potřebu klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi.
- vedeme žáky k ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby.

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k provádění rozboru problému a tvorbě plánu jeho řešení, odhadování výsledku, volbě správného postupu vedoucího k vyřešení problému a k vyhodnocení správnosti výsledku vzhledem k podmínkám problému.
- rozvíjíme u žáků dovednost soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, vyvozovat ze získaných výsledků závěry.

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyjadřování myšlenek a názorů v logickém sledu, k výstižnému vyjadřování.
- nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními.

Kompetence sociální a personální

- motivujeme žáky k diskusi v malé pracovní skupině i k debatě celé třídy.
- podněcujeme žáky k účinné spolupráci ve skupině (měření, pozorování, laboratorní práce).

Kompetence občanská

- motivujeme žáky k uvažování a jednání, která upřednostňují co nejefektivnější využívání zdrojů v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů (sluneční záření, vítr, voda).
- seznamujeme žáky s účinnou pomocí při úrazu elektrickým proudem, vedeme je k zodpovědnému chování v krizových situacích v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.

Kompetence pracovní

- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce.
- dbáme na bezpečné a účinné používání materiálů, nástrojů a vybavení, na dodržování vymezených pravidel, zejména klademe důraz na bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními.

Kompetence digitální

- vedeme žáky k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů
- podporujeme využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat
- vedeme žáky k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů
- učíme žáky řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů
- vedeme žáky k tomu, aby při týmové práci, při řešení problémů a při diskuzi o výsledcích úloh používali efektivně digitální komunikační prostředky, volili k tomu vhodné nástroje (zejména při distančním vzdělávání)
- vedeme žáky k tomu, aby své vytvořené nebo získané výukové materiály a záznamy o použitých zdrojích ukládali do svého elektronického portfolia k dalšímu využití při vzdělávání

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Fyzika
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí.	**VLASTNOSTI LÁTEK A TĚLES** Tělesa a látky, skupenství látek, částicová stavba látek, souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou, difúze **ELEKTRICKÉ VLASTNOSTI LÁTEK** Elektrování těles, elektrická síla, elektrické pole, složení atomu **MAGNETICKÉ VLASTNOSTI LÁTEK** Magnety umělé a přírodní, póly magnetu, magnetická síla, magnetické pole, magnetizace látky		
Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa.	**VELIČINY A JEJICH MĚŘENÍ** Fyzikální veličiny – označení, velikost a jednotka, měření délky, přesnost a chyby měření, měření hmotnosti, čas a jeho měření, objem a jeho měření pomocí odměrného válce	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá + MEV – tvorba mediálních sdělení	„Mezinárodní jednotky a slavní fyzikové“ - miniprojekt - tvorba příspěvku
Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty.	Teplota a teplotní stupnice, měření teploty, měření změn teploty (kapaliny, vzduchu) s časem a jejich zaznamenání tabulkou a grafem, roztažnost těles a látek.		
Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů.	Hustota ($\rho = m : V$), výpočet hmotnosti tělesa z jeho objemu a hustoty látky, ze které je těleso složeno.		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu.	**POHYB TĚLES** Klid a pohyb tělesa vzhledem k jinému tělesu, popis pohybu (trajektorie, dráha, čas), pohyb přímočarý a křivočarý, pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, rychlost rovnoměrného pohybu, výpočet dráhy rovnoměrného pohybu, grafy závislosti dráhy pohybu na čase, graf závislosti rychlosti na čase, výpočet doby rovnoměrného pohybu, výpočet průměrné rychlosti.		
Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles.			

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Fyzika
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici.	**SÍLA, SKLÁDÁNÍ SIL** Síla a její měření, velikost, směr a znázornění, gravitační síla - přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa, znázornění síly, skládání rovnoběžných sil (stejného a opačného směru), tíhová síla a těžiště tělesa, rovnováha sil. Newtonovy zákony v praxi. **DEFORMAČNÍ ÚČINKY SÍLY** Tlak, tlaková síla, vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí ($p = F : S$), zvětšování nebo zmenšování tlaku v praxi. **OTÁČIVÉ ÚČINKY SÍLY** Rovnováha sil na páce, praktické užití páky, rovnováha na pevné kladce, příklady využití kladek v praxi **TŘENÍ** Tření, třecí síla, měření třecí síly, smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi		
Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů.	**MECHANICKÉ VLASTNOSTI KAPALIN A PLYNŮ** Přenos tlaku v kapalině (Pascalův zákon), spojené nádoby, hydrostatický a atmosférický tlak, souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny ($p = h \cdot \rho \cdot g$). Souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře. Vztlaková síla, Archimédův zákon, potápění, plování a vznášení se těles v klidných tekutinách.	OSV – rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Vlastnosti kapalin - pokusy - metoda experimentu - práce skupin či dvojic - práce s hypotézou (formulace, ověření závěr) – problémové vyučování - Práce s chybou

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem.	**PRÁCE. VÝKON. ENERGIE** – vzájemný vztah mezi vykonanou prací, časem a výkonem – energie, druhy energie – pohybová energie – polohová energie **VNITŘNÍ ENERGIE. TEPLO**: – vnitřní energie tělesa – přeměny skupenství – tání, tuhnutí, vypařování a kapalnění, hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu – výhody a nevýhody využívání různých forem energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí MEV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality + VMEGS – Evropa a svět nás zajímá	„Teplo pod zámkem - aneb šetříme energií.“ - brainstorming, problémové vyučování, tepelná izolace „Hurá přes žhavé uhlí“ fakta a fámy“ – práce s mediálními sděleními (noviny, časopisy, Tv, internet, dokument, …)

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Fyzika
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh. Rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami.	**SVĚTELNÉ JEVY** – zdroje světla, – rychlost světla ve vakuu a v různých optických prostředích, – stín a polostín, zatmění Slunce a Měsíce, – zákon odrazu světla, odraz světla v rovinném, dutém a vypuklém zrcadle, – příklady využití kulových zrcadel. – lom světla (od kolmice, ke kolmici), – čočky – spojky a rozptylky, zobrazení předmětů čočkami, – rozklad světla optickým hranolem.		
Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	**ZVUKOVÉ JEVY** – vlnění, zvuk jako vlnění – zdroje zvuku – šíření zvuku v různých prostředích – rychlost šíření zvuku – ucho jako přijímač zvuku – rezonance, barva tónu – odraz zvuku, ozvěna, dozvuk		
Posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	– ochrana před nadměrným hlukem, vliv na životní prostředí a zdraví člověka		Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu. Rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností. Změří elektrický proud a napětí.	**ELEKTRICKÝ PROUD** – jednoduchý elektrický obvod a jeho prvky – rozvětvený elektrický obvod – vodiče elektrického proudu a izolanty – elektrický a elektrické napětí, zdroje – magnetické pole elektrického proudu – měření elektrického proudu a napětí – elektrický odpor – elektrická práce – elektrická energie, výkon elektrického proudu	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí	„Energeticky úsporné spotřebiče“ - miniprojekt
Žák využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí.	**ELEKTROMAGNETICKĚ JEVY** – co už víme o magnetech a magnetickém poli – magnetické pole cívky s proudem – elektromagnet – stejnosměrný elektromotor – elektromagnetická indukce		
Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí.	**STŘÍDAVÝ PROUD A TRANSFORMÁTORY** – vznik střídavého proudu – transformátory – rozvodná elektrická síť	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí	„Energie, zdroje a my“ - miniprojekt
Rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností.	**VEDENÍ ELEKTRICKÉHO PROUDU V KAPALINÁCH A PLYNECH** – elektrický proud v kapalinách – elektrický proud v plynech **BEZPEČNÉ ZACHÁZENÍ S EL. ZAŘÍZENÍMI** – elektrické spotřebiče v domácnosti – ochrana před úrazem elektrickým proudem		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Fyzika
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností. Zapojí správně polovodičovou diodu.	**VEDENÍ ELEKTRICKÉHO PROUDU V POLOVODIČÍCH** – typy polovodičů a jejich vlastnosti – polovodiče typu N a P – polovodičová dioda – dioda jako usměrňovač – další součástky s jedním přechodem PN		
Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.	**JADERNÁ ENERGIE** – atom – atomová jádra – izotopy a nuklidy – radioaktivita – využití jaderného záření – řetězová jaderná reakce – jaderný reaktor – jaderná energetika – ochrana před zářením – vzájemné přeměny různých forem energií – obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá	„Jaderná energetika – světová zhouba či naděje?“ – práce s informačními zdroji, kritické čtení, problémové vyučování Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	**ZEMĚ A VESMÍR** – Sluneční soustava – naše Galaxie – vesmír		

5.6.2 CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět *Chemie* je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Žáci se v tomto předmětu učí porozumět zákonitostem přírodních procesů z hlediska jejich chemické podstaty. Činnostním a badatelským charakterem výuky se žáci seznamují se základními chemickými pojmy a zákonitostmi. Postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí.

Vyučovací předmět *Chemie* obsahuje tyto tematické okruhy: *Pozorování, pokus a bezpečnost práce*, kde jsou žáci seznamováni se základními pravidly bezpečné práce v chemické laboratoři; okruh *Směsi,* který je zaměřen např. na třídění směsí, metody oddělování složek směsí a na výpočty složení roztoků; okruh *Částicové složení látek* učí žáky používat pojmy atom a molekula; okruh *Chemické reakce* je zaměřen na práci s chemickou rovnicí a aplikaci zákona zachování hmotnosti; okruh *Anorganické sloučeniny* seznamuje žáky s vlastnostmi a použitím vybraných prakticky významných oxidů, halogenidů, kyselin, hydroxidů, sulfidů a solí; okruh *Organické sloučeniny* vede žáky k ucelenému pohledu na svět organické chemie, od základních uhlovodíků přes deriváty uhlovodíků až po bílkoviny, tuky a cukry a jejich vliv na člověka a prostředí; okruh *Chemie a společnost* učí žáky zhodnotit využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi.

Předmětem *Chemie* prolíná průřezové téma E*nvironmentální výchova,* rovněž je realizována *Mediální výchova*. Předmět *Chemie* se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po 2 hodinách týdně. Výuka probíhá v odborné učebně.

Ve vyučovacím předmětu *Chemie* jsou rozvíjeny základní myšlenky strategie školy. Dále využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí tyto strategie:

Kompetence k učení

- Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry.
- Podněcujeme žáky k tomu, aby aplikovali získané vědomosti v nových souvislostech.
- Učíme žáky využívat správnou terminologii, symboliku a znaky.

Kompetence k řešení problémů

- Rozvíjíme u žáků schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- Vedeme žáky k hledání odpovědi na otázky „Jak?“, „Proč?“
- Učíme žáky nebát se problémů

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k přesnému logicky uspořádanému vyjadřování
- Dbáme na provádění záznamu a výsledku zjištění
- Podněcujeme žáky k argumentaci
- Vytváříme příležitost pro komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- Podněcujeme žáky k efektivní spolupráci s druhými při řešení daného úkolu
- Vedeme žáky k pomoci méně zdatným spolužákům
- Podporujeme žáky, aby se nebáli přijmout kritiku a řešit ji
- Motivujeme žáky, aby se nebáli vyslovit svůj názor

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k zodpovědnému rozhodování podle dané situace
- Učíme žáky dle svých možností poskytnout první pomoc
- Učíme žáky chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- Motivujeme žáky k tomu, aby se rozhodovali v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k bezpečnému používání nástrojů a vybavení
- Podněcujeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků
- Motivujeme žáky přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality a funkčnosti, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých

Kompetence digitální

- Vedeme žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí
- Vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi
- Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním
- Seznamujeme žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Chemie
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Určí společné a rozdílné vlastnosti látek.	Vlastnosti látek (hustota, rozpustnost, vodivost).		
Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí.	Zásady bezpečné práce (v laboratoři i v běžném životě). Nebezpečné látky a přípravky (H-věty, P-věty, piktogramy).		Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
Rozlišuje směsi a chemické látky.	Směsi a chemické látky.		
Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení.	Hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku.		
Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek směsí v praxi.	Směsi (oddělování složek směsí).		
Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu.	Voda (destilovaná, pitná, odpadní). Výroba pitné vody, čistota vody. Vzduch (složení, čistota ovzduší, ozónová vrstva).	EV – základní podmínky života	Úprava vody v našem městě – návrhy, diskuze.
Používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech.	Částicové složení látek (atomy, molekuly, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony).		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	Prvky (názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků). Periodická soustava prvků (protonové číslo, skupiny a periody v PSP, periodický zákon). Vlastnosti a použití vybraných prvků. Chemické sloučeniny (chemická vazba).		
Rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí	Chemické reakce (chemické rovnice).		
Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu.	Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí.		
Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.	Oxidy (názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů). Kyseliny a hydroxidy (kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů). Soli kyslíkaté a nekyslíkaté (vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů).	EV – základní podmínky života (oxidy)	Beseda „Vliv kyselých dešťů na ekosystém“.
Orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi.	pH kyselin a zásad. Neutralizace. Bezpečnost práce v chemické laboratoři.		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Chemie
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.	Oxidy (názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů). Kyseliny a hydroxidy (kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů). Soli kyslíkaté a nekyslíkaté (vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů).		Návaznost na 8. ročník.
Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu.	Faktory ovlivňující rychlost chemické reakce. Redoxní děje.		Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.	Uhlovodíky (příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a arenů).		
Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy.	Paliva (ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva).		Dopravní výchova
Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.	Deriváty uhlovodíků (příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin).		
Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů.	Přírodní látky (zdroje, vlastnosti a příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů).		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi.	Chemický průmysl v ČR (výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze).	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí + MEV- interpretace vztahu mediálních sdělení + kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	„Ekologické katastrofy – fakta a fámy“ – práce s mediálními sděleními (noviny, časopisy, internet, televize …) + rozbor (MEV + EV) Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe.	Hořlaviny. Hasicí přístroje.		Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivem na životní prostředí a zdraví člověka.	Průmyslová hnojiva. Tepelně zpracovávané materiály (cement, vápno, sádra, keramika). Plasty a syntetická vlákna. Detergenty a pesticidy, insekticidy. Léčiva a návykové látky.		Dopravní výchova

5.6.3 PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Přírodopis* je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Předmět umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Rozvíjí dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat přírodní jevy. Učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky a hledat na ně odpovědi.

Vyučovací předmět *Přírodopis* obsahuje tyto tematické okruhy: *Obecná biologie a genetika*, jehož obsahem jsou základní projevy a podmínky života a základy genetiky; *Biologie hub* seznamuje žáky např. s nejznámějšími jedlými i jedovatými houbami; *Biologie rostlin* je zaměřena na morfologii, anatomii a systém rostlin; *Biologie živočichů* seznamuje žáky se stavbou a funkcí jednotlivých částí těla a se systémem živočichů; *Neživá příroda* je zaměřena zejména na vznik a stavbu Země, nerosty a horniny, vznik a vývoj života na Zemi; *Základy ekologie* seznamuje žáky např. se základními ekologickými pojmy a vlivem člověka na okolí, poznatky z této i ostatních oblastí jsou uplatňovány při pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody; *Praktické poznávání přírody*, jehož obsahem jsou zejména praktické metody poznávání přírody.

Předmětem prolínají následující průřezová témata: *Environmentální výchova*, *Multikulturní výchova*. Předmět *Přírodopis* je vyučován 2 hodiny týdně v 6., 7. a 9. ročníku a 1 hodinu týdně v 8. ročníku. Výuka probíhá v odborné učebně.

Ve vyučovacím předmětu Přírodopis jsou rozvíjeny základní myšlenky strategie školy. Dále využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí tyto strategie:

Kompetence k učení

- Podněcujeme žáky k tomu, aby aplikovali získané vědomosti v nových souvislostech
- Učíme žáky využívat správnou terminologii, symboliku a znaky
- Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry

Kompetence k řešení problémů

- Rozvíjíme u žáků schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- Vedeme žáky k hledání odpovědi na otázky „Jak?“, „Proč?“
- Učíme žáky nebát se problémů

Kompetence komunikativní

- Dbáme na provádění záznamu a výsledku zjištění
- Vedeme žáky k přesnému logicky uspořádanému vyjadřování
- Podněcujeme žáky k argumentaci
- Vytváříme příležitost pro komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- Podporujeme žáky, aby se nebáli přijmout kritiku a řešit ji
- Podněcujeme žáky k efektivní spolupráci s druhými při řešení daného úkolu
- Vedeme žáky k pomoci méně zdatným spolužákům
- Motivujeme žáky, aby se nebáli vyslovit svůj názor

Kompetence občanské

- Učíme žáky chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, vedeme je k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku
- Vedeme žáky k zodpovědnému rozhodování podle dané situace
- Učíme žáky dle svých možností poskytnout první pomoc
- Motivujeme žáky k tomu, aby se rozhodovali v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

- Motivujeme žáky přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality a funkčnosti, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých
- Vedeme žáky k bezpečnému používání nástrojů a vybavení
- Podněcujeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků

Kompetence digitální

- Vedeme žáky ke kritickému vyhledávání informací o pozorovaných a zkoumaných organismech a k porovnávání vyhledaných informací s informacemi v dalších online zdrojích
- Rozvíjíme dovednost žáků analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry
- Vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi
- Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání spojené s využíváním převzatých zdrojů

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Přírodopis
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje živočichů.	Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam.		
Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	Viry a bakterie (výskyt, význam a praktické využití).		
Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	Houby bez plodnic a s plodnicemi. Konzumace a první pomoc při otravě houbami. Lišejníky (výskyt a význam).		
Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů.	Systém rostlin (poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas a mechorostů).		
Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla (živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jedno a mnohobuněčné)		
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti.	Pohlavní a nepohlavní rozmnožování.		
Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Vývoj, vývin a systém živočichů (významní zástupci jednotlivých skupin živočichů: prvoci, bezobratlí – žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci).		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	Projevy chování živočichů.		
Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	Ochrana přírody a životního prostředí (globální problémy a jejich řešení, chráněná území).	EV – vztah člověka k prostředí	Exkurze OZO (odvoz a zpracování odpadů)
Aplikuje praktické metody poznávání přírody	Praktické metody poznávání přírody (pozorování lupou, mikroskopem)		Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce	Pravidla bezpečné práce.		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Přírodopis
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů	Základní struktura života (buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné).		
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	Pohlavní a nepohlavní rozmnožování, dělení buňky.		
Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin.	Vnější a vnitřní stavba těla strunatců (kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci).		
Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	Stavba rostlinného těla. Stavba a význam jednotlivých částí těla semenných rostlin.		
Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	Základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu a rozmnožování.		
Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	Systém rostlin (poznávání a zařazování vybraných zástupců výtrusných a semenných rostlin). Význam rostlin a jejich ochrana.		
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	Organismy a prostředí (vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím).		
Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	Vztahy mezi organismy, populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce).	EV – základní podmínky života	Hra „Potravinový řetězec“
Aplikuje praktické metody poznávání přírody Dodržuje pravidla bezpečné práce	Praktické metody poznávání přírody (mikroskop, určovací klíče a atlasy, herbář). Pravidla bezpečné práce.		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Přírodopis
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	Anatomie a fyziologie (stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy: soustava opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, rozmnožovací, řídící, vyšší nervová činnost).	MUV – etnický původ	„Já, člověk - co nás spojuje a co odlišuje“ - problémové vyučování Rodinná a sexuální výchova
Objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	Ontogeneze člověka (soustava pohlavní, vývin od embrya až do stáří).		Rodinná a sexuální výchova
Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	Nemoci a prevence (příčiny, příznaky, prevence chorob, postupy léčení běžných nemocí, epidemie).		Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí Rodinná a sexuální výchova
Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	Fylogeneze člověka.		Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	Dědičnost a proměnlivost organismů (podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení).		
Dodržuje zásady bezpečné práce	Pravidla bezpečné práce.		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Přírodopis
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam. Systém živočichů.		
Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Vývoj, vývin a systém savců.		
Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Rozšíření a význam živočichů v přírodě (hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva).		Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	Bezpečnost práce v odborné učebně. Pravidla práce s živým a neživým materiálem.		
Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	Země (vznik a stavba). Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi. Vnější a vnitřní geologické děje (příčiny a důsledky). Půdy (složení, vlastnosti, význam).	EV – základní podmínky života	„Člověk a půda“ - miniprojekt
Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	Nerosty a horniny (vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků).		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	Podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka. Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi.		Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
Na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému.	Organismy a prostředí. Rovnováha v ekosystému.		
Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	Základy dědičnosti. Dědičnost a proměnlivost organismů.		

5.6.4 ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Zeměpis* je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. *Zeměpis* v návaznosti na *Prvouku* a *Vlastivědu* obohacuje celkový vzdělanostní rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí v blízkém území místní krajiny, místní oblasti, na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k jejich přírodnímu i společenskému prostředí.

Vědomosti, dovednosti či postoje získané v rámci této vzdělávací oblasti mají především ambice být v přímém vztahu k reálnému životu. Vyučovací činnosti jsou směřovány k podněcování zájmu o další činnosti a bádání. Učení v souvislostech napomáhá lepšímu chápání celistvosti světa a stává se tak přirozenou cestou k celoživotnímu vzdělávání se. Jde především o poznání podstaty existence člověka na Zemi.

Předmět zahrnuje 7 tematických okruhů. Prvním z nich je okruh *Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie*, v němž se žáci věnují organizaci a hodnocení geografických informací a zdrojů dat, používáním základních geografických, topografických a kartografických terminologií, vytváření a využívání schémat a map pro orientaci v regionech. Okruh *Přírodní obraz Země* studuje problematiku postavení Země ve Vesmíru a jeho srovnání s ostatními tělesy Sluneční soustavy, zabývá se tvarem planety Země a vyhodnocením důsledků pohybu Země na život lidí a organismů. V okruhu *Regiony světa* se žáci seznamují se světadíly, oceány a makroregiony světa. Vyhledávají údaje na mapách, porovnávají a hodnotí polohu jednotlivých prvků, určují rozlohu, poznávají přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry ve vybraných regionech světa, zabývají se změnami v nich. Okruh *Společenské a hospodářské prostředí* obsahuje témata týkající se světové populace, lidských sídel a světového hospodářství. V okruhu *Životní prostředí* žáci porovnávají krajiny pevninské části, věnují se konkrétním příkladům přírodních a kulturních krajinných složek a prvků. Předmětem zkoumání okruhu *Česká republika* je místní region - přírodní poměry, zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky, specifika jejich krajů. Okruh *Terénní geografická výuka, praxe a aplikace* umožňuje žákům zvládnout základy topografie, získat a aplikovat dovednosti orientace v terénu, uplatňovat zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě.

Předmět zahrnuje tato průřezová témata: *Multikulturní výchovu, Environmentální výchovu a Výchovu k myšlení v evropských a globálních souvislostech.* Předmět *Zeměpis* je vyučován 2 hodiny týdně v 6. až 8. ročníku, v 9. ročníku 1 hodinu týdně. Výuka probíhá v odborné učebně a kmenových třídách.

Vzdělávací obor *Zeměpis* je od školního roku 2021/22 vyučován v některých třídách na 2. stupni částečně v anglickém jazyce, prostřednictvím metody CLIL. Tento způsob výuky je realizován pouze v těch skupinách a třídách, ve kterých působí vyučující vybavení požadovanými jazykovými kompetencemi. Vše se odvíjí od aktuální personální situace v konkrétním školním roce.

Strategie předmětu rozvíjí základní myšlenky strategie školy. Pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využíváme ve vyučovacím předmětu tyto strategie:

Kompetence k učení:

- připravujeme a učíme žáky k odpovědnosti za své vzdělání a motivujeme je na přípravu k celoživotnímu učení
- podněcujeme žáky k samostatné tvorbě, tvořivosti a trpělivosti
- ukazujeme žákům jak vyhledávat, zpracovávat, rozlišit podstatné od méně podstatného, používat a aplikovat potřebné informace v literatuře a na internetu
- podporujeme u žáků aplikaci získaných vědomostí v nových souvislostech
- seznamujeme žáky, jak využívat správnou terminologii, znaky a symboliku

Kompetence k řešení problémů:

- rozvíjíme u žáků logické myšlení a trpělivost
- napomáháme a s žáky řešíme situace, které vznikají při vyučování i mimo něj
- vedeme žáky k vlastní kritice, ke správnému řešení problémů
- podporujeme netradiční a originální způsoby řešení a týmovou práci

Kompetence komunikativní:

- podporujeme výstižné vyjadřování se v ústním a písemném projevu
- vedeme žáky k aktivní diskusi, umožňujeme zapojení se do diskuse
- vytváříme pravidla oboustranné komunikace mezi žáky a učitelem
- dbáme na to, aby žáci své myšlenky a názory uváděli v souvislostech a logickém sledu

Kompetence sociální a personální:

- podporujeme skupinovou práci, a vedeme k uvědomělému přijímání rolí ve skupinách
- učíme žáky diskutovat, vyslovovat vlastní názor, být sebekritický, přijímat kritiku
- napomáháme žákům k utváření si vlastního pozitivního názoru o sobě samém
- rozvíjíme u žáků efektivní diskusi
- vytváříme spolu s kolektivem třídy pozitivní třídní klima

Kompetence občanské:

- rozvíjíme u žáků schopnost cítění s jinými osobami, mladšími, nemocnými, předcházet násilí a negativním jevům v okolí školy a ve své rodině
- rozvíjíme u žáků uvědomění si nutnosti chránit si své zdraví, zdraví ostatních, dodržování zdravého životního stylu, znát základy první pomoci
- podněcujeme žáky k diskusi o ochraně životního prostředí, o nebezpečí užívání návykových látek a jejich škodlivosti
- seznamujeme žáky s jinými zvyklostmi, kulturou a zvláštnostmi jiných národů
- snažíme se u žáků rozvíjet vztah ke kulturním památkám, uměleckým dílům a pochopit význam kulturního dědictví

Kompetence pracovní:

- rozvíjíme u žáků pozitivní vztah k vlastní tvorbě, práci a učení
- učíme žáky nebát se změn v jiném pracovním prostředí, adaptovat se, rozvíjet jeho aktivity, případně uskutečňovat žákův podnikatelský záměr a vést ho k realizaci
- vedeme žáky k tomu, aby získané znalosti a zkušenosti využili v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- učíme žáky, co je podstatné, co je riziko a cíl podnikání

Kompetence digitální:

- vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy;
- seznamujeme žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými geografickými reáliemi;
- klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě
- podporujeme žáky v tom, aby efektivně využívali vybrané digitální informační technologie v běžném životě pro orientaci v geografických reáliích
- vedeme žáky k činnostem s digitálními technologiemi využívajícími digitální mapy, vybrané produkty dálkového průzkumu Země, satelitního a leteckého snímkování krajin pro orientaci v terénu, pozorování, zobrazování a hodnocení prostředí
- podporujeme žáky v používání digitálních technologií pro objevování problémů, pro jejich řešení
- vedeme žáky k zodpovědné výstavbě a správě digitální identity, k dodržování základních bezpečnostních pravidel, k respektování autorských práv

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Zeměpis
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	Geografická kartografie a topografie, glóbus a mapa, měřítko glóbu, zeměpisná síť.		
Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	Komunikační geografický a kartografický jazyk, pojmy, základní topografické útvary. Zeměpisné souřadnice, obsah plánů a map, orientace plánů a map ke světovým stranám, měřítko map, přepočet vzdáleností, práce s atlasem Terénní geografická výuka, určování hlavních a vedlejších světových stran, jednoduché panoramatické náčrty krajiny, situační plány		
Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	Topografické a kartografické pojmy, sítě, povrchy, ohniska, uzly, čas, časová pásma, datová hranice, smluvený čas – aplikace v terénu		
Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu;	Krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry		
Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života, živelné pohromy, opatření, chování		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	Pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů, práce s turistickou mapou, místní krajina Přírodní obraz Země – Planeta Země Země jako vesmírné těleso, tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, roční období, sluneční soustava, vývoj poznání o Vesmíru		
Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	Obecný fyzický zeměpis, krajinná sféra a její základní části, přírodní sféra, složky a prvky přírodní sféry, význam jednotlivých přírodních složek na Zemi		
Porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	Společenská a hospodářská sféra, litosféra, hydrosféra, dno oceánu, zemětřesení, sopečná činnost, vznik pohoří, zvětrávání, povrch Země jako výsledek působení přírodních činitelů		
Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	Systém přírodní sféry na planetární úrovni, geografické pásy, geografická (šířková) pásma, pedosféra, atmosféra, krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin		
	Systém přírodní sféry na regionální úrovni, biosféra, přírodní oblasti - tropické lesy, savany, pouště, stepi atd., život ve vodách oceánu, výškové stupně v krajině, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí	EV – ekosystémy	Ekosystémy - referáty - seminární práce - zpracování mapky s popisky
Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa, srovnává jejich postavení	Zeměpis světadílů a oceánů – Afrika, Austrálie, Oceánie, Indický, Tichý oceán, Antarktida, polární oblasti, poloha, rozloha, členitost, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, přírodní zdroje, obyvatelstvo, hospodářství	VMEGS – objevujeme Evropu a svět	„Letem světem napříč Zeměkoulí„ (referáty, prezentace žáků + společné zamyšlení nad nimi – souhrnné opakovaní celku)

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Zeměpis
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	Zeměpis světadílů Ameriky, Asie Atlantský, Severní ledový oceán, světové oceány Antarktida Amerika – fyzicko-geografická sféra, Amerika – socioekonomická sféra, regionalizace, Amerika – charakteristika států		
Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států	Eurasie – poloha, rozloha, reliéf, podnebí, vodstvo Vegetační pásy a živočišstvo Obyvatelstvo, hospodářství		
Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla; Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů statistických a dalších informačních zdrojů	Asie – fyzicko-geografická a socioekonomická sféra Asie – regionalizace, státy Asie – charakteristika		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Zeměpis
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Porovnává státy světa na základě podobných a odlišných znaků; porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry	Evropa – fyzickogeografická a socioekonomická sféra Evropa – regionalizace, státy, charakteristika	MUV – kulturní diference, etnický původ, multikulturalita	Jsem Evropan (společné a rozdílné znaky, soutěže a hry)
Vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy; Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	Vývoj území našeho státu, přírodní poměry České republiky, Česká republika na mapách, poloha v zeměpisné síti, relativní geografická poloha		
Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	Geografická poloha, rozloha, členitost povrchu, rozmístění hospodářských činností v České republice, doprava, dopravní spojení ČR se světem, služby pro obyvatele, vzdělání, věda, rekreace, obchod se světem		
Lokalizuje na mapách, jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	Rozmístění obyvatelstva a sídelní poměry České republiky Oblasti České republiky – regiony České republiky Zajímavosti přírodní, kulturní, hospodářské	MUV – kulturní diference, etnický původ, multikulturalita	Jsem občan ČR – z pohledu národnostních menšin (prezentace, referáty a diskuze nad informacemi, zamyšlení nad problémy)
Uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	Česká republika ve světě a v Evropě Místní regiony České republiky	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá. Objevujeme Evropu a svět. Jsme Evropané.	Český občan a ČR ve světě – na co jsme hrdí a na co ne (význačné počiny a osobnosti naší země, průmysl, kultura, věda, sport, aj.) – analýza a úvahy

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Zeměpis
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	Nové státy na mapě světa, státní hranice a typy států podle polohy, rozlohy, lidnatosti. Globální problémy lidstva		
Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	Člověk a jeho svět, obyvatelstvo, stát a lidská sídla		
	Geografické informace, zdroje a zpracování dat, kartografie a topografie		
Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	Státy podle hospodářské úrovně, cestovní ruch, služby obyvatelstvu		
Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	Rozmístění obyvatelstva na světě, růst obyvatelstva světa a zajištění jeho výživy, stěhování obyvatelstva, změny v zaměstnanosti, rasy, národy, jazyky, náboženství		
Porovná státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	Mezinárodní organizace politické, bezpečnostní a hospodářské seskupení, spolupráce zemí světa, administrativní členění státu, státní zřízení a formy vlády, demokratické a diktátorské systémy politické moci	VMEGS - Objevujeme Evropu a svět	„Země pod lupou“ – srovnání politických a hospodářských systémů, úloha mezinárodních organizací - miniprojekt
Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	Krajina a životní prostředí, krajinotvorní činitelé a krajinotvorné procesy, složky krajiny a životního prostředí		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	Světové hospodářství – zemědělství, rybolov, lesní a vodní hospodářství		
Porovná předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	Průmysl, doprava a spoje, znečišťování atmosféry		
Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	Typy krajin, společensko-hospodářské vlivy na krajinu a životní prostředí, vliv člověka na krajinu v minulosti a v současnosti		
Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů	Průmysl a jeho vliv na krajinu a životní prostředí, urbanizace a její vliv na krajinu a životní prostředí, vliv na živé organismy		
Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Změny povrchu a celkového vzhledu krajiny, eroze půdy, ovlivňování vod a vodního režimu v krajině, poškozování zemědělských půd, pesticidy	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí	Krajina a ekologie - film k dané tématice, beseda o filmu, současnost a budoucnost - diskuze

5.7 Vzdělávací oblast Umění a kultura

5.7.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

V etapě základního vzdělávání je předmět *Hudební výchova* zařazen do vzdělávací oblasti Umění a kultura. Předmět umožňuje žákům prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností aktivní a tvořivý styk s hudbou. Přispívá k celkovému utváření osobnosti, rozvíjí hudební schopnosti, dovednosti, návyky dětí a podněcuje v nich všestrannou hudební aktivitu. Přispívá k rozvoji hudebnosti žáků v oblasti sluchových, rytmických, pěveckých, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových dovedností. Podněcuje rozvoj tvořivosti a fantazie žáků, dává prostor pro nácvik kultivace jejich projevu, přispívá k pochopení hudebního umění jako prostředku komunikace, pěstuje v žácích porozumění hudebnímu umění, umožňuje jim získat základní představu o postavení české hudby v rámci Evropy i celého světa.

Výuka na 1. stupni zahrnuje *vokální činnosti* (práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu), *instrumentální činnosti (*hra na hudební nástroje a jejich využívání při reprodukci a produkci), *hudebně pohybové činnosti (*ztvárnění hudby pohybem) a *poslechové činnosti* (aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů). V 1. – 3. ročníku se žáci seznamují s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního umění, učí se s nimi tvořivě pracovat a užívat je k sebevyjádření. Ve 4. – 5. ročníku žáci poznávají základní zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Do předmětu *Hudební výchova* jsou na 1. stupni zařazeny okruhy průřezových témat: *Osobnostní a sociální výchova* a *Multikulturní výchova*.

Výuka předmětu je v 1. - 5. ročníku realizována 2 hodinami týdně ve třídách s rozšířenou výukou hudební výchovy a 1 hodinou týdně ve třídách s rozšířenou výukou výtvarné výchovy. Probíhá v odborných učebnách hudební výchovy, žáci se rovněž účastní různých koncertů a kulturních vystoupení, zapojují se do školních projektů.

Strategie předmětu rozvíjí základní myšlenky strategie školy. Dále využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí tyto strategie:

Kompetence k učení

- nahlížíme na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa
- vyhledáváme a třídíme informace
- získané znalosti propojujeme do souvislostí, využíváme zkušeností a poznatky z jiných předmětů
- používáme odbornou terminologii
- nalézáme souvislosti mezi získanými poznatky a využitím v praxi

Kompetence k řešení problému

- vedeme žáky k samostatnému rozpoznávání problémů a ke správným způsobům jejich řešení
- učíme žáky kritickému myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastního hudebního projevu
- s chybou žáka pracujeme jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vyhledáváme vazby mezi jednotlivými druhy umění

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vnímání mimojazykového vyjadřování a k jeho využívání
- rozvíjíme dovednosti důležité pro vedení dialogu nebo diskuse
- při práci ve skupině vyjadřujeme vlastní názor a vhodnou formou ho obhajujeme
- pracujeme na úkolech, při kterých žáci mohou spolupracovat

Kompetence sociální a personální

- poznáváme a dodržujeme pravidla slušného chování
- zajímáme se o názory druhých, tolerujeme odlišné pohledy na věc
- respektujeme a dodržujeme pravidla týmové práce, učíme se efektivně spolupracovat s druhými a svou činností kladně ovlivňujeme výslednou kvalitu práce týmu
- učíme se objektivnímu přístupu při hodnocení svojí práce i práce ostatních, chápeme odlišné kvality svých spolužáků
- rozvíjíme dobré mezilidské vztahy ve škole i mimo ni na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi
- vytváříme potřebu žáků pohybovat se v estetickém prostředí a rozvíjet svůj hudební vkus

Kompetence občanské

- poznáváme naše kulturní tradice, vážíme si jich a chráníme je
- respektujeme přesvědčení druhých lidí, odmítáme hrubost a útlak, snažíme se vcítit se do situace jiných

- aktivně se zapojujeme do kulturního dění školy, města, regionu
- sledujeme současnou hudební scénu, a to jak v oblasti hudby klasické, tak i populární
- vytváříme potřebu žáků navštěvovat divadelní představení, koncerty a další kulturní akce

Kompetence pracovní

- vedeme žáky ke správné technice hry na hudební nástroje a péči o ně
- vytváříme pozitivní vztah k hudbě a k různým hudebním činnostem
- soustředíme se na pracovní výkon a dodržujeme vymezená pravidla
- osvojujeme si jednotlivé hudební dovednosti, zvládáme hru na různé hudební nástroje

Kompetence digitální

- vedeme žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů
- motivujeme žáky k prezentaci hudby prostřednictvím digitálních technologií

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 1. – 3.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
zpívá v jednohlase	Získávání pěveckých dovedností (dýchání, výslovnost, dynamika, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu). Hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu.		
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	Hudební hry „Na ozvěnu“, „Na tělo“, „Na otázku a odpověď“, „Rytmické (melodické) dialogy“…- tleskání, pleskání, dupání, luskání… Rytmické a melodické hádanky. Rytmický a melodický doprovod říkadel.	OSV – Rozvoj schopností poznávání. + Seberegulace a sebeorganizace. (1., 2., 3. ročník)	Krátká cvičení a hry pro rozvoj pozornosti, sebekontroly, sebeovládání, schopnosti soustředění, posílení hudební paměti (rytmická a melodická ozvěna, …)
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře; vybere z nabízených způsobů hudební doprovody lidových a umělých písní na akustické i elektronické nástroje (Orffův instrumentář, kytara, klavír keyboard) nebo vytvořené v hudebních aplikacích	Pojmenování a použití elementárních hudebních nástrojů. Hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje.		
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	Taktování, pohybové hry, pohybová štafeta, bezprostřední pohybové reakce, pohybová improvizace, pohybové dotvoření říkadel. Estetizace pohybu – držení těla, chůze, pochod, pantomima pohybový (tanečně - pohybový) doprovod znějící hudby, relaxace.	OSV – Kreativita. (1., 2., 3. ročník)	„Hudba v pohybu“ - pohybová a taneční cvičení pro rozvoj kreativity a schopnosti improvizace na hudbu
		OSV – Komunikace (1., 2., 3. ročník)	„Řekněme to pantomimou“ - neverbální sdělení a komunikace hrou

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	Zvuk x tón, melodie, hudební kontrasty. Vlastnosti tónů (melodie) – délka, síla, barva, výška dynamika p, f, mf. Výrazové prostředky v hudbě.		
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, chápe roli posluchače	Hudební styly a žánry. Hudba vážná, lidová a umělá.		
orientuje se v jednoduchém zápisu skladby	Notová osnova, nota a pomlka celá, půlová, čtvrťová, osminová, houslový klíč, hudební abeceda.		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 4. – 5.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	Získávání pěveckých dovedností (zásady dýchání a zdravého tvoření tónu), výslovnost, dynamika, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu. Hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu. Dvojhlas a vícehlas - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. Vokální improvizace, hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď apod.).		
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not z dostupných zdrojů vybere vhodnou aplikaci pro vlastní hudební tvorbu a případně zrealizuje svůj hudební nápad	Orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce		
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní doprovodí píseň na dostupném elektronickém nástroji, například hraním prodlevy či basových tónů označených učitelem na klaviatuře elektronického nástroje	Hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře.		
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, hudební formy – píseň, pochod, valčík, menuet aj.		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace vytvoří předehru, mezihru či dohru k vybrané písni za pomoci dostupných hudebních nástrojů či za pomoci dostupných hudebních aplikací	Improvizace jednoduchého hudebního doprovodu (zdůraznění těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď).	MUV – Kulturní diference (4. ročník)	„Písně letem světem“ - hádanky, soutěže, hudební ukázky, … - poslech a diskuze
rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků	Vlastnosti tónu (délka, síla, barva, výška), souzvuk, akord. Hudební výrazové prostředky, rytmus, melodie, harmonie, barva, zvukomalba. Metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudbě. Slovní interpretace poslouchané hudby. Hudební teorie.		
ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	Taktování, pohybový doprovod znějící hudby (dvoudobý, třídobý, čtyřdobý takt; taneční hry se zpěvem; jednoduché lidové tance). Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby (pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků). Orientace v prostoru (utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách).	OSV – Kreativita; Komunikace. (4. + 5. ročník)	„Hudba v pohybu“ - pohybová a taneční cvičení pro rozvoj kreativity a schopnosti improvizace na hudbu „Řekněme to pantomimou“ - neverbální dělení a komunikace hrou

Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební výchova – 2. stupeň

Také na 2. stupni *Hudební výchova* vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. Hudební činnosti rozvíjejí celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými. Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řade je mu dána příležitost interpretovat hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. *Instrumentální činnosti spočívají ve* hře na hudební nástroje, jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Při *Hudebně poslechových činnostech* se žáci snaží o ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest. Při *Poslechových činnostech* jde o aktivní vnímání znějící hudby, žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Vzdělávání v oboru *Hudební výchova* směřuje k:

- vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit
- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
- pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností
- rozvoji žákovy osobnosti, jeho celkové hudebnosti a hudebního vkusu

Do předmětu *Hudební výchova* na 2. stupni jsou zařazena tato průřezová témata: *Osobnostní a sociální výchova* a *Multikulturní výchova.*

Výuka předmětu je v 6. - 9. ročníku realizována 2 hodinami týdně ve třídách s rozšířenou výukou hudební výchovy a 1 hodinou týdně ve třídách s rozšířenou výukou výtvarné výchovy. Výuka probíhá v odborných učebnách hudební výchovy. Formy a metody práce jsou dány charakterem učiva a cílů vzdělávání. Do výuky je zařazováno skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, jsou realizovány žákovské projekty, žákům je umožněno prezentovat se formou individuálních či kolektivních výstupů jak ve škole, tak i na mimoškolních koncertech a jiných kulturních akcích.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu Hudební výchova navazují na obecné strategie školy, využívají specifika vzdělávací oblasti Umění a kultura. Pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí v hudební výchově používáme tyto strategie:

Kompetence k učení:

- nahlížíme na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa
- vyhledáváme a třídíme informace
- získané znalosti propojujeme do souvislostí, využíváme zkušeností a poznatky z jiných předmětů
- používáme odbornou terminologii
- nalézáme souvislosti mezi získanými poznatky a využitím v praxi
- vnímáme umělecké slohy a hudební díla v jejich historickém kontextu

Kompetence k řešení* problémů*:

- vedeme žáky k samostatnému rozpoznávání problémů a ke správným způsobům jejich řešení
- učíme žáky kritickému myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastního hudebního projevu
- s chybou žáka pracujeme jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vyhledáváme vazby mezi jednotlivými druhy umění a na základě podobnosti jejich znaků

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme dovednosti důležité pro vedení dialogu nebo diskuse
- při práci ve skupině vyjadřujeme vlastní názor a vhodnou formou ho obhajujeme
- pracujeme na úkolech, při kterých žáci mohou spolupracovat

Kompetence sociální a personální

- poznáváme a dodržujeme pravidla slušného chování
- zajímáme se o názory druhých, tolerujeme odlišné pohledy na věc
- respektujeme a dodržujeme pravidla týmové práce, učíme se efektivně spolupracovat s druhými a svou činností kladně ovlivňujeme výslednou kvalitu práce týmu
- učíme se objektivnímu přístupu při hodnocení svojí práce i práce ostatních, chápeme odlišné kvality svých spolužáků
- rozvíjíme dobré mezilidské vztahy ve škole i mimo ni na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi
- vytváříme potřebu žáků pohybovat se v estetickém prostředí a rozvíjet svůj hudební vkus

Kompetence občanské

- poznáváme naše kulturní tradice, vážíme si jich a chráníme je
- respektujeme přesvědčení druhých lidí, odmítáme hrubost a útlak, snažíme se vcítit se do situace jiných

- aktivně se zapojujeme do kulturního dění školy, města, regionu
- sledujeme současnou hudební scénu, a to jak v oblasti hudby klasické, tak i populární
- vytváříme potřebu žáků navštěvovat divadelní představení, koncerty a další kulturní akce

Kompetence pracovní

- vytváříme pozitivní vztah k hudbě a k různým hudebním činnostem
- soustředíme se na pracovní výkon a dodržujeme vymezená pravidla
- osvojujeme si jednotlivé hudební dovednosti, zvládáme hru na různé hudební nástroje

Kompetence digitální

- umožňujeme žákovi aktivně a smysluplně využívat elektronické hudební nástroje, digitální aplikace i dostupné programy jako nástroje pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- dáváme příležitost žákům prezentovat hudbu a hudební zvukové projekty prostřednictvím digitálních technologií
- žáci mají možnost vyhledávat a sdílet inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 6. – 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.	Rozšiřování hlasového rozsahu, rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti. Píseň lidová – umělá. Individuální a společné vokálně instrumentální aktivity.		
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně.	Hlasová hygiena, mutace, technika zpěvu – hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti např. transpozicí melodie do jiných tónin.		
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, zahraje jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	Hra na jednoduché nástroje z Orffova instrumentáře, improvizace jednoduchých i složitějších rytmicko-melodických doprovodů k písním. Poznávání hudebních nástrojů – rozdělení do skupin.		
orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje	Notový záznam, vývoj notace v dějinách hudby, partitura.		
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě.	Pohybové vyjádření hudby - taneční kroky, pantomima, pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby. Orientace v prostoru. Zvládnutí některých tanců (polka, valčík aj.).		
orientuje se v proudu znějící hudby	Slovní analýza hudební skladby pomocí užití správně zvolené hudební terminologie.		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období.	Hudební dílo a jeho autor v kontextu s dobou a okolnostmi vzniku díla, počátky hudby, hudební slohy, formy, medailónky hudebních skladatelů.	OSV – kreativita (7. ročník)	Gotika – miniprojekt[X)]
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Hudba, umění, kultura, propojení jednotlivých druhů umění a jejich vzájemné ovlivňování. Dějiny hudby jako součást dějin umění.		

[X)] Gotika – miniprojekt (umělecký směr a jeho znaky v různých druzích umění, tvorba gotického kostýmu – dívky a gotického portálu – hoši, pracovní list k tématu

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 8. – 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	Rozvoj hudebního sluchu, představivosti a hudební zkušenosti. Vokálně-instrumentální aktivity individuální a společné.		
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	Rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, mutace, technika zpěvu – hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti např. transpozicí melodie do jiných tónin, hudební improvizace. Rozličné techniky zpěvu, scat, falzet…		
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	Hra na jednoduché hudební nástroje z Orffova instrumentáře, příp. i na další hudební nástroje, improvizace jednoduchých i složitějších rytmicko-melodických doprovodů k písním. Notový záznam, partitura. Různé způsoby zápisu skladeb vzhledem k žánru a stylu skladby.		
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	Pohybové vyjádření hudby – taneční kroky, pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby. Orientace v prostoru. Zvládnutí některých tanců (standardní a latinskoamerické tance, country tance aj.).		
orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	Slovní analýza hudební skladby pomocí užití správně zvolené hudební terminologie. Důraz na významné prvky skladby.		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	Hudební dílo a jeho autor v kontextu s dobou a okolnostmi vzniku díla, hudební slohy, formy, medailónky hudebních skladatelů, nejznámější díla. Hudba artificiální a nonartificiální. Současná populární hudba světová i česká.	MUV – Multikulturalita (8. ročník)	„E gil´i žužarel o jilo“ (Píseň očišťuje srdce) – židovská a romská hudba ve světě [x)]

[x)] Židovské a romské písně jako odraz způsobu života Židů a Romů (seznámení s romskou a židovskou kulturou, poslech jejich hudby, nácvik romské písně, …)

5.7.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

V etapě základního vzdělávání je vzdělávací obor *Výtvarná výchova* zařazen do vzdělávací oblasti *Umění a kultura*. Principem výtvarné výchovy je práce s vizuálně obraznými znakovými systémy. Tvořivý přístup k práci s těmito systémy, které jsou prvořadým nástrojem poznávání a prožívání, vychází zejména z dosavadní zkušenosti žáka, přičemž mu umožňuje realizovat a rozvíjet jeho osobní prožitky, názory, pocity, vnímání, myšlení, fantazii, představivost, aj. Tvůrčími činnostmi tak dochází k rozvoji komunikačních dovedností, smyslové citlivosti a subjektivity vlastního postoje.

Výtvarná výchova probouzí a rozvíjí výtvarné vyjadřování žáků, podněcuje jejich tvořivé schopnosti, pěstuje jejich estetické cítění a vkus. Povzbuzuje v žácích kladný vztah k výtvarnému umění, vytváří a posiluje v nich schopnost nalézat a vnímat krásu a estetické hodnoty. Učí je rozumět výtvarnému umění, chápat výtvarnou kulturu, seznamuje je s různými výtvarnými materiály a technikami. Poskytuje prostor pro experimentování, pro uplatnění emocionálního přístupu, fantazie a představivosti žáků, podporuje snahu žáků o vlastní výtvarné vyjádření. Vede je k osvojení základních pracovních návyků, rozvíjí v nich schopnost sebehodnocení, seberealizace i kritického přístupu.

Pro výtvarné činnosti v 1. – 3. ročníku je charakteristická vysoce rozvinutá fantazie a představivost, blízkost světa pohádek i vnitřní potřeba vyjádření vlastního postoje k okolnímu světu. Ve výtvarných projevech dětí je patrná spontánnost, bezprostřednost, odvaha, uvolněnost a emocionálnost, ale zároveň nedostatek zkušeností a malá kritičnost vlastní výtvarné činnosti. Z metod a forem práce se proto uplatňují především hravé činnosti a experimentování.

Ve 4. – 5. ročníku žáci přecházejí od hravých činností k činnostem uvědomělejším, a to zejména pod vlivem rozvíjejícího se intelektu. Tím však dochází ke korigování dětské fantazie a představivosti. Vztah k okolnímu světu však zobrazují i nadále bezprostředně s citovým podtextem. V tomto období se již formuje vztah k výtvarnému umění, užité tvorbě, lidovému umění, k ochraně životního prostředí a kulturního dědictví.

Předmět *Výtvarná výchova* se věnuje také vybraným okruhům průřezových témat *Osobnostní a sociální výchovy*.

Výuka probíhá v 1. – 5. ročníku především v kmenových učebnách, a to v rozsahu 1 hodiny týdně ve třídách s rozšířenou výukou hudební výchovy a 2 hodin týdně ve třídách s rozšířenou výukou výtvarné výchovy.

Při utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků předmět vychází ze základní výchovných a vzdělávacích strategií školy. Dále je rozvíjí a doplňuje následujícími strategiemi:

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s různými výtvarnými technikami
- vedeme žáky k efektivnímu využívání získaných vědomostí, dovedností i návyků při individuálních tvůrčích činnostech i při práci v týmu
- podněcujeme u žáků komplexní pohled na umělecká díla a kulturní dění v historickém kontextu
- klademe důraz na pozorování a kritické hodnocení uměleckého díla i výsledků vlastní tvůrčí činnosti, vyvozování závěrů, diskuzi
- učíme žáky pracovat s chybou, nahlížíme na ni jako na pozitivní jev

Kompetence k řešení problému

- motivujeme žáky k vytrvalosti a houževnatosti, žáci se nemohou nechat odradit případným nezdarem
- rozvíjíme u žáků kreativitu, flexibilitu a samostatnost nutnou ke zvládnutí určitého problému
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problému

Kompetence komunikativní

- seznamujeme žáky se skrytými záměry autora, vedeme je k porozumění uměleckým dílům
- podporujeme veřejnou prezentaci výsledků tvůrčí činnosti
- rozvíjíme u žáků kulturní projev, sebedůvěru a pozitivní vztah k umění
- učíme žáky chápat umění a kulturu jako způsob dorozumívání

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům prožívat radost z výsledků tvůrčí činnost
- klademe důraz na respektování různých názorů a ocenění zkušenosti druhých
- rozvíjíme spolupráci pedagog-žáci-rodiče v rámci tvůrčích dílen

Kompetence pracovní

- podněcujeme u žáků schopnost si práci zorganizovat
- formujeme u žáků manuální zručnost i schopnost experimentovat
- využíváme netradiční metody a formy práce zejména v rámci tvůrčích dílen

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky se zásadami ochrany a respektování kulturních a společenských hodnot
- rozvíjíme u žáků zájem o kulturní dění a motivujeme je k aktivní účasti na něm

Kompetence digitální

- podporujeme žáky ve vlastní tvorbě vycházející z aplikace různorodých vizuálně obrazných prostředků a digitálních technologií, tímto vedeme žáky k objevování nových a netradičních postupů ve vlastní tvorbě i uplatňování více variant řešení
- ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, daného tématu i výsledku tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace, dáváme žákům dostatečný prostor
- podněcujeme žáky k vyhledávání, objevování a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce, klademe důraz na respektování autorství a s ním spojenými autorskými právy

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 1. – 3.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ.	• Výtvarné techniky – malba, kresba, modelování. • Prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, barvy, objekty.		
V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.	• Hra s barvou – teplé, studené, výrazové vlastnosti barev. • Kresba – výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru. • Plastické vyjádření – reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly.	OSV- kreativita; (1., 2., 3. ročník)	Tvůrčí dílny- aktivity pro rozvoj kreativity (výtvory na dané téma, z daného materiálu, pomocí zadaných pomůcek apod.) *Rozšířená výuka Vv: Práce s akrylovými barvami, keramickou hlínou, barvami na sklo, samotvrdnoucí hmotou, mramorovacími barvami…*
Vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje.	• Výběr a použití výtvarných technik, experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály. • Citový prožitek – vnímání okolního světa různými smysly – vyjádření a realizace výtvarných představ.		*Rozšířená výuka Vv: Grafika – tisk z výšky, tisk z hloubky.*

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností.	• Utváření osobního postoje, zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření; jejich porovnávání s vlastní interpretací • Vnímání, pozorování a poznávání vlastností objektů a různých tvarů. Manipulace s objekty. • Kompoziční zákonitosti - uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti.		*Rozšířená výuka Vv: Prostorové a plošné pokrytí větších ploch.*
Rozliší a pozná známé dětské ilustrace.	• Ilustrátoři dětské knihy		*Rozšířená výuka Vv: Světově významní malíři a srovnání jejich děl.*
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	• Vyjádření svého názoru a schopnost diskuze nad výtvarným dílem svým či jiným.		
Zvládá hygienické návyky spojené s výtvarným vyjadřováním.	• Dodržování hygienických návyků při práci.		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 4. – 5.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	• linie, tvar, objem • světlo a barva • textury-jejich podobnost, kontrast, rytmus a jejich kombinace, proměny – plocha, prostor • statické a dynamické vyjádření • uspořádání objektů co celků (vzájemné postavení, výraznost, velikost)	OSV – kreativita (4., 5. ročník)	Tvůrčí dílny - aktivity pro rozvoj kreativity (výtvory na dané téma, z daného materiálu, pomocí zadaných pomůcek apod.)
Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	• osobní postoj v komunikaci - zdůvodňování, porovnávání • utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování, obhajoba, respektování záměru • prezentace na veřejnosti, příp. mediální prezentace		
Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání vlastními smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	• vizuálně obrazná vyjádření hmatových, sluchových, čichových, chuťových a pohybových podnětů	OSV - rozvoj schopností poznávání + OSV – hodnoty, postoje praktická etika (5. ročník)	Mezinárodní den zdravotně postižených“ – projektový den (napříč předměty)
Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy	• manipulace s předměty • pohyb těla a jeho umístění v prostoru • akční tvar malby a kresby • uspořádání prostoru a celku		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	• umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama • hračky, objekty, ilustrace, plastika, animovaný film, comics, fotografie, reklama, grafika – rozlišení, výběr, uplatnění		
Nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• vytváření a zdůvodňování osobního postoje • odlišné interpretace • kritéria porovnávání		

Rozšířená výuka Vv:
náročnější techniky po stránce materiální, technické i časové (malba akrylátovými a latexovými barvami, malba na přírodní materiály, malba na sklo, dekupáž, batikování, sádrový odlitek, tisk z výšky i hloubky, barvy na textil - malba, kresba, obtisk, rychle tvrdnoucí hmota, práce s drátem, velkoplošné práce). Světové malířství.

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Předmět *Výtvarná výchova* je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Na druhém stupni základní školy žáci navazují na práci a výsledky dosažené v tomto předmětu na prvním stupni.

Předmět je postaven na tvůrčích činnostech – vlastní tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatňovat vlastní vnímání, cítění myšlení, prožívání, představivost, fantazii, umožňují kreativní tvorbu. *Výtvarná výchova* využívá nejen tradiční obrazné prostředky, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění. Tvůrčí činnosti umožňují i využití znalostí a pocitů z jiných vyučovacích předmětů, např. přírodopisu, zeměpisu, matematiky a jazyků - číselných a písmových znaků. Orientuje se v historicky užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních i v současné tvorbě renomovaných výtvarníků.

Obsahem *„Rozvíjení smyslové citlivosti“* je umožnit žákovi rozvíjet schopnosti jednotlivých smyslů. Do hodin jsou zařazovány činnosti, které dětem pomáhají naučit se rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv těchto zkušeností na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Obsahem *„Uplatňování subjektivity“* jsou činnosti, které žáka vedou k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností - při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Obsahem *„Ověřování komunikačních účinků“* jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Předmět zahrnuje tato průřezová témata: *Osobnostní a sociální výchovu, Výchovu demokratického občana, Mediální výchovu, Multikulturní výchovu.*

Výuka probíhá v kmenových třídách, odborné učebně a v terénu. Její rozsah je v 6. – 9. ročníku 1 hodina týdně ve třídách s rozšířenou výukou hudební výchovy a 2 hodiny týdně ve třídách s rozšířenou výukou výtvarné výchovy.

Strategie předmětu rozvíjí základní myšlenky strategie školy. Dále využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí tyto strategie:

Kompetence k učení:

- Vedeme žáky k učení prostřednictvím vlastní tvorby
- Vzbuzujeme zájem o umění a kulturu jako způsob poznávání světa
- Rozvíjíme kreativitu osvojováním výtvarných technik a jejich kombinací
- Seznamujeme žáky s uměleckými slohy a díly v jejich historickém kontextu

Kompetence k řešení problémů:

- Umožňujeme možnosti volby vhodných vyjadřovacích prostředků
- Prosazujeme kritické myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní:

- Využíváme různé typy obrazových materiálů, mediálních typů výtvarného umění
- Vzbuzujeme o tyto typy zájem k tvořivému využívání a zapojování se do společenského dění

Kompetence sociální a personální:

- Řídíme spolupráci ve skupině i s pedagogem, iniciujeme utváření příjemné atmosféry v týmu
- Přispíváme k diskusi
- Vytváříme si pozitivní představu o sobě

Kompetence pracovní:

- Vyžadujeme bezpečné používání materiálů a nástrojů při grafických i jiných technikách
- Rozvíjíme pracovní zručnost

Kompetence občanská:

- Klademe důraz na ohleduplnost ke kulturním památkám a uměleckým dílům
- Podněcujeme žáky, aby získané vědomosti a dovednosti v oblasti umění a kultury využívali ve svém životě

Kompetence digitální:

- Vedeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- Vedeme žáky k sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- Vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 6. – 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvar, objem, světlo, barva, textura Jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů – spirály, elipsy, řazení, rytmus		
Užívá obrazná vyjádření k zaznamenávání podnětů z představ a fantazie	Vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě Představy, prožitky, zkušenosti, působení barev a tvarů Teorie barev, základy kresby, prostorová tvorba Písmo a užitá grafika		
Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; Užívá při práci digitální prostředky	Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru Práce s fotografií, tiskovinami, reklamou v digitálním prostředí		
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	Typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba plastika, komunikační grafika, digitální ztvárnění		
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku	Rozlišení a výběr pro vlastní tvůrčí záměry typy vizuálně obrazných vyjádření; Působení vizuální, haptické, statické, dynamické	OSV - rozvoj schopností poznávání, kreativita, mezilidské vztahy (7. ročník)	Miniprojekt „Svět nevidomých“

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření minulosti a současnosti – základní údaje	Proměny komunikačního obsahu – historická díla výtvarného umění Práce s uměleckým dílem – umění současnosti i minulosti Světové i regionální umění	OSV - rozvoj schopností poznávání OSV - seberegulace a sebeorganizace + MUV - kulturní diference (6. ročník)	Výstava děl zahraničního autora (aktuální nabídka Domu umění Ostrava) - zážitkový program s odborným výkladem a aktivitami pro rozvoj vnímání a chápání uměleckého díla a kulturních specifik dané země
Ověřuje komunikační účinky samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	Záměry vlastní tvorby v sociální a kulturní souvislosti		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 8. – 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	Prvky vizuálně obrazného vyjádření a jejich vztahy a uspořádání – kontrast, řazení, seskupování, vrstvení, rytmus, symetrie, asymetrie		
Zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatňování mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) Živly a pocity – kresba, malba, grafika, skulptura	OSV – kreativita (8. ročník)	„Hudba v obrazech“ - aktivity pro rozvoj kreativity, propojení obrazu zvukových vjemů a prožitků
Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření Práce s fotografií, počítačová grafika		
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	Výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry z typů vizuálně obrazných vyjádření (objekty, volná malba, plastika, film, komiks, reklama) Porovnávání a hodnocení se současnými uměleckými žánry	MEV - tvorba mediálních sdělení + VDO – občan, občanská společnost a stát (9. ročník)	„ Dětská práva v obrazech“ - tvorba plakátu či letáku - diskuzní kruh na dané téma

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	Rozlišení, výběr a uplatnění typů vizuálně obrazných vyjádření pro vlastní tvůrčí záměry Rozlišení podle hlediska jejich vnímání – vizuální, haptické, statické, dynamické; podle hlediska jejich motivace – fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní		
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti Práce s uměleckým dílem – výtvarné směry 20. století	OSV - rozvoj schopností poznávání + OSV - seberegulace a sebeorganizace + MUV - kulturní diference (9. ročník)	Výstava děl zahraničního autora (aktuální nabídka Domu umění Ostrava) - zážitkový program s odborným výkladem a aktivitami pro rozvoj vnímání a chápání uměleckého díla a kulturních specifik dané země
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	Zaujímání osobního postoje, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby, prezentace ve veřejném a digitálním prostoru Jednoduchá architektura, exteriér, interiér		

5.8 Vzdělávací oblast Člověk a zdraví

Vzdělávací oblast *Člověk a zdraví* přináší podněty (poznatky, činnosti, způsoby chování) pro ovlivňování zdraví, s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Pomocí nich žáci poznávají sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiných poškození zdraví. Žáci získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a aktivní jednání v souladu s nimi. Při realizaci této vzdělávací oblasti se klade důraz na praktické dovednosti a jejich aplikaci v každodenním životě školy.

Vzdělávací oblast *Člověk a zdraví* je realizována ve vzdělávacích oborech *Výchova ke zdraví* a *Tělesná výchova*, jejíž součástí je i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti *Člověk a zdraví* prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají – aplikují, a do života školy.

5.8.1 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu 1. a 2. stupně

Vyučovací předmět *Tělesná výchova* je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví*. Tento obor směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání žáků se odvíjí od jejich spontánní pohybové činnosti a postupuje k činnosti řízené a výběrové. Díky tomu žák postupně nabývá a rozvíjí dovednost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti, schopnost řadit do denního režimu pohybové činnosti, které uspokojují jeho vlastní pohybové potřeby a zájmy, optimálně rozvíjejí jeho zdatnost a výkonnost, slouží k regeneraci jeho sil, kompenzaci různého zatížení a tím podporují zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. Řada aktivit i jejich hodnocení je ve výuce diferencováno s ohledem na individuální možnosti žáků či jejich zdravotní oslabení. Za účelem prevence či jako nápravy různých zdravotních oslabení jsou do hodin zařazována korektivní a speciální vyrovnávací cvičení.

Předmět zahrnuje tato průřezová témata: *Osobnostní a sociální výchovu, Multikulturní výchovu, Environmentální výchovu*. Předmět *Tělesná výchova* se vyučuje 2 hodiny týdně v tělocvičně a ve sportovním atletickém areálu školního hřiště. Výuka plavání probíhá v krytém plaveckém bazénu nedaleko školy.

Strategie předmětu rozvíjí základní myšlenky strategie školy. Dále využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí v tomto předmětu tyto strategie:

Kompetence k učení

- učíme žáky využívat správnou terminologii, symboliku a znaky
- cíleně vedeme žáka k hodnocení vlastního učení
- učíme žáky plánovat řídit a organizovat svou činnost
- upozorňujeme žáky na informační zdroje související se zdravím, pohybem, rekreační TV, sportem
- vytváříme dostatečný prostor k osvojení si pohybových dovedností, pochopení, uplatnění ve výkonu, ve hře, soutěži
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu
- vedeme žáky k vzájemnému hodnocení a sebehodnocení
- podporujeme samostatnost a tvořivost, trpělivost

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme žákům konkrétní postupy – návody vedoucí k efektivnímu učení
- zadáváme praktické problémové úlohy a situace a učíme žáky tyto problémy prakticky řešit, naplánovat si postup řešení
- zapojujeme žáky do organizační přípravy pohybových činností ve výuce
- vytváříme žákům prostor pro organizaci, řízení a vyhodnocování soutěží, závodů a jiných pohybových činností na úrovni třídy
- předkládáme žákům dostatek informací o jejich úrovni pohybových dovedností, o předvedených výkonech a o vzájemném hodnocení žáků, o sebehodnocení

Kompetence komunikativní

- učíme žáky naslouchat a vyjadřovat se výstižně, souvisle, správně používat odbornou terminologii a odborné názvosloví
- umožňujeme žákům zapojit se do diskuse
- vytváříme situace pro výměnu zkušeností – nástěnky, internet, www stránky školy, diskuse, ročníkové práce atd.
- komunikujeme s žáky o významu pohybových činností pro prevenci zdraví, životní aktivitu, ovlivňování postavy, uplatnění ve společnosti vrstevníků

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat ve skupině, přijímat v ní rozličné role
- zařazujeme do výuky diferencované činnosti, např. činnosti s handicapem atd. odpovídající výkonnosti žáků
- hodnotíme žáky důsledně podle jejich individuálního zlepšení
- vedeme žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podporujeme žáky v tom, aby se nebáli vyslovit svůj názor, přijmout kritiku a řešit ji
- začleňujeme do výuky sociálně interakční formy
- umožňujeme žákům zažít úspěch v rámci týmů i samostatně

Kompetence občanské

- vedeme žáky k tomu, aby si vážili zdraví svého i ostatních
- umožňujeme žákům hodnotit svou činnost, výsledky své práce a vlastní pokrok
- navozujeme situace, pro hodnocení žáků navzájem
- učíme žáky respektovat jiné kultury, jejich zvláštnosti a uznávat jejich hodnoty a přesvědčení
- dbáme na formování volních a charakterových vlastností žáků
- vyzdvihujeme nebezpečí užívání návykových látek a škodlivost jejich účinků

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k tomu, aby získané znalosti a zkušenosti využili v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- nabízíme žákům dostatek pohybových aktivit pro získání pohybových dovedností a zkušeností a pro ověření jejich významu v životě
- vedeme žáky k tomu, aby pochopili podstatu, riziko a cíl své činnosti
- vytváříme dostatek příležitostí pro osvojení a praktické využití vyrovnávacích cvičení – ve výuce, v režimu školy, v činnostech mimo vyučování

Kompetence digitální

- seznamujeme žáky s různými možnostmi získávání poznatků (v digitálním i fyzickém prostředí) a s tím, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit (naplňování pyramidy pohybu)
- motivujeme žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
- motivujeme žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- Klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 1. - 3.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	význam pohybu pro zdraví a vývoj organismu, základní pojmy, zásady bezpečnosti, pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	OSV - psychohygiena (2. ročník)	Cvičení pro relaxaci a uvolnění organismu – prožitek, nácvik, význam (prvky jógy apod.)
adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	základní plavecká výuka – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti		Výuka plavání probíhá ve II. pol. 3. ročníku a I. pol. 4. ročníku, v souhrnném rozsahu 40 hodin
zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti			
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, pohyblivosti, koordinace pohybu a síly; základy gymnastiky a atletiky, pohybové hry, rytmické a kondiční formy cvičení, základy sportovních her, gymnastika – akrobacie, přeskok, hrazda, kladina, rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec, atletika – běh, skok, hod, sportovní hry	EV – vztah člověka k prostředí (3. ročník)	Sportovní hry s ekologickou tematikou v terénu (na vycházce, na školním hřišti…)
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	mezilidské vztahy, komunikace; pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek; základy sportovních her, spolupráce ve hře, hry, závody, soutěže		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech, tělesná a duševní hygiena, vhodné oblečení a obuv pro pohybové aktivity, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc při drobných poraněních, přivolání pomoci		
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	komunikace v TV, znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech, základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností		
Uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá správné základní cvičební polohy	správné držení těla, prevence, základní cvičební polohy, základní technika cvičení, správné držení těla při práci vsedě, ve stoje, při zvedání břemen		Zdravotní tělesná výchova
Zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	základy speciálních cvičení, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení, základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení		Zdravotní tělesná výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 4. - 5.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti; používá digitální technologie pro sledování základních kondičních činností	turistika a pobyt v přírodě, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu, rytmické a kondiční formy cvičení; sledování úrovně tělesné zdatnosti a výkonů pomocí digitálních technologií (měření, záznam, vyhodnocení)	EV – vztah člověka k prostředí (5. ročník)	Pohybové hry s ekologickou tematikou v terénu (na vycházce, na školním hřišti, škola v přírodě…)
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	správné držení těla, protahovací a napínací cvičení, cvičení vyrovnávací a psychomotorická, zdravotně zaměřené činnosti, zvedání zátěže, průpravná, kompenzační a relaxační cvičení, podstata únavy, jednostranné zátěže a svalové nerovnováhy; využití digitálních technologií ke sledování pohybových aktivit		
adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	základní plavecká výuka – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti		Výuka plavání probíhá ve II. pol. 3. ročníku a I. pol. 4. ročníku, v souhrnném rozsahu 40 hodin
zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti			

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her	organizace při TV, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, pohybová tvořivost, gymnastika – akrobacie, přeskok, hrazda, kladina, rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec, atletika – běh, skok, hod, pohybové hry, sportovní hry, úpoly		
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	osobní hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, první pomoc v podmínkách TV, příprava před pohybovou činností	OSV – psychohygiena, (4. ročník)	Cvičení pro relaxaci a uvolnění organismu – prožitek, nácvik, význam pro fyzické a duševní zdraví člověka
jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	seberegulace a sebeorganizace činností a chování, mezilidské vztahy, komunikace a kooperace, sebepoznání a sebepojetí, smluvené povely a signály		
jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	olympijské ideály a symboly, kladný vztah ke sportu, zásady jednání a chování, tolerance k opačnému pohlaví, základní pravidla pohybových činností	MUV – etnický původ, multikulturalita (5. ročník)	„Olympiáda – setkání národů a kultur“ (miniprojekt)
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	komunikace v TV, smluvené povely, signály, základní tělocvičné názvosloví		
zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, soutěže, hry, závody		
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	měření výkonů, základní pohybové testy, měření a posuzování pohybových dovedností		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získává potřebné informace	informační zdroje o pohybových aktivitách a sportovních akcích (nástěnky, webové stránky)		
zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování	prevence, pohybový režim; vhodné oblečení a obuv pro zdravotní TV; zásady správného držení těla; dechové cvičení		Zdravotní tělesná výchova
zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele	základní cvičební polohy; základní technika cvičení; soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení		Zdravotní tělesná výchova
upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením	Prevence, ochrana zdraví		Zdravotní tělesná výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 6. - 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	význam pohybu pro zdraví, sport dívek a chlapců, celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci, rekreační, výkonnostní a vrcholový sport		
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky volí vhodný rozvojový program	prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí, výživa a zdraví, pohybové hry, tělesná a duševní hygiena, otužování, význam pohybu pro zdraví, režim dne, zásady zdravého stravování, kondiční programy, manipulace se zatížením		
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	manipulace se zatížením, příprava organismu před pohybovou činností, průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení		
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím	auto – destruktivní závislosti, zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, ochrana za mimořádných situací, drogy a jejich škodlivý vliv lidský organismus, doping, kouření a alkoholismus		
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	organizace prostoru a pohybových činností v nestandardních podmínkách; (hory, les), hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech v nestandardním prostředí, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, první pomoc při vážných poraněních, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla	EV – vztah člověka k prostředí, (6. ročník)	Sportovní aktivity I v areálu „Bělský Les“ – dodržování pravidel vhodného chování při pobytu v přírodě - význam a nácvik
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	pohybové hry, gymnastika – akrobacie, přeskoky, hrazda, kladina, rytmické a kondiční formy cvičení, atletika – běh, skok, hod, sportovní hry – házená, fotbal, basketbal, volejbal, turistika a pobyt v přírodě		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	techniky a taktiky pohybových činností – role rozhodčího		
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího	komunikace a spolupráce v TV, terminologie osvojovaných činností, tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené signály, povely, gesta, značky		
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví	olympijské ideály a symboly; vztah ke sportu, zásady jednání a chování, historie a současnost sportu, pravidla osvojovaných pohybových činností	MUV – etnický původ, multikulturalita (7. ročník)	„Olympiáda – setkání národů a kultur“ (miniprojekt)
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	chování podporující dobré vztahy, komunikace a kooperace		
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího	pravidla osvojovaných pohybových činností		
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony	měření a posuzování pohybových dovedností		
zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	organizace při TV ve známém prostředí, přebírání některých organizačních a hodnotících úkolů od učitele		
uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení	prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, vědomá kontrola cvičení		Zdravotní Tv
zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení	speciální cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení		Zdravotní Tv
aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	prevence a korekce, speciální cvičení korigující oslabení pohybového systému, vnitřních orgánů, smyslových a nervových funkcí		Zdravotní Tv

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 8. - 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
aktivně vstupuje do organizace pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců		
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	tělesná a duševní hygiena, otužování, význam pohybu pro zdraví, režim dne, zásady zdravého stravování, kondiční programy, manipulace se zatížením		
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	příprava organismu před pohybovou činností, průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení		
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	ochrana za mimořádných událostí, drogy a jejich vliv na lidský organismus, doping, kouření, alkoholismus		
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	dodržování pravidel bezpečnosti v dopravě, silničním provozu, bezpečné prostředí ve škole, první pomoc při Tv a sportu, improvizované ošetření poranění a odsun raněného, bezpečné chování v méně známém prostředí (hory, les), přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla	EV – vztah člověka k prostředí, (8. ročník)	Sportovní aktivity II v areálu „Bělský Les“ – dodržování pravidel vhodného chování při pobytu v přírodě - význam a nácvik
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	pohybové hry, gymnastika – akrobacie, přeskoky, hrazda, kladina, estetické, rytmické a kondiční formy cvičení, atletika – běh, skok, hod, sportovní hry – házená, fotbal, basketbal, volejbal, úpoly a další i netradiční pohybové činnosti		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	techniky a taktiky pohybových činností – role rozhodčího		
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	komunikace a spolupráce v TV, tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené signály, povely, gesta, značky		
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	olympijské ideály a symboly, vztah ke sportu, zásady jednání a chování, olympijská charta, významní sportovci, významné soutěže	MUV – multikulturalita (9. ročník)	„Festival národních sportů“ – poznáváme sporty jiných národů, vzájemné obohacování kultur - miniprojekt
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	komunikace a kooperace, mezilidské vztahy, dodržování stanovených pravidel a strategie		
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	pravidla a role osvojovaných pohybových činností, jejich aplikace v prostředí		
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	měření výkonů a posuzování a vyhodnocování pohybových dovedností, evidence		
zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	organizace při TV i v nestandardních podmínkách, sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování, hry, závody, soutěže		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	měření a posuzování pohybové dovednosti, měření výkonů, pohybové testy, prezentace		
uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení	prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, vědomá kontrola cvičení		Zdravotní Tv
zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení	prevence a korekce, speciální cvičení, korigující oslabení pohybového systému, vnitřních orgánů, smyslových a nervových funkcí		Zdravotní Tv
aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	nevhodná cvičení a činnosti; (kontraindikace zdravotních oslabení)		Zdravotní Tv

5.8.2 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět *Výchova ke zdraví* je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví*. Jeho cílem je seznámit žáky se základy zdravého životního stylu, základními hygienickými, stravovacími, pracovními a jinými zdravotně preventivními návyky a správným sociálním klimatem, rozvíjet dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům, rozšířit a prohloubit poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků. Vzdělávání v tomto předmětu směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe, pochopili hodnotu zdraví a smysl zdravotní prevence. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jeho uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Výchova ke zdraví obsahuje i výchovu k mezilidským vztahům. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků. Důraz klademe zejména na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy.

Předmět *Výchova ke zdraví* zahrnuje tato průřezová témata: *Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Mediální výchova.*

Předmět je vyučován v 8. a 9. ročníku jednu hodinu týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, v odborných učebnách i v terénu. Strategie předmětu rozvíjí základní myšlenky strategie školy. Dále využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí tyto strategie:

Kompetence k učení

- budujeme pozitivní vztah ke zdravému životnímu stylu
- podněcujeme žáky k tomu, aby aplikovali získané vědomosti v nových souvislostech
- umožňujeme žákům poznat, zda jsou auditivní, vizuální, verbální či kombinovaný typ a používat tak odpovídající efektivní techniku učení
- informujeme žáky o základech hygieny učení (relaxace, biorytmus, krátkodobá, dlouhodobá paměť)

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky kriticky myslet
- vytváříme prostor pro využití individuálních schopností žáka
- využíváme dostatek námětů a informací k samostatnému zpracování a řešení problémů
- klademe důraz na hledání spojitosti mezi vlastní zkušeností a zkušenostmi druhých
- oceňujeme schopnost žáka obhájit svá rozhodnutí a uvědomit si zodpovědnost za ně

Kompetence komunikativní

- vedeme žáka k uplatňování bezpečného a odpovědného sexuálního chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy
- umožňujeme žákům zapojit se do diskuse
- učíme žáky vhodně reagovat na manipulativní komunikaci
- oceňujeme tvořivost a vlastní nápady při výchově ke zdraví

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům orientovat se v různých životních situacích
- rozvíjíme interakční a vztahové dovednosti pro život
- pomáháme žákovi uvědomit si vlastní identitu v rámci pracovní skupiny
- vedeme žáky k odpovědnému chování v situacích ohrožujících zdraví a při mimořádných událostech
- pomáháme žákovi poznávat rizika patologických jevů ve škole i mimo ni
- vytváříme žákovi prostor pro budování jeho sebedůvěry a sebevědomí
- vedeme žáky k poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot

Kompetence občanské

- učíme žáky znát základy první pomoci, vážit si zdraví svého i ostatních a aplikovat své poznatky v krizových situacích a využívat osvojené postupy spojené s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- seznamujeme žáky s výhodami dodržování pravidel zdravého životního stylu
- formujeme žákovy volní a charakterové vlastnosti
- vyzdvihujeme nebezpečí užívání návykových látek a škodlivost jejich účinků
- rozvíjíme zásady správné pohybové aktivity

Kompetence pracovní

- rozvíjíme žákovu schopnost zorganizovat si vlastní práci i práci ve skupině
- učíme žáky základům první pomoci
- vytváříme pro žáky příležitosti k aplikacím v modelových situacích

Kompetence digitální

- podporujeme rozvíjení digitálních kompetencí prostředky a technologiemi, které jsou vhodné pro výchovu ke zdraví
- vedeme žáky k poznání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti výchovy ke zdraví, k běžnému využívání digitálních technologií pro zaznamenání, ukládání a vyhodnocování dat, které jim umožní vhodně utvářet jejich denní režim a rozhodovat se v situacích podporujících i ohrožujících zdraví
- vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií a cílenému snižování rizik souvisejících se ztrátou soukromí a osobního bezpečí při nedodržení pravidel komunikace

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Buduje si představu o partnerských vztazích v rodině, vlastními slovy vysvětlí pojem partnerství	Rodina – faktory ovlivňující stabilitu rodiny, hledání ideálu, sňatek, neshody v manželství, Úmluva o právech dítěte	OSV – seberegulace a sebeorganizace	Aktivita „Časová perspektiva.“ - můj budoucí život, plánování budoucnosti - diskuze (shodné, rozdílné představy)
Rozumí procesu vzniku nemoci a jejího vlivu na naše chování a jednání, rozlišuje potřeby biologické, psychické a sociální, objasní model přirozených lidských potřeb	Člověk ve zdraví a nemoci – nemoc, příčiny nemocí, sociální aspekt nemoci, empatie, bolest rekonvalescence, Maslowův model lidských potřeb		
Chápe povinnost člověka v péči o své zdraví a zdraví jiných, navrhne možné způsoby aplikace léčebného režimu, odhalí nedůslednosti a omyly ve zdravém způsobu života	Léčebný režim, hospitalizace, zásady léčení, péče o nemocného, stravování nemocných, dieta, exspirační doba léků	OSV – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena	Denní režim nemocného člověka
Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu svého tělesného zdraví	Prevence, pohyb, zdravá výživa, relaxace	OSV – kreativita	Sestavení jídelníčku dle zásad zdravé výživy
Vyjádří svůj názor na alternativní způsoby léčení, rozliší pozitivní a negativní působení alternativních způsobů léčení, chápe nezbytnost komplexní léčby a dané metody jako určitou alternativu	Léčení přírodními prostředky, imunita, terapie, akupunktura, akupresura, byliny, fyzioterapie		
Odliší podstatné a nepodstatné motivy vedoucí ke konzumaci jídla, uvědomuje si nebezpečí přejídání se, vysvětlí energetické hodnoty stravy a její význam pro zdraví člověka	Vliv výživy a způsobu stravování na zdraví člověka, potraviny důležité pro růst a zdravý vývoj, energetická hodnota potravin, jak tělo zpracovává a využívá potraviny		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Odhaluje nedůslednosti a omyly ve zdravém způsobu života, které mohou vést ke vzniku různých civilizačních chorob (obezita, nemoci srdce a cév, nádorová onemocnění aj.)	Hrozba civilizačních chorob, prevence, statistické údaje, cukrovka, nemoci srdce a cév, alergie, nádorová onemocnění		
Podílí se na programech podpory zdraví v rámci školy a obce, zná základní pravidla zdravého životního stylu	Vliv výživy a způsobu stravování na zdraví člověka, nežádoucí způsoby výživy, využití volného času, vyvážená strava	MEV – tvorba mediálních sdělení	Tvorba tiskové reklamy na produkt zdravé výživy + diskuze na téma vliv reklamy
Zná techniky pro zvládání stresu, využívá je k regeneraci organismu	Zátěž, stres, deprese, stres a poškození srdce, konflikty, psychické onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování, nebezpečné látky a předměty; těžké životní situace a jejich zvládání	OSV - Psychohygiena	„Jak předcházet stresu.“ - problémové vyučování
Objasní a rozliší různé podoby lásky, včetně rozlišování pojmů sex a sexualita, vysvětlí rozdíly mezi heterosexualitou, homosexualitou, bisexualitou a transsexualitou, analyzuje možná ohrožení v oblasti reprodukčního zdraví, zejména otázek spojených s rizikem těhotenství u dětí a mladistvých, odliší sexuální deviace od zdravého sexuálního života	Lidská sexualita – láska a její podoby, sexuální orientace, odlišnosti v lásce, zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost a možná ohrožení, plánované rodičovství, zamilovanost, pohlavní život, celibát, incest, sexuální deviace, promiskuita		
Vysvětlí rizika zneužívání návykových látek a jejich účinků na lidský organismus, objasní mechanismy vzniku závislostí na návykových látkách, orientuje se v nabídce specializované pomoci (krizová centra, linky důvěry aj.)	Prevence zneužívání návykových látek – drogy kolem nás, závislost, obrana a pomoc, geopolitické příčiny vzniku závislostí, návyk, krize, odmítnutí drogy	MEV – tvorba mediálních sdělení	Tvorba plakátu s protidrogovou tématikou
Objasní mechanismy vzniku domácího násilí, možnosti prevence a pomoci, rozlišuje nežádoucí chování ve škole a v rodině, které vede k násilí a k šikaně	Osobní bezpečí – agresivita, nebezpečí kolem nás, domácí násilí, škola a násilí, trestný čin, trauma, formy agresivity, zlost, delikt, xenofobie, rasismus, rizikové chování (zbraně)	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Výukové DVD - důsledky šikany - jak šikana poznamená lidskou psychiku a chování - hledání cesty

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	Osobní bezpečí – žijeme v bezpečí x nebezpečí, zemětřesení, laviny, záplavy, lesní požáry, evakuace (evakuační zavazadlo), pravidla silničního provozu, poskytnutí první pomoci při různých poraněních, transport zraněného, letecká záchranná služba, horská služba, speleologové		
Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	Rodina – práva a povinnosti členů rodiny, komunikace v rodině, skupina vrstevníků, rodičovská zodpovědnost, asertivita		
Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje: kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	Sexuální výchova – změny v období dospívání, odlišnosti u chlapců a dívek, vztah k dospívajícím stejného pohlaví, druhotné pohlavní znaky, hormony		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	Psychologické rodičovství, biologické rodičovství, matriarchální a patriarchální rodina, zákon o rodině, problémy současné rodiny, výchovné vzory		
Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	Duševní stav člověka, duševní rovnováha, motivace ke zdolávání potíží a překážek, psychické napětí, dopad vlastního jednání a chování	OSV – Komunikace, + OSV mezilidské vztahy	Etiketa – situační scénky
Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	Péče o zdraví obohacuje náš život, správná motivace, hygienou ke zdraví, psychosomatická onemocnění, hygiena domácnosti	OSV – psychohygiena	Možnost relaxace ve škole
Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	Pohybem k tělesnému a duševnímu zdraví, prevence onemocnění		
Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	Preventivní prohlídky, diagnóza, zdravý způsob života	MUV – lidské vztahy	Dokument „Asistenční pes“- diskuse k filmu
Dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	Stravovací návyky, přirozená forma výživy, umělá výživa, diety, poruchy stravovacích návyků		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	Plán prevence chorob kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, pravidelné preventivní prohlídky, očkovací průkaz, prevence vzniku zubního kazu		
Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	Zásady zdravého životního stylu, osvěta, reklama, klamavá reklama		
Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím	Krize, psychické napětí, mentální hygiena, relaxace, meditace, jóga	OSV - Psychohygiena	„Když se řekne jóga.“ - problémové vyučování
Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	Různé podoby lásky, vzory pro partnerství, rodinné prostředí, sociální prostředí, sexuální aktivity, necking, petting, prostředky plánovaného rodičovství, mravnostní kriminalita		
Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	Zneužívání návykových látek, legalizace drog, znaky závislosti, protidrogové instituce, druhy dopingu, jak jednat s lidmi pod vlivem drog, kde hledat pomoc		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	Mediální gramotnost, sekty, kriminalita mládeže a její prevence, podoba násilí, týrané děti, sexuální zneužívání, násilí ve sportu, bezpečné chování a komunikace-bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana, a vzájemná pomoc v rizikových situacích	OSV – Mezilidské vztahy, Řešení problémů a rozhodovací dovednost	Dokumentární film (projekt Jeden svět na školách společnosti Člověk v tísni), problematika domácího násilí + diskuze a aktivity k filmu
Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	Katastrofy a hromadná neštěstí, chování obyvatel při mimořádných událostech, úkoly CO, úrazy v silničním provozu, právní pomoc	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Dokument o šikaně (diskuze)
Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	Ochrana člověka za mimořádných situací, při ohrožení a nebezpečí		

5.9 Vzdělávací oblast Člověk a svět práce

Vzdělávací oblast *Člověk a svět práce* postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Zaměřuje se na praktické pracovní dovednosti a návyky, je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Člověk a svět práce* je realizován na 1. i 2. stupni základního vzdělávání v předmětu *Svět práce.*

5.9.1 SVĚT PRÁCE

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. a 2. stupeň

Předmět *Svět práce* je zařazen do všech ročníků základní školy, je určen všem žákům, chlapcům i dívkám bez rozdílu. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Získávají postupně důležité informace ze sféry výkonu práce, které jim v závěru povinné školní docházky pomáhají při odpovědném rozhodování o jejich dalším profesním zaměření. Při všech činnostech jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Na 1. stupni je vzdělávací obsah předmětu tvořen čtyřmi tematickými okruhy. Okruh *Práce s drobným materiálem* zahrnuje manipulaci s běžně dostupnými materiály, výrobu předmětů, seznamování se s lidovými zvyky a řemesly. V *Konstrukčních činnostech* se žáci zaměřují především na práce se stavebnicemi. V okruhu *Pěstitelské práce* se žáci seznamují s péčí o rostliny, *Příprava pokrmů* vede žáky k osvojování si pravidel správného stolování.

Na 2. stupni se žáci v předmětu Svět práce věnují postupně rovněž čtyřem tematickým okruhům.

V 6. a 7. ročníku se žáci věnují tématům oboru *Práce s technickými materiály*. Prostřednictvím praktických činností se seznamují s vlastnostmi technických materiálů, se základními nástroji a pomůckami pro zpracování dřeva, plastů a kovů. Osvojují si správné technologické postupy, pracují s technickou dokumentací, vyrábějí jednoduché výrobky, učí se organizovat a plánovat pracovní činnosti, pracovat samostatně i v týmu, je jim poskytnut prostor pro rozvoj kreativity, estetického a environmentálního cítění. Učí se šetrnosti, hospodárnosti.

Tématy vzdělávacích okruhů *Příprava pokrmů* a *Svět práce* se žáci zabývají v 8. i 9. ročníku. V tematickém okruhu *Příprava pokrmů* se žáci zdokonalují v používání základního kuchyňského inventáře a bezpečné obsluze kuchyňských spotřebičů, připravují jednoduché pokrmy

v souladu se zásadami zdravé výživy, osvojují si základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti. Tematický okruh *Svět práce* má název shodný s názvem zde popisovaného předmětu. Témata tohoto okruhu přispívají k vytváření životní a profesní orientace žáků. Přispívají k chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení. Žáci se seznamují s problematikou trhu práce a možnostmi dalšího vzdělávání. Osvojují si dovednosti, které jim pomohou při volbě profese a hledání zaměstnání. Rozvíjejí svou schopnost úspěšně se prezentovat při vstupu na trh práce, získávají základní orientaci v otázkách pracovního práva a učí se řešit problém nezaměstnanosti.

Dodržování technologické kázně, zásad hygieny a bezpečnosti práce, dovednost a znalost poskytnutí první pomoci jsou považovány za priority, jimž je věnována neustálá pozornost v každém okruhu, tématu, ročníku.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části vzdělávacích obsahů průřezových témat: *Osobnostní a sociální výchovu, Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova, Multikulturní výchova.*

Předmět je zařazen do každého ročníku, pro jeho realizaci je čerpána 1 vyučovací hodina týdně. Vyučovací jednotka trvá 45 minut. Ve vyšších ročnících lze zařadit 2 vyučovací hodiny co 14 dní. Na 1. stupni výuka probíhá v kmenových učebnách, případně odborné učebně výtvarné výchovy. Na druhém stupni se výuka uskutečňuje v kmenových učebnách a dle specializace jednotlivých oborů také v odborných učebnách – školní dílně, cvičné školní kuchyni, učebně přírodopisu, na školním pozemku. V případě velkého počtu žáků jsou třídní kolektivy podle obecně platných předpisů děleny do menších skupin. Organizace v 8. a 9. ročníku je následující:

První skupina se vyučuje:

- Tematický okruh Příprava pokrmů – 1. pololetí 8. ročníku a 2. pololetí 9. ročníku
- Tematický okruh Svět práce – 2. pololetí 8. ročníku a 1. pololetí 9. ročníku

Druhá skupina se vyučuje totéž v opačných pololetích obou ročníků:

- Tematický okruh Příprava pokrmů – 2. pololetí 8. ročníku a 1. pololetí 9. ročníku
- Tematický okruh Svět práce – 1. pololetí 8. ročníku a 2. pololetí 9. ročníku

Strategie předmětu vychází z obecných výchovně vzdělávacích strategií školy, rozvíjí je a obohacuje. V předmětu *Svět práce* uplatňujeme při vytváření a rozvíjení klíčových kompetencí tyto další formy a postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k osvojení si a používání odborné terminologie
- podporujeme práci s populárně vědeckou i odbornou literaturou
- vedeme žáky k efektivnímu využívání získaných informací a dovedností k řešení praktických úkolů
- rozvíjíme schopnost plánovat si učební a pracovní činnosti
- přispíváme k pochopení důležitosti soustavného učení pro budoucí život a povolání
- podněcujeme zájem žáků o učení volbou zajímavých témat a činností, budujeme návyk potřeby celoživotního vzdělávání
- zařazujeme úkoly, jejichž splnění vyžaduje vynaložit jak manuální, tak i duševní práci a umožňují žákům uvědomit si význam jejich vzájemného propojení
- podněcujeme, podporujeme a pěstujeme kreativitu, tvůrčí a aktivní přístup žáků při plnění úkolů
- rozvíjíme manuální zručnost, přesnost, pečlivost, trpělivost, zodpovědnost, správné pracovní návyky
- vytváříme prostor pro posouzení vlastního pokroku, učíme kriticky hodnotit výsledky práce

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vyhledat a využívat osvědčené rady a obecně respektované postupy, pracovat podle návodů
- vyhledat odbornou pomoc u zkušenějších či v literatuře
- vytváříme prostor pro kreativní a originální přístup k řešení úkolů
- zařazujeme úkoly, které umožňují žákům volbu odlišných postupů při jejich plnění a jejich vzájemné srovnání
- předkládáme žákům problémy, které nemají pouze jedno řešení
- učíme žáky promýšlet pracovní postupy, postupovat od jednodušších problémů ke složitějším, rozložit si úkoly na dílčí podproblémy a vyžadujeme tyto přístupy aplikovat na zadaných úkolech
- učíme využívat osobní zkušenosti při řešení podobných nebo nových problémových situací
- dbáme na to, aby si žáci uměli přiznat vlastní chyby a poučili se z nich
- klademe důraz na to, aby žáci byli schopni obhájit svá rozhodnutí a uvědomovali si odpovědnost za svá rozhodnutí
- umožňujeme žákům zvažovat šance a rizika

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na používání správného názvosloví, odborného a spisovného vyjadřování
- vedeme žáky k vyjadřování myšlenek v logickém sledu, k výstižnému vyjadřování
- umožňujeme žákům diskutovat o problémech, prezentovat svoje názory či výsledky své práce slovně, písemně, výtvarně aj.

- vedeme je k osvojení si zásad efektivní, odborné a kultivované diskuze
- učíme je pravidlům správné prezentace své práce či osoby, nějakého problému aj.
- vyzdvihujeme a zdokonalujeme schopnost mluvit na veřejnosti, vést veřejný dialog
- Seznamujeme se s možnostmi a způsoby elektronické komunikace s institucemi, firmami aj.

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme kooperační činnosti do výuky (práce ve dvojicích, skupinách, týmu)
- vedeme žáky k respektování názorů a práce spolužáků, ohleduplnosti, vstřícnosti a pomoci druhým
- umožňujeme žákům, aby se nebáli vyslovit svůj názor
- učíme je uvědomovat si své přednosti a zároveň přiznat své nedostatky, podněcujeme je ke zvyšování kvality
- učíme žáky věcně argumentovat, obhájit svůj názor, přijmout kritiku a řešit ji
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch, radost a uspokojení z výsledků své práce
- dodáváme žákům sebedůvěru
- učíme je sebekontrole a odpovědnosti za své jednání, práci a výsledky

Kompetence občanská

- učíme žáky odpovědnosti za kvalitu své práce, postupně buduje návyky dobré pracovní morálky
- vedeme žáky k uvědomění si významu kvalitního vykonávání práce a neustálého profesního rozvoje pro jejich osobní život i pro rozvoj společnosti
- učíme je kriticky přistupovat k obsahu informací
- vedeme žáky k odpovědnosti za své zdraví, dodržování pravidel zdravého životního stylu
- vyzdvihujeme schopnost přivolat či zajistit jiným pomoc při zranění či vážných obtížných situacích
- učíme žáky chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- dbáme, aby žáci byli tolerantní vůči prostředí, ve kterém se pohybují, učí, pracují a vyrůstají
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- seznamujeme je s řemeslnými tradicemi, vedeme k úctě k výsledkům práce současné i předchozích generací

Kompetence pracovní

- dbáme o dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny při práci, používání ochranných pracovních prostředků
- vedeme žáky k dodržování technologických postupů a pracovní kázni, získání správných pracovních návyků

- rozvíjíme žákovu schopnost organizovat si svou práci, dbát o své pracovní prostředí, šetrně a hospodárně využívat pomůcky, nástroje, suroviny
- vedeme žáky k flexibilitě, pružné reakci na změnu pracovního prostředí či podmínek
- seznamujeme žáky s ergonomií práce
- učíme žáky využívat získané dovednosti a znalosti pro svůj další rozvoj
- vedeme k tomu, aby se orientovali v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru
- dbáme na pochopení podstaty, rizika a cíle podnikání
- přispíváme k tomu, aby činili podložená rozhodnutí dalším vzdělávání a profesním zaměření, orientovali se na trhu práce
- vytváříme podmínky pro sebepoznání žáků a jejich rozhodování o budoucím povolání, studiu, profesní orientaci
- umožňujeme žákům získat základní informace týkající se pracovního práva, poradenských a zprostředkovatelských služeb
- podněcujeme žáky k celoživotnímu vzdělávání - základu profesního a zájmového růstu

Kompetence digitální

- učíme žáky vyhledat a pracovat podle videonávodu, předlohy, jednoduchého náčrtu za využití digitálních technologií a doporučených online zdrojů
- diskutujeme s žáky o výhodách využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků
- podporujeme žáky při vytváření videonávodu vlastního výrobku nebo pokrmu
- umožňujeme žákům vytvořit záznam za pomoci digitálních technologií
- motivujeme žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií
- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy
- motivujeme žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu
- prakticky seznamujeme žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů a (týmových) úkolů

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Svět práce
Ročník: 1. - 3.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty s tradičních a netradičních materiálů; při jejich tvorbě využívá digitální technologie	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálů, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů - papír a karton - přírodniny - textil		
Pracuje podle slovního návodu, videonávodu a předlohy.	- jednoduché pracovní postupy		
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi	OSV – kreativita (1., 2., 3. ročník)	Tvůrčí dílny- aktivity pro rozvoj kreativity (výtvory na dané téma, z daného materiálu, pomocí zadaných pomůcek apod.)
Pečuje o nenáročné rostliny.	Pěstitelské práce - základní podmínky pro pěstování rostlin (i pokojových), pěstování ze semen v místnosti.		
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování s využitím digitální technologie			
Chová se vhodně při stolování.	Příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování.		
Připraví tabuli pro jednoduché stolování			

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Svět práce
Ročník: 4. - 5.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	Práce s drobným materiálem – vlastnosti materiálu, jednoduché pracovní postupy: - práce s papírem a kartonem - práce s přírodninami - práce s textilem - drobný materiál - vyhledání a práce dle vhodného videonávodu		
Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	- lidové zvyky, tradice a řemesla		
Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	- funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů		
Udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu			
	KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	Konstrukční činnosti: - práce se stavebnicemi (plošnými, konstrukčními, prostorovými) - práce s návodem - práce s předlohou a s jednoduchým náčrtem - práce s videonávodem a digitálními technologiemi		
Pracuje podle slovního návodu, předlohy jednoduchého náčrtu, videonávodu			
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- první pomoc při úrazu		

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
	PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	- základní podmínky pro pěstování rostlin, - pěstování pokojových rostlin, - pěstování rostlin ze semen v místnosti - jedovaté rostliny, drogy, alergie - pomůcky, nástroje, náčiní a jejich použití	EV – základní podmínky života (4. ročník)	Co mají rostliny rády-pěstitelské pokusy (4. ročník)
Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny			
Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní			
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu			
	PŘÍPRAVA POKRMŮ		
Orientuje se v základním vybavení kuchyně	- základní vybavení kuchyně, technika v kuchyni – historie a význam		
Připraví samostatně jednoduchý pokrm	- příprava jednoduchého pokrmu; - vyhledání a práce dle vhodného videonávodu	OSV – kreativita (5. ročník)	Soutěž skupin v přípravě pokrmů
Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování		
Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	- zásady bezpečnosti práce a poskytování první pomoci		

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět: **Svět práce (*Práce s technickými materiály)*** [x)]
Ročník: 6. a 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	Člověk a technika - úloha techniky v životě člověka, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla		
	vlastnosti materiálů, jednoduché pracovní operace a postupy při jejich zpracování (dřevo, kov, plast); pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování materiálu – přehled, nácvik použití	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí (7. ročník)	Exkurze (technická památka Dolní Vítkovice, Landek, …) či práce s internetem
užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	technické náčrty a výkresy, technické informace, návody		
řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a nářadí	výroba jednoduchých výrobků podle technického výkresu		
organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	organizace práce, časové rozvržení a následnost pracovního postupu; návrh a realizace jednoduchého výrobku (samostatná práce, práce ve skupině)	OSV – seberegulace a sebeorganizace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, kreativita (7. ročník)	„Děti dětem“ - problémová úloha - výrobek hračky, hlavolamu, pomůcky do výuky - komplexní zpracování úkolu (volba výrobku, návrh, postupy, organizace, technická dokumentace, prezentace)
dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny i zásady bezpečnosti ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	bezpečnost a hygiena práce, bezpečnostní rizika, první pomoc při úrazech (prolíná všemi činnostmi)		

[x)] *Pozn. Předmět Svět práce - tematický okruh **Práce s technickými materiály** – vyučuje se v 6. a 7. ročníku*

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět: **Svět práce (*Příprava pokrmů)*** [x)]
Ročník: 8. – 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	Kuchyně základní vybavení, nádobí, náčiní, elektrické a plynové spotřebiče		
	Moderní domácnost – mikrovlnná trouba, horkovzdušná trouba, fritovací hrnec, robot, toustovač, remoska, myčka (alespoň na informativní úrovni)		
- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	Potraviny – výběr, nákup, skladování poživatin, jakost, hmotnost, množství, skupiny potravin, sestavování jídelníčku – biologická a energetická hodnota potravy, polotovary, výrobky racionální výživy	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (9. ročník) EV – základní podmínky života + MEV – tvorba mediálních sdělení (8. ročník)	„Země – problémy výživy ve světě“ (beseda nad seminárními pracemi žáků, diskuze) „Biopotraviny v naší kuchyni“ – miniprojekt spojený s tvorbou plakátu, prezentace či reklamního letáku
	Příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů, snídaně, přesnídávky, předkrmy, polévky, úpravy masa, příkrmy, přílohy, moučníky, krémy, nádivky, zelenina, ovoce, saláty, kompoty, koření	MUV – kulturní diference (9. ročník)	„Jak se vaří ve světě – festival mezinárodní kuchyně“ – tvůrčí dílna, poznáváme a připravujeme pokrmy jiných národů

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy stolu ve společnosti	Úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, slavnostní stolování v rodině, obsluha a chování u stolu, zdobné prvky a květiny na stole, chování v restauraci	OSV – kreativita, (8. ročník)	Tvůrčí dílna – aktivity pro rozvoj kreativity (příprava pokrmů - z daných surovin, dle stanovených podmínek a kritérií)
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	Kuchyně – bezpečnost a hygiena provozu, udržování pořádku a čistoty, mycí a čisticí prostředky	EV – vztah člověka k prostředí (8. ročník) MEV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (9. ročník)	Třídění odpadu v kuchyni (Zásady a praktické uplatňování při přípravě pokrmů) „Ekologické čisticí prostředky v kuchyni“ – práce s informacemi, užití internetu
	Potraviny – hygiena při práci s potravinami		
	Zásady první pomoci při úrazu v kuchyni		

*[x)] Pozn. Předmět Svět práce - tematický okruh **Příprava pokrmů** – 1. sk. se vyučuje v 1. pololetí 8. ročníku a 2. pololetí 9. ročníku,*
*[x)] Pozn. Předmět Svět práce - tematický okruh **Příprava pokrmů** – 2. sk. se vyučuje v 2. pololetí 8. ročníku a 1. pololetí 9. ročníku*

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět: **Svět práce** [x)]
Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	- charakteristické znaky povolání, základní rozdělení povolání, uplatnění absolventů učebních oborů, pracovní prostředí, pracovní prostředky, objekty a produkty práce, pracovní činnosti	OSV - komunikace	„Jaká je tvá práce?“ Aktivita pro nácvik efektivní diskuze a prezentace, vytváření profesního rodokmenu
Posoudí možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	- osobní zájmy a životní cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, střední školství, učební obory	OSV – sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí	„Jak se vidím já a jak mě vidí druzí“ - aktivity pro sebepoznání a vzájemné poznávání
Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	- informace pro volbu vzdělávání a povolání, úřad práce, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	MEV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	„Nabídka práce“ - kritické čtení nabídek práce (internet, tištěná média, inzerce …)
Popíše své představy „ o cestě“ k povolání	- sebehodnocení, práce s profesními informacemi, trh práce, informační základna pro volbu povolání		
Objasní vztahy mezi vzděláním a povoláním	- činnost lidí, práce, hospodaření, zaměstnání, povolání, odpovědnost za práci, potřeba celoživotního vzdělávání	OSV – sebepoznání a sebepojetí	„Kariérové koučování“ - podpora profesní orientace - aktivita směřující k sebepoznání silných stránek

[x)] *Pozn. Předmět Svět práce - tematický okruh **Svět práce** – 1. sk. se vyučuje v 2. pololetí 8. ročníku, 2. sk. se vyučuje v 1. pololetí 8. ročníku*

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět: **Svět práce** [x)]
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy	Poznámky
Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	- způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, informace o pracovních místech a služby zprostředkující zaměstnání, inzeráty	OSV - komunikace, seberegulace a sebeorganizace	„ Přijímací pohovor“ - aktivity pro nácvik úspěšné prezentace jedince na trhu práce (kritický výběr nabídky, prezentace pomocí strukturovaného životopisu, efektivní strategie při přijímacím pohovoru …)
Vyjmenuje základní formy podnikání	- možnosti podnikání, druhy živností, předpisy pro podnikání, projektování, organizování a řízení pracovního procesu, marketing a podnikatelský záměr, účetnictví, daně, běžný účet	OSV - kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti; kooperace a kompetice MEV - tvorba mediálních sdělení, práce v realizačním týmu	„ Moje firma“ - miniprojekt (práce týmů, vytvoření fiktivní firmy, marketingový průzkum, rozbor situace na trhu, podnikatelský záměr, administrativa, reklama, propagace …)
Orientuje se v základních vztazích vyplývajících z pracovního poměru	- pracovní právo, zákoník práce, pracovní smlouva, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, druhy a struktura organizací		
Sestaví návrh textu pracovní smlouvy	- zákoník práce, obsah pracovní smlouvy (datum uzavření, druh práce, pracoviště, pracovní doba, výše platu a datum výplaty)		
Zajímá se o problémy nezaměstnanosti a způsoby jejich řešení	- úřad práce, personální agentury, inzeráty, rekvalifikace		

[x)] *Pozn. Předmět Svět práce - tematický okruh **Svět práce** – 1. sk. se vyučuje v 1. pololetí 9. ročníku, 2. sk. se vyučuje v 2 pololetí 9. ročníku*

6 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE

Hodnocení prospěchu a chování se řídí těmito zásadami:

1. Být otevřený k dětem i rodičům, stanovit a vysvětlit jasná kritéria pro hodnocení.
2. Umožnit žákům účast na hodnotícím procesu.
3. Hodnotit individuální pokrok bez srovnávání s ostatními.

6.1 Hodnocení a klasifikace žáků

Pravidla pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků jsou nedílnou **součástí školního řádu** Základní školy a mateřské školy v Ostravě-Hrabůvce, Krestova 36A, příspěvkové organizace. Jsou stanovena na základě aktuálního, platného znění dvou dokumentů - vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky a školského zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.

.

6.1.1 Cíle hodnocení

Základní vzdělávání vede k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.

V souladu s těmito cíli vyučující naší základní školy přistupují k průběžnému hodnocení výchovně vzdělávacích činností a jejich výsledků s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativního významu.

Hodnotící činnost není cílovou kategorií, ale především prostředkem a metodou, pomocí níž v průběhu vzdělávání všechny zainteresované osoby získávají **zpětnou vazbu** o tom, co se žákovi daří, v čem má ještě rezervy, poskytuje doporučení pro odstranění nedostatků a pro jeho další práci. **Úkolem hodnocení je pomáhat žákovi** porozumět vlastnímu učení a dobře ho posuzovat, vést ho ke zlepšení průběhu učení a jeho výsledků. Vyučující naplňují **informativní, kontrolní, diagnostickou a motivační funkci** hodnocení.

6.1.2 Obecná východiska a zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

- Hodnocení je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu. Pravidla hodnocení vycházejí obecně platných předpisů a ze školního vzdělávacího programu.
- Hodnocení se vztahuje na průběh, výsledky a chování žáků v rámci **všech organizačních forem využívaných** školou, včetně akcí pořádaných jako součást výchovně vzdělávacího procesu mimo budovu školy.
- Hodnocení naplňuje tyto principy:
  a) je **jednoznačné** – je pravdivé, nezkreslené, dá se dokázat, je objektivní;
  b) je **srozumitelné** – je informativní, obsažné, žák i rodič mu rozumí, ví, na základě čeho bylo vysloveno, co bylo jeho příčinou, k čemu má pomáhat, má predikační platnost;

c) je **srovnatelné s předem stanovenými kritérii** – směřuje k předem stanoveným a poznaným kritériím, je validní a cílené, hodnotí jen to, co bylo předem stanoveno, domluveno, směřuje k předem stanoveným cílům, k probrané a procvičené látce, k procvičeným činnostem a dovednostem;

d) je **věcné** – zabývá se hodnocením průběhu nebo výsledku žákovy činnosti, k tomu používá doložitelná a prokazatelná fakta, nezabývá se dojmy, předpoklady, pocity, dohady a odhady;

e) je **všestranné** – je variabilní, užívá všechny formy hodnocení a jejich vzájemné souvislosti, je zaměřeno na různé žákovy kompetence a ne pouze na faktografické znalosti, podporuje nápaditost, tvořivost;

f) je **pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné** – vychází z posouzení míry dosažení klíčových kompetencí a očekávaných výstupů formulovaných ve školním vzdělávacím programu;

g) je **efektivní** – je účelné, je ho přiměřeně, nepřetěžuje ani žáky ani učitele;

h) je **otevřené** vůči žákům a jejich rodičům - informace o cílech a kritériích hodnocení je jim poskytnuta předem

i) je **přiměřeně náročné -** ctí věkové a individuální zvláštnosti žáků, jejich případnou indispozici; respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení

j) je uplatňováno s **pedagogickým taktem** – nesnižuje důstojnost a sebedůvěru žáka

k) je **motivující** – nesoustředí se na žákovy chyby a nedostatky, oceňuje žákovo úsilí a pokrok, povzbuzuje

l) umožňuje žákům **spoluúčast na hodnotícím procesu** – sebehodnocení a vzájemné hodnocení

m) soustředí se na **individuální pokrok** žáka

- Hodnocení žáků provádíme **průběžně** po celý školní rok. Je to **plánovaná**, **systematická** činnost směřující k formování žáka a jeho rozvoji, v pololetí a na konci školního roku završená souhrnným **celkovým** hodnocením na vysvědčení.
- Cílem hodnocení je poskytnout žákovi **zpětnou vazbu**, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje, obsahuje rady a doporučení pro další práci.
- Součástí hodnocení žáka ve škole je též hodnocení jeho **chování** a projevů reflektující proces formování jeho postojů.
- **Chování** je hodnoceno samostatně, nezahrnuje se do hodnocení výsledků vzdělávacích oborů.
- Hodnocení je zaměřeno **individuálně** na každého žáka a jím dosažený pokrok při naplňování předem stanovených požadavků. Jsou respektovány jeho individuální předpoklady bez srovnávání s ostatními spolužáky. Jsou zohledňováni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, přihlíží se k talentu a nadání žáků, jsou respektována doporučení školských poradenských zařízení.
- Hodnotíme **výkon** žáka, neposuzujeme osobu žáka, jeho osobnostní kvality.

- Při hodnocení žáka používáme přednostně **pozitivně laděné hodnotící soudy**, vyjadřujeme důvěru v pokrok a zlepšení jeho výkonů. Dbáme o vytvoření bezpečného prostředí a potlačení stresových faktorů.
- Hodnocení neuplatňujeme jako mocenský nástroj. Hodnocení nesmí vést ke snižování **důstojnosti** a **sebedůvěry** žáka.
- Zpětná vazba je poskytována **pravidelně** a **včas** a zahrnuje i **konkrétní návod**, jak má žák postupovat, aby odstranil přetrvávající nedostatky.
- Hodnocení **se nesoustředí na zdůrazňování chyb. Chybu** chápeme **jako** nedílnou součást procesu učení, následnou práci s ní využíváme jako **příležitost** a cestu *ke* **zlepšení.**
- Hodnocení využíváme jako **nástroj** k **formování** žáka **a** posilování jeho vnitřní **motivace k celoživotnímu učení**, žáky vedeme k sebehodnocení, vzájemnému hodnocení a převzetí zodpovědnosti za jejich sebevzdělávání.
- Každému hodnocení předchází jasné a srozumitelné **seznámení žáka s cíli vzdělávání, se způsoby a kritérii hodnocení**. Žák si je vědom čemu se učí a proč, jakým způsobem, kdy a podle jakých pravidel bude v určité fázi vzdělávacího procesu hodnocen. Tyto informace využívá i při sebehodnocení a hodnocení výkonů spolužáků.
- Pravidla pro hodnocení žáků jsou **závazná** pro všechny vyučující. Jsou kdykoli **dostupná** žákům, rodičům i ostatním zainteresovaným osobám v tištěné či elektronické formě jako součást školního řádu.

Dále se řídíme také těmito pravidly:

- Hodnotíme jen **probrané a procvičené** učivo.
- Žáka **nehodnotíme bezprostředně při návratu** po několikadenní absenci.
- Vyučující oznamuje žákovi výsledek **každého** hodnocení a klasifikace.
- Závěrečné sumativní hodnocení žáka **provádí učitel**, **který vyučuje** příslušnému **předmětu**.
- Při závěrečném hodnocení vyučující přihlíží **k tomu, že žák mohl** v průběhu posuzovaného období **zakolísat** v učebních výkonech pro určitou indispozici.
- Závěrečné sumativní **hodnocení žáka** v případě použití klasifikace **není aritmetickým průměrem známek** získaných průběžným hodnocením. Při závěrečném hodnocení vyučující zohledňuje podklady získané i jinými způsoby průběžného hodnocení.
- **Skupinovou práci žáků nehodnotíme známkou**. Kooperativní práci nelze klasifikovat. Známku dostává žák pouze za individuální výkon. Při skupinové práci žáci hodnotí svůj osobní přínos pro práci skupiny, svůj podíl na jejích úspěších, míru a kvalitu svého zapojení do práce skupiny. Provádějí hodnocení průběhu a výsledků skupinové práce jako celku, věnují se vzájemnému hodnocení členů skupiny.
- Kontrolní práce a další druhy zkoušek vyučující **rozvrhuje rovnoměrně** do jednotlivých klasifikačních období.
- **V jednom dni** mohou žáci vykonávat pouze **jednu souhrnnou písemnou zkoušku v rozsahu delším než 20 minut**.
- Zařazování písemných prací v rozsahu delším než 20 minut ve své třídě **koordinuje třídní učitel**.
- Vyučující si vede soustavnou **evidenci** hodnocení a klasifikace žáka.

- **Vyučující** jednotlivých předmětů **průběžně informují třídní učitele** o stavu klasifikace ve třídě. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě.
- **Zákonní zástupci žáka jsou** o průběhu a výsledku vzdělávání **informováni průběžně**, pravidelně a včas prostřednictvím klasické či elektronické žákovské knížky a na třídních a konzultačních schůzkách. Při distančním vzdělávání jsou zákonní zástupci informováni průběžně, pravidelně ve stanovených intervalech, prostřednictvím komunikační platformy školy (platforma Google, Skype), případně skupinovým chatem, videohovory, které nahrazují klasické třídní schůzky, případně písemnou korespondencí, telefonicky, osobně.
- V případě **mimořádného zhoršení** prospěchu **informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně** a prokazatelným způsobem.
- Žák 2. až 9. ročníku musí mít v předmětu s týdenní dotací 4 a více hodin alespoň 8 podkladů (známek) za pololetí pro uzavření celkového hodnocení.
- Při týdenní dotaci předmětu 2 – 3 hodiny musí mít alespoň 5 podkladů (známek) za pololetí pro uzavření celkového hodnocení.
- Při týdenní dotaci předmětu 1 hodina musí mít alespoň 3 podklady (známky) za pololetí pro uzavření celkového hodnocení.
- Ředitel školy může ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů **uvolnit žáka na žádost jeho zákonného zástupce zcela nebo zčásti z** vyučování některého **předmětu,** zároveň určí náhradní způsob vzdělávání žáka v době vyučování tohoto předmětu. V předmětu tělesná výchova ředitel školy uvolní žáka z vyučování na písemné doporučení registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost nebo odborného lékaře. Na první nebo poslední vyučovací hodinu může být žák uvolněn se souhlasem zákonného zástupce bez náhrady.
- **Žákovi, který se nemůže** pro svůj zdravotní stav **po dobu delší než dva měsíce** účastnit vyučování, stanoví ředitel školy takový způsob vzdělávání, který odpovídá možnostem žáka, nebo mu může povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu; zákonný zástupce žáka je povinen vytvořit podmínky pro stanovené vzdělávání (zákon č.561/2004 Sb., §18, § 50 odst. 3).

6.1.3 Vymezení oblastí a způsobů hodnocení žáků

Při hodnocení výsledků vzdělávání žáků **se posuzuje** dosažená úroveň klíčových kompetencí a zejména míra osvojení očekávaných oborových výstupů jednotlivých předmětů. Žáky sledujeme a hodnotíme v těchto oblastech:

- kvalita a rozsah **znalostí, dovedností** žáka - ucelenost, přesnost a trvalost osvojení
- **individuální pokrok** každého žáka;
- **přístup žáka ke vzdělávání**, jeho aktivita a píle, a to i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon;
- míra osvojení si **pracovních návyků** souvisejících se zásadami bezpečnosti a hygieny, s pravidelnou přípravou na vyučování (včetně pomůcek potřebných do vyučování), zodpovědným plněním pracovních povinností a zadaných úkolů, respektováním stanovených pracovních pravidel;
- **schopnost** žáka **uplatňovat** osvojené **poznatky a dovednosti a vhodné postupy** při řešení teoretických a praktických úkolů a problémů;
- žákova **schopnost řešit problémové situace**;

- jeho **dovednost využívaní informačních zdrojů** - kvalita práce s informacemi, schopnost nalézt, třídit, interpretovat a použít informace;
- kvalita **myšlení** - především jeho samostatnost, tvořivost a originalita, logika;
- kvalita **ústního a písemného projevu** - přesnost, výstižnost, odborná i jazyková správnost;
- úroveň **komunikačních dovedností**;
- míra osvojení si dovednosti účinně **spolupracovat**;
- míra osvojení si a uplatnění účinných **metod a strategií učení**, včetně úrovně vedení **portfolia**, míra využívání a úroveň dovednosti **sebehodnotících technik.**

Při hodnocení chování žáků **posuzujeme** především:

- projevy chování žáků ve vztahu k společensky uznávaným normám;
- projevy chování žáků ve vztahu k pravidlům stanoveným školním řádem;
- dodržování povinné školní docházky.

K hodnocení žáků přistupujeme těmito základními způsoby:

- Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje hodnocení **průběžné a celkové**, tj. souhrnné, sumativní.
- Žáky lze hodnotit **klasifikací, slovně, zobrazováním** (využíváme různé grafické symboly a prvky) či **kombinací těchto způsobů**.
- **Průběžné hodnocení** se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.
- **Průběžné hodnocení** je poskytováno ústní či písemnou formou, a to klasifikací, slovně, použitím grafických prvků (symboly, obrázky, grafy, diagramy, stupnice, škály…) či kombinací těchto způsobů.
- Výsledky **průběžné hodnotící činnosti** jsou žákům **sdělovány** ústně nebo zápisem do žákovské knížky a elektronické žákovské knížky, popř. zaznamenávány do formulářů pro sebehodnocení. K poskytování informací rodičům žáků slouží také třídní a konzultační schůzky.
- **Celkové hodnocení** výsledků vzdělávání žáka je vyjádřeno v pololetí a na konci školního roku písemně, **vysvědčením**. Za první pololetí může škola žákovi vydat výpis z vysvědčení.
- **Celkové hodnocení** zaznamenané na vysvědčení **vyjadřujeme** klasifikačním stupněm, žáky s vývojovými poruchami učení hodnotíme v případě písemné žádosti jejich zákonného zástupce slovně nebo kombinací obou způsobů hodnocení (šk. zákon, § 51 odst. 4). O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
- **Celkové hodnocení** žáka v jednotlivých předmětech na konci pololetí **odpovídá** míře naplňování klíčových kompetencí a úrovni osvojení očekávaných výstupů. Hodnocení dle platných kritérií provádí vyučující daného předmětu. Využívá všech podkladů získaných průběžným hodnocením.
- **Při přestupu žáka** na jinou školu, která hodnotí odlišným způsobem, převádíme **slovní hodnocení do klasifikace** nebo **klasifikaci do slovního hodnocení,** a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání převádíme slovní hodnocení do klasifikace.
- **Žáci vstupují do hodnotících procesů** prostřednictvím **hodnocení spolužáků**, vytvářením osobních **portfolií** a svým průběžným **sebehodnocením**. Na závěr každého

pololetí žáci provádějí ústně či písemně souhrnné sebehodnocení své práce a dosažených výsledků.

6.1.4 Způsoby získávání podkladů pro hodnocení

Učitel získává podklady pro hodnocení **těmito metodami, formami a prostředky:**

- soustavné diagnostické pozorování žáka
- soustavné sledování výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- ústní zkoušení a mluvený projev
- písemné práce – slohové práce, diktáty, cvičení…
- zpracování referátů a prací k danému tématu
- výroba pomůcek, modelů, laboratorní práce, pokusy…
- úprava sešitů, samostatné aktivity, domácí úkoly
- zkoušky grafické, praktické, pohybové
- projektové a skupinové práce
- projektové dny ročníkové
- projektové dny celoškolní
- rozhovory se žáky a zákonnými zástupci žáka
- dotazníky
- žákovské portfolio
- vědomostní a dovednostní testy
- konzultace s ostatními učiteli a podle potřeby také konzultace s pracovníky pedagogicko-psychologických poraden a zdravotnických služeb, zejména u žáka s trvalejšími psychickými a zdravotními potížemi a poruchami

6.1.5 Zásady hodnocení chování žáků ve škole a na akcích pořádaných školou

Součástí výchovně vzdělávacího procesu je vedení žáků k **samostatnosti a zodpovědnosti, k projevování vnímavého, citlivého, tolerantního a ohleduplného chování k ostatním lidem, k účinné komunikaci a spolupráci s lidmi.**

Hodnocením chování poskytujeme žákům informaci o tom, jak se jim daří výše uvedené projevy chování a jednání uplatňovat, podáváme jim doporučení jak dosahovat postupného zlepšení. **Primárně** se snažíme **oceňovat pozitivní a příkladné projevy chování žáků**, a tím je co nejvíce stimulovat. Vlastní zodpovědnosti žáků za jejich chování rozvíjíme mimo jiné tím, že jim umožňujeme **spolupodílet se na tvorbě pravidel hodnocení** prostřednictvím žákovské samosprávy a školního parlamentu. Hodnocení a sebehodnocení chování, postojů, volních a charakterových projevů žáků chápeme jako **nástroj kultivace žáků v rámci osobnostní a sociální výchovy**.

Při hodnocení chování žáků se řídíme těmito zásadami a pravidly:

- Hodnocením chování žáka je míněno zásadně chování žáka **ve škole a na akcích pořádaných školou**.
- Hodnocena je především **školní docházka,** míra shody chování žáka se **školním řádem** a míra shody jeho chování s **pravidly slušného společenského chování.**
- **Do hodnocení** chování **nezahrnujeme zapomínání školních pomůcek**. Připravenost žáka na vyučování je součástí hodnocení a klasifikace průběhu a výsledků vzdělávání v jednotlivých oborech, patří ke kritériím indikujícím míru zvládnutí kompetence pracovní a kompetence k učení žákem.

- Hodnotíme **projevy chování a způsoby jednání** dítěte, nikoliv osobnost dítěte.
- Při hodnocení přednostně **využíváme příležitosti vhodné k ocenění** příkladného chování žáků.
- Žákovo chování hodnotíme **průběžně**, po celý školní rok (v době výuky, o přestávkách, při akcích konaných ve škole i mimo školní areál) a **souhrnně, sumativním hodnocením** v závěru každého pololetí školního roku.
- **Podněty k hodnocení žákova chování** mohou podávat všichni zaměstnanci školy, s nimiž žák přichází do styku, případně další právnické či fyzické osoby. Své poznatky a připomínky sdělují ústně či písemně třídnímu učiteli, mohou je konzultovat s výchovným poradcem a vedením školy. Hodnocení či klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s ostatními učiteli.
- **Průběžné hodnocení** provádíme převážně **slovně,** a to **ústní** či **písemnou formou.** Využíváme k tomu osobní pohovory s žáky, třídnické hodiny, záznamy do žákovské knížky a na karty průběžného čtvrtletního hodnocení žáků, třídní schůzky, osobní dopis zákonným zástupcům apod. Jako doplňkovou formu používáme nonverbální hodnocení, hodnocení zobrazováním a na prvním stupni též hodnocení prostřednictvím předmětů a her.
- **Při průběžném hodnocení** chování uplatňujeme motivační **výchovná opatření** (pochvaly či jiná ocenění) a výchovná opatření k posílení kázně (napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy). Využíváme rovněž **pohovory s výchovným poradcem, vedením školy** či projednání chování žáka **výchovnou komisí**.
- **V rámci** jednoho a téhož **pololetí nelze žákovi ze stejného důvodu** (za stejný typ přestupku) **udělit stejné opatření** k posílení kázně **dvakrát** (u žáka buď došlo k zlepšení, či k zhoršení).
- **V případě závažného** nebo **dlouhodobého, opakovaného porušování pravidel** chování škola spolupracuje intenzivně s rodinou, může **pozvat zákonné zástupce žáka na schůzku,** případně **požádat o spolupráci odborné instituce**, úřady, které se zabývají řešením problémů v této oblasti.
- **Podklady** k hodnocení chování žáků **shromažďuje a vyhodnocuje třídní učitel**, průběžně podává zprávy o chování žáků jejich zákonným zástupcům, ve spolupráci s výchovným poradcem a vedením školy navrhuje a operativně uděluje výchovná opatření sloužící k ocenění nebo ke zlepšení chování žáků či k posílení jejich kázně.
- **Napomenutí či důtky třídního učitele udělené** žákovi **mimo jednání pedagogické rady** třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy. Důtka ředitele školy může být žákovi uložena pouze po projednání v pedagogické radě.
- Třídní učitel **čtvrtletně předkládá pedagogické radě informace o chování žáků třídy**, návrhy výchovných opatření, v pololetí také návrhy na snížené klasifikační stupně z chování. Udělení výchovných opatření či odůvodnění sníženého klasifikačního stupně z chování zaznamenává do dokumentace školy.
- **Při navrhování opatření k posílení kázně nebo snížené známky z chování**, třídní učitel přihlíží zejména:
  - k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka;
  - k závažnosti přestupku;
  - k četnosti opakování přestupku;

- k charakteru a četnosti zápisů v žákovské knížce a pedagogickém deníku, které mají vliv na posouzení chování žáka;
- k opatřením uděleným k posílení kázně v předchozím období téhož klasifikačního období v případě, že tato opatření byla neúčinná;
- k zohlednění žáků s diagnostikovanými poruchami učení a chování, žáků pocházejících ze znevýhodněného sociálního prostředí
- k zásadě, že za stejný typ přestupku nelze ve stejném pololetí udělit žákovi totéž opatření k posílení kázně dvakrát (u žáka buď došlo k zlepšení, či k zhoršení);

- Při **hodnocení chování žáků se speciálními potřebami vzdělávání** zohledňujeme problémy a handicapy, které byly diagnostikovány školským poradenským zařízením. Zohlednění se týká těch projevů žáka, které souvisí s typem a rozsahem jeho problému a mají přímý vliv na posuzování chování žáka.
- **Hodnocení** chování dětí s **diagnostikovanými poruchami chování, poruchami pozornosti provázenými hyperaktivitou** a slabším nadáním **(ADHD, LMD**), vyžaduje vysoce individuální, osobitý a profesionální přístup. Vzhledem k nesnázím projevujícím se u žáků trpících těmito poruchami (snadné rozptýlení pozornosti vnějšími podněty, potíže s udržením pozornosti, nevyrovnaný výkon v práci, nepořádnost, problémy s nasloucháním a plněním pokynů, zapomínání, výchovné zanedbanosti atd.), uplatňujeme při hodnocení chování těchto žáků tolerantnější, zohledňující přístup, důkladně zvažujeme, zda je přestupek důsledkem poruchy, či vědomým porušením dohodnutých pravidel chování.
- **Pedagogická rada projednává** návrhy na udělení důtky ředitele školy, návrhy na sníženou známku z chování na vysvědčení, pochvaly na vysvědčení, analyzuje příčiny porušování pravidel chování stanovených řádem a navrhuje další postup u problémových žáků. V případě nutnosti je k projednání přestupku žáka svolána mimořádná pedagogická rada.
- **Souhrnné, sumativní** hodnocení chování žáka za každé pololetí školního roku se provádí dle stanovených kritérií, je projednáno pedagogickou radou a vyjádřeno **klasifikačním stupněm** či širším **slovním** hodnocením **na vysvědčení**. Hodnocení chování může být v pololetí doprovázeno udělením výchovného opatření (pochvaly a v případě nesníženého klasifikačního stupně též napomenutí, důtky), které se neuvádí na vysvědčení.
- **Třídní učitel může** na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy **udělit pochvalu** nebo **jiné ocenění** za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
- **Ředitel školy může** na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby po projednání v pedagogické radě žákovi **udělit pochvalu** nebo **jiné ocenění** za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.
- Ředitel školy nebo třídní učitel **neprodleně oznámí** udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.
- Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se **zaznamená** do dokumentace školy. Udělení pochvaly ředitele školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.
- Je-li pololetní **souhrnné hodnocení** žáka vyjádřené klasifikačním stupněm doplněno udělením výchovného opatření nebo je-li chování žáka hodnoceno sníženým stupněm, **zaznamenává se odůvodnění** hodnocení či opatření **do dokumentace školy** a musí být prokazatelným způsobem sděleno zákonným zástupcům žáka.

- **Kritéria pro hodnocení a klasifikaci chování** vychází z ustanovení obsažených ve školním řádu a z obecně platných společenských norem chování, zahrnují bezproblémové dodržování povinné školní docházky.
- **Zákonní zástupci žáka jsou o chování a problémech jejich dítěte informování** třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů včas a prokazatelným způsobem:
  - průběžně prostřednictvím žákovské knížky;
  - ústně na pravidelných třídních schůzkách;
  - ústně na předem smluvených konzultačních schůzkách či jednáních výchovné komise;
  - prostřednictvím kopie zápisu z jednání s žákem při závažném nebo opakovaném porušení školního řádu;
  - okamžitě telefonicky (poté písemně) v případě zvlášť hrubého porušení školního řádu, ublížení spolužákovi nebo neoprávněného opuštění školní budovy (prostor školní akce) v době vyučování
  - písemnými formuláři, pokud je žákovi uděleno výchovného opatření, zpravidla po projednání na čtvrtletní pedagogické radě

Chování žáků posuzujeme podle těchto hlavních kritérií:

- míra dodržování povinné školní docházky.
- kvalita projevů chování žáků ve vztahu k společensky uznávaným normám a míra dodržování těchto norem;
- kvalita projevů chování žáků ve vztahu k pravidlům stanoveným školním řádem a míra dodržování těchto pravidel;

Při posuzování kvality chování žáka hodnotíme zejména jeho:

- **zdvořilost** (oslovování, pozdrav, prosba, poděkování, omluva, uplatnění předností)
- **vhodný způsob komunikace** (nemluví vulgárně, přihlásí se o slovo, neskáče do řeči, mluví věcně, zdrží se osobního útoku)
- **respektování ostatních** (nevysmívá se jim, neponižuje je, nenapadá je slovně ani fyzicky, bere ohled na druhé, oceňuje jejich přínos, nebrání jim zapojení do činností, nepůjčuje si jejich věci bez dovolení)
- **úcta k hodnotám** (chrání cizí majetek, nepůjčuje si cizí věci bez dovolení, zachází s věcmi šetrně a předepsaným způsobem)
- **zodpovědné plnění školních povinností a školní docházky** (řádně dochází do školy, dochází do všech hodin, dodržuje stanovený čas, plní uložené úkoly, dodržuje školní řád a organizační pokyny)
- **prosazování práv (**upozorní na nebezpečí jednání ohrožující život, zdraví nebo práva druhých, slušnou formou se ohradí proti nespravedlivému jednání, zastane se slabšího, vyjadřuje se věcně a slušně k věcem, které se týkají jeho vzdělávání a života školy, uplatňuje demokratické principy v třídní nebo školní samosprávě)
- **respektování bezpečnostních a hygienických pravidel** (dbá o bezpečnost a zdraví své i ostatních, vyhýbá se rizikovému chování
- **vstřícnost, snaha a ochota** k požadavkům vázajícím se k stanoveným pravidlům chování a k procesu formování a zkvalitňování společensky uznávaných a kladně oceňovaných postojů chování

6.1.6 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků. Pedagogové vedou žáky k dovednosti sebehodnocení jako důležité složce kompetence personální, pracovní i kompetence k učení. Cílem nácviku a provádění sebehodnotících technik je, aby žáci získali schopnost vidět sebe sama a své vlastní výkony realisticky, aby uměli samostatně vyhodnocovat svou práci, aby dokázali vyvozovat ze zpětného pohledu závěry pro budoucnost a pomocí získaných informací plánovali své další učení.

- Sebehodnocení **vychází z žákovy autonomie** – tzn. svéprávnosti, samostatného rozhodování, vlastní volby a zodpovědnosti za rozhodování.
- Sebehodnocení – je **žákovou dovedností a kompetencí, je jeho pracovním nástrojem**. K hodnocení vlastního pokroku. Míra ovládnutí tohoto nástroje je přiměřená věku žáka.
- Sebehodnocení **provádí žák na základě kritérií** stanovených k jednotlivým vzdělávacím úkolům a cílům (kriteriální hodnocení je pro žáka bezpečné z hlediska jeho sebepojetí, sebeúcty a sebevědomí, hodnotí se výkony, ne osoba žáka).
- Sebehodnocení nabízí žákům **příležitost** naučit se **vytvářet kritéria hodnocení**, spolupodílet se na procesech hodnocení a tím rozvíjet své kompetence k učení, pracovní, personální.
- Sebehodnocení žáků je pedagogy vnímáno jako **zdroj informací o žácích** a jako **jeden z podkladů pro hodnocení žáků**. Nenahrazuje klasické hodnocení žáka pedagogem, doplňuje a rozšiřuje evaluační procesy a aktivizuje žáka.
- Sebehodnocení žáků je realizováno jak **na úrovni jednotlivců, tak pracovních skupin.**
- Individuální sebehodnocení žáci **provádějí** vždy **před hodnocením žáka učitelem** nebo skupinou spolužáků tak, aby nebyli předem ovlivňováni cizími názory, aby se naučili samostatnému úsudku.
- Při sebehodnocení žáka se uplatňují všechny formy hodnocení:
  - **slovní hodnocení** – žák argumentuje, posuzuje, zdůvodňuje, obhajuje, oponuje, vyvrací, zhodnocuje, oceňuje, je veden k používání popisného jazyka
  - **Klasifikace – známky**, body, procenta (tímto použitím klasifikace přestává být zdrojem strachu až stresu žáků, stává se jejich pracovním nástrojem)
  - **zobrazování** – např. symboly, grafy, stupnice, apod. – záznamy na list k sebehodnocení do pracovního listu apod., s uvedením či vyznačením vlastních kladů i nedostatků
- K rozvoji dovednosti sebehodnocení a posílení vnitřní motivace žáka k učení se využívá práce s **žákovským portfoliem.** Žáci jsou vedeni ke shromažďování materiálů dokumentujících proces a výsledky jejich vzdělávání, k třídění, aktualizaci a vyhodnocování těchto materiálů.
- **Portfolio** v průběhu roku využívají jako **pracovní a dokumentační**, v závěru školního roku z něj vytvářejí **reprezentační** portfolio, soubor prezentující žákovy úspěchy a jeho případnou profilaci.
- **Práci žáků s portfoliem** při vyučování realizují a její výsledky za svůj obor kontrolují vyučující jednotlivých vzdělávacích oborů.

- **Sebehodnocení** je zařazováno do procesu vzdělávání všemi vyučujícími jednak **průběžně**, při hodnocení dílčích cílů a výsledků, jednak **pololetně,** k souhrnnému posouzení výsledků žáka a jeho pokroku.
- **Na konci pololetí** žák písemnou nebo ústní formou provede **sebehodnocení podle obecných kritérii hodnocení** stanovených školním řádem**,** které lze doplnit o další aspekty vycházející z aktuálních potřeb žáka či skupiny.
- **Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit**:
  – co se mu daří,
  – co mu ještě nejde, jaké má rezervy,
  – příčiny úspěchu a pokroku či neúspěchu,
  – jak bude pokračovat dál.
- **Žák schopný sebehodnocení:**
  – rozpozná ty složky vlastní práce, které dokazují, že dosáhl vytčeného cíle nebo se k němu blíží – popíše je a objasní, proč je považuje za zvládnuté;
  – najde složky, jejichž zvládnutí musí ještě zlepšit – popíše je a objasní, v čem se liší od očekávaného výkonu;
  – identifikuje, co přispělo k dosažení cílů nebo co mu zabránilo v lepší práci;
  – naplánuje si, co příště udělá jinak, aby jeho práce byla lepší nebo probíhala efektivněji.
- **Vyučující napomáhají rozvíjet žákovy dovednosti sebehodnocení** tím, že, využívají činnosti, při nichž lze hodnotit žákův výkon, a dobře pracují s cíli činností, které stanovují tak, aby byly
  – velmi konkrétní, dosažitelné v daném čase a pro žáky přijatelné,
  – formulované jazykem, jemuž žáci rozumějí či si ho snadno osvojí.
- **Při rozvíjení dovedností sebehodnocení učitel s žákem společně:**
  – plánují – popisují cíle a činnosti k jejich dosažení;
  – formulují, jak bude vypadat důkaz o dosažení cíle učení;
  – monitorují a zaznamenávají žákovu činnost a její výsledky;
  – vyhodnocují tuto činnost a její výsledky.
- Při rozvíjení sebehodnotících technik **učitel usiluje o budování pozitivního postoje žáka k sebehodnocení**, vnímání sebehodnocení jako přirozené a trvalé součásti žákovy práce, schopnosti stejně otevřeně přemýšlet i hovořit o svých dobrých i méně úspěšných výsledcích.

6.1.7 Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika dle stanovených kritérií

- **Souhrnné,** sumativní **hodnocení výsledků vzdělávání v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech** stanovených školním vzdělávacím programem žáka provádíme na konci obou pololetí školního roku a zaznamenáváme je písemně, na **vysvědčení**. Za první pololetí může žák obdržet výpis z vysvědčení.
- **Souhrnné hodnocení vyjadřujeme** klasifikačním stupněm. Pouze žáky s vývojovými poruchami učení hodnotíme v případě písemné žádosti jejich zákonného zástupce slovně nebo kombinací obou způsobů hodnocení (šk. zákon, § 51 odst. 4).
- **Celkové hodnocení** žáka v jednotlivých předmětech na konci pololetí odpovídá míře naplňování klíčových **kompetencí** a úrovni osvojení očekávaných **výstupů**. Hodnocení dle platných kritérií provádí vyučující daného předmětu. Využívá všech podkladů získaných průběžným hodnocením.
- **Stupně hodnocení v případě po klasifikace jsou stanoveny** ve vyhlášce MŠMT ČR č. 48/2005 Sb. (ve znění pozdějších předpisů).
- **Jestliže je žák z výuky některého předmětu** v prvním nebo ve druhém pololetí **uvolněn**, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo **„uvolněn (a)“.**
- **Nelze-li žáka** z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí **hodnotit** ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo **„nehodnocen (a)“.**
- **Výsledky vzdělávání** žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem **se** v případě použití klasifikace **hodnotí** na vysvědčení **pěti stupni prospěchu**:

  a) 1 – výborný,
  b) 2 – chvalitebný,
  c) 3 – dobrý,
  d) 4 – dostatečný,
  e) 5 – nedostatečný.

  Na prvním stupni se použije pro zápis výše uvedených stupňů hodnocení **číslice**, na druhém stupni se použije jim odpovídající **slovní označení**.
- **Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech** hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
- **Klasifikaci výsledků** vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech žáka **lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí** vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- **Při hodnocení žáků cizinců**, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje jejich výkon.
- **Výsledky práce v zájmových útvarech** organizovaných školou se hodnotí těmito stupni:

  a) pracoval(a) úspěšně,
  b) pracoval(a).

- **Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:**
  A. předměty s převahou teoretického zaměření;
  B. předměty s převahou praktických činností;
  C. předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Při hodnocení žáka nepřeceňujeme žádné z uvedených kritérií, posuzujeme žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

A. **Převahu teoretického zaměření mají:** jazykové, společenskovědní, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků v předmětech s převahou teoretického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov hodnotíme:

- **ucelenost, přesnost a trvalost** osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, **kvalitu a rozsah** získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti;
- **schopnost žáka uplatňovat** osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí;
- **kvalitu myšlení,** především jeho logika, samostatnost a tvořivost;
- **aktivitu** v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim;
- **přesnost, výstižnost** a odborná i jazyková **správnost** ústního a písemného **projevu**;
- **kvalitu výsledků** činností,
- **osvojení** účinných **metod samostatného** studia.

B. **Převahu praktického zaměření mají:** svět práce (příprava pokrmů, práce s technickými materiály…), semináře a praktika

Při klasifikaci výsledků v předmětech s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov hodnotíme:

- **vztah k práci,** k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem;
- **osvojení si praktických dovedností a návyků**, zvládnutí účelných způsobů práce;
- **využití** získaných teoretických **vědomostí** v praktických činnostech;
- **aktivitu, samostatnost, tvořivost, iniciativu** v praktických činnostech;
- **kvalita výsledků** činností;
- zvládání **organizace** vlastní **práce** a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti;
- **dodržování** předpisů **bezpečnosti** a **ochrany** zdraví při práci a péče o životní prostředí;
- **hospodárné využívání** surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci;
- **dovednost obsluhy a údržby** laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, práce s nářadím a měřidly.

C. **Převahu výchovného zaměření mají:** výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova

Při klasifikaci výsledků v předmětech s převahou výchovného zaměření v souladu s požadavky učebních osnov hodnotíme:

- stupeň **tvořivosti** a **samostatnosti projevu**;
- osvojení potřebných **vědomostí, zkušeností**, **dovedností, zvládání činností** a jejich **tvořivou aplikac**i;

- stupeň **poznání zákonitostí daných** činností a **jejich uplatňování** při vlastní činnosti;
- **kvalitu projevu**;
- postoj, **vztah žáka** k činnostem a **zájem** o ně;
- **estetické vnímání**, **přístup** k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti;
- v tělesné výchově (s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu a případným zdravotním omezením žáka všeobecnou **tělesnou zdatnost, výkonnost** a **péči žáka o své zdraví**.

Charakteristiku jednotlivých **stupňů** hodnocení prospěchu**,** včetně stanovených **kritérií** a **indikátorů** dosažené **úrovně** zachycují následující tabulky**:**

KLASIFIKACE – JAZYKOVÉ A SPOLEČENSKOVĚDNÍ PŘEDMĚTY

Klas. stupeň	osvojení požadovaných poznatků, fakt, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů	dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti	osvojené poznatky a dovednosti při řešení úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí	úroveň myšlení	aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně, vztah k nim	ústní a písemný projev	grafický projev	výsledky činnosti	osvojení metod samostatného studia
1	ovládá uceleně, přesně, úplně a chápe vztahy mezi nimi	pohotově vykonává	uplatňuje samostatně a tvořivě	myslí logicky správně, projevuje se samostatně a tvořivě	je aktivní, projevuje zájem o předmět, připravuje se svědomitě	je správný, přesný, výstižný	přesný, estetický	kvalitní, pouze s menšími nedostatky	je schopen samostatně studovat vhodné texty
2	ovládá v podstatě uceleně, přesně, úplně a v podstatě chápe vztahy mezi nimi	pohotově vykonává	uplatňuje samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele	myslí správně, projevuje logiku	projevuje zájem o předmět, připravuje se svědomitě	mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti	estetický, bez větších nepřesností	pravidla bez podstatných nedostatků	je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty
3	má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti ovládání nepodstatné mezery	projevuje nedostatky	při uplatňování se dopouští chyb a nepřesností, které dovede s pomocí učitele korigovat; pracuje podle podnětů učitele	myslí vcelku správně, ale málo tvořivě; v logice se vyskytují chyby	připravuje se	má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti	méně estetický a má menší nedostatky	častější nedostatky	je schopen samostatně studovat podle návodu
4	má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti ovládání závažné mezery	má větší nedostatky, je málo pohotový	dopouští se závažných nepřesností a chyb, které i s pomocí učitele obtížně opravuje; je nesamostatný	v logice se vyskytují závažné chyby a myšlení není tvořivé	projevuje malý zájem, nedbale se připravuje	má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti	projevují se nedostatky, je málo estetický	velmi časté nedostatky	má velké těžkosti se samostatným studiem (i podle návodu)
5	neosvojil si uceleně, přesně a úplně, má závažné mezery	nedokáže vykonávat požadované činnosti	dopouští se velmi závažných chyb, nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele	neprojevuje samostatnost, v myšlení se vyskytují časté logické nedostatky	nejeví zájem, nepřipravuje se	má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti	má vážné nedostatky	závažné nedostatky	nedovede samostatně studovat

KLASIFIKACE – MATEMATIKA

Klas. stupeň	osvojení požadovaných poznatků, fakt, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, a to v oblasti aritmetiky, algebry i geometrie	dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti	osvojené poznatky a dovednosti při řešení úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí	úroveň myšlení	úlohy a problémy vyžadující matematické postupy	ústní a písemný projev	grafický projev	konstrukce v geometrii	výsledky činnosti
1	ovládá uceleně, přesně, úplně a chápe vztahy mezi nimi	pohotově vykonává	uplatňuje samostatně a tvořivě	myslí logicky správně, zřetelně se projevuje samostatnost a tvořivost	řeší zcela samostatně, početní výkony s čísly provádí pamětně i písemně téměř bezchybně	správný, přesný, výstižný	přesný, estetický	mají vysokou úroveň	kvalitní, pouze s menšími nedostatky
2	ovládá v podstatě uceleně, přesně, úplně	pohotově vykonává	uplatňuje samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele	myslí správně, v myšlení se projevuje logika a tvořivost	řeší samostatně, početní výkony s čísly provádí pamětně i písemně s menšími chybami	mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti	estetický, bez větších nepřesností	mají dobrou úroveň	zpravidla bez podstatných nedostatků
3	má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti ovládání nepodstatné mezery	projevuje nedostatky.	při uplatňování se dopouští chyb a nepřesností, které dovede s pomocí učitele korigovat, pracuje podle podnětů učitele	myslí vcelku správně, ale málo tvořivě, v jeho logice se vyskytují chyby	řeší s pomocí učitele, početní výkony s čísly provádí pamětně i písemně, ale dopouští se chyb	má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti	méně estetický a má menší nedostatky	mají horší úroveň	častější nedostatky
4	má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti ovládání závažné mezery	má větší nedostatky, je málo pohotový	dopouští se závažných nepřesností a chyb, které i s pomocí učitele obtížně opravuje, je nesamostatný	v logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé	řeší krok za krokem s pomocí učitele, početní výkony s čísly provádí pamětně i písemně se závažnými chybami	má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti	projevují se nedostatky, je málo estetický	mají velmi nízkou úroveň	velmi časté nedostatky
5	neosvojil si uceleně, přesně a úplně, má značné mezery	má velmi podstatné nedostatky	dopouští se velmi závažných chyb, nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele	neprojevuje samostatnost, v myšlení vyskytují se časté logické nedostatky	neřeší ani s pomocí učitele, početní výkony s čísly (pokud je vůbec dovede provést) provádí pamětně i písemně se závažnými chybami	má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti	má vážné nedostatky	nemají úroveň	závažné nedostatky, které nedovede opravit ani s pomocí učitele

KLASIFIKACE – přírodovědné předměty

Klas. stupeň	osvojení požadovaných poznatků, fakt, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů	dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti	osvojené poznatky a dovednosti při řešení úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí	úroveň myšlení	aktivita v přístup k činnostem, zájem o ně, vztah k nim	ústní a písemný projev	grafický projev	výsledky činnosti	osvojení metod samostatného studia
1	ovládá uceleně, přesně, úplně a chápe vztahy mezi nimi	pohotově vykonává	uplatňuje samostatně a tvořivě	myslí logicky správně, projevuje se samostatně a tvořivě	je aktivní, projevuje zájem o předmět, připravuje se svědomitě	správný, přesný, výstižný, žák odpovídá samostatně podle zadané osnovy a návodu	přesný, estetický	kvalitní, pouze s menšími nedostatky	je schopen samostatně studovat vhodné texty
2	ovládá v podstatě uceleně, přesně, úplně a v podstatě chápe vztahy mezi nimi	pohotově vykonává	uplatňuje samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele	myslí správně, projevuje logiku	projevuje zájem o předmět, připravuje se svědomitě	mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, na doplňující otázky učitele odpovídá bezchybně	estetický, bez větších nepřesností	zpravidla bez podstatných nedostatků	je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty
3	má v ovládání nepodstatné mezery	projevuje nedostatky	při uplatňování se dopouští chyb a nepřesností, které dovede s pomocí učitele korigovat, pracuje podle podnětů učitele	myslí vcelku správně, ale málo tvořivě - v logice se vyskytují chyby	připravuje se	má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti	mírně estetický a má menší nedostatky	častější nedostatky	je schopen samostatně studovat podle návodu
4	má v ovládání závažné mezery	má větší nedostatky, je málo pohotový	dopouští se závažných nepřesností a chyb, které i s pomocí učitele obtížně opravuje, je nesamostatný	v logice se vyskytují závažné chyby a myšlení není tvořivé	projevuje malý zájem, nedbale se připravuje	má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti	projevují se nedostatky, je málo estetický	velmi časté nedostatky	má velké těžkosti se samostatným studiem (i podle návodu)
5	neosvojil si uceleně, přesně a úplně, má závažné mezery	nedokáže vykonávat požadované činnosti	dopouští se velmi závažných chyb; nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele	neprojevuje samostatnost, v myšlení se vyskytují časté logické nedostatky	nejeví zájem, nepřipravuje se	má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti	má vážné nedostatky	závažné nedostatky	nedovede samostatně studovat

KLASIFIKACE - INFORMATIKA

Klas. stupeň	osvojení požadovaných poznatků a pojmů	využívání osvojených poznatků při práci	obsluha PC	ovládání postupů a způsobů práce s počítačem	praktické činnosti a dovednosti
1	ovládá požadované teoretické poznatky a pojmy z oblasti hardwaru i softwaru přesně a úplně	samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při práci na PC	bezpečně ovládá základní obsluhu PC	bezpečně ovládá konkrétní postupy a způsoby práce s počítačem, dopouští se jen malých chyb	v praktických činnostech s počítačem pracuje pohotově, samostatně a iniciativně
2	ovládá požadované teoretické a pojmy z oblasti hardwaru a softwaru v podstatě přesně	samostatně využívá získané teoretické poznatky při práci na PC	ovládá základní obsluhu PC	ovládá konkrétní postupy a způsoby práce s počítačem, dopouští se jen méně podstatných chyb	v praktických činnostech a dovednostech pracuje samostatně
3	má v přesnosti a úplnosti teoretických poznatků z oblasti hardwaru a softwaru menší mezery	získané teoretické poznatky uplatňuje při práci na PC s pomocí učitele	při základní obsluze počítače se projevují chyby	při konkrétních postupech a způsobech práce s počítačem potřebuje pomoc učitele	v praktických činnostech a dovednostech se dopouští větších chyb
4	má v přesnosti a úplnosti z oblasti hardwaru a softwaru podstatné mezery	získané teoretické poznatky uplatňuje při práci na PC jen za soustavné pomoci učitele	při základní obsluze počítače se projevují závažné nedostatky	při konkrétních postupech a způsobech práce s počítačem potřebuje soustavnou pomoc učitele	v praktických činnostech a dovednostech se dopouští větších chyb
5	teoretické poznatky a pojmy z oblasti hardwaru a softwaru si žák neosvojil	získané teoretické poznatky nedokáže uplatnit ani s pomocí učitele	neporadí si se základní obsluhou počítače	nedokáže uplatnit konkrétní postup ani s pomocí učitele	v praktických činnostech a dovednostech má podstatné nedostatky

KLASIFIKACE – SVĚT PRÁCE

Klas. stupeň	vztah k práci, pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem	osvojení získaných praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce	využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech	aktivita, samo-statnost, tvořivost a iniciativa v praktických činnostech	kvalita výsledků činností	organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti	dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí	hospodárné vy-užívání surovin, materiálů a energie, překonávání překážek v práci
1	žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem	uplatňuje získané dovednosti a návyky, bezpečně ovládá postupy a způsoby práce, dopouští se jen menších chyb	pohotově a samostatně využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti	praktické činnosti vykonává tvořivě, pohotově a samostatně	výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků	účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku	uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí	hospodárně využívá suroviny, materiál a energii; aktivně překonává vyskytující se překážky
2	žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu, k praktickým činnostem	uplatňuje získané dovednosti a návyky, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby	samostatně, ale s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti	praktické činnosti vykonává samostatně, ale méně tvořivě	výsledky jeho práce mají drobné nedostatky	účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku	uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí	při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb; překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele
3	žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu, k praktickým činnostem s menšími výkyvy	s pomocí učitele uplatňuje získané dovednosti a návyky, při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele, dopouští se chyb	s pomocí učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti	v praktických činnostech potřebuje občasnou pomoc učitele	výsledky jeho práce mají nedostatky	vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku	dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí	na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii; překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele
4	žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem	v praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb; při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele	získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele	praktické činnosti vykonává jen za soustavné pomoci učitele	ve výsledcích práce má závažné nedostatky	práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti	méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí	porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie; překážky práci překonává jen s pomocí učitele
5	žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem	v praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky; nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele	nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti	praktické činnosti nedokáže vykonávat ani s pomocí učitele	výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné a nedosahují předepsané ukazatele	práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti	neovládá předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí	nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie; překážky v práci nepřekoná ani s pomocí učitele

KLASIFIKACE – VÝTVARNÁ VÝCHOVA, HUDEBNÍ VÝCHOVA

Klas. stupeň	stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu	osvojení potřebných vědomostí, zkušeností a dovedností, zvládání činností	tvořivá aplikace	poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti	kvalita projevu	vztah žáka k činnostem a zájem o ně	estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti
1	žák je v činnostech velmi aktivní; pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady	velmi úspěšně zvládá požadavky osnov a rozvíjí je v individuálních a kolektivních projevech	osvojené vědomosti, dovednosti a návyky tvořivě aplikuje	je aktivní při poznávání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti	projev žáka je esteticky působivý, originální, procítěný	má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku a projevuje k nim aktivní vztah	úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus; umí zaujmout kritický postoj k estetice ostatní společnosti
2	žák je v činnostech aktivní, tvořivý převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů	má menší nedostatky z hlediska požadavků osnov; vědomosti, zkušenosti a dovednosti je schopen využívat v individuálních a kolektivních projevech	osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje	poznává zákonitosti daných činností a uplatňuje je ve vlastní činnosti	projev žáka je esteticky působivý	má aktivní zájem o umění a estetiku	rozvíjí si v požadované míře estetický vkus; zaujímá postoj k estetice ostatní společnosti
3	žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový	jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery; činnosti je schopen provádět pouze s pomocí učitele	při aplikaci potřebuje pomoc	poznává zákonitosti daných činností, uplatňuje je pouze s návodem	jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb	nemá dostatečný aktivní zájem o umění a estetiku	nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus; není schopen zaujmout k estetice ostatní společnosti postoj
4	žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý	jeho vědomosti a dovednosti mají značné mezery; úkoly řeší s častými chybami	vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele	k poznávání zákonitostí daných činností přistupuje rezervovaně, dokáže je uplatnit pouze se značnou pomocí učitele	jeho projev je málo uspokojivý	projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti	nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus; částečně se ztotožňuje s nevkusem ostatní společnosti
5	žák je v činnostech převážně pasivní	jeho vědomosti a dovednosti jsou minimální; rozvoj jeho schopností je neuspokojivý; některé činnosti je schopen provádět jen se značnými obtížemi	minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat	neprojevuje téměř žádný zájem o poznávání zákonitostí daných činností, nedokáže je uplatnit	jeho projev je povětšině chybný a nemá estetickou hodnotu	neprojevuje zájem o práci	nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus

KLASIFIKACE – TĚLESNÁ VÝCHOVA

Klas. stupeň	stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu	osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, zvládání činností, tvořivá aplikace	poznávání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti	kvalita projevu, vztah žáka k činnostem a zájem o ně	rozvoj tělesné zdatnosti a hygieny
1	žák je v činnostech velmi aktivní, při cvičení plně využívá své předpoklady; pracuje tvořivě	velmi úspěšně zvládá, rozvíjí je v individuálních a kolektivních činnostech; osvojené návyky tvořivě aplikuje	je aktivní při poznávání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti	projev žáka je originální a přesný.; má výrazně aktivní zájem o sport a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah	úspěšně rozvíjí tělesnou zdatnost a hygienické návyky
2	žák je v činnostech aktivní a tvořivý, při cvičení převážně aktivní	ovládá učivo dle osnov; vědomosti, zkušenosti a činnosti je schopen využít; osvojené návyky aplikuje	poznává zákonitosti daných činností a uplatňuje je ve vlastní činnosti	projev žáka je přesný; má aktivní vztah ke sportu a tělesné kultuře.	rozvíjí tělesnou zdatnost a hygienické návyky
3	žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový	jeho dovednosti mají menší nedostatky; činnosti je schopen provádět s pomocí učitele; při aplikaci návyků potřebuje pomoc	poznává zákonitosti daných činností a uplatňuje je ve vlastní činnosti pouze s dopomocí	žák se při projevu dopouští chyb; nemá dostatečný aktivní zájem o sport a tělesnou kulturu	nerozvíjí v požadované míře tělesnou zdatnost a hygienické návyky
4	žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý	ovládá učivo dle osnov se značnými mezerami; činnosti řeší se značnými chybami; značná pomoc při aplikaci návyků	poznává zákonitosti daných činností a uplatňuje je pouze s velkou pomocí učitele	projev žáka je málo uspokojivý; projevuje velmi malou snahu a zájem o sport a tělesnou kulturu	nerozvíjí dostatečně tělesnou zdatnost a hygienické návyky
5	žák je v činnostech převážně pasivní	jeho dovednosti jsou minimální; rozvoj schopností je neuspokojivý; nedovede aplikovat osvojené návyky	neprojevuje žádný zájem o poznávání zákonitostí daných činností a nedokáže je uplatnit	jeho projev je většinou chybný; neprojevuje zájem o sport a tělesnou kulturu	nevyvíjí úsilí rozvíjet tělesnou zdatnost a hygienické návyky

6.1.8 Stupně hodnocení chování v případě použití klasifikace (včetně výchovných opatření) a jejich charakteristika dle stanovených kritérií

- **Chování žáka** ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:
  a) 1 – velmi dobré,
  b) 2 – uspokojivé,
  c) 3 – neuspokojivé.

  Na prvním stupni se použijí pro zápis stupňů hodnocení chování **číslice**, na druhém stupni se použije jim odpovídající **slovní označení**.

- **Klasifikaci chování** žáka **lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat** i **hodnocení klíčových kompetencí** vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- **Při hodnocení chování žáka se** řídíme zásadami a pravidly ustanovenými výše v tomto školním řádu. **Chování žáků posuzujeme podle těchto hlavních kritérií:**
  - míra **dodržování povinné školní docházky**.
  - **kvalita projevů** chování **žáků ve vztahu k společensky uznávaným normám** a míra **dodržování** těchto norem;
  - **kvalita projevů** chování žáků **ve vztahu k pravidlům stanoveným školním řádem** a míra **dodržování** těchto pravidel;

Při posuzování kvality chování žáka hodnotíme zejména jeho:

– **zdvořilost** (oslovování, pozdrav, prosba, poděkování, omluva, uplatnění předností)

– **vhodný způsob komunikace** (nemluví vulgárně, přihlásí se o slovo, neskáče do řeči, mluví věcně, zdrží se osobního útoku)

– **respektování ostatních** (nevysmívá se jim, neponižuje je, nenapadá je slovně ani fyzicky, bere ohled na druhé, oceňuje jejich přínos, nebrání jim zapojit se do činností, nepůjčuje si jejich věci bez dovolení)

– **úcta k hodnotám** (chrání svůj i cizí majetek, nepůjčuje si cizí věci bez dovolení, zachází s věcmi šetrně a předepsaným způsobem)

– **zodpovědné plnění školních povinností a školní docházky** (řádně dochází do školy, dodržuje stanovený časový rozvrh, plní uložené úkoly, dodržuje školní řád a dbá organizačních pokynů)

– **prosazování práv (**upozorní na nebezpečí, na chování a jednání ohrožující život, zdraví nebo práva druhých, slušnou formou se ohradí proti nespravedlivému jednání, zastane se slabšího, vyjadřuje se věcně a slušně k věcem, které se týkají jeho vzdělávání a života školy, uplatňuje demokratické principy v třídní nebo školní samosprávě)

– **respektování bezpečnostních a hygienických pravidel** (dbá o bezpečnost a zdraví své i ostatních, vyhýbá se rizikovému chování)

– **vstřícnost, snaha a ochota** k požadavkům vázajícím se k stanoveným pravidlům chování a k procesu formování a zkvalitňování společensky uznávaných a kladně oceňovaných postojů chování

- **Chování žáka klasifikačním stupněm** na základě výše uvedených kritérií **je hodnoceno takto:**

Stupeň	Charakteristika
1 - velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla společenského chování, dodržuje ustanovení školního řádu. Jeho docházka je bezproblémová, absence je řádně omluvena. Případně se žák během pololetí dopustil méně závažných přestupků, jež byly řešeny výchovnými opatřeními k posílení kázně – napomenutím či důtkou třídního učitele nebo důtkou ředitele školy. Žák na výchovné opatření pozitivně reaguje, je přístupný výchovnému působení, snaží se své chyby napravit. Jeho neomluvená absence nepřesáhla 7 hodin.
2 - uspokojivé	Žákovo chování je v rozporu s pravidly školního řádu. Žák se dopustil závažného přestupku proti pravidlům slušného společenského chování nebo školního řádu nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Zpravidla se i přes udělení důtky třídního učitele nebo důtky ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje svým chováním výchovně vzdělávací činnost školy, ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob. Jeho neomluvená absence nepřesáhla 21 hodin.
3 - neuspokojivé	Žákovo chování ve škole a na akcích pořádaných školou je v příkrém rozporu s pravidly slušného společenského chování či školního řádu. Žák se dopustil takového závažného přestupku či opakovaných přestupků, které vážně ohrožují výchovu nebo bezpečnost a zdraví jiných osob či narušují výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se i přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků, nedochází k nápravě. Jeho neomluvená absence je vyšší než 21 hodin.

Pozn.: Neomluvenou absenci posuzujeme nejen dle souhrnného počtu hodin, ale zohledňujeme také způsob jejího rozložení (1 den, opakovaně ve stejný den – např. odpolední výuka) a důvody absence (obavy, těžká životní situace,…). Při hodnocení vždy uplatňujeme individuální přístup.

Výchovná opatření.

Výchovnými opatřeními na základní škole **jsou** dle § 31 školského zákona:

- **pochvaly** či jiná ocenění – slouží k ohodnocení příkladného chování žáků
- **kázeňská opatření –** slouží k ohodnocení porušování školních pravidel a norem chování

Tato výchovná opatření může udělit či uložit žákovi ředitel školy či třídní učitel.

Obecná pravidla pro udělování výchovných opatření blíže specifikuje dále vyhláška č. 48/2005 Sb. (ve znění pozdějších předpisů) ve svém § 17 takto:

- Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.
- Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
- Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
    a) napomenutí třídního učitele,
    b) důtku třídního učitele,
    c) důtku ředitele školy.
- Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.
- Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.
- Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy.
- Udělení pochvaly ředitele školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Další specifikaci pravidel pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí, důtek popř. snížených stupňů z chování **na ZŠ Krestova** včetně kritérií zachycují níže uvedené body a tabulky:

- Všechna kázeňská opatření se udělují žákům v co možná nejkratším čase po kázeňském prohřešku.
- Při hodnocení kázeňských prohřešků se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka, diagnostikované specifické vývojové poruše chování.
- V případě souběhu několika přestupků může být použito přísnější výchovné opatření.
- Za výchovné opatření považujeme i snížený stupeň z chování, kterým je žák hodnocen na vysvědčení v případě neúčinnosti udělených napomenutí a důtek či při spáchání jednorázového závažného přestupku. (Viz tabulka celkového hodnocení chování žáka na vysvědčení a dále tabulka kritérií pro udělování kázeňských opatření a snížených stupňů chování v této kapitole.)
- Je-li počet neomluvených hodin žáka na konci 1. čtvrtletí (případně 3. čtvrtletí) školního roku v rozsahu odpovídajícímu ohodnocení chování žáka sníženým stupněm (viz 2. st. či 3. st. z chování v tabulce s kritérii), třídní učitel vypracuje za toto čtvrtletí „**Návrh hodnocení žáka sníženým stupněm z chování na konci pololetí z důvodu zvýšené neomluvené absence“**, seznámí s tímto opatřením žáka a jeho zákonné zástupce, zaznamená opatření do katalogového listu žáka. Neomluvená absence se vyhodnotí

a promítne do závěrečného hodnocení chování žáka vždy až na konci každého pololetí školního roku, započítá se k hodnocení chování žáka za 2. čtvrtletí (případně 4. čtvrtletí).

- Udělení přísnějšího kázeňského opatření nebo sníženého stupně z chování není podmíněno udělením předcházejícího mírnějšího výchovného opatření.
- Dílčí úspěchy a příkladné projevy chování žáků oceňujeme také pochvalou do žákovské knížky, tato pochvala se nezaznamenává do povinné dokumentace školy (katalogového listu žáka).

Tabulka: Kritéria pro ukládání kázeňských opatření a snížených stupňů chování

PROHŘEŠEK VŮČI NORMÁM CHOVÁNÍ	VÝCHOVNÉ OPATŘENÍ				
	NAPOMENUTÍ TŘ. UČITELE	DŮTKA TŘ. UČITELE	DŮTKA ŘEDITELE	2. STUPEŇ	3. STUPEŇ
	Drobné přestupky proti školnímu řádu a pravidlům slušného chování	Drobné přestupky proti školnímu řádu a pravidlům slušného chování	Závažné nebo opakované přestupky proti školnímu řádu a pravidlům slušného chování		
Opakované pozdní příchody do vyučovacích hodin	3 – 6x	7 – 12x	12 a více	----	---
Ztráta žákovské knížky	1x	opakovaná ztráta		---	---
Zapomínání žákovské knížky	5 – 7x za čtvrtletí	8 – 12x za čtvrtletí	12 a více za čtvrtletí	---	---
Podvod v žákovské knížce	1x	opakovaně 2 – 4x	více než 4x	---	---
Úmyslné zranění spolužáka	---	---	---	1x	opakovaně
Vandalismus – úmyslné poškození majetku školy, majetku spolužáka	---	---	1x	opakovaně	Nedošlo k nápravě
Prokázaná drobná krádež	---	---	1x	opakovaně	Nedošlo k nápravě
Prokázaná závažnější krádež	---	---	---	1x	opakovaně
Odchod ze školy bez vědomí vyučujícího v době vyučování stanovené rozvrhem	---	---	1x	opakovaně	Nedošlo k nápravě
Nedovolené opuštění školní akce	---	---	1x	opakovaně	Nedošlo k nápravě
Prokázaná šikana vůči spolužákovi/spolužákům	---	---	---	1x	opakovaně
Hrubé chování vůči spolužákům a zaměstnancům školy (vulgarismy, urážky, slovní napadání …)*	---	1x dle závažnosti	Opakovaně dle závažnosti	Opakovaně dle závažnosti	Nedošlo k nápravě
Kouření v prostorách školy nebo na akcích pořádaných školou	---	---	1x	opakovaně	Nedošlo k nápravě
Užívání alkoholu a jiných návykových látek, jedů a podobných látek v prostorách školy nebo na akcích pořádaných školou**)	---	---	---	1x	opakovaně

PROHŘEŠEK VŮČI NORMÁM CHOVÁNÍ	VÝCHOVNÉ OPATŘENÍ				
	NAPOMENUTÍ TŘ. UČITELE	DŮTKA TŘ. UČITELE	DŮTKA ŘEDITELE	2. STUPEŇ	3. STUPEŇ
Přechovávání a distribuce návykových látek v prostorách školy a na akcích pořádaných školou***)*	---	---	---	1x	opakovaně
Vstup do školy pod vlivem návykových látek	---	---	---	1x	opakovaně
Projevy rasismu	---	----	1x	opakovaně	Nedošlo k nápravě
Přinášení věcí ohrožujících zdraví žáka nebo ostatních žáků do školy (zápalky, nože, zbraně, pyrotechnika, nebezpečné chemikálie, …)	---	---	1x	opakovaně	Nedošlo k nápravě
Nedovolené pořizování zvukových a obrazových záznamů v prostředí školy (fotografie, videozáznamy, …) a jejich případné neoprávněné zveřejnění	---	1x	opakovaně	opakovaně	Nedošlo k nápravě
Opakované nedovolené používání mobilního telefonu, ICT zařízení, zařízení s audio a video výstupem, (notebook, netbook, tablet, fotoaparát, mp3, …) ve výuce a při školních akcích	3x	6x	9x	12x	15x a více
Podvod s omluvenkou	---	---	1x	opakovaně	Nedošlo k nápravě
Pozdní omluva absence chápaná jako nedbalost žáka	2-3x za čtvrtletí	3 – 5x za čtvrtletí	Více než 5x za čtvrtletí	---	----
Neomluvená absence /hod dle rozložení (1 den, opakovaně ve stejný den – např. odpolední výuka), dle důvodu (obavy, těžká životní situace,…)	---	---	1 – 7	8 – 21	22 a více

**) Poznámka:*

Zvláště hrubé opakované slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči zaměstnancům školy nebo školského zařízení nebo vůči ostatním žákům se považují za zvláště závažné zaviněné porušení povinností stanovených Školským zákonem. Dopustí-li se žák tohoto jednání, oznámí ředitel školy nebo školského zařízení tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí, jde-li o nezletilého, a státnímu zastupitelství do následujícího pracovního dne poté, co se o tom dozvěděl.

***) V areálu školy (včetně školního pozemku, prostranství před školními budovami a školní jídelnou) a na akcích pořádaných školou je zakázáno vnášet a užívat návykové látky a jedy a takové látky, které je svým vzhledem, chutí a konzistencí napodobují. Současně není z důvodů ochrany zdraví a bezpečnosti osob dovoleno do školy a na akce pořádané školou vstupovat pod jejich vlivem.*

Tabulka: Kritéria pro udělování pochval

typ	obsah	uděluje	zapisuje se do KL
BĚŽNÁ do žákovské	- za dílčí úspěch, mimořádnou aktivitu či pomoc apod. - za mimořádné zlepšení v přípravě a práci v rámci vyučovacího předmětu apod.	kterýkoliv učitel	NE
POCHVALA TŘÍDNÍHO UČITELE na pochvalný list	- za dlouhodobou vynikající práci pro třídu - za účast a úspěchy ve školním kole sportovních a předmětových soutěží - za účast v okresních a krajských kolech sportovních a předmětových soutěží a olympiád - za aktivní přístup k plnění školních povinností - za vylepšování třídního a školního prostředí - za jednorázovou pomoc při organizaci školních akcí (soutěže, Klub předškoláků, Den otevřených dveří, veřejná kulturní vystoupení, …) - apod.	uděluje třídní učitel/navrhuje třídní učitel nebo učitel, který organizuje příslušnou aktivitu	ANO
POCHVALA ŘEDITELE ŠKOLY na vysvědčení	- za výtečné výsledky v okresních a krajských kolech sportovních a předmětových soutěží a olympiád - za samostatnou celoroční práci ve prospěch dobrého jména školy (školní časopis, webové stránky, …) - za záslužný nebo statečný čin - za dlouhodobou reprezentaci školy na veřejnosti (veřejná kulturní vystoupení, …) - za mimořádný projev lidskosti, občanské a školní iniciativy - za mimořádně úspěšnou práci - apod.	ředitel (na základě podnětů ostatních vyučujících) po projednání na pedagogické radě	ANO

Pozn.: Tabulky nemohou obsahovat kompletní výčet posuzovaných jevů. Při hodnocení dalších, zde neuvedených jevů, se řídíme mírou jejich závažnosti či významu.

6.1.9 Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití klasifikace

- **Stupně hodnocení celkového prospěchu žáka** v případě použití klasifikace jsou stanoveny ve vyhlášce MŠMT ČR č. 48/2005 Sb. (ve znění pozdějších předpisů).
- **Celkové hodnocení žáka na vysvědčení se na konci pololetí vyjadřuje stupni:**

  a) prospěl (a) s vyznamenáním,
  b) prospěl (a),
  c) neprospěl (a),
  d) nehodnocen (a).

  Žák (yně) je hodnocen (a) stupněm:

  a) **prospěl(a) s vyznamenáním**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším

než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré;

b) **prospěl(a),** není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný;

c) **neprospěl(a),** je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,

d) **nehodnocen(a),** není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

Postup do vyššího ročníku se řídí § 52 Zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání v posledním platném znění:

- Do vyššího ročníku **postoupí** žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku **postoupí** i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
- **Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí**, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- **Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí**, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
- Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o **komisionální přezkoušení žáka**; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
- **Žák**, který plní povinnou školní docházku, **opakuje ročník**, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučujícího vyjádření odborného lékaře povolit opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů.
- Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na **žádost** jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

6.1.10 Zásady pro používání slovního hodnocení, včetně kritérií

- **Při použití slovního hodnocení se výsledky vzdělávání** žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, kterou dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku.
- **Slovní hodnocení** zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Výsledky vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít **i pro hodnocení chování žáka**.
- **Slovním hodnocením** lze doplnit také **klasifikaci výsledků** vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech žáka. Toto slovní hodnocení, bude obsahovat i hodnocení **klíčových kompetencí** vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- **Do slovního hodnocení** jednotlivých předmětů se nesmí promítnout hodnocení chování žáka.
- **V případě použití slovního hodnocení** učitel žáka posuzuje ve vztahu k očekávaným výstupům a osvojovaným klíčovým kompetencím dle těchto **kritérií**:
  - osvojení znalostí základního učiva;
  - úroveň myšlení;
  - úroveň vyjadřování;
  - úroveň dovedností a schopností aplikovat získané poznatky;
  - přístup žáka k předmětu (zájem, snaha, úsilí a píle);
  - úroveň přípravy žáka (příprava žáka na vyučování, domácí úkoly).

  Využívá přitom specifikaci hodnocených jevů popsanou podrobně v tabulkách v kapitole o hodnocení pomocí klasifikačních stupňů.
- **Žák může být slovně hodnocen** pouze s písemným **souhlasem** svého zákonného zástupce.
- **O použití slovního hodnocení rozhoduje ředitel školy** na základě návrhu vyučujícího daného předmětu či třídního učitele, po projednání v pedagogické radě.
- U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě **žádosti** zákonného zástupce žáka (šk. zákon, § 51 odst. 4).
- Důvody pro použití slovního hodnocení musí být **doloženy vyjádřením PPP nebo SPC.**
- **V případě přestupu žáka** na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to **na žádost** této školy nebo zákonného zástupce žáka, třídní učitel **převede** po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení.
- Je-li žák hodnocen slovně, třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů **převede** slovní hodnocení do klasifikace **pro účely přijímacího řízení** ke střednímu vzdělávání.
- **Hodnocení** výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáků v případě **použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace** vychází z § 14 vyhlášky MŠMT ČR č. 48/2005 Sb. (ve znění pozdějších předpisů.).

- K tomuto účelu je **nezbytné zavedení pravidel pro převod slovního hodnocení žáka na klasifikaci, která jsou využívána v případě potřeby také pro převedení klasifikace** na slovní hodnocení. Tato níže uvedená pravidla zachycují **vzájemnou korelaci a ekvivalenci** obou forem hodnocení:

Hodnocení chování:

Stupeň	Stručné slovní hodnocení	Charakteristika
1 - velmi dobré	**velmi dobré**	Žák uvědoměle dodržuje pravidla společenského chování, dodržuje ustanovení školního řádu. Jeho docházka je bezproblémová, absence je řádně omluvena. Případně se žák během pololetí dopustil méně závažných přestupků, jež byly řešeny výchovnými opatřeními k posílení kázně – napomenutím či důtkou třídního učitele nebo důtkou ředitele školy. Žák na výchovné opatření pozitivně reaguje, je přístupný výchovnému působení, snaží se své chyby napravit. Jeho neomluvená absence nepřesáhla 7 hodin.
2 - uspokojivé	**uspokojivé**	Žákovo chování je v rozporu s pravidly školního řádu. Žák se dopustil závažného přestupku proti pravidlům slušného společenského chování nebo školního řádu nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Zpravidla se i přes udělení důtky třídního učitele nebo důtky ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje svým chováním výchovně vzdělávací činnost školy, ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob. Jeho neomluvená absence nepřesáhla 21 hodin.
3 – neuspokojivé	**neuspokojivé**	Žákovo chování ve škole a na akcích pořádaných školou je v příkrém rozporu s pravidly slušného společenského chování či školního řádu. Žák se dopustil takového závažného přestupku či opakovaných přestupků, které vážně ohrožují výchovu nebo bezpečnost a zdraví jiných osob či narušují výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se i přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků, nedochází k nápravě. Jeho neomluvená absence je vyšší než 21 hodin.

Pozn.: *Neomluvenou absenci posuzujeme nejen dle souhrnného počtu hodin, ale zohledňujeme také způsob jejího rozložení (1 den, opakovaně ve stejný den – např. odpolední výuka) a důvody absence (obavy, těžká životní situace,…). Při hodnocení vždy uplatňujeme individuální přístup.*

Hodnocení výsledků vzdělávání v jednotlivých předmětech:

Ovládnutí učiva předepsaného ŠVP	
1 - výborný	ovládá bezpečně
2 - chvalitebný	ovládá
3 - dobrý	v podstatě ovládá
4 - dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 - výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 - chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 - dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 - dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 - výborný	výstižné a poměrně přesné
2 - chvalitebný	celkem výstižné
3 - dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 - dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomosti, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 - výborný	užívá vědomostí a dovedností spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 - chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 - dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 - dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Přístup žáka k učení (píle, zájem)	
1 - výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 - chvalitebný	učí se svědomitě
3 - dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 - dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Charakteristika úrovní pro slovní hodnocení ve vztahu ke klasifikaci:

Odpovídající klasifikační stupeň	učivo	úroveň myšlení	vyjadřování	aplikace, řešení	píle, zájem
1	bezpečně ovládá	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti	výstižné, přesné	spolehlivě, uvědoměle užívá vědomosti; pracuje svědomitě, samostatně, s jistotou	aktivní, učí se se zájmem
2	ovládá	uvažuje celkem samostatně	celkem výstižné	užívá vědomostí a dovedností při řešení úkolů; malé, ne časté chyby	učí se svědomitě
3	v podstatě ovládá	menší samostatnost v myšlení	nedovede se dost přesně vyjádřit	úkoly řeší s pomocí učitele; s pomocí odstraňuje své chyby	k učení a práci potřebuje větších podnětů
4	ovládá jen částečně, má značné mezery ve vědomostech	myšlení nesamostatné	myšlenky vyjadřuje se značnými potížemi	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává	malý zájem o učení; potřebuje stálé pobídky a pomoc
5	neovládá	i na návodné otázky odpovídá nesprávně	i na návodné otázky odpovídá nesprávně	praktické úkoly nedovede splnit ani s pomocí učitele	veškerá pomoc a pobízení jsou neúčinné

6.1.11 Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

- **Celkový prospěch žáka na vysvědčení** na konci pololetí se v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace vyjadřuje stupni:

  a) prospěl(a) s vyznamenáním,
  b) prospěl(a),
  c) neprospěl(a),
  d) nehodnocen(a).

- **Za účelem stanovení stupně celkového prospěchu u žáků** hodnocených slovně či kombinací slovního hodnocení a klasifikace **převedeme** veškerá **slovní hodnocení** povinných předmětů **na klasifikaci** (viz předchozí kapitola).

  Po převedení slovního hodnocení na klasifikaci je **celkový prospěch žáka/žákyně na vysvědčení:**

  a) **prospěl(a) s vyznamenáním**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré;

  b) **prospěl(a),** není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný;

  c) **neprospěl(a),** je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,

  d) **nehodnocen(a)**, není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

Postup do vyššího ročníku se řídí § 52 Zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání ve znění pozdějších předpisů. Zásady pro postup žáka do vyššího ročníku jsou uvedena v kapitole 6.1.9 - Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití klasifikace.

6.1.12 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nadaných či mimořádně nadaných žáků

- **Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, žáci nadaní a žáci mimořádně nadaní** mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení.
- Za **nadaného žáka** se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.
- **Mimořádně nadaným žákem** se rozumí jedinec, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých

oblastech rozumových schopností, pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

- **Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami** je ten, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními **potřebuje poskytnutí podpůrných opatření** odpovídajících jeho zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám. (Jedná se např. o žáky s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, vadami řeči, souběžným postižením více vadami, autismem, žáky s vývojovými poruchami učení nebo chování, ale také žáky dlouhodobě nemocné, žáky se zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování, žáky z rodin s nízkým socioekonomickým statusem, aj.) **Podpůrná opatření** definuje školský zákon, jsou poskytována dle vyhlášky č. 27/2016 Sb. (ve znění pozdějších předpisů) a metodiky MŠMT.

U všech výše uvedených žáků **zohledňujeme při hodnocení jejich specifika:**

- Vyučující **přihlížejí k charakteru specifických potřeb či ke druhu a stupni nadání** těchto žáků, **respektují výsledky vyšetření i doporučení** odborníků **školského poradenského zařízení**, uplatňují je při klasifikaci a hodnocení práce, výsledků a chování žáků, volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.
- Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti jeho individuálních potřeb a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, k nimž se tyto potřeby vztahují, a na obou stupních základní školy.
- Podle druhu a charakteru žákových potřeb vyučující volí **speciální metody**, postupy, **formy** a **prostředky** k získávání podkladů pro hodnocení, využívají při tom vhodné kompenzační, rehabilitační a učební **pomůcky**, speciální didaktické **materiály** apod.
- Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové **postupy**, **formy a způsoby ověřování**, které odpovídají reálným předpokladům a schopnostem žáka, nemají negativní vliv na jeho výkon, neznevýhodňují jej či naopak nepodceňují jeho možnosti.
- Vyučující klade důraz na ten **druh projevu** (písemný nebo ústní**), ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony**. Při hodnocení a klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb. **Vychází se z počtu jevů, které žák zvládl**. (Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.)
- Klasifikace a hodnocení je provázeno **vyjádřením pozitivních stránek** výkonu, **objasněním podstaty úspěchu či neúspěchu, návodem, jak překonávat mezery a nedostatky či dosahovat zlepšení.** Při hodnocení se vyučující zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho vnitřní motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.
- U žáka s prokázanou vývojovou poruchou učení nebo chování může být použito (ve vyučovacím předmětu, k němuž se porucha vztahuje) **slovní hodnocení.** O použití slovního hodnocení rozhodne ředitel školy **na základě žádosti** zástupce žáka.
- Při hodnocení prospěchu zejména mladších žáků se speciálními potřebami je používání širšího slovního hodnocení upřednostňováno. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími. **Třídní učitel rovněž sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu** a způsobu hodnocení a klasifikace žáků se speciálními potřebami.

- Jakmile tento žák překoná nejvýraznější obtíže, je vhodné **postupně přecházet k běžné klasifikaci** a hodnotit žáka známkou s tím, že se nadále specifická porucha dítěte vezme v úvahu. Při uplatňování všech těchto možností hodnocení vyučující postupují velmi individuálně, s využitím všech dostupných informací (zejména informací z odborných vyšetření) a **ve spolupráci s rodiči**.
- Je-li žák hodnocen slovně, škola **převede školní slovní hodnocení do klasifikace** v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na základě žádosti této školy nebo zákonného zástupce žáka. Slovní hodnocení bude převedeno do klasifikace i pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- **Mimořádně nadaného** nezletilého **žáka** může ředitel školy přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy. Mimořádně nadaným žákům umožní škola pracovat podle individuálního plánu a zabezpečí jim individuální přístup (speciální konzultace, zkouškové termíny apod.).

6.1.13 Komisionální a opravné zkoušky

Komisionální přezkoušení na základní škole:

- Komisionální zkoušku koná žák v těchto případech:
  a) má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci I. nebo II. pololetí
  b) při konání opravné zkoušky
  c) při plnění povinné školní docházky v zahraničí nebo v zahraniční škole v ČR (bližší specifikace - viz platné znění školského zákona a vyhlášky č. 48)
  d) při plnění povinné školní docházky formou individuální výuky
- Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- Komise je tříčlenná a tvoří ji:
  a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
  b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
  c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
- O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

- Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
- Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Opravné zkoušky na základní škole:

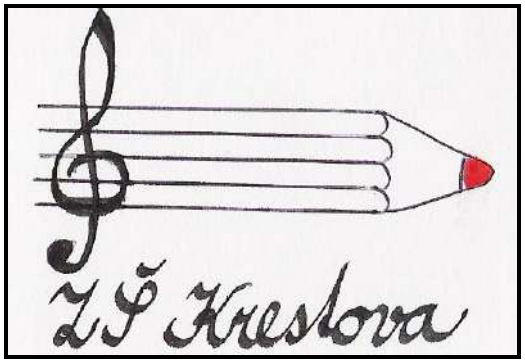
- Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
- Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
- Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
- V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.
- Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- Pro složení komise a její činnost platí stejná pravidla jako pro komisionální přezkoušení.
- Žák, který splnil povinnou školní docházku a koná opravnou zkoušku nebo bude hodnocen v náhradním termínu, je žákem školy do termínu konání těchto zkoušek, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku.
- Datum a výsledek opravné zkoušky třídní učitel zaznamená do dokumentace žáka.
- Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

PŘÍLOHA č. 1

ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ
„ŠKOLA, KTERÁ SI ZPÍVÁ A KRESLÍ“
č. j.: ZSKR/2022/1171/pta
(Inovovaného dle RVP ZV 2021)

USTANOVENÍ PRO PŘECHODNÉ OBDOBÍ 2022 – 2024

(Postupné zavádění výuky nové Informatiky a strategií pro rozvoj digitálních kompetencí žáků od 1. září 2022)

Škola:	Základní škola a mateřská škola Ostrava-Hrabůvka, Krestova 36A, příspěvková organizace
Platnost/vydání dokumentu:	31. 8. 2022
Účinnost dokumentu od:	1. 9. 2022 (*od 2022/2023 pro žáky 4., 5., 6. a 7. ročníku a v dalších letech pro ročníky na ně navazující)*
Projednání Školskou radou:	28. 6. 2022
Koordinátor ŠVP:	Mgr. Eva Kaucká
Ředitelka školy:	Mgr. Věra Rymiecová

1.1. Ustanovení pro přechodné období 2022 – 2024

Škola začne vyučovat realizovat výuku nové Informatiky a rozvoj digitálních kompetencí od 1. 9. 2022, a to ve 4., 5., 6. a 7. ročníku. V dalších letech bude výuka postupně nabíhat do vyšších ročníků. Postupný náběh výuky nové Informatiky a implementace strategií pro rozvoj digitálních kompetencí žáků dle RVP ZV 2021 zachycuje následující tabulka:

ročník	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29
1	DigK	DigK	DigK	DigK	DigK	DigK	DigK
2	DigK	DigK	DigK	DigK	DigK	DigK	DigK
3	DigK	DigK	DigK	DigK	DigK	DigK	DigK
4	zahájení řádně	zahájení řádně	zahájení řádně	zahájení řádně	zahájení řádně	zahájení řádně	zahájení řádně
5	zahájení bez návaznosti	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4
6	zahájení bez návaznosti	návaznost na 5	návaznost na 4,5	návaznost na 4,5	návaznost na 4,5	návaznost na 4,5	návaznost na 4,5
7	zahájení bez návaznosti	návaznost na 6	návaznost na 5,6	návaznost na 4,5,6	návaznost na 4,5,6	návaznost na 4,5,6	návaznost na 4,5,6
8		návaznost na 7	návaznost na 6,7	návaznost na 5,6,7	návaznost na 4,5,6,7	návaznost na 4,5,6,7	návaznost na 4,5,6,7
9			návaznost na 7,8	návaznost na 6,7,8	návaznost na 5,6,7,8	návaznost na 4,5,6,7,8	návaznost na 4,5,6,7,8

a) **Řádně zahájení a pokračování výuky nové Informatiky, kompletně dle RVP ZV 2021**

Světlá zelená znamená výuku kompletně podle RVP ZV z roku 2021. Informatika se učí kompletně podle nově zpracovaných osnov, které navazují po ročnících a zahrnují všechny obsahy nové Informatiky. Návaznost na předchozí ročníky je uvedena číslem.

b) **Výuka probíhající podle RVP ZV z roku 2021, ale starší žáci neabsolvují menší část nové Informatiky v předchozích ročnících.**

Tmavě zelená znamená výuku částečně podle RVP ZV z roku 2021, ale starší žáci neabsolvují menší část nové Informatiky v předchozích ročnících. Výuka probíhá podle ŠVP v souladu s RVP ZV z roku 2021 s Informatikou podle nových osnov. Návaznost na předchozí ročníky je uvedena číslem. Pro tyto ročníky není vytvořeno přechodné období.

c) **Po přechodné období bude probíhat výuka podle RVP ZV z roku 2021, ale starší žáci stihnou jen část nového obsahu.**

Modrá znamená **přechodnou fázi**, kdy někteří žáci v takto označených ročnících neprojdou celým obsahem nové informatiky a výuka je zahajována zcela bez návaznosti na předchozí ročníky, žáci výuku nové Informatiky zahajují nebo v předchozím období neabsolvovali větší část jejího obsahu. Výuka probíhá podle ŠVP v souladu s RVP ZV z roku 2021 s Informatikou. Pro modře označené ročníky a školní roky je vytvořeno toto **přechodné ustanovení**. **Pro žáky jsou pro toto období závazné jen některé výstupy**, a to pro účely hodnocení na vysvědčení. **Co se hodnotí na vysvědčení, je** v přiložené tabulce očekávaných výstupů **zvýrazněno světle modrou barvou**. Přechodné

ustanovení stanovuje, že žáci v určitých ročnících a v určitém období naplňují jen některé výstupy informatiky. Počet modrých polí určuje, jaký rozsah ŠVP je upraven v přechodném ustanovení, a je závislý na způsobu náběhu vzdělávání podle upraveného ŠVP. Výuka Informatiky v modře označených polích je bez návaznosti na předchozí ročník/ročníky.

d) Výuka bez nové Informatiky

Červená znamená výuku bez nové informatiky a digitální kompetence, dle staré verze ŠVP, které je v souladu s RVP ZV z roku 2017. Ve školním roce 2022/23 se týká 8. a 9. ročníku. Ve školním roce 2023/24 se týká 9. ročníku.

1.2. Osnovy se zvýrazněnými výstupy pro hodnocení v školním roce 2022-23

Pro přechodné období 2022-2024 jsou pro ročníky, které jsou v tabulce předchozí kapitoly vyznačeny modře, **upraveny osnovy Informatiky**. Pro žáky těchto ročníků jsou pro toto období závazné jen některé výstupy, a to pro účely hodnocení na vysvědčení.

- **Co se hodnotí** na vysvědčení, **je** v tabulkách s osnovami **zvýrazněno světle modrou barvou.**
- **Světle zelenou barvou** je v tabulkách označen nezbytný obsah z nižších ročníků, který byl doplněn k osnovám vyššího ročníku.

Vzdělávací oblast: **Informatika**
Vyučovací předmět: **Informatika**
Ročník: **5.**

Výstup	Učivo	Poznámky
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE *(doplnění nezbytného obsahu ze 4. ročníku pro období 2022-23)*		
• pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží • vysvětlí, co je program • edituje digitální text, vytvoří obrázek • přehraje zvuk či video • uloží svoji práci do souboru, otevře soubor • používá krok zpět, zoom • řeší úkol použitím schránky • dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	**Ovládání digitálního zařízení** – Digitální zařízení – Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace – Ovládání myši a klávesnice – Používání ovládačů – Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) – Kreslení bitmapových obrázků – Základní editace textu – Ukládání práce do souboru – Otevírání souborů – Přehrávání zvuku – BOZ, PO, hygiena a ergonomie při práci s PC	*Výstupy RVP ZV:* *I-5-4-01* *I-5-4-02* *I-5-4-03*
• najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci • propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí • pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj • při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace • rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	**Práce ve sdíleném prostředí** – Školní účet – přihlášení/odhlášení, práce se soubory a aplikacemi ve školní síti – Propojení technologií, internet – Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš – Technické problémy a přístupy k jejich řešení	
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ /INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
• pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • doplní posloupnost prvků • umístí data správně do tabulky • doplní prvky v tabulce • v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	**Úvod do práce s daty** – Data, druhy dat – Doplňování tabulky a datových řad – Kritéria kontroly dat – Řazení dat v tabulce – Vizualizace dat v grafu	*Výstupy RVP ZV:* *I-5-1-01* *I-5-3-02*
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • vytvoří a použije nový blok • upraví program pro obdobný problém	**Základy programování – příkazy, opakující se vzory** – Příkazy a jejich spojování – Opakování příkazů – Pohyb a razítkování – Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy – Vlastní bloky a jejich vytváření – Kombinace procedur	*Výstupy RVP ZV:* *I-5-2- 01* *I-5-2-02* *I-5-2-03* *I-5-2-04*

Výstup	Učivo	Poznámky
INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
• nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky • určí, jak spolu prvky souvisí	**Úvod do informačních systémů** – Systém, struktura, prvky, vztahy	*Výstupy RVP ZV:* *I-5-3-01*
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj • vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit • cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	**Základy programování – vlastní bloky, náhoda** – Kreslení čar – Pevný počet opakování – Ladění, hledání chyb – Vlastní bloky a jejich vytváření – Změna vlastností postavy pomocí příkazu – Náhodné hodnoty – Čtení programů – Programovací projekt	*Výstupy RVP ZV:* *I-5-2-01* *I-5-2-02* *I-5-2-03* *I-5-2-04*
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		
• pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázku znázorní jev • pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	**Úvod do modelování pomocí grafů a schémat** – Graf, hledání cesty – Schémata, obrázkové modely – Model	*Výstupy RVP ZV:* *I-5-1-02* *I-5-1-03*

Vzdělávací oblast: **Informatika**
Vyučovací předmět: **Informatika**
Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Poznámky
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE *(opakování a doplnění nezbytného obsahu 1. stupně pro období 2022-23)*		
• pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží • vysvětlí, co je program • edituje digitální text, vytvoří obrázek • přehraje zvuk či video • uloží svoji práci do souboru, otevře soubor • používá krok zpět, zoom • řeší úkol použitím schránky • dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	**Ovládání digitálního zařízení** – Digitální zařízení – Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace – Ovládání myši a klávesnice – Používání ovládačů – Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) – Kreslení bitmapových obrázků – Základní editace textu – Ukládání práce do souboru – Otevírání souborů – Přehrávání zvuku – BOZ, PO, hygiena a ergonomie při práci s PC	*Výstupy RVP ZV:* *I-5-4-01* *I-5-4-02* *I-5-4-03*
• najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci • propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí • pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj • při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace • rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	**Práce ve sdíleném prostředí** – Školní účet – přihlášení/odhlášení, práce se soubory a aplikacemi ve školní síti – Propojení technologií, internet – Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš – Technické problémy a přístupy k jejich řešení	
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		
• rozpozná zakódované informace kolem sebe • zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady • zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer • zakóduje v obrázku barvy více způsoby • zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů • zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu • ke kódování využívá i binární čísla	**Kódování a šifrování dat a informací** – pojmy data, informace, kód, šifra – zakódování/zašifrování textu, obrázku – Přenos informací, standardizované kódy – Znakové sady – Přenos dat, symetrická šifra – Identifikace barev, barevný model – Vektorová grafika – Zjednodušení zápisu, kontrolní součet – Binární kód, logické A a NEBO	*Výstupy RVP ZV:* *I-9-1-02*
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ /INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
• najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) • odpoví na otázky na základě dat v tabulce • popíše pravidla uspořádání v existující tabulce • doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy • navrhne tabulku pro záznam dat • propojí data z více tabulek či grafů	**Práce s daty** – Data v grafu a tabulce – Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce – Kontrola hodnot v tabulce – Filtrování, řazení a třídění dat – Porovnání dat v tabulce a grafu – Řešení problémů s daty	*Výstupy RVP ZV:* *I-9-1-01* *I-9-3-04*

Výstup	Učivo	Poznámky
INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
• popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracuje • pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	**Informační systémy** – Systém, struktura, prvky, vztahy – Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	*Výstupy RVP ZV:* *I-9-3-01*
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE		
• uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • vybere vhodný formát pro uložení dat • vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě • porovná různé metody zabezpečení účtů • spravuje sdílení souborů • pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy • zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	**Počítače** – Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému – Správa souborů, struktura složek – Instalace aplikací, aktualizace – Domácí a školní počítačová síť – Fungování a služby internetu – Princip e-mailu – Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa – Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	*Výstupy RVP ZV:* *I-9-4-02* *I-9-4-03* *I-9-4-04* *I-9-4-05*

Vzdělávací oblast: **Informatika**
Vyučovací předmět: **Informatika**
Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Poznámky
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE *(opakování a doplnění obsahu z nižších ročníků pro období 2022-23)*		
• edituje digitální text, vytvoří obrázek • přehraje zvuk či video • uloží svoji práci do souboru, otevře soubor • používá krok zpět, zoom • řeší úkol použitím schránky • dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	**Ovládání digitálního zařízení** – Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) – Kreslení bitmapových obrázků – Základní editace textu – Ukládání práce do souboru – Otevírání souborů – Přehrávání zvuku – BOZ, PO, hygiena a ergonomie při práci s PC	*Výstupy RVP ZV:* *I-5-4-01* *I-5-4-02* *I-5-4-03* *I-9-4-02*
• najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci • propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí • pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj • při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace • rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	**Práce ve sdíleném prostředí** – Školní účet – přihlášení/odhlášení, práce se soubory a aplikacemi ve školní síti – Propojení technologií, internet – Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš – Technické problémy a přístupy k jejich řešení	
• vybere vhodný formát pro uložení dat • uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • spravuje sdílení souborů	**Počítače** – Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému – Správa souborů, struktura složek – Fungování a služby internetu – Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva)	
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	**Programování – opakování a vlastní bloky** – Vytvoření programu – Opakování – Podprogramy	*Výstupy RVP ZV:* *I-9-2-01* *I-9-2-03* *I-9-2-05* *I-9-2-06*
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		

Výstup	Učivo	Poznámky
• vysvětlí známé modely jevů, situací, činností • v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku • pomocí ohodnocených grafů řeší problémy • pomocí orientovaných grafů řeší problémy • vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	**Modelování pomocí grafů a schémat** – Standardizovaná schémata a modely – Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu – Orientované grafy, automaty – Modely, paralelní činnost	*Výstupy RVP ZV:* *I-9-1-03* *I-9-3-04*
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	**Programování – podmínky, postavy a události** – Opakování s podmínkou – Události, vstupy – Objekty a komunikace mezi nimi	*Výstupy RVP ZV:* *I-9-2-01* *I-9-2-03* *I-9-2-05* *I-9-2-06*

1.3. Osnovy ve školním roce 2023-24

Od školního roku 2023-2024 bude obsah vzdělávacího předmětu Informatika realizován bez zásadních omezení. Ve školním roce 2023/2024 bude výuka Informatiky dle nového pojetí probíhat ve 4. až 8. ročníku, ve školním roce 2024/2025 už i v 9. ročníku. Výstupy předmětu budou naplňovány prostřednictvím základních aktivit s využitím materiálů metodického portálu RVP.cz a dostupných zdrojů. Po vyhodnocení zkušeností s nově zavedenou koncepcí výuky Informatiky, dle dalšího vývoje oboru a po postupném dovybavení školy dalšími pomůckami (stavebnicemi, robotickými modely apod.) bude obsah předmětu v následujících letech operativně upraven.

DODATEK č. 1

ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

„ŠKOLA, KTERÁ SI ZPÍVÁ A KRESLÍ“

č. j.: ZSKR/2022/1171/pta

(Inovovaného dle RVP ZV 2021)

Škola:	Základní škola a mateřská škola Ostrava-Hrabůvka, Krestova 36A, příspěvková organizace
Platnost/vydání dokumentu:	29. 8. 2025
Účinnost dokumentu od:	1. 9. 2025
Projednání Školskou radou:	27. 5. 2025
Číslo jednací:	ZSKR/2025/1347/pta
Koordinátor ŠVP:	Mgr. Eva Kaucká
Ředitelka školy:	Mgr. Věra Rymiecová

V rámci zkvalitňování vzdělávací nabídky a v souladu se změnami RVP ZV a současným vývojem v oblasti školství rozšiřujeme náš školní vzdělávací program „ŠKOLA, KTERÁ SI ZPÍVÁ A KRESLÍ“ o možnost studia španělského jazyka, který je pod označením *5.1.3.3* ***Španělský jazyk*** zařazen jako **další vzdělávací obor oblasti** Jazyk a jazyková komunikace. Od 7. ročníku do 9. ročníku žáci povinně studují kromě ***Anglického jazyka*** další cizí jazyk. Na základě tohoto dodatku získávají možnost výběru studia jednoho ze tří dalších jazyků – němčiny, ruštiny a španělštiny.

S cílem podpořit osobní rozvoj nadaných či mimořádně matematicky nadaných žáků a na základě Vyhlášky č. 27/2016 Sb. (Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v aktuálním platném znění) doplňujeme naše vzdělávací strategie o možnost **vzdělávání ve specializovaných skupinách**. Dle § 27 odstavce 4 této vyhlášky může ředitel školy pro nadané žáky vytvářet skupiny, ve kterých se vzdělávají žáci stejných nebo různých ročníků školy v některých předmětech. Z časové dotace vymezené žákům pro studium matematiky v jednotlivých ročnících je vždy jedna hodina matematiky týdně využívána pro práci těchto žáků ve specializovaných skupinách. Tato skutečnost je doplněna v ŠVP dokumentu v kapitole ***4.2 Učební plán školy*** *do* ***Poznámek k učebnímu plánu.***

Učební osnovy vzdělávacího oboru ***5.1.3.3 Španělský jazyk*** jsou uvedeny na následujících stránkách. *(Poznámka: V tomto dokumentu uvedeny na str. 113-122.)*

Dodatek k ŠVP č. 1 byl projednán školskou radou dne 27. 5. 2025 a schválen pedagogickou radou dne 29. 8. 2025.

V Ostravě dne 29. 8. 2025

Mgr. Eva Kaucká
koordinátor ŠVP